

1.ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

1st INTERNATIONAL
SOCIAL SCIENCE SYMPOSIUM

YOL The ROAD

9-10-11 Mayıs / May 2022

Bildiri Özetleri Kitabı

Editörler/ Editors

Prof. Dr. Murat KACIROĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ

Arş. Gör. Rumeysa Meliha GÜNAY

Arş. Gör. Özkan YILDIZ

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

I. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU (Yol)

ERZURUM TECHNICAL UNIVERSITY
FACULTY OF LETTERS

I. INTERNATIONAL SOCIAL SCIENCES SYMPOSIUM (The Road)

Bildiri Özetleri Kitabı

9-10-11 Mayıs / May 2022

ERZURUM

Eser Adı
I. Uluslararası Sosyal
Bilimler Sempozyumu
(Yol)
Bildiri Özetleri Kitabı
Erzurum-2022

Erzurum Teknik Üniversitesi Yayınları

E-ISBN: 978-605-73570-5-2

Kapak Tasarım/Cover Design
Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ
Umut NALBANTOĞLU

Dizgi/Typesetting
Doç. Dr. Akif GÖZİTOK
Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ

Editörler/Editors
Prof. Dr. Murat KACIROĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ
Arş. Gör. Rumeysa Meliha GÜNAY
Arş. Gör. Özkan YILDIZ

Özet Kitabı'nda yer alan çalışmaların içeriğine dair her türlü sorumluluk
çalışmanın yazarına/yazarlarına aittir.

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abamüslim AKDEMİR Uludağ Üniversitesi	Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Alexander VOVIN Centre de Recherches L. Sur L'asie Orie.	Prof. Dr. Mehmet TEZCAN Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Prof. Dr. Murat KACIROĞLU Erzurum Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ali UTKU Atatürk Üniversitesi	Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU Erzurum Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA Bursa Uludağ Üniversitesi	Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM Erzurum Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Celal TÜRER Ankara Üniversitesi	Prof. Dr. Ogün COŞKUN Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Elisabetta RAGAGNIN Ca' Foscari University of Venice	Prof. Dr. Sinan ÖZBEK Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Gulnar ADAEVA L.N. Gumilyov Eurasian Nat. University	Prof. Dr. Stefan GANDLER Universidad Nacional Autónoma de México
Prof. Dr. Ersin GÜLSOY Bursa Uludağ Üniversitesi	Prof. Dr. Süleyman ÇİĞDEM Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Hanifi ŞAHİN Atatürk Üniversitesi	Prof. Dr. Süleyman EFENDİOĞLU Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Haluk ERDEM Ankara Üniversitesi	Prof. Dr. Uwe BLÄSING Leiden University
Prof. Dr. Henryk JANKOWSKI Adam Mickiewicz University	Prof. Dr. Ünal KILIÇ Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Ertan EĞRİBEL İstanbul Üniversitesi	Prof. Dr. Yusuf ADIGÜZEL Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Jens Peter LAUT Georg August Universität Göttingen	Prof. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ Erzurum Teknik Üniversitesi

Bilim Kurulu

Doç. Dr. Aydın GÜVEN Atatürk Üniversitesi	Doç. Dr. Uğur UZUNKAYA Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan TUNÇ Anadolu Üniversitesi	Doç. Dr. Yasin TOPALOĞLU Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Halime ÇAVUŞOĞLU Erzurum Teknik Üniversitesi	Doç. Dr. Zekerya AKKUŞ Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Hamza KURTKAPAN Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi	Doç. Dr. Mehmet GÜNEŞ Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ Atatürk Üniversitesi	Doç. Dr. Nilüfer İLHAN Yozgat Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Hüseyin AYDOĞDU Erzurum Teknik Üniversitesi	Doç. Dr. Namık Tanfer ALTAŞ Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Kemal BAKIR Erzurum Teknik Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ÇIRÇIR Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. M. Akif GÖZİTOK Erzurum Teknik Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Burçak SÖNMEZ Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Meheddin İSPİR Erzurum Teknik Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Büşra ASLAN CEVHEROĞLU Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Naim ÜRKMEZ Erzurum Teknik Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Emel ZORLUOĞLU Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan EKİNCİ Erzurum Teknik Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Ezgi KAŞDARMA Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KAYA Atatürk Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Nesibe Ayşe SAĞLAM Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Serdar NERSE Batman Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Serap BELLİ Erzurum Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur AKBULUT Erzurum Teknik Üniversitesi	Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Fatih GÜLOĞLU Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Murat KACIROĞLU (Başkan)

Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

Prof. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ

Doç. Dr. Ali Servet ÖNCÜ

Doç. Dr. Kemal BAKIR

Doç. Dr. Halime ÇAVUŞOĞLU

Doç. Dr. Hüseyin AYDOĞDU

Doç. Dr. M. Akif GÖZİTOK

Doç. Dr. Meheddin İSPİR

Doç. Dr. Naim ÜRKMEZ

Doç. Dr. Namık Tanfer ALTAŞ

Doç. Dr. Oğuzhan EKİNCİ

Doç. Dr. Uğur AKBULUT

Doç. Dr. Uğur UZUNKAYA

Doç. Dr. Derya COŞKUN

Dr. Öğr. Üyesi Büşra ASLAN

CEVHEROĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Burçak SÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Ezgi KAŞDARMA

Dr. Öğr. Üyesi Bahtinur MÖNGÜ

Dr. Öğr. Üyesi Metin AYDAR

Dr. Öğr. Üyesi Murat BAHADIR

Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BİNGÖL

Dr. Öğr. Üyesi Nesibe Ayşe SAĞLAM

Dr. Öğr. Üyesi Serap BELLİ

Dr. Öğr. Üyesi Emel ZORLUOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ÇIRÇIR

Dr. Öğr. Üyesi Serkan ÖZER

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra ALAN

Dr. Öğr. Üyesi Şemsettin ÇELİK

Dr. Öğr. Üyesi Musa SEZER

Dr. Öğr. Üyesi M. Emin ALTINIŞIK

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Raşit ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Caner SOLAK

Öğr. Gör. Elif DÜZGÜN

Sempozyum Sekreteryası

Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ

Arş. Gör. Samet BAYTAR

Arş. Gör. Rumeysa Meliha KANBER

Arş. Gör. Özkan YILDIZ

Arş. Gör. Hasan DAŞDEMİR

Arş. Gör. Kaan AKAR

Arş. Gör. Nusret Burak ÖZSOY

Arş. Gör. Anıl Yasin OĞUZ

Arş. Gör. Betül ÖZCAN

Arş. Gör. Tanju TOKA

Arş. Gör. İlker ERTAŞ

Arş. Gör. Yunus ALICI

Takdim

“Yol” kavramı kültür ve edebiyat tarihimiz boyunca her zaman farklı yönleriyle kullanılagelmiştir. Yalnızca Türk dili ve kültüründe değil birçok farklı kültürde yol ve yolculukla ilgili farklı kullanımlara rastlanmaktadır. Söz gelimi dilimizde sıklıkla kullanılan yola koyulmak, yola çıkmak, yol göstermek, yolunu beklemek/gözlemek, yolu açık olmak, yola revan olmak ve benzeri deyimler de bu kullanımlar arasındadır. Yol kavramı dilimizde yalnızca bir yerden bir yere gitmek amacıyla takip edilen yer anlamında değil; davranış, tutum, usûl, üslup, metot gibi birçok farklı anlama gelebilecek şekilde de kullanılmıştır. Bütün bu kullanımlar “yol” mefhumunun Türk dilinde ne kadar geniş ve zengin bir kullanım alanına sahip olduğunu göstermektedir. Bu sebeple Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nin 9-10-11 Mayıs 2022 tarihlerinde düzenlemiş olduğu I. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu’nun temasını “yol” olarak seçmesinin ne kadar isabetli olduğu da anlaşılmaktadır.

Edebiyattan tarihe, felsefeden sanat tarihine, güzel sanatlardan coğrafyaya uzanan sosyal bilimler alanında çok geniş bir yelpazede farklı disiplinlerden bir araya gelen birçok akademisyenin farklı konu ve başlıklarda çevrimiçi sunmuş oldukları bildiriler, hiç şüphe yok ki bilimsel çalışmalara önemli katkılar sunacaktır. Üniversitemiz, düzenlediği bu sempozyumla yurt içi ve yurt dışından farklı disiplinlerde çalışmalarını sürdüren araştırmacıları çevrimiçi platformda bir araya getirerek 120’nin üzerinde bildirinin sunulmasına katkı sağlamıştır. Bilhassa belli bir konu veya tema üzerine düzenlenen sempozyum, panel, çalıştay türündeki bilimsel programların ilmî çalışmalar için her zaman fayda sağlayacağını düşünüyorum. Zira bu noktada farklı düşüncelerden meydana gelen görüşlerin aynı ortamda sunulması; birbirlerinden farklı düşüncelere sahip araştırmacılara da konuyla ilgili göz önüne alınmayan bazı noktaları görme fırsatı sağlamaktadır. Ayrıca birçok disipline ait çalışmanın bir arada bulunması, bu alanlarda çalışan araştırmacıların da diğer disiplinlerde yapılan çalışmalardan haberdar olmalarına fırsat verdiği de akılda tutulmalıdır. Bu tür sempozyumlar genç araştırmacılar için de büyük bir deneyim sağlamakta, genç araştırmacıların kendileriyle aynı alanda çalışan hocaları tanımalarına da yardımcı olmaktadır.

Fikrî hazırlık süreci aşağı yukarı bir sene evvel başlayan sempozyumun birçok alana fayda sağlayacağını ümit ediyorum. Dışarıdan bakıldığında sempozyumun düzenlenmesi ve intizamlı bir şekilde devam etmesi nispeten kolay görülmektedir. Fakat Edebiyat Fakültesi tarafından düzenlenen bu sempozyumun arka planında birçok kişinin emekleri olduğu bilinmelidir. Bu vesileyle sempozyumun düzenlenmesinde büyük katkısı olan başta Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Murat Kacıroğlu olmak üzere sempozyum düzenleme kuruluna ve sekreteryasına hâssaten teşekkür ederim. Ayrıca titiz çalışmalarıyla sempozyuma katılarak tebliğ sunan araştırmacıları kutlarım. Son söz olarak bu sempozyumun, daha sonra düzenlenecek olan sempozyumlar için de bir vesîle olacağına dair kanaatimi özellikle belirtmek isterim.

Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Bülent ÇAKMAK

Sunuş

Dünyada insanın ve insanlığın serüveni her zaman bir yolda başlamıştır. Yolda olmak, bilgi, bilim, sanat ve edebiyat dolayısıyla kültür ve medeniyet üretmek demektir. Bu açıdan yol, öncelikle insanı, kültürü, medeniyeti, sözü temsil etmektedir. Yolda olmak ruhî, fikrî ve fizikî değişimdir, gelişimdir, ruhen ve madden yenilenmedir. Bu dikkatle çıkmış olduğumuz yolda Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi I. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumunun temasını “Yol” olarak belirledik. Amacımız ise hem kendimize ve geleceğimize bir yol açmak hem yola çıkan öncülerden olmaktır.

Sempozyuma davetiye usulüyle katılımcı çağrılmıştır. Sunulacak bildirilerin tamamı çağrılıdır. Uluslararası sempozyumumuzun bilim kurulunu Türkiye’den ve Kazakistan, Fransa, İtalya, Almanya, Polonya, Meksika, Hollanda’dan çok kıymetli araştırmacılarımız oluşturmaktadır. 9-10-11 Mayıs 2022 tarihlerinde gerçekleşen sempozyumumuz 35 oturum hâlinde gerçekleşmiş, yol kavramına dair çeşitli bakış açılarıyla zenginleştirilen bildirilere ev sahipliği yapmıştır.

Sempozyum, Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesindeki bölümler ile ortaklaşa düzenlenmiştir. Sempozyum organizasyonunu teknik imkânlarıyla destekleyen Erzurum Teknik Üniversitesi rektörlüğüne ve rektörümüz Sayın Prof. Dr. Bülent ÇAKMAK’a, düzenleme ve bilim kuruluna, bize bu yolculukta eşlik eden tüm katılımcılarımıza kalbi duygularıyla teşekkür ediyorum.

Edebiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Murat KACIROĞLU

İçindekiler

Charles E. Bell'e Göre Erken Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Demiryolları	
Dr. Öğr. Üyesi Muharrem TURP	10
XIX. Yüzyılda Sivas- Giresun Karayolu ve "Gidemediğin Yer Senin Değildir"ın Hikâyesi	
Doç. Dr. Oktay KARAMAN	12
Osmanlı Devleti'nde Yol; Batum-Ardahan-Kars-Erzurum Güzergâhı	
Dr. Öğr. Üyesi Sibel ORHANKAZI.....	14
İngiliz Kabinesinde Çanakkale Cephesi Tahliye Tartışmaları	
Öğr. Gör. Zekeriya DURMAZ, Araştırmacı Ahmet YURTTAKAL	16
19. Yüzyılda Livane (Artvin) -Batum Karayolu Yapım Çalışmaları	
Doktorant Erdal HÜROL.....	18
II. Abdülhamid Devri Yol Politikası Kara Yollarının Bakım ve Muhafazası İçin Alınan Tedbirler	
Doç. Dr. Naim ÜRKMEZ	20
Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Han Duvarları" Adlı Şiirinde Yol-Yolculuk ve Yolcu Temaları Üzerine Bir Değerlendirme	
Prof. Dr. Murat KACIROĞLU	22
Sezai Karakoç'un Siyasal Düşüncesinde "Çıkış Yolu" Arayışları	
Prof. Dr. İdris DEMİREL	24
Karl Jaspers Felsefesinde Yol: Hakikat ve Bilgelik	
Prof. Dr. H. Haluk ERDEM.....	26
Doğru Yol Versus Yeni Yol Ya Da Hakikat Versus Söylem	
Arş. Gör. Dr. Ramazan YILMAZ.....	28
Yolların Başlangıç Noktasında Sokrates'in Felsefesi	
Doktorant Zeynep EKŞİCİ	30
İnsanın Ontolojik Yolculuğu Yaratım Versus Evrim	
Öğr. Gör. Dr. Ragıp ERGÜN.....	32
İran Hacıları ve Erzurum	
Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU.....	34
Bağımsızlığa Giden Yolda Erzurum	
Dr. Şebnem Oğuz UZUNER.....	36

Modernleşmenin Yolu Nereden Geçer?: Mazi, Hal ve İقبال Arasında Türkiye'nin Hülasası Olarak Beş Şehir	
Dr. Enes ŞAHİN Dr. Selin ŞAHİN.....	38
Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Erzurum Şehrindeki Yol Yapım Çalışmalarının Tarihi Eserlere Etkisi	
Doktorant Adem ÖZDEMİR	40
Kafkas Muhacirlerinin Göç Yolunda Önemli Bir Merkez: Erzurum	
Bilim Uzmanı H. Gizem ACER.....	42
Tahsin Yücel'in Kumru İle Kumru ve Chuck Palahniuk'un Dövüş Kulübü Romanlarında Yolculuk Arketipi	
Dr. Öğr. Üyesi Caner SOLAK.....	44
Orhan Pamuk'un "Kar" Romanında Şair Ka'nın Yolculuğu	
Doktorant Büşra BOZA	46
Felsefi Düşünmenin İmkânı Olarak Yürümek	
Dr. Öğr. Üyesi Murat BAHADIR.....	48
Felsefe ve Metafizik Yol Ayrımında Moritz Schlick	
Dr. Öğr. Üyesi Uğur DAŞTAN	50
Tarih Öğretiminde Seyahatnamelerin Kullanılması	
Doktorant Ayben NALBANTOĞLU	52
Üç Tanınmış Yolcunun Kaleminden XIX. Yüzyıl İstanbul'u: Flaubert, Amicis, Hamsun	
Doç. Dr. Uğur AKBULUT	54
Erken Modern Dönem Türkistan'da Yol ve Yolculuk: Timofey Stepanoviç Burnaşev ve Buhara Seyahati (1794-1795)	
Doç. Dr. Murat ÖZKAN.....	56
Rusya Sefaretnamelerine Göre Osmanlı Elçilerinin İstanbul-Petersburg Güzergâhındaki Gözlem ve Faaliyetleri Hakkında Bir Değerlendirme	
Dr. Öğr. Üyesi Halit BAŞ	58
Yola Revan Olmak: İngiliz Diplomat Thomas Alcock'un Doğu Serüveni	
Dr. Öğr. Üyesi Metin AYDAR	60
Üç Yolculuk Şiiri: "Han Duvarları", "Yol Türküleri", "Bir Otoyol Lirigi"	
Mehmet SÜMER	62
Medeniyet Tahavvülü Bağlamında Tanzimat Şiirinde Arayış Yolculukları	
Dr. Burcu YILMAZ ÇEBİN	64
Hiz. Peygamber'in Değer Verme Ahlakının Yansımalarından Biri: Sünnette Yol Adabı	

Dr. Öğr. Üyesi Sehal Deniz VARLIK	66
Felsefenin Yolculuğu: Arapça Düşüncenin Hazırlayıcısı Olarak Yunanca-Pehlevi ve Yunanca-Süryanice Felsefe-Bilim Tercümeleleri	
Arş. Gör. Tanju TOKA	68
Edebiyat ve Felsefe Yolundaki İnsan	
Doktorant Fatıma KOÇ	70
Yeni Dini Hareketler ve Sekülerleşme	
Kadriye ÖZTÜRK	72
19. Yüzyılın İkinci Yarısında Suriye Bölgesinde Yapılan Karayollarına Dair	
Doç. Dr. Şenay ATAM, Doç. Dr. Ümmügülsüm CANDEĞER.....	74
Birinci Dünya Savaşı'nda İkmal ve Ulaşım Üssü: Pozantı	
Dr. Güzin ÇAYKIRAN	76
Taşralı Yeniçerilerin Sefer Yolculuğu ve Osmanlı Toplumuna Tesirleri	
Dr. Abdulkasim GÜL.....	78
Postapokaliptik Bir Dünyada Hayatta Kalma ve Kurtuluşa Erme Yolculuğu: Cormac McCarthy'nin Yol Romanı	
Dr. Öğr. Üyesi Barış AĞIR.....	80
Geleneksel Çin Düşüncesinin Metafiziksel Postulatu Dao'ın Konfüçyüsçü Doktrinindeki “Yol” Anlamı	
Dr. İlknur SERTDEMİR.....	82
Piet Mondrian'ın “Broadway Boogie Woogie” Adlı Eserinin İncelenmesi	
Selcan KALIN	84
Husserl'in Fenomenolojisinde Yönelimsellik: Bilinçten Özlere Yolculuk	
Doç. Dr. Hüseyin AYDOĞDU	86
Doğruya Yaklaşmak Mümkün Mü?: Popper'ın Epistemolojisi Üzerine Düşünceler	
Doç. Dr. Armağan ÖZTÜRK.....	88
Spinoza ve “Yaşama İlişkin Doğru Bir Yol” Olarak Felsefe	
Dr. Enes DAĞ	90
David Hume'da Kötülük Sorunu Bir Ateizm Yolu Mudur?	
Arş. Gör. Özkan YILDIZ.....	92
Osmanlı Rumeli'sinde Yol Konaklama Hizmetleri: Kervansaray ve Hanlar	
Dr. Öğr. Üyesi Musa SEZER.....	94
XIX. İkinci Yarısında Adana Vilayeti'nde Karayolu Ulaşımı	
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Caner ÇATAL	96

Osmanlı Sefer Organizasyonu Sırasında Yardımcı Hizmetler: Yol Çalışmalarında Beldarlar	
Dr. Öğr. Üyesi Ersin DOĞANTEKİN	98
Yolcuyu Ağrlamak: 19. Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul Otelleri	
Bilim Uzmanı Sevde Harmandar POLAT	100
Geçiş Dönemi Eserlerinde Yol-Yolcu-Yolculuk	
Prof. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ	102
Kültürel Mirasın Tanıtımında Bir Kültür Yolu Elçisi: Turistik Doğu Ekspresi	
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin ALTINIŞIK	104
Yolların Dili: Yol Edebiyatı Örneği Olarak Kamyon Arkası Yazıları	
Arş. Gör. Rumeysa Meliha KANBER	106
Romandan Sinemaya Uyarlama Örneği Olarak Sarı Mercedes Filminde “Yol” İmgesi	
Doktorant Gözde EFE	108
Türkiye’deki Afgan Mültecilerin Göç Deneyimi	
Dr. İbrahim Halil YILMAZ	110
Sosyal Bilimler ve Toplum Açısından Sosyolojinin Yolu	
Arş. Gör. Fatih BAŞ	112
“Akılcılaştırılmış Dünyanın Akılcılaştırılmamış Sığınağı” Olarak Yol’u Düşünmek	
Sümeyye ATEŞ	114
Kireçli Geçidi Çevresinde Ulaşım Sorunlarına Yönelik Coğrafi Bir İnceleme	
Prof. Dr. Ogün COŞKUN	116
Türkiye’yi Kafkasya’ya Bağlayan Önemli Bir Tünel: Pirinkayalar	
Doç. Dr. Namık Tanfer ALTAŞ	118
Covid-19 Pandemi Sürecinin Uluslararası Ticaret Yolları ve Sınır Geçişleri Üzerine Etkisi	
Dr. Öğr. Üyesi Tolga KORKUSUZ	120
Coğafi Bakış Açısı İle Türkiye’de Yüksek Hızlı Tren Taşımacılığı	
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Tuncer RIZVANOĞLU	122
“Şeytan Uçurtması” Hikâyesinde Mitolojik Yolculuk	
Doç. Dr. Eylem DERELİ SALTİK	124
“Et-Tuhfetü’z-Zekiyye fi’l-Lugâti’t-Türkiyye Üzerine Yapılan Çalışmalar”	
Doç. Dr. Hamdi Lateef KHAİRULLAH	126
Türk Halk İnanış ve Uygulamalarında “Yol”	
Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Huri YİĞİT	128
Radyoloji ve Yol	

Doç. Dr. Şeyho Cem YÜCETAŞ, Dr. Öğr. Üyesi Safiye KAFADAR, Araş Gör. Ahmet Burak AYDEMİR	130
Bilgi Teknolojilerinin Geliştirilmesi Mi? Bilgi Teknolojileri İle Birlikte Gelişmek Mi? “Yol” Metaforu Bağlamında Nitel Bir Değerlendirme	
Dr. İbrahim YILDIZ, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Kamil KABAKUŞ	132
Toplumsal Cinsiyet Perspektifi Açısından Ortopedik Engelli Kadınlara Yönelik Ayrımcılığın İncelenmesi: Zonguldak İli Örneği	
Gürcan BAL.....	134
II. Abdülhamid’in Saltanatında (1876-1909) Erzurum’da Karayolu Yapım Çalışmaları	
Murat HANİLÇE, Ümit Baki ERDEM	136
1880-1881 Yıllarında Aydın Vilâyeti’nde Yol Yapım Faaliyetleri	
Dr. Evren GÖKÇE	138
Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı Dönemi’nde Doğu İllerine Ulaşım Sahasında Yapılan Kamu Harcama ve Yatırımları (1934-1938)	
Doktorant Refik AYDEMİR.....	140
Yunus Emre Divanında Yol Kavramının Kullanımına Bağlı Anlam Unsurları	
Doç. Dr. Meheddin İSPİR.....	142
Bir Yol ve Yolculuk Hikâyesi Olarak Kemâloğlu’nun Ferah-Nâme Mesnevisi	
Doç. Dr. Erdem SARIKAYA	144
Yol Kelimesi İle Kurulan Teşbihler Bağlamında Divan ve Halk Şiiri Müsterekliği	
Öğr. Gör. Yücel ÜNLÜ AYDIN.....	146
Hüsn ü Aşk Örneğinde “Yol/Yolculuk” ve “Şehir” Sembolizmi	
Arş. Gör. Dilek YALÇIN.....	148
Road as Metaphor in Samuel Beckett’s <i>Waiting for Godot</i>	
Dr. Öğr. Üyesi Gamze ŞENTÜRK	150
Survival in a Wasteland and <i>The Road</i> in a Dystopic World	
Arş. Gör. Dr. Kadriye BOZKURT.....	152
İyi Hissederim Ya Da Hissediyorum? <i>Hisset-</i> Durum Eyleminin Sürerlik Görünüşünde Yolculuğunun Artzamanlı Analizi	
Dr. Öğr. Üyesi Serap Atasever BELLİ, Dr. Öğr. Üyesi Sibel SÖĞÜT Öğr. Gör. İlknur CİVAN.....	154
Paths to Poetry: The Nature of Walking in William Wordsworth’s <i>The Prelude</i>	
Dr. Öğr. Üyesi Mümin HAKKIOĞLU	156

Türk İstiklâl Harbi'nde Demiryolları İdaresinin Güvenliği Meselesi ve TBMM'nin Çözüm Arayışları

Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN, Bilim Uzmanı Fatoş ÖKSÜZAŞIKI..... 158

Milli Mücadele Döneminde İstiklâl Yolu ve Önemi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk KIRMIT 160

Demokrasi Yolunda: Ali Fethi Bey'in Batı Anadolu Gezisi (3-13 Eylül 1930)

Doç. Dr. Elif AKTAŞ 162

Şehzade Seyfû'l-Mülûk ve Peri Şahının Kızı Bedî'ü'l-Cemâl Hikâyesine Yol Hikayesi

Olarak Bir Bakış; Seyfû'l-Mülûk'un Aşk Yolculuğunun Durak Noktaları Üzerine

Değerlendirmeler

Doç. Dr. Halime ÇAVUŞOĞLU 164

Metafor Aracılığıyla “Yol” Sözcüğünün Kazandığı Yeni Anlamlar: Garib-Nâme Örneği. 166

Dr. Öğr. Üyesi Ebru GÜVENEN

Klâsik Türk Şiirinde Yol Mefhûmu ve Müterâdifleri..... 168

Doktorant Zeynep AKYEL

Demokrat Parti Döneminde Antalya'da Karayolu Çalışmaları 170

Doktorant Bayram ÇETİN , Doç. Dr. Sevilay ÖZER

Yeryüzünden Gökyüzüne Uzanan Yol: Türkiye'de Havacılık Faaliyetlerinin Tarihsel Evreleri

Doç. Dr. Mehmed Gökhan POLATOĞLU 172

İngiliz İstihbarat Raporlarında Sivas-Erzurum Demiryolu

Doç. Dr. Hakan GÜNGÖR 174

İran Transit Ticaret Yolunun 1934 Yılındaki Durumu

Dr. Öğr. Üyesi Şemsettin ÇELİK 176

Şose ve Köprüler Kanunu'nun Türkiye'nin Karayolu Gelişimi Açısından Değerlendirilmesi

Arş. Gör. Hasan DAŞDEMİR..... 178

Nusayrîlerin Irak Topraklarından Doğu Akdeniz'e ve Güney Amerika'ya Uzanan Yolculuğu

Doç. Dr. Sacit UĞUZ..... 180

Anadolu'nun İşgali Yıllarında Ermenilerin Fransa Yolculuğu

Dr. Özer ÖZOCAK 182

Bürokrasi Yolunda Vanlı Gayrimüslim Devlet Memurları

Öğr. Gör. Talat KARATAŞ..... 184

Gidenin Dönemediği Yolların Sonu; Yemen

Bilim Uzmanı Ünal ÜSTÜNDAĞ 186

Efsus'a Yolculuk: Felsefi Bir Bakış

Doç. Dr. Mustafa GÜNAY	188
Türk Halklarının Kuzeydoğu Asya'daki Dil Kökeni ve "Xianbei Dili Örneği"	
Dr. Şükrü AKTAŞ	190
İkinci Dil Öğreniminde Bir Yol Olarak Manzum Sözlükler	
Dr. Öğr. Üyesi Seyit YAVUZ.....	192
Türk-Alman İttifakına Giden Yolda Bağdat Demiryolu Projesi: Uluslararası Siyaset Ekseninde Bir Değerlendirme	
Dr. Erdal KORKMAZ	194
Bağdat Demiryolu Projesi'nin Anadolu'daki Son Durağı: Mardin	
Dr. Sıraç AKTÜRK	196
Anadolu'ya Giden Yol: Birinci Dünya Savaşı Eşiğinde Rus İmparatorluğu'nun Borcom-Kars-Oltu Demiryolu Projesi	
Doktorant Ümit ADALAR	198
Osmanlı Devleti'nde Demiryolu Ulaşımı -1913 Tarihli Şark Ticaret Yıllıklarına Göre-	
Doktorant Yasin TAŞKIN	200
Zafere Giden Yol: İngilizlerin Kırım Savaşı Sırasında Kırım'da İnşa Ettikleri Demiryolu	
Doktorant Yunus Emre AYDIN	202
Siyasal Yolculuk (Siyasal Kültür)	
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÖZDEMİR	204
Bir Medeniyetin Kuruluş Yolculuğu (Selçuklular)	
Emre ASIL	206
Osmanlı'da Bir Esir: John Still'in Esaret Yolculuğu Anılarının Değerlendirilmesi ve Önemi	
Zeynep ÇALIKUŞU	208
Osmanlı Mülkünde Saygıdeğer Bir Konuk: Alman İmparatoru II. Wilhelm'in Kudüs Seyahati (1898)	
Bilim Uzmanı Hatice ÇELİK.....	210
Türk İslam Sanatında Türkesk Motifi: Stilizasyon ve Soyutlama	
Prof. Dr. Yunus BERKLİ, Doç. Gülten GÜLTEPE, Y. L. Öğrenci Mariye PINAR	212
Bir Hattat Olarak Yeşilzade Mehmet Salih Efendi	
Prof. Dr. Yunus BERKLİ, Doç. Dr. Gülten GÜLTEPE, Bayram ÇELİK.....	214
İpek Yolu Doğu Yakası ve Antik Çin'in Kozmopolit Başkenti: Chang-An	
Dr. Öğr. Üyesi Sema GÖKENÇ GÜLEZ	216
Varoluş Gerçeğini Arama Yolunda Bilinçaltına Yapılan Fantastik Bir Yolculuk: Belleğin Kış Uykusu	

Gökçen SEVİM.....	218
Bayburt Coğrafyasında Tarihi Güzergâhlara Dair Yeni Bulgular ve Değerlendirmeler	
Prof. Dr. Süleyman ÇİĞDEM, Arş. Gör. Hüseyin İLHAN.....	220
Anadolu Yollarında Haçlılar: Zorluklar ve Zorunluluklar	
Dr. Öğr. Üyesi Serkan ÖZER	222
Bütün yollar Roma'ya mı Çıkar? Anadolu'da Roma Yolları	
Arş. Gör. Nusret Burak ÖZSOY	224
Varenglerden Bizans'a Yol: Dinyeper (Özi) Güzergâhı	
Doktorant Emine DİKMEN	226
Kutsal Yolculuğun Zorlu Güzergâhı: Haçlı Seferleri Ordularının Anadolu'daki Yolculuğu ve Seferlere Olan Etkisi (1096-1099)	
Bilim Uzmanı Şafak EFE.....	228
Urartu Krallarının Savaş Yolunda Yaptığı Ritüelistik Hazırlıklar ve Bunların Ayanis Arkeolojisine Yansımaları	
Dr. Öğretim Üyesi Murat KILIÇ, Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI	230
Sosyopolitik Oluşumlarda Yol ve İletişim: Urartu Örneği	
Dr. Abdulsabur ŞİĞVA, Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI	232
Antik Kaynaklar Işığında Doğu Anadolu'da Yol-Strateji İlişkisi	
Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ, Doç. Dr. Yasin TOPALOĞLU	234
Roma "Via Sebaste" Yolu	
İsmail BAYTAK.....	236
Urartu'nun Kuzeydoğu Anadolu'ya Ulaşımında Yol Ağı Sorunsalı	
Arş. Gör. Dr. Umut PARLITI, Arş. Gör. Dr. Ahmet KOCAİSPİR.....	238
İslam Coğrafyacılarına Göre Tecend Deryâ Yolu	
Doç. Dr. Derya COŞKUN	240
Eskiçağdan Ortaçağ'a Dinar İle Uluborlu Arasındaki Askeri Ve Ticari Yol Güzergâhı Üzerine Değerlendirmeler	
Doç. Dr. Abdullah BAKIR, Doktorant Fatih DEMİR, Dr. Arslan DURDU, Muharrem DEMİR.....	242
Moğol İmparatorluğu'nda Posta (Cam) Güzergâhları	
Arş. Gör. Anıl Yasin OĞUZ	244
Altay Türklerinin Bağımsızlık Arayışında Çoros-Gurkin'in Siyasi Faaliyetleri	
Dr. Öğr. Üyesi Ali TORAMAN	246
Sibirya'ya Örülen Ağlar: Sibirya Demiryollarının Kuruluşu	

Dr. Öğr. Üyesi Zafer SEVER	248
Azerbaycan'dan Avrupa'ya Uzanan Yol Adil Han Ziyadhan'ın Üç Aylık Avrupa Seyahati	
Dr. Zeynep AKARSLAN.....	250
Buhara Hanlığı Yol Memuru Karavulbeyi	
Arş. Gör. Kaan AKAR.....	252
Seyyahların Eserlerinde Türkistan Yolları ve Yolcukları	
Arş. Gör. Kaan AKAR, Mehmet Ali DİNÇ.....	254
Artuklu Emiri Belek Gazi'nin Faaliyetleri ve Lise Tarih Ders Kitaplarındaki Kullanımı	
Prof. Dr. Yasemin DEMİRCAN, Adnan ERKEN.....	256
Yol Temalı Lisansüstü Tezlerin Analitik Bir İncelemesi	
Doç. Dr. Oktay KARAMAN, Bilim Uzmanı Akın AKTAŞ.....	258
Kültürel Coğrafya Açısından Yol, Yolcu ve Yolculuk: Seyahat Yazıları Eksenli Bir	
Değerlendirme	
Prof. Dr. Ogün COŞKUN, Mustafa Kemal BEYAZTAŞ.....	260
Seyyahların Gözüyle Ağrı Güzergâhları	
Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ.....	262
Avrupa'da Bir Cevlan: Muhafazakâr Üst-Kültürün Peşinde Ahmed Midhat Efendi	
Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ.....	264
Abbas Kiyarüstemi Filmlerinde Yol Teması: Yolculuk Bizi Nereye Götürüyor?	
Doktorant Emel AKBAŞ.....	266
Tanzimat Döneminde Mesire Alanlarına Ulaşımın Sağlanması: Kara, Deniz ve Demir Yolları	
Bilim Uzmanı Ümmügülsün ÇETİN.....	268
Cormac Mccarthy'nin "Yol" Adlı Romanında Biyosfer'in Antropojenik Dönüşümü	
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÜNEŞ.....	270

Charles E. Bell'e Göre Erken Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Demiryolları

Dr. Öğr. Üyesi Muharrem TURP*

Özet

Avrupa'da demiryolları, Sanayi İnkılabının ardından hızla gelişti. 19. Yüzyılda ulaşım ve nakliye alanlarında en önemli devrim demiryollarıydı. Ancak Osmanlı Devleti'nde demiryollarının gelişimi Avrupa devletlerindeki kadar hızlı olmadı. Bu yüzden Türkiye Cumhuriyeti'nin devraldığı demiryolu yeterli değildi. Özellikle İnönü Hükümetleri döneminde demiryollarına önemli yatırımlar yapıldı. Süreç içerisinde hızlı bir gelişme yaşansa da yine de demiryolu ağı ihtiyaca cevap vermekten uzak bir görünüm arz etmekteydi. Bu durum demiryollarının nasıl geliştirileceğine ilişkin yabancı uzmanların gözlemlerine gereksinimi beraberinde getirdi. Bu amaçla Türkiye'ye davet edilen yabancı uzmanlardan biri de Amerikalı Charles E. Bell'di. Bell, 1933 yılında Türkiye'ye gelerek demiryollarına ilişkin bir rapor hazırladı. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi'nde bulunan raporun mütalaasında, demiryollarının teşkilat yapısı, tarifeleri, nakliye ve yolcu sayıları, vagon ve lokomotiflerin durumu gibi pek çok konuya dair Bell'in gözlemleri ve çözüm önerilerine ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Nitekim çalışmamızda arşivden elde edilen raporun mütalaası, konuya ilişkin belgeler, resmi yayınlar, telif ve tetkik eserler ışığında erken cumhuriyet döneminde Türkiye'deki demiryollarının durumu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, Demiryolu, Charles E. Bell

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Kafkas Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, muharremt28@hotmail.com

Railways in Turkey in the Early Republican Period According to Charles E. Bell

Abstract

Railways in Europe developed rapidly after the Industrial Revolution. In the 19th century, railways were the most important revolution in the field of transportation. The development of railways in the Ottoman Empire, however, was not as rapid as in European countries. As a result, the railways infrastructure taken over by the Republic of Turkey was not adequate. A great importance was attached to railways and significant investments were made during İnönü governments. Despite the significant enhancement in the course of time, the network of railways was still far from meeting the need. This led to the need for observations of foreign specialists about how to improve railways. One of these foreign specialists invited to Turkey was an American named Charles E. Bell. Bell, came to Turkey in 1933 and prepared a report on railways. The report kept in the Republican Archives under the Directorate of State Archives of the Presidency of the Republic of Turkey contains Bell's observations and solution offers on many topics including the organization of railways, tariffs, numbers of transportations and passengers, conditions of railway cars and locomotives. Examining the report obtained from the archive, relevant documents, official publications, copyrighted works and research works, the present study will try to reveal the situation of railways in Turkey in the early Republican period.

Keywords: Republic, Railway, Charles E. Bell

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

XIX. Yüzyılda Sivas- Giresun Karayolu ve “Gidemediğin Yer Senin Değildir”in Hikâyesi

Doç. Dr. Oktay KARAMAN*

Özet

Tarih boyunca ulaşım, ekonominin, askeri teşkilatın, kültürün, sosyal hayatın dolayısıyla insan hayatını etkileyen en önemli araçlardan birisi olmuştur. XIX. yüzyılda, Osmanlı Devleti’nin modern döneminin başlangıcı olarak kabul edilen Tanzimat Dönemi ile beraber devlet yeniden yapılanma sürecine girmiş ve diğer alanlarda olduğu gibi mevcut yolların onarımı ve yeni yolların yapımına ağırlık vermiştir. İç Anadolu’yu Karadeniz limanlarına bağlayan yolların onarılması ilk olarak Sultan Abdülmecid Dönemi’nde planlanmış ve çalışmalar başlamıştır. Sivas’tan Giresun’a uzanan karayolunun Şebinkarahisar’a kadar olan kısmı, daha kolay iyileştirilmiş ancak Şebinkarahisar’dan Giresun’a kadar olan kısmı, zor şartlar altında tamir edilmiştir. Bu çalışmada, yüzyıllar boyunca önemli bir ticaret yolu olan Sivas – Giresun karayolunun, XIX. yüzyılda daha elverişli hale getirme çalışmaları arşiv vesikaları ve diğer kaynaklar ışığında incelenecektir. Yolun Şebinkarahisar – Giresun arasında bulunan ve günümüzde de kullanılan tüneli, 1882-1885 yılları arasında Sivas Valisi olan Halil Rıfat Paşa’nın gayretleri ile yapılmıştır. Halil Rıfat Paşa’nın bu tünelin açılmasında ortaya koyduğu gayret ve “Gidemediğin Yer Senin Değildir” cümlesi günümüze kadar ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sivas, Şebinkarahisar, Giresun, yol

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Giresun Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, oktay.karaman@giresun.edu.tr

Sivas - Giresun Highway in the 19th Century and the Story of "Where You Can't

Go is Not Yours"

Abstract

Throughout history, transportation has been one of the most important means affecting the economy, military organization, culture, social life and thus the whole human life. In the 19th century, with the Tanzimat Period, which is accepted as the beginning of the modern period of the Ottoman Empire, the state entered the process of restructuring and focused mostly on the repair of existing roads and the construction of new roads, as in other areas. The repair of the roads connecting Central Anatolia to the Black Sea ports was first planned during the reign of Sultan Abdülmecid and the work started. The part of the highway from Sivas to Giresun up to Şebinkarahisar was improved more easily, but the part from Şebinkarahisar to Giresun was repaired under difficult conditions. In this study, the Sivas - Giresun highway, which has been an important trade route for centuries, will be discussed. The works to make this highway more convenient in the 19th century will be examined in the light of archive documents and other sources. The tunnel of the road, which is located between Şebinkarahisar and Giresun and is still used today, was built with the efforts of Halil Rifat Pasha, who was the Governor of Sivas between 1882-1885. Halil Rifat Pasha's effort in the opening of this tunnel and his sentence "The Place You Can't Go Is Not Yours" has survived to the present day.

Keywords: Sivas, Şebinkarahisar, Giresun, road

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Osmanlı Devleti'nde Yol; Batum-Ardahan-Kars-Erzurum Güzergâhı

Dr. Öğr. Üyesi Sibel ORHANKAZI*

Özet

Yolun ilk olarak zaruri gereksinimlerle insan ve yük hayvanlarının ayak izleriyle ortaya çıktığı tahmin edilmektedir. Ulaşım ağı sistemi ise ana yollara ara yollar eklenerek oluşmuştur. Nüfus, iletişim ve nakliyatın artması ile beraber zamanla daha iyi inşa edilen yollar yine ihtiyaç doğrultusunda genişletilmiştir.

İnsanlık tarihi kadar eski olan yol sistemi Osmanlı Devleti'nde de ulaşım, fetihlere, savaşlara ve haberleşmeye bağlı olarak inşa edilmiştir. Yollar üzerinde menziller tesis eden Osmanlı Devleti deniz ulaşımının ardındaki kara ulaşımını, zahire ve mühimmat nakillerini güvende tutmak için büyük çaba sarf etmiştir. Kendinden önceki medeniyetlerin ulaşım ağından yararlanan Osmanlı Devleti ayrıca güvenlik ve denetim için yol üzerine yapılmış sağlam kaleleri kullanmıştır. Bu kalelere ulaşan sarp ve sık ormanlık alanları da gerekli zamanlarda temizletmiş ve onarmıştır.

Osmanlı Devleti'nin iki büyük rakibi Rusya ve İran için Anadolu'nun sol kolu güzergâhındaki Batum-Gönye-Ardahan-Kars ve Erzurum hattı ile bu hattın bağlı olduğu yollar Osmanlı Devleti için her daim önemini korumuştur. Çünkü İstanbul, Samsun, Trabzon, Rize ve Batum limanlarından taşınan zahire ve mühimmat Doğu Anadolu karayolu ile bağlantısı olan bu güzergâhlarla sağlanmaktaydı. Bununla beraber sadece savaş zamanlarında değil sükûnetin hâkim olduğu dönemlerde de bu güzergâhların işlevini koruduğu ve devletin yollar üzerindeki denetimini devam ettirdiği bilinmektedir.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, Yol, Ulaşım, Menzil.

* Kafkas Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı,
sibelorhankazi@gmail.com

Roads in the Ottoman Empire: The Route of Batum-Ardahan-Kars-Erzurum

Abstract

It is estimated that what eventually has evolved into a road originally began to form as footprints of humans and beasts of burden as a result of necessities. Transportation networks were formed by adding secondary roads to main roads. Being gradually improved in parallel to the increase in population, communication and transportation, roads were also widened in width according to needs.

The system of road and transportation, which is as old as the history of humanity, was built in the Ottoman Empire depending on transportation, conquests, wars, and communication. Establishing lodging places called menzil on roads, the Ottoman State made great efforts to keep safe the land transportation that followed sea transportation of grain and ammunition. Benefiting from the transportation network of previous civilizations, the Ottoman Empire also built fortified castles on roads for security and control. The steep and dense forest areas that surrounded these castles were also cleared when necessary.

The Batum-Gönye-Ardahan-Kars-Erzurum line, which was on the left branch route of Anatolia, along with the connected roads, always maintained their importance for the Ottoman Empire against the two great rivals of the Ottoman Empire, Russia and Iran, because the grain and ammunition sent from the ports of Istanbul, Samsun, Trabzon, Rize, and Batumi were transported by these routes, which were connected to the Eastern Anatolian route. It is known, however, that these routes continued to function and the state maintained its control over the roads, not only during wartime but also during periods of calm.

Keywords: Ottoman State, Road, Transportation, Menzil

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İngiliz Kabinesinde Çanakkale Cephesi Tahliye Tartışmaları

Öğr. Gör. Zekeriya DURMAZ*, Araştırmacı Ahmet YURTTAKAL**

Özet

Çanakkale Cephesi'nin son safhasında Ağustos ayında yapılan başarısız taarruzlar sonrası Gelibolu Harekâtı'nın geleceği Londra'daki siyasetçiler arasında da tartışılmaya başlandı. Gazeteler, bu harekâta binlerce insanın kaybedildiğini ve Çanakkale'deki bu savaşın 300 milyon İngiliz lirasına mal olduğunu ileri sürerek Kabine'ye ve Lord Kitchener'e yüklenmeye başladı. Kabine 20 Ağustos'ta toplanarak Gelibolu'daki son durumu tartıştı. İlk defa tahliye bu toplantıda konuşuldu. Lord Kitchener, Gelibolu'dan vazgeçilmesi gerektiğini ve çekilme sırasında verilecek zayıfatın olabileceğini öne sürdü. Çanakkale Komitesi 9 Ekim 1915 tarihli toplantısında Gelibolu Yarımadası'nın boşaltılmasını görüştü. Toplantıda Yarımada'ya kuvvet göndermenin imkânsızlığı, kıtaların yorgun olması ve kışın getireceği tehlikeler, Berlin-İstanbul yolunun açılmasıyla Çanakkale'ye savaş malzemesi desteğinin gelebileceği konusunda Londra'ya gelen raporlar en doğru yolunun Yarımada'nın tahliye edilmesi olduğunu gösteriyordu. Lord Kitchener, Sir Edward Grey ve Churchil gibi İngiliz siyasetinin önemli kişilerinin katıldığı 11 Ekim'deki toplantısı Çanakkale Cephesi'nin geleceği açısından önemli tartışmalara sahne oldu. Toplantıya katılanlardan Sir Edward Grey, Gelibolu'daki durumu garip olarak tanımlayacaktı. Lord Kitchener açısından ise Gelibolu problemi mutlaka çözülmelidir. 2 Kasım 1915'te parlamentoda konuşma yapan Başbakan Asquith, açıkça Gelibolu Harekâtı'nın başarısızlığa uğradığını itiraf etmiştir. Yoğun itirazla olsa da tahliye tartışması devam ederken, anlamsız bekleyiş İngilizlerin genel vaziyetini iyice tehlikeye düşürecektir. Kabine üyesi Carson'un, "Çanakkale Boğazı Harekâtı boynumuza bir değirmen taşı gibi asıldı" söylemi esasında Londra'da yaşanan kararsızlığın da özetiydi. Savaş Konseyi karar aldıktan 15 gün sonra 7 Aralık'ta toplanan, yirmi iki üyeden oluşan kabine toplantısında itirazlar olsa da beklenen karar çıktı; "Arıburnu ve Anafartalar'ın tahliye edilmesine, Seddülbahir'de ne pahasına olursa olsun kalınmasına karar verildi."

Anahtar Kelimeler: Çanakkale Muharebeleri, Gelibolu'nun Tahliyesi, Gelibolu Yarımadası.

* Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, zekeriya.durmaz@hku.edu.tr

** Milli Eğitim Bakanlığı, zekeriya.durmaz@hku.edu.tr

The Debates in the British Cabinet on the Gallipoli Evacuation

Abstract

Following the unsuccessful attacks in August in the last phase of the Gallipoli Campaign, the future of the Campaign began to be discussed among politicians in London. The news medium began to put pressure on the Cabinet and Lord Kitchener, claiming that thousands of people were lost in this operation and that this battle in Gallipoli costed 300 million British pounds. The Cabinet met on 20th August and discussed the ultimate situation in Gallipoli. The evacuation was discussed at this meeting for the first time. Lord Kitchener suggested that Gallipoli should be abandoned and that there could be casualties during the withdrawal. The Dardanelles Committee discussed the evacuation of the Gallipoli Peninsula at its meeting on October 9, 1915. Reports coming to London about the impossibility of sending forces to the Peninsula, the exhaustion of the troops and the threats that winter would bring, and the fact that war material support could come to Gallipoli with the opening of the Berlin-Istanbul road all showed that the best option was to evacuate the Peninsula. The meeting on 11th October, attended by important figures of British politics such as Lord Kitchener, Sir Edward Gray and Churchill, witnessed important discussions regarding the future of the Gallipoli Campaign. For Lord Kitchener, the Gallipoli question must be resolved. Prime Minister Asquith, speaking in the parliament on November 2, 1915, openly admitted that the Gallipoli Campaign failed. While the evacuation debate continued, even with intense objections, the senseless waiting would endanger the general situation of the British. Cabinet member Carson's statement that "Gallipoli Campaign turned out to be a millstone around our neck" was essentially the summary of the indecision in London. 15 days after the War Council took the decision despite objections, the expected decision was made at the cabinet meeting consisting of twenty-two members, which convened on December 7; "It was decided to evacuate Ariburnu and Anafartalar and to stay in V Beach at all costs."

Keywords: Gallipoli Campaign, Gallipoli Evacuation, Gallipoli Peninsula

19. Yüzyılda Livane (Artvin) -Batum Karayolu Yapım Çalışmaları

Doktorant Erdal HÜROL*

Özet

Karadeniz Bölgesi'nin arazi yapısı ve doğal şartları gereği bölgenin çoğu kesiminde olduğu gibi Livane (Artvin) Sancağı'nda da karayolu ulaşımı sorun olmaktaydı. Ulaşımın şartlarının zorluğu beraberinde birçok problemi ortaya çıkarmaktaydı. 19. yüzyılın başından itibaren Artvin'de dönemin şartlarına uygun yol alt yapısının olmayışı Artvin kazasına ticari, sosyal ve mali olarak durgunluk yaşatmıştır. Bu olumsuz durum tarımsal ve hayvansal potansiyelini de olumsuz etkilemiştir. Gelişmesine de engel olmaktaydı. İhtiyaç fazlası ürünlerini rahatlıkla iç veya uzak pazarlara gönderemediği gibi gerekli olan ham maddeyi ve tahıl ürünlerini temin etmekte zorlanmıştır. Livane Sancağı'nın tarım, hayvancılık, ticari ve ekonomik olarak gelişmesi için Ardahan, Kars ve Batum'a olan ulaşımına bağlıydı. Bu ulaşım ağı sağlamadığı için ürünlerin ticari değeri düşerek pazar imkânı bulmaktan mahrum oluyordu. Artvin karayolu ulaşımı arazi yapısından dolayı kısıtlıdır. Ulaşım imkânı Hopa sahil yolu üzerinden denize inmek ve Çoruh Nehri üzerinden kayıklarla gerekli ulaşımı sağlamak şeklinde olmuştur. Bu zorlu ve maliyetli yöntem yeni yol alternatifleri bulmayı zorunlu kılmıştır. Bu çalışma da Artvin, Borçka-Hopa-Ardahan-Batum arasında karayolu yapım çalışmaları ve nitelikleri hakkında kısa bir değerlendirme yapılacaktır. Araştırma da Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Vilayet Salnameleri, İngiliz Konsolos Ticaret Raporları ve Foreign Office Belgeleri, seyahatnameler, Tetkik eserler ve makalelerden istifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Livane (Artvin), Borçka-Hopa, Karayolu, ulaşım, Ardahan, Batum.

* Ordu Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Yakınçağ Anabilim Dalı,
hurol_erdal@hotmail.com

Livane (Artvin) -Batumi Highway Construction in the 19th Century

Abstract

Due to the land structure and natural conditions of the Black Sea Region, road transportation was a problem in Livane (Artvin) starboard, as in most parts of the region. Difficulty of transportation conditions brought along many problems. Since the beginning of the 19th century, the lack of road infrastructure suitable for the conditions of the period in Artvin caused a commercial, social and financial stagnation in the region. This unfavorable situation has negatively affected the agricultural and animal potential of the region. It also hindered her development. It is the constraints of daily use and the raw material necessary, such as purchasing a surplus purchase package or for distant markets. For the agriculture, livestock, commercial and economic development of the Livane sanjak, it was dependent on its transportation to Ardahan, Kars and Batum. Since this transportation network could not be provided, the commercial value of the products decreased and they were deprived of finding a market opportunity. Artvin highway transportation is limited due to the terrain structure. The means of transportation were to go down to the sea via the Hopa coastal road and to provide the necessary transportation by boats over the Coruh River. In this study, a brief evaluation will be made about the highway construction works and their qualities between Artvin, Borcka-Hopa-Ardahan-Batum. In the research, Prime Ministry Ottoman Archives, Provincial Yearbooks, British Consul Trade Reports and Foreign Office Documents, travel books, research works and articles were used.

Keywords: Livane (Artvin), Borcka-Hopa, Highway, Transportation, Ardahan, Batumi.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

II. Abdülhamid Devri Yol Politikası Kara Yollarının Bakım ve Muhafazası İçin Alınan Tedbirler

Doç. Dr. Naim ÜRKMEZ*

Özet

Bir devletin hakimiyeti ile yollar arasınca güçlü bir ilişki vardır. Devlet yolları nispetinde hakimiyetini temin ve tesis eder. Aynı zamanda yollar vasıtasıyla iktisadî vaziyetini belirler. Dünya tarihinin hakimiyet sahası ve süresi açısından büyük devletlerinden biri olan Osmanlı Devleti de kurulduğundan itibaren hakimiyet sahasında bulunan yerlerde yol inşasına önem vermiştir. Bu yollar üzerinde düzeni sağlamak için derbent ve menzil teşkilatları kurmuştur. Klasik dönemde Osmanlı Devleti yol şebekesini İstanbul'a göre belirlemişti. Anadolu'da sağ İstanbul Konya, Antakya, Şam ve Mekke ile Medine) orta (İzmit, Diyarbakır, Musul Kerkük) ve sol (Merzifon'dan Erzurum'a uzanan hat) kol içerisinde en önemlisi sağ koldu. Rumeli'de sağ, orta ve sol koldan en önemlisi orta koldu. Bu durum on dokuzuncu yüzyıla kadar bu şekilde devam etmişti. On dokuzuncu yüzyılda Avrupa merkezli önemli gelişmeler olmuş ve bu gelişmeler zamanla Osmanlı Devleti'ne de yansımıştı. Özellikle Sanayi Devrimi'nden sonra Dünya'daki ticaret hacmi artmış, ham ve mamul maddelerin deniz ve kara yoluyla nakli hızlanıp kolaylaşmıştır. Nakliyatın yapıldığı ana üsler hiç şüphesiz liman kentleri olmuştur. XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra Avrupa'nın açık pazarı haline dönüşen Osmanlı Devleti'nden Avrupalı tüccarlar ham madde alıp, ülkeye mamul madde satmaktadırlar. Alınıp satılan bu maddelerin kolay ve ucuz şekilde liman şehirlerine ulaştırılması ancak nizami yolların inşası ile mümkün olacaktır. Dolayısıyla Osmanlı yol sisteminin gelişmesinde bu ticaretin hızlanması da etkili olmuştur. Avrupalı tüccarlar sık sık ya konsolosları aracılığıyla ya da biziatihi Bâbîâlî'ye müracaat ederek ticaret yaptıkları mahallerde yol inşasını talep ve teşvik etmişlerdir. Ayrıca Fransız İhtilali ile birlikte devletlerin hakimiyet anlayışlarında önemli değişiklikler olmuş mekanik aletler vasıtasıyla haberleşmenin hızlanmasıyla birlikte merkezileşme hız kazanmıştı. Osmanlı Devleti hem ticaretin gelişimi hem de merkezi otoritenin sağlamlaşması için Tanzimat döneminde yeni bir yol inşa programına girişti. Bu inşa faaliyetleri Sultan II. Abdülhamid'in saltanat yıllarında da devam ettirildi. Ancak Osmanlı Devleti'nin 1881 yılında Muharrem Kararnamesi ile iflasını açıklaması, yol inşası çalışmalarını zora soktu. Sultan II. Abdülhamid sınırlı bir bütçe ile bütün bir coğrafyanın yollarını imar ve ihya etmenin yollarını aradı. Tabii yeni yolların inşasının yanında daha önemli olanı mevcut olan yolları muhafaza etmektir. Bu çalışmada Sultan II. Abdülhamid döneminde yolların düşük bütçe ile sağlam bir şekilde nasıl inşa edileceğine dair Bâbîâlî'ye ve Yıldız Sarayı'na sunulan raporlar irdelenecektir. Ayrıca yolların muhafazası için ne gibi tedbirler alındığı ortaya çıkarılacaktır. Bu sayede Sultan II. Abdülhamid döneminin kara yolu inşa siyasetinin bu konularda nasıl bir yol izlediği tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sultan II. Abdülhamid, Yol İnşası, Bakım, Onarım.

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, naimurkmez@erzurum.edu.tr

Sultan Abdulhamid II Era Road Policy Measures Taken for the Maintenance and Protection of Highways

Abstract

There is a strong relationship between the dominance of a state and the roads. It ensures and establishes its dominance in proportion to the state roads. At the same time, it determines its economic situation by means of roads. The Ottoman Empire, one of the biggest states in world history in terms of domination area and duration, has given importance to road construction in places located in the area of domination since its establishment. He established derbent and menzil to maintain order on these roads. According to Istanbul, the Ottoman State determined its road network in the classical period. In Anatolia, the right arm was the most important among the right arm in Istanbul, Konya, Antakya, Damascus, Mecca, and Medina); the middle (Izmit, Diyarbakir, Mosul, Kirkuk) and the left (the line stretching from Merzifon to Erzurum). In Rumeli, the most important of the right, middle and left arms was the middle arm. This situation continued until the XIX. century. In the XIX. century, there were critical European-centered developments, and these developments were reflected in the Ottoman Empire in time. Especially after the Industrial Revolution, the volume of trade in the world increased, and the transportation of raw and manufactured materials by sea and land accelerated and became more accessible. The main bases for shipping were undoubtedly port cities. After the second half of the XIX. century, European traders from the Ottoman Empire, which became the open market of Europe, bought raw materials and sold finished goods to the country. The transportation of these traded goods to the port cities quickly and cheaply will only be possible with the construction of regular roads. Therefore, the acceleration of this trade was also influential in developing the Ottoman road system. European merchants often demanded and encouraged the construction of roads in the places where they traded, either through their consuls or by applying to the Sublime Porte. In addition, with the French Revolution, there were significant changes in the understanding of the states' domination. With the acceleration of communication through mechanical devices, centralization gained speed.

The Ottoman Empire embarked on a new road-building program during the Tanzimat era, both for trade development and for strengthening the central authority. These construction activities continued during the reign of Sultan Abdulhamid II. However, the declaration of bankruptcy by the Ottoman Empire with the Muharrem Kararnamesi in 1881 made road construction works difficult. Sultan Abdulhamid II sought ways to develop and revive the roads of a whole geography with a limited budget. Of course, besides constructing new roads, the more important thing was preserving the existing roads. In this study, the reports submitted to the Sublime Porte and Yıldız Palace on how to build roads with a low budget during the reign of Sultan Abdulhamid II will be examined. In addition, it will be revealed what measures have been taken to protect the roads. In this way, it will be determined how the road construction policy of the reign of Sultan Abdulhamid II followed in these matters.

Keywords: Sultan Abdulhamid II, Road Construction, Maintenance, Repair.

Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Han Duvarları" Adlı Şiirinde Yol-Yolculuk ve Yolcu Temaları Üzerine Bir Değerlendirme

Prof. Dr. Murat KACIROĞLU*

Özet

Türk şiirinde yolla ilgili temaların ele alındığı şiirlerin tarihi çok eskilere kadar gitmektedir. Yol ve yolculuğu daha çok mistik/metafizik bağlamda ele ele alındığı Türk şiir geleneğinde realist anlayışın gelişmesiyle birlikte yolla ilgili temaların nitelik değiştirdiği görülmektedir. Bilindiği gibi Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Türk şiirinde Anadolu'ya yönelik önceki dönemlerle kıyas edilemeyecek biçimde artmıştır. Şairlerin Anadolu'ya olan ilgilerinde yeni kurulan devletin Anadolu merkezli oluşunun etkisi büyüktür. Bu bağlamda İstanbul'da yetişen ve daha sonra Anadolu'ya gelen şairlerin şiirlerin Anadolu'da yaptıkları yolculuklara dair gözlemlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu şairlerden biri olan Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Han Duvarları" adlı şiirinde Kayseri'den Niğde'ye yaptığı yolculuk sırasında edindiği izlenimleri anlatır. Bu şiirin en dikkat çeken yönü görsel imgelerin psikolojik yansımalarına yer verilmiş olmasıdır. Bu bildiride adı geçen şiirde yer alan yol-yolculuk ve yolcu unsurlarının psikolojik anlamları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yol, Yolculuk, Han, Anadolu, İnsan

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi,
murat.kacioglu@erzurum.edu.tr

An Evaluation on the Themes of Road-Journey and Passenger in Faruk Nafiz Çamlıbel's Poem Titled "Han Duvarları"

Abstract

The history of the poems in which the themes related to the road are discussed in Turkish poetry goes back to ancient times. In the Turkish poetry tradition, where the road and its journey are handled in a mystical/metaphysical context, it is seen that the themes related to the road have changed their quality with the development of the realist understanding. As it is known, with the proclamation of the Republic, the tendency towards Anatolia in Turkish poetry has increased incomparably with the previous periods. The Anatolian-centered nature of the newly established state has a great influence on the poets' interest in Anatolia. In this context, it is seen that the observations of the poets who grew up in Istanbul and then came to Anatolia, about the journeys they made in Anatolia, came to the fore. Faruk Nafiz Çamlıbel, one of these poets, tells about the impressions he gained during his journey from Kayseri to Niğde in his poem called "Han Duvarları". The most striking aspect of this poem is the psychological reflections of visual images. In this paper, the psychological meanings of the elements of road-journey and passenger in the mentioned poem will be emphasized.

Keywords: Road, Journey, Inn, Anatolia, Human

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Sezai Karakoç'un Siyasal Düşüncesinde "Çıkış Yolu" Arayışları

Prof. Dr. İdiris DEMİREL*

Özet

Sezai Karakoç (1933-2021), ülkemizin yetiştirdiği en önemli sanat ve düşünce simalarındandır. Yakın zamanda kaybettiğimiz merhum üstat şair ve düşünür Karakoç, okuyucuları için geride çok sayıda eser bırakmıştır. Bu eserler arasında "Çıkış Yolu" kitap serisi de bulunmaktadır. Seri üç kitaptan oluşmaktadır: Çıkış Yolu I Ülkemizin Geleceği, Çıkış Yolu II Medeniyetimizin Dirilişi, Çıkış Yolu III Kutlu Millet Gerçeği. Karakoç bu kitaplarında şu türden konuları işlemektedir: İslâm medeniyeti, İslâm milleti, İslâm devleti, Türkiye'nin İslâm dünyası içindeki lider konumu, Batı medeniyeti ile hesaplaşma, Türkiye'yi ve diğer Müslüman memleketleri zora sokan faktörlere karşı 'Çıkış Yolu' arayışları, 'Çıkış Yolu'nda müstakbel diriliş için atılması gereken ilmî, fikrî, ahlâkî, siyasi... İslâmî adımlar. Topluca değerlendirildiğinde eserlerin, Türkiye dâhil, İslâm dünyası için, iki-üç asırdır devam eden olumsuz gidişattan 'Çıkış Yolu'nu gösterdiği söylenmelidir.

Bu inceleme, Sezai Karakoç'un 'Çıkış Yolu' adlı kitaplarına odaklanmaktadır. Amaç, ilgili eserleri tematik şekilde tahlil ederek onun 'Çıkış Yolu' perspektifini ortaya çıkartabilmektir. İnceleme, söz konusu eserlere yoğunlaşan ilk siyasal düşünce çalışmasıdır. Bu bakımdan hem yaklaşım hem muhteva yönünden önem taşıyacağı düşünülmektedir. Yöntem olarak nicel değil nitel bir teknikle belgesel araştırma yöntemine dayanılmaktadır. Muhtevanın salt tasvirî değil, aynı zamanda tenkidî olması hedeflenmiştir. Ortaya, düşünürün, 'Çıkış Yolu' arayışlarını daha anlaşılır kılacak bulguların çıkması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sezai Karakoç, Diriliş, Siyaset/Siyasal, Çıkış Yolu, İslam Medeniyeti,

* Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, idemirel@agri.edu.tr

The Search for a “Way Out” in Sezai Karakoc’s Political Thought

Abstract

Sezai Karakoc (1933 – 2021) is one of the most important art and thought figures that our country has grown. The late master poet and thinker Karakoc whom we have recently lost, has left behind a large number of works for his readers. Among these works is also the book series “Way Out.” The series consists of three books: Way Out I Future of Our Country, Way Out II The Resurrection of Our Country, Way Out III Blessed Nation Truth. Karakoc, in these books, deals with the following types of topics: Islamic civilization, Islamic nation, Islamic state, Turkey’s leading position in the Islamic world, reckoning with Western civilization, The search for a ‘Way Out’ against the factors that make Turkey and other Muslim countries difficult. Scientific, intellectual, moral, political... Islamic steps to be taken for the future resurrection in ‘the ‘Way Out.’ Taken collectively, it should be said that the books show ‘the Way Out’ from the negative trend that has been going on for two or three centuries for the Islamic world, including Turkey.

This review focuses on Sezai Karakoc’s books ‘The Way Out.’ The aim is to be able to reveal his ‘Way Out’ perspective by analyzing the related works thematically. The review is the first work of political thought to focus on these works. In this regard, it is thought that it will be important both in terms of approach and content. It is based on the documentary research method with a qualitative rather than quantitative technique as a method. It is aimed that the content is not only descriptive, but also critical. It is expected that there will be findings that will make the thinker’s search for a ‘Way Out’ more understandable.

Keywords: Sezai Karakoc, Resurrection, Politics/Political, The Way Out, Islamic Civilization.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Karl Jaspers Felsefesinde Yol: Hakikat ve Bilgelik

Prof. Dr. H. Haluk ERDEM*

Özet

Bu çalışmanın amacı Karl Jaspers'in hakikat ve bilgelik kavramlarının ne olduğunu açıklamak ve bu kavramların birbirleriyle olan ilişkisini ortaya koymaktır. Jaspers genel- geçer, zorunlu nitelikler taşıyan bilimsel alandaki "doğruluk" la, tek, tarihselliği söz konusu olan "hakikat" i birbirinden ayırır. Ona göre asıl hakikat "varoluşsal hakikattir. Bu hakikat, nesnel olarak kavranamaz. Karl Jaspers, birbirinden farklı biçimlerde, insanın varolma tarzlarını belirler. "Dasein" olarak insan, çeşitli bilimlerce (psikoloji, sosyoloji, antropoloji v.d.) bir araştırma nesnesi olarak ele alınır. İnsan, bu bilimlerin ortaya koyduğu bilgi ile "binebilir-kavranabilir bir karaktere sahiptir. Ancak Jaspers'e göre"insan, temelde kendisi hakkında bildiğinden ve bilinenden daha fazladır.

Anahtar Kelimeler: Karl Jaspers, Hakikat, Bilgelik, İnsan

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

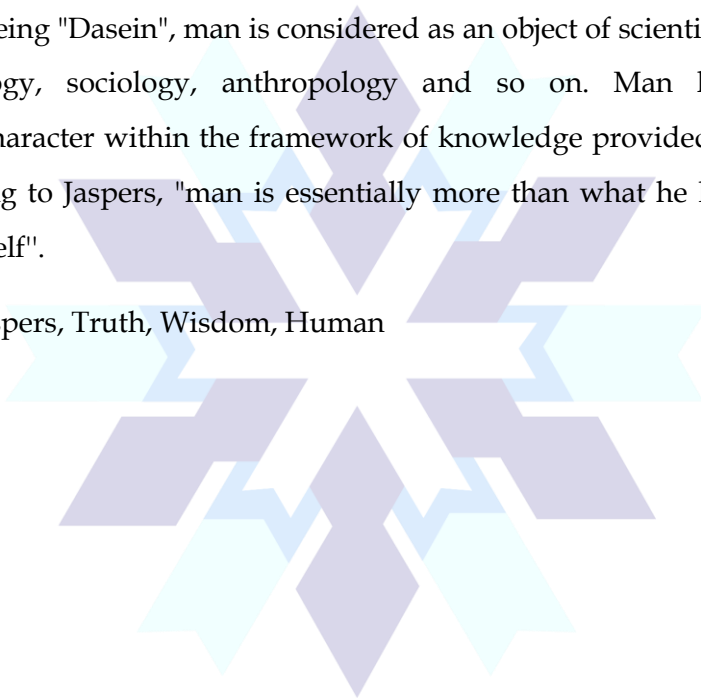
* Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitimin felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Anabilim Dalı, hherdem@ankara.edu.tr

Way in The Philosophy of Karl Jaspers: Truth and Wisdom

Abstract

This study aims at explaining how Karl Jaspers conceives of truth, communication and politics, and at putting forward the relationship among these concepts. Jaspers makes a distinction between "scientific correctness" which has general, required characteristics and "truth" which has unique, historical characteristics. In his opinion, the very truth is "existential truth", which cannot be comprehended objectively. Karl Jaspers determines different kinds of being of man. As being "Dasein", man is considered as an object of scientific study of various sciences, psychology, sociology, anthropology and so on. Man has a "knowable-comprehensible" character within the framework of knowledge provided by these sciences. However, according to Jaspers, "man is essentially more than what he knows and what is known about himself".

Keywords: Karl Jaspers, Truth, Wisdom, Human

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Doğru Yol Versus Yeni Yol Ya Da Hakikat Versus Söylem

Arş. Gör. Dr. Ramazan YILMAZ*

Özet

Felsefenin amacının hakikat olduğunu söylediğimizde, bu amaçla insanlığın üzerinde yürüdüğü yolun ya bizatihi zorunlu olduğunu veya insanın kendisini hakikatin rehberliğinde aydınlanan bir doğru yola kanalize etmesi gerektiği düşüncesi ifade edilmektedir. Aşkın, insandan bağımsız olarak var olan ve olması gerekenin ölçülerini ifade eden hakikat, bir arzuya dönüştüğünde gerek bireysel gerekse toplumsal anlamda olanın olması gerekene dönüştürülmesi idealini ifade eder. Bu anlamda ahlak kişinin bütün olumsuzluğuna rağmen ideal bir kalıba göre biçimlenmesini, siyaset yine toplumun bütün olumsuzluğuna rağmen ideal biçime sokulmasını ifade edecektir. Bu doğrultuda koşullara bağlı olarak olumsal olan yollar, meşruiyetlerini ideal olana yaklaşmasıyla elde edecektir.

Bu Platoncu düşünceye karşılık; yolu ideale göre değil karşılaştırdığı sorunları çözme becerisine göre değerlendirdiğimizde, gidilen her yol bir sorun çözme biçiminin ifadesi olacak ve hiçbir yol meşruiyetini kendisinden alacağı doğru yolun ölçülerine uymak zorunda kalmayacaktır. Bu kez soru, hangi yolun doğru olduğu değil, hangi yolun yürüyenin amaçlarını gerçekleştirmede işlevsel olduğu şeklinde sorulacaktır. Bu anlayış, var olan durumu, belirli koşulların biçimlendirdiği ve olumsal olduğu düşüncesine vurgu yaparak kabul eder.

Çalışmamızda, bahsedilen olumsuzluk-hakikat dikotomisi üzerinden Richard Rorty'nin görüşleri merkezinde insanın yoluna dair değerlendirme yapmaya çalışılmaktadır. Rorty, Platonculuğun karşıtı olarak olumsuzluğu merkeze alan, hakikat idealinin yerine özgürlüğü koyan düşüncenin başta gelen seslendiricisi olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hakikat, Olumsuzluk, Yol

* Karabük Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri, ryilmaz82@gmail.com

Right Path Versus New Path or Truth Versus Discourse

Abstract

When we say that the aim of philosophy is truth, it is expressed that the path on which humanity walks for this purpose is either necessary in itself or that man should channel himself to a right path that is enlightened under the guidance of truth. Truth, which is transcendent, which exists independently of human beings and expresses the dimensions of what should be, expresses the ideal of transforming what is into what should be, both individually and socially, when it turns into a desire. In this sense, morality will mean shaping the person according to an ideal pattern despite all his contingency, and politics will mean putting the society into an ideal form despite all the contingency. In this direction, contingent paths, depending on the circumstances, will acquire their legitimacy by approaching the ideal.

In response to this Platonist thought; When we evaluate a person not according to ideal, but according to his ability to solve the problems he compares, every path taken will be an expression of a problem-solving style, and no path will have to comply with the criteria of the right path from which it will derive its legitimacy. This time, the question will not be asked which path is correct, but which path is functional in achieving the goals of the walker. This understanding accepts the existing situation by emphasizing the idea that certain conditions are shaped and contingent.

In our study, it is tried to evaluate the path of human being in the center of Richard Rorty's views through the mentioned contingency-truth dichotomy. Rorty will be considered as the leading voice of the thought that puts contingency in the center and replaces the ideal of truth with freedom, as opposed to Platonism.

Keywords: Truth, Contingency, Path

Yolların Başlangıç Noktasında Sokrates'in Felsefesi

Doktorant Zeynep EKŞİCİ*

Özet

Yol'a birden çok anlam yüklenmektedir. Bunlardan biri de, dünyayı bir yol olarak tasvir eden ve insanı da bu yolun yolcusu olarak gören düşüncedir. Ancak yolcunun kendisi de yol olabilmektedir, tıpkı Sokrates gibi. Sokrates dünya yolundan giderken bu yola yüklediği anlam ve yaşam şekli ile yolla bütünleşerek kendi yolunu bezemiştir. Yaşam ilkeleri ve verdiği öğütler ile yolda olanlara yol olmuştur. Bu çalışmanın amacı yolda yolcu, yolculara yol olan bir düşünür olarak Sokrates'in izlerini ele almaktır. Sokrates'in özellikle felsefe tarihi başta olmak üzere düşünce tarihinde açtığı yolları bir bütün halinde sunmak kendilerine yol arayan kimseler için örneklik teşkil etmesi bakımından önemlidir. Tarihsel yöntem ile özellikle pratik boyutta analiz ve senteze başvurarak konu hakkında bütüne yönelik tutarlı bir düşünce ortaya koymak hedeflenmektedir. Sokrates'in felsefesiyle zirveye çıkan 'kendini tanı' düsturundan hareketle insanın gayesi ve mutlu yaşamın imkânı ile ilkelerinden bahsedilecektir. Bu bağlamda ahlaki zeminde inşa edilecek olan erdemli yaşam biçimi ve bunun belirlenimlerinden olan 'orta yol' düşüncesinin temelleri ele alınacaktır. Son kertede bugün dahi söylem ve eylem birlikteliğindeki uyumun ciddiye alındığı dünyada, bizlerin yolda sendeleyerek mi yoksa uygun adımlarla mı yüründüğünü sorgulama, kendi yolumuzu değerlendirme imkânı bulunacaktır. Bu doğrultuda kendi yolumuzda yürürken Sokrates'in yol çizgilerini takip ederek Sokrates pratiğini hayatımızda uygulamanın mümkün olduğu ifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Sokrates, Kendini Tanı, Erdem, Mutluluk, Orta Yol

* Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Bilim Dalı,
felseferehberi@gmail.com

At the Starting Point of the Roads Sokrates' Philosophy

Abstract

More than one meaning is attributed to the Path. One of these is the idea that describes the world as a road and sees man as a passenger of this road. But the traveler himself can be the way, just like Sokrates. Sokrates embellished his own path while going on the world road by integrating with the way of lifestyle and the meaning he attributed to this path. With his life principles and the advice he gave, he was the way to those who were on the way. The aim of this study is to deal with the traces of Sokrates as a thinker who is a traveler on the road and a road to the passengers. It is important to present the paths opened by Sokrates in the history of thought, especially in the history of philosophy, completely because it sets an example for those who seek their own way. With the historical method, it is aimed to put forward a coherent thought about the subject, especially by applying analysis and synthesis at the practical level. Based on the motto of 'know yourself', which culminated with the philosophy of Sokrates, the purpose of the human being and the possibility and principles of a happy life will be mentioned. In this context, the virtuous lifestyle that will be built on moral ground and the foundations of the 'middle way' idea, which is one of its determinations, will be discussed. In the last instance, it will be possible to question whether we are walking on the road faltering or with appropriate steps, and to evaluate our own path in a world where the harmony between discourse and action is taken seriously even today. In this direction, it will be stated that it is possible to apply the practice of Sokrates in our lives by following the road lines of Sokrates while walking on our own path.

Keywords: Philosophy, Sokrates, Know Yourself, Virtue, Happiness, Middle Way

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İnsanın Ontolojik Yolculuğu Yaratım Versus Evrim

Öğr. Gör. Dr. Ragıp ERGÜN*

Özet

Bu çalışma varlık âleminde var olduğunun farkında olan tek canlı türünün, yani insanın ontolojik yolculuk hikayesindeki iki karşıt görüş olan yaratım ile doğal seleksiyoncu evrim yaklaşımlarının farklarına odaklanmaktadır. Bilinen tarihte insan aynı insandır. Ancak insanı gitmesi istenen istikamete ikna etmek için pek çok yaklaşım bu yola çeşitli işaret levhaları hazırlamıştır. İnsanın bugün nereye gideceği sorusunun cevabı, geçmişte nereden geldiğine mündemiçtir. İslam başta olmak üzere yaratıcıyı merkeze alan yaklaşımlar insanın hayat yolculuğunun bir yaratım ile başladığını söylemekte; ahlâk, din, ahde vefa, kul hakkı yememe, emanete sahip çıkma, doğru yolda olma (sırât-ı müstakîm) üzerinden ontolojik bir misyon yüklemektedir.

İnsanın ortaya çıkışını evrim ile izah eden ve yaratımı reddeden evrimci paradigma, insana hem geçmiş hem de gelecek bağlamında yeni bir istikamet çizerek bugünü inşa etmeye çalışmaktadır. Darwin ile meşhur olan bu yaklaşım, hayatı bir savaş alanı, insanı bir savaşçı olarak tanımlamaktadır. Hayatta savaşçı olma misyonu yüklenen bu insan, doğal seleksiyon yolculuğu ile kendini bulmakta ve ölüm ile kalım arasında medeni görünümlü vahşi bir varlığa dönüşmektedir. Bu çalışma bu iki paradigmanın arasındaki farkları ve günümüze yansımalarını analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam, Yaratım, Evrim, Doğal Seleksiyon

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Artvin Çoruh Üniversitesi, Şavşat MYO Hukuk Bölümü, r.ergun@artvin.edu.tr

Human's Ontological Journey Creation Versus Evolution

Abstract

This study focuses on the differences between creation and natural selection evolution approaches, which are two opposing views in the ontological journey story of the only living species that is aware of its existence in the realm of existence, that is, human. In known history, man is the same man. However, many approaches have prepared various signposts to convince people of the desired direction to go. The answer to the question of where a person will go today depends on where he came from in the past. Approaches that center the creator, especially Islam, say that the life journey of a person begins with a creation; It imposes an ontological mission on morality, religion, loyalty to the covenant, not taking the right of the servant, protecting the trust, being on the right path (sırat-ı mustakîm).

The evolutionist paradigm, which explains the emergence of man with evolution and rejects creation, tries to construct the present by drawing a new direction for man in the context of both the past and the future. This approach, made famous by Darwin, defines life as a battlefield and man as a warrior. This person, who has the mission of being a warrior in life, finds himself through a journey of natural selection and turns into a civilized wild creature between life and death. This study analyzes the differences between these two paradigms and their current reflections.

Keywords: Islam, Creation, Evolution, Natural Selection

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İran Hacıları ve Erzurum

Prof. Dr. Murat KÜÇÜKUĞURLU*

Özet

Erzurum tarihine genel olarak bakıldığında, şehrin siyasi, askeri, sosyal ve kültürel veçhelerini şekillendiren en önemli unsurun, üzerinde bulunduğu stratejik yollar olduğu görülür. Yakın coğrafya açısından Anadolu, İran, Kafkasya ve Suriye arasında irtibatı sağlayan bu yollar, aynı zamanda Doğu ile Batı'yı birbirine bağlayan uluslararası İpekyolu'nun kolları olarak karşımıza çıkar.

Asırlar boyunca pek çok askeri ve siyasi hadisenin sebebi veya belirleyicisi olan bu yollar, aynı zamanda gerek bölgesel ticaret gerekse uluslararası transit taşımacılığı bakımından büyük önem arz etmiştir. Bu hususlarda şimdiye kadar çok sayıda kitap ve makale kaleme alınmıştır. Biz bu yazımızda, bu yollarla ilgili olmakla birlikte şimdiye kadar hakkında pek bir şey yazılmamış olan bir meseleyi ele almak istiyoruz. Bu mesele, İran ve Kafkasya'dan gelip Erzurum üzerinden Mekke ve Medine'ye giden hac kervanları meselesidir. Yazımızda bu kervanlar ve bunlarla ilgili olarak XIX. yüzyılda yaşanan ticari, siyasi ve askeri meseleler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, İran, Kafkasya, Hac, Kervan

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, kucukugurlu@erzurum.edu.tr

Iranian Pilgrims and Erzurum

Abstract

Looking at the history of Erzurum in general, it is seen that the most important element that shaped the political, military, social and cultural aspects of the city is the strategic roads it is located on. These roads, which provide the connection between Anatolia, Iran, the Caucasus and Syria in terms of the near geography, also appear as the branches of the international Silk Road that connects the East and the West.

These roads, which have been the cause or determinant of many military and political events for centuries, have also been of great importance in terms of regional trade and international transit transportation. Numerous books and articles have been written on these issues so far. In this article, we would like to address an issue that relates to these ways, but not much has been written up to now. This is the issue of pilgrimage caravans coming from Iran and the Caucasus to Mecca and Medina via Erzurum. In our article, these caravans and related commercial, political and military issues in the 19th century will be discussed.

Keywords: Erzurum, Iran, Caucasus, Pilgrimage, Caravan

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Bağımsızlığa Giden Yolda Erzurum

Dr. Şebnem Oğuz UZUNER*

Özet

M.Ö. 4900 yıllarında kurulduğu tahmin edilen Erzurum, 1514’de Osmanlı Devleti tarafından feth edilene kadar birçok millete yurt, Osmanlıya güç, Milli Mücadele döneminde ise bağımsızlığa giden yol olmuştur. Anadolu’yu Kafkaslara ve İran üzerinden Ortadoğu’ya bağlayan ana yolların üzerindeki önemli bir kavşak noktası olan Erzurum, aynı zamanda bu yolların batı ve güney Anadolu ile Karadeniz bağlantısını sağlamaktadır. Erzurum, coğrafi konumu ve stratejik önemi dolayısıyla Anadolu’ya hâkim olmak isteyen çeşitli milletlerin mücadele sahası olmuş, Türk tarihinde hem sorunların hem de çözümlerin merkezinde yer almıştır. Osmanlı Devleti’nin İran ve Rus sınırına yakın en önemli stratejik noktası olması nedeniyle, her dönemde “kale” olarak kabul edilmiştir. Bundan dolayı da savaşlar ve siyasal güç mücadeleleri ile geçen uzun yılların ardından Milli Mücadele’de milli birlik ve bağımsızlık hareketinin temelini atıldığı yer olmuştur. Bu çalışmada kronolojik olarak, Erzurum’un stratejik önemi ve Osmanlı Devleti egemenliğine kadar olan dönemi öz olarak ele alınacak ardından 1514’de Osmanlı topraklarına katılması ile I.Dünya Savaşı’ndaki işgal sürecine dek yaşanan askeri ve politik olaylara değinilecektir. Düşman işgali altındaki Erzurum’dan bağımsızlığa giden yolun kilometre taşı olan Erzurum’a odaklanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, Yol, Bağımsızlık

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Bağımsız Araştırmacı sebnemoguz@gmail.com

Erzurum on the Road to Independence

Abstract

Estimated to have been founded in 4900 BC, Erzurum became a homeland for many nations, a power for the Ottomans, and the road to independence during the National Struggle until it was conquered by the Ottoman Empire in 1514. Erzurum, which is an important junction point on the main roads connecting Anatolia to the Caucasus and the Middle East via Iran, also provides the connection of these roads with western and southern Anatolia with the Black Sea. Because of its geographical location and strategic importance, Erzurum has been the battleground of various nations who want to dominate Anatolia, and has been at the center of both problems and solutions in Turkish history. Since it is the most important strategic point of the Ottoman Empire close to the Iranian and Russian borders, it has been accepted as a "castle" in every period. For this reason, after long years of wars and political power struggles, it has been the place where the foundation of the national unity and independence movement was laid in the National Struggle. In this study, the strategic importance of Erzurum and its period until the domination of the Ottoman State will be discussed chronologically. Then The military and political events that took place until the invasion of the Ottoman lands in 1514 and the occupation process in the First World War will be mentioned. The focus will be on Erzurum, which is the milestone of the road to independence from Erzurum under enemy occupation.

Keywords: Erzurum, Road, Independence

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Modernleşmenin Yolu Nereden Geçer?: Mazi, Hal ve İktbal Arasında Türkiye'nin Hülasası Olarak Beş Şehir

Dr. Enes ŞAHİN* Dr. Selin ŞAHİN**

Özet

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Türkiye'nin yetiştirdiği büyük kıymetlerden biri olduğu malumdur. Tanpınar'ı dikkate almadan modern Türkiye'yi anlamamanın zannedildiği kadar kolay olmadığı da erbabınca bilinir. Kendi ifadesiyle "Eski bir Garpçı" olan Tanpınar, bir zaruret olarak idrak edilen asrileşmeye Türk düşünce geleneği ve tarih tecrübesinin içerisinde bakmanın imkânlarını gösterir. İktbalin yolunun maziyi idrak ve benimsemekten geçtiğinin farkında olan Tanpınar, bu zihniyeti gerek bir münevver olarak kaleme aldığı ilmî eserlerde gerekse romanlarında apaçık bir biçimde ortaya koyar. Tanpınar'ın tüm eserleri içerisinde ise Beş Şehir'in hususî bir yeri vardır. Tanpınar, Türkiye'nin hülasası olarak idrak edilebilecek Ankara, Erzurum, Konya, Bursa ve İstanbul'a dair gözlemlerini bu şehirlerin tarihî tecrübelerinden hareketle ortaya koyar. Türkiye'ye baktığında Türkistan, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet'i birlikte görür. Anadolu'daki Türk tecrübesini değerlendirirken Etiler, Frigyalılar, Lidyalılar, Roma ve Bizans'ı göz ardı etmez. Türklerin mazi ile mücadele etmek yerine onu kendi zenginliği haline getiren zihniyetine dönmenin gayretini gösterir. Bu doğrultuda söylem analizi yönteminin kullanılacağı çalışmanın amacı Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Beş Şehir isimli eseri modernleşmede doğru bir yol arayışı muhayyilesi etrafında tetkik edilmesidir. Çalışmada varılan sonuç Tanpınar'ın Beş Şehir'de Türkiye'yi ve Türk modernleşme çabasını yalnızca kendi devrini değil mazisi ve elinde bulundurduğu kadim miras etrafında ele aldığı ve doğru modernleşmenin yolunun bu anlayış tarzından geçtiğini savunduğu olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Modernleşmesi, Ahmet Hamdi Tanpınar, Beş Şehir

* Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, enes.sahin@dpu.edu.tr

** Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, selin.sahin@dpu.edu.tr

Where is The Way Of Modernization? Five Cities as a Summary of Turkey Between Past, Present and Future

Abstract

Everyone knows that Ahmet Hamdi Tanpınar is one of the precious people that Turkey had been raised. It is also clear that you won't be able to understand modern Turkey easily without paying attention to Tanpınar. Tanpınar who describes himself "An Old Western" shows how to look at modernization which is considered as an necessity within the scope of history experience and Turkish opinion tradition. Tanpınar who realizes that the future's way is about knowing and adopting the past, presents that mindset in either his scientific works which he write them as an intellectual, or in his novels. Beş Şehir (Five Cities) has a special place between his all books. Tanpınar shows his observations about Ankara, Erzurum, Konya, Bursa and Istanbul which can be seen as summary of Turkey from these cities' historical experiences. When he observe Turkey, he sees Turkestan, Seljuk, Ottoman and Republic, together. He doesn't ignore Hittites, Phrygians, Lydians, Romans and Byzantine while evaluating Turkish experience on Anatolia. Tanpınar shows returning of efforts of opinion types in which Turks make it their wealth instead of struggle against past. In this direction, the aim of the study in which the discourse analysis method will be used is examining of Ahmet Hamdi Tanpınar's Beş Şehir book as an imagination of seeking true way to modernization. As a result of the study, Beş Şehir discusses Turkey and the Turkish modernization effort not only its own era, but also within the past and the ancient heritage, and preserves the true way of modernization passes through this understanding style.

Keywords: Turkish Modernization, Ahmet Hamdi Tanpınar, Five Cities

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Erzurum Şehrindeki Yol Yapım Çalışmalarının Tarihi Eserlere Etkisi

Doktorant Adem ÖZDEMİR*

Özet

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, özellikle 1930'lar ve sonrasında Erzurum şehir içi yolları ve şehrin kuzeyi ve güneyinden geçen çevre yolları inşa edilmiştir. Söz konusu yolların geçtiği güzergahlara isabet eden pek çok tarihi eser bu inşa sürecinden etkilenmiştir. Bunun temel nedenlerinden birisi, ilgili dönemin yerel yöneticilerinin tavrıdır. Bilhassa yol inşası için gereken istimlak bedellerinden ve muhtemel mahkeme süreçlerinden kurtulma düşüncesi, bu hususta belirleyici olmuştur. BU yazıda, dönemin yerel kaynaklarına dayanılarak, ilgili dönemde yapılan yol yapım çalışmaları ve bu çalışmaların tarihi eserlere verdiği zarar, ayrıntılı bir şekilde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, Erzurum, Yol, Tarihi Eser

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

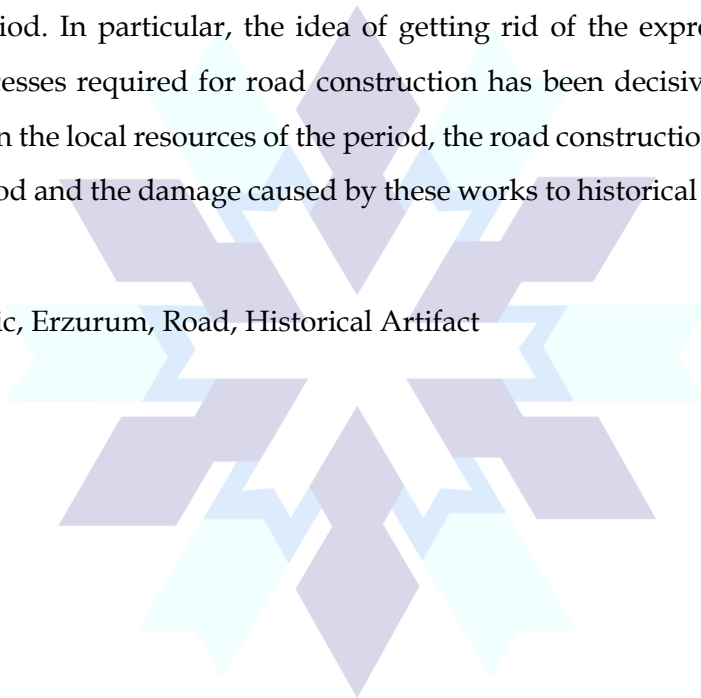
* Hacette Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, ademozdemir2023@gmail.com

The Effect of Road Construction Works in Erzurum City on Historical Artifacts in the First Years of the Republic

Abstract

In the first years of the Republic, especially in the 1930s and later, Erzurum inner-city roads and ring roads passing through the north and south of the city were built. Many historical artifacts that hit the routes through which these roads passed were affected by this construction process. One of the main reasons for this is the attitude of the local administrators of the relevant period. In particular, the idea of getting rid of the expropriation costs and possible court processes required for road construction has been decisive in this regard. In this article, based on the local resources of the period, the road construction works carried out in the relevant period and the damage caused by these works to historical monuments will be discussed in detail.

Keywords: Republic, Erzurum, Road, Historical Artifact

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Kafkas Muhacirlerinin Göç Yolunda Önemli Bir Merkez: Erzurum

Bilim Uzmanı H. Gizem ACER*

Özet

Göç, tarihin her evresinde toplumların yaşam biçimlerini etkileyen bir olgu olmuştur. Çeşitli sebeplerden dolayı göç eden insanlar genel olarak daha iyi bir yaşam umudu ile yola çıkmışlardır. Bu çerçevede XIX. yüzyılda Kafkasya'nın çeşitli bölgelerinden Osmanlı topraklarına göç eden birçok topluluk, devlet için yönetilmesi oldukça güç bir göç ve iskân sürecinin yaşanmasına neden olmuştur. Ayrıca bu yoğun göç hareketleri yerli halk için de maddi ve manevi yönden birçok sıkıntıyı beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte alınan tedbirler göçlerin yıkıcı etkisini azaltmış ve gelen göçmenler uygun yerlere yerleştirilmeye çalışılmıştır. Göç sürecinde yaşanan sıkıntılar genel olarak Rusya ile sınırı bulunan veya bölgeye en yakın konumda olan bölgelerde yaşanmıştır. Bu bağlamda Kafkasya'dan XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra yapılan bu göçlerde Erzurum hem kalıcı iskân mahalli hem de geçici iskân mahalli olarak önemli bir merkez haline gelmiştir. Bu süreçte Erzurum bir kontrol merkezi olarak işlev görmüş, göçmenler yaş, cinsiyet ve geldikleri bölge temel alınarak kayıt altına alınmıştır. Ayrıca göç sürecinde oluşabilecek hastalıkların önüne geçilmesi için Erzurum'da göçmenler için karantinahaneler kurularak hastalıkların çeşitli illere yayılması engellenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada genellikle Osmanlı arşivinden temin edilen belgeler ışığında, Kafkas muhacirlerinin Osmanlı topraklarına olan göçlerinde Erzurum'un önemi ve bu kadim şehrin göç sürecine etkisi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, Kafkas Göçü, Rusya, Osmanlı Devleti

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, acergizem31@gmail.com

An Important Center on the Migration Route of Caucasian Immigrants: Erzurum

Abstract

Migration has been a phenomenon affecting the lifestyles of societies at every stage of history. People who migrated for various reasons generally set out with the hope of a better life. In this context, many communities that migrated from various regions of the Caucasus to the Ottoman lands in the 19th century caused a very difficult migration and resettlement process for the state to manage. In addition, these intense migration movements have brought many financial and moral problems for the local people. However, the measures taken have reduced the destructive effect of immigration and the immigrants have been tried to be settled in suitable places. The problems experienced in the migration process were generally experienced in the regions that border with Russia or that are closest to the region. In this context, in these migrations from the Caucasus after the second half of the 19th century, Erzurum became an important center both as a permanent settlement and a temporary settlement. In this process, Erzurum functioned as a control center and immigrants were registered based on age, gender and the region they came from. In addition, in order to prevent diseases that may occur during the migration process, quarantines were established in Erzurum for immigrants, and the spread of diseases to various provinces was tried to be prevented. In this study, in the light of the documents generally obtained from the Ottoman archives, the importance of Erzurum in the migration of the Caucasian immigrants to the Ottoman lands and the effect of this ancient city on the migration process will be emphasized.

Keywords: Erzurum, Caucasian migration, Russia, Ottoman Empire

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Tahsin Yücel'in Kumru İle Kumru ve Chuck Palahniuk'un Dövüş Kulübü Romanlarında Yolculuk Arketipi

Dr. Öğr. Üyesi Caner SOLAK*

Özet

Kumru adlı bir köy kızının memleketlisi bir kapıcıyla evlendikten sonra İstanbul'da daha önce hiç görmediği yaşam biçimleri ve eşyalarla karşılaşması sonucu kendisinin merkezinde ailesinin yaşadığı büyük değişimin anlatıldığı Kumru ile Kumru (2004) romanı aynı zamanda başkahraman da olan Kumru Yarma'nın köyden İstanbul'a uzanan yolculuğunu bir dönüşüm hikâyesi şeklinde ele alır.

Dövüş Kulübü (1996) romanında büyük bir otomobil şirketinde ürün iptali koordinatörü olarak çalışan ve gerçek adını eser boyunca öğrenemediğimiz romanın başkahramanının, Tyler Durden adında kendisinin tamamen zıddı bir kişiyle birlikte yaşamak zorunda kalmasıyla başından geçecek ilginç olaylar ve süreç içindeki dönüşümü anlatılır.

Kumru ile Kumru'da Kumru'nun kentli bir kadın olma yolunda geride bıraktığı öz değerlerinden uzaklaşarak tüketim kültürünün şekillendirmiş olduğu anlayışlara göre kendini inşa etme yolculuğuna tanıklık ederken Dövüş Kulübü'nde ise artık eksiksiz, tamamlanmış hâlde olan anlatıcının çok geçmişte kalan doğasına geri dönmek adına kendi kendisini yok ediş yolculuğunu okuruz.

Carl Gustav Jung'a ait bir kavram olan ve toplumların kolektif bilinçaltılarında yer alan ilk örnekler, ilk modeller anlamına gelen arketiplerin hem tarihsel izlerinin sürülebildiği hem de yeniden üretildikleri sahalardan biri de edebi eserlerdir. Başlıca arketiplerden biri olan yolculuk ise, toplumların veya bireylerin bastırılmış oldukları duygu, davranış, dürtü ve arzularını keşfetmeleri için gerekli olan aşamalar bütünü olarak kullanılır. Roman başkahramanlarının yaşamış oldukları dönüşümler; yola çıkış, maceraya çağrı, doğaüstü yardım, ilk eşiğin aşılması, balinanın karnı, erginlenme, dönüş gibi arketipsel yolculuğa ait kavramlardan faydalanılarak açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kumru ile Kumru, Dövüş Kulübü, Yolculuk Arketipi

* Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
caner.solak@erzurum.edu.tr.

Journey Arcetype in Tahsin Yücel's Kumru and Kumru and Chuck Palahniuk's Fight Club Novels

Abstract

A village girl named Kumru gets married and moves to Istanbul. She encounters new life styles and objects in Istanbul. The novel Kumru and Kumru (2004) deals with the journey of Kumru Yarma from the village to Istanbul as a story of transformation.

In the novel Fight Club (1996), the protagonist works for an automobile company. We cannot learn the name of the hero of the novel throughout the work. We read that she had to live with a man named Tyler Durden who was the complete opposite. Tyler Durden will take him on a journey of transformation.

In the novel Kumru and Kumru, we read that Kumru gave up her values in order to become a city woman. Kumru will rebuild itself according to the values of the consumption culture. In Fight Club, we read the narrator's symbolic destruction of himself.

One of the fields where archetypes, a concept belonging to Carl Gustav Jung, which are the first examples and first models in the collective subconscious of societies, can be traced and reproduced, are literary works. Journey, one of the main archetypes, is used to represent the emotions, behaviors, drives and desires that societies or individuals suppressed.

The transformations of the heroes of the novel; It will be explained through concepts such as setting off, invitation to adventure, supernatural aid, crossing the first threshold, belly of the whale, maturation and return.

Keywords: Kumru and Kumru, Fight Club, Journey Archetype

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Orhan Pamuk'un "Kar" Romanında Şair Ka'nın Yolculuğu

Doktorant Büşra BOZA*

Özet

Modern psikolojinin kurucu isimlerinden biri olan Carl Gustav Jung'un üzerinde çalışmalar yaptığı arketip kavramı, kökenini eski Yunancadan almaktadır. "Arche" ve "typos" sözcüklerinin birleşiminden oluşan bu kavram, Türkçede "ilk imge", "ilk örnek", "asıl numune" gibi adlandırmalarla karşılanmaktadır.

İnsan zihninin en karanlık bölgesinde ortak (kolektif) bilinçdışında yer alan arketipler, Platon'un ideasıyla eş anlama gelmektedir. Din, dil, ırk farkı gözetmeden insanlığın ortak zihninde kendiliğinden var olan arketipler, hayatı anlamamız ve anlamlandırmamız açısından bizlere büyük fayda sağlamaktadır.

Bu arketiplerden biri olan "yolculuk", mitik anlatıların, destan ve masalların önemli temalarından birini oluşturmaktadır. Aynı zamanda modern anlatılarda da sıklıkla karşılaşılan yolculuk teması, seçilmiş bir kahramanın psikanalitik açıdan kendini gerçekleştirme öyküsü anlamına gelmektedir. Genellikle bu kahraman, bir kaosu ortadan kaldırmak üzere çağrıldığı yolculuğunda bir dizi engeli aşarak büyümlü nesneye ulaşmaya çalışmaktadır. Karşılaştığı tüm zorlukları başarı ile atlatan kahraman, ödülüne kavuşarak yeni bir insana dönüşmektedir.

Bu çalışmada Joseph Campbell'ın Kahramanın Sonsuz Yolculuğu adlı eserinden hareketle, Orhan Pamuk'un Kar adlı romanında yer alan şair Ka'nın yolculuğu incelenmiştir. Yola çıkış-erginlenme-dönüş sistematüğinden oluşan bu yolculukta şair Ka'nın yolculuğunun olay örgüsüne yön verdiği, metni biçim ve içerik yönünden zenginleştirdiği tespit edilmiştir. Arketipsel eleştiri bağlamında uygulanan bu yöntem, edebî esere yeni bir bakış açısı getirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orhan Pamuk, Kar, arketipsel eleştiri, yolculuk.

* Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yeni Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı, busraboza@gmail.com

Poet Ka's Journey in Orhan Pamuk's "Kar" Novel

Abstract

The concept of archetype, on which Carl Gustav Jung, one of the founding names of modern psychology, studied, takes its origin from ancient Greek. This concept, which consists of the combination of the words "arche" and "typos", is met with names such as "first image", "first example", "original sample" in Turkish.

Archetypes, located in the common (collective) unconscious in the darkest part of the human mind, are synonymous with Plato's idea. Archetypes that exist spontaneously in the common mind of humanity, regardless of religion, language or race, provide great benefits for us to understand and make sense of life.

One of these archetypes, "journey", constitutes one of the important themes of mythical narratives, epics and tales. At the same time, the theme of journey, which is frequently encountered in modern narratives, means the psychoanalytic self-actualization story of a chosen hero. Usually, this hero tries to reach the magical object by overcoming a series of obstacles on his journey where he is called to destroy a chaos. The hero, who successfully overcomes all the difficulties he encounters, turns into a new person by getting his reward.

In this study, based on Joseph Campbell's *The Hero With A Thousand Faces*, the journey of the poet Ka in Orhan Pamuk's novel *Kar* has been examined. It has been determined that the poet Ka's journey in this journey, which consists of the systematic of departure-initiation-return, directs the plot and enriches the text in terms of form and content. This method, applied in the context of archetypal criticism, has brought a new perspective to the literary work.

Keywords: Orhan Pamuk, *Kar*, archetypal criticism, journey.

Felsefi Düşünmenin İmkânı Olarak Yürümek

Dr. Öğr. Üyesi Murat BAHADIR*

Özet

İnsanın dilsel ve düşünsel anlamında gelişmesinin başlamasında önemli bir etken olan yürümek, hem fiziki anlamda hem de düşünsel anlamda da yer değiştirme hareketidir. Bu anlamda felsefe tarihinde birçok filozofun düşünsel yolculuğunun aynı zamanda bir yürüme alışkanlığına bağlı olduğunu gözlemlemek mümkündür. Yürüme ile düşünme arasında doğrudan kurulabilecek bir neden sonuç ilişkisi olmasa da yapısal benzerliklerden bahsedilebilir. Bu bağlamda Antik Çağ'dan Modern Çağ'a birçok filozofun düşünsel gelişiminde yürümek, önemli bir etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla yürümenin sağladığı imkanlar, düşüncede derinleşmenin ve olgunlaşmasının zemini olarak ön plana çıktığı iddia edilebilir.

Düşünmek, bir tür kavramlar ile seyahat etmektir. Ancak insanı bu seyahate çıkaracak kavramları elde etmesini sağlayacak yolculuklara ihtiyacı vardır. Bu noktada yürümenin içerdiği anlam ve üstlendiği işlev, insanın çevresi ile kuracağı düşünsel ilişkinin şekillenmesinde belirleyici olacaktır. Buna göre doğada veya şehirde gerçekleştirilen yürüyüşlerin, yeni düşüncelerin üretilmesinden düşüncelerin yaygınlaştırılmasında önemli bir eylem olduğu iddia edilebilir. Bu bağlamda çalışmada Antik Çağ'dan Modern Çağ'a yürüme ile düşünme arasındaki etkileşim, filozofların çıkmış oldukları düşünsel yolculuklar üzerinden ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Yürümek, Düşünmek, Şehir, Doğa

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Bilim Felsefesi ve Bilim Tarihi Anabilim Dalı
murat.bahadir@erzurum.edu.tr

Walking as a Possibility to Think Philosophy

Abstract

Walking, which is an important factor in the beginning of the linguistic and intellectual development of human beings, is a movement of displacement both physically and intellectually. In this sense, it is possible to observe that the intellectual journey of many philosophers in the history of philosophy is also dependent on a walking habit. Although there is no direct cause and effect relationship between walking and thinking, structural similarities can be mentioned. In this context, walking in the intellectual development of many philosophers from the Ancient Age to the Modern Age emerges as an important activity. Therefore, it can be claimed that the opportunities provided by walking stand out as the ground for deepening and maturing in thought.

To think is to travel with some kind of concepts. However, he needs journeys that will enable him to acquire the concepts that will take him on this journey. At this point, the meaning of walking and the function it assumes will be decisive in shaping the intellectual relationship that a person will establish with his environment. Accordingly, it can be claimed that the walks in nature or in the city are an important action in the production of new ideas and the dissemination of ideas. In this context, the interaction between walking and thinking from the Ancient Age to the Modern Age will be tried to be revealed through the intellectual journeys of the philosophers.

Keywords: Philosophy, Walk, Think, City, Nature

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Felsefe ve Metafizik Yol Ayrımında Moritz Schlick

Dr. Öğr. Üyesi Uğur DAŞTAN*

Özet

Viyana Çevresi'nin kurucusu olarak bilinen Moritz Schlick, yirminci yüzyılın başlarında alışlagelen tüm tanımlamaların dışına çıkarak, felsefeyi metafizikten tamamen ayırıştırılmış bir alan olarak belirlemek ister. Geçmişte felsefe adı altında yapılan ve kısır tartışmaların ötesine geçemeyen tüm faaliyetlerin, felsefenin tam olarak tanımlanamamasının en önemli nedeni olduğunu iddia eden düşünür, sürekli kendini tekrarlayan bu başarısız faaliyetlerin son erdirilmesi adına metafiziğin felsefeyle olan bağlarını koparmayı bir zorunluluk olarak görür. Ona göre yirminci yüzyıl itibarıyla bilimlerin elde ettiği başarıların altında kesin bilgiler içermesi yatar ve bu başarılarda bir zamanlar iddia edildiği gibi bilimlerin kraliçesi olarak nitelendirilen felsefenin herhangi bir payı bulunmaz. Zira geçmişten bugüne metafizikle sıkı bir ilişki içerisinde bulunan felsefe, bu haliyle saf kuramsal bir bilimsel araştırma biçimi olamadığı gibi kesinlik arz eden bir faaliyet alanı da değildir. O halde Schlick'e göre yapılması gereken şey; hiçbir şekilde bilimsel olana nispetle doğru bilgi veremeyecek olan ve bir şekilde kısır tartışmalar zeminine dönüştürülmüş felsefenin, metafizikle ilişkisinin sonlandırıldığı bir dönüşüm yapmaktır. Bu yaklaşımda, bilimsel olarak doğrulanabilir kavramların açıklığa kavuşturulmasına izin veren daha kullanışlı ve anlaşılır bir felsefe inşa edilecektir.

Anahtar Kelimeler: M. Schlick, Felsefe, Metafizik, Bilim

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, ugurdastan@artvin.edu.tr

Moritz Schlick on the Parting of the Ways of Philosophy and Metaphysics

Abstract

Moritz Schlick, known as the founder of the Vienna Circle, wants to go beyond all the definitions that were customary at the beginning of the twentieth century to designate philosophy as a field that has been completely distinct from metaphysics. The thinker claims that the most important reason why philosophy cannot be fully defined is because of all the activities carried out under the name of philosophy in the past, which cannot go beyond vicious discussions, and that it is necessary to sever metaphysics' ties with philosophy in order to stop these futile activities from repeating themselves. According to him, as of the twentieth century, the achievements of the sciences lie in the fact that they contain precise information, and philosophy, which was once claimed as the queen of sciences, has no share in these achievements. Because philosophy, which has been in a close relationship with metaphysics from the past to the present, cannot be a pure theoretical form of scientific research as such, nor is it a field of activity that offers certainty. Then, according to Schlick, what needs to be done is; it is to make a transformation in which the relationship of philosophy with metaphysics, which in no way can give accurate information when compared to the scientific knowledge and which has somehow been transformed into a ground of vicious discussions, is terminated. In this approach, a more useful and understandable philosophy will be built, allowing for the elucidation of scientifically verifiable concepts.

Keywords: M. Schlick, Philosophy, Metaphysics, Science

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Tarih Öğretiminde Seyahatnamelerin Kullanılması

Doktorant Ayben NALBANTOĞLU*

Özet

Tarih boyunca insanlar kendilerini güdüleyen çeşitli sebeplerle uzun ve zorlu yollar kat ederek seferlere çıkmışlar, keşif ve göçler başlatmışlar, yeni yerler ve insanlar tanımışlardır. Yapılan her yolculuk, insanlığın ortak hafızasına yeni bir tecrübe eklerken; bireysel olarak da insanın kendi iç dünyasını keşfetmesine, bakış açısını derinleştirmesine ve heybesine yeni tecrübeler eklemesine katkı sağlamıştır. Albert Camus'nün deyimiyle "Yolculuklar, insana kendisini geri getiren bir edim" olmuştur. Dolayısıyla yola çıkmak bir değişimi ve dönüşümü de beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı, toplumların yaşadıkları değişimlerde önemli rolü olan seyyahların gerçekleştirdikleri seyahatlere ilişkin gözlem ve izlenimlerini içeren seyahatnamelerin, tarih öğretiminde kullanımı üzerinde durmak ve tarih derslerinde seyahatnamelerin kullanımına yönelik bir etkinlik örneği sunmaktır. Seyahatnamelerin tarih öğretiminde kullanımına dikkat çekmek ve tarih derslerinde seyahatnamelere yer verilmesine yönelik bir farkındalık sağlamak bu çalışmanın önemini oluşturmaktadır. Çalışma literatür taraması yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda tarih derslerinde seyahatnamelere yer verilmesinin ortaöğretim ve lise düzeyindeki tarih derslerinin ilgi çekici hale getirilmesine, öğrencilere empati kurma, çoklu bakış açısıyla düşünme, değişim ve sürekliliği fark etme gibi birçok duyuşsal ve bilişsel özelliğın kazandırılmasına yönelik katkı sağlayacağı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Seyahatname, Tarih Öğretimi, Çoklu Bakış Açısıyla Düşünme

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi- Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı -aybenalbantoglu@gmail.com

The Use of Travel Books in History Teaching

Abstract

Throughout history, people have taken long and difficult journeys for various reasons that motivate them, they have started exploration and migration, they have met new places and people. While each journey made adds a new experience to the collective memory of humanity; individually, it has also contributed to the discovery of one's own inner world, to deepen his perspective and to add new experiences to his saddlebag. In the words of Albert Camus, "Journeys are an act that brings one back to himself." Therefore, setting out has brought about a change and transformation. In this context, the aim of this study is to focus on the use of travel books which include the observations and impressions of the travels of the travelers, who have an important role in the changes that societies experience, in history teaching and to present an activity example for the use of travel books in history lessons.

Drawing attention to the use of travel books in history teaching and raising awareness about the use of travel books in history lessons constitutes the importance of this study. The study was carried out with the method of literature review. As a result of the study, it has been understood that the use of travel books in history lessons will contribute to making history lessons interesting at secondary and high school levels, and to gain students many sensory and cognitive features such as empathy, thinking from multiple perspectives, noticing change and continuity.

Keywords: Travel Book, History Teaching, Thinking from Multiple Perspectives

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Üç Tanınmış Yolcunun Kaleminden XIX. Yüzyıl İstanbul'u: Flaubert, Amicis, Hamsun

Doç. Dr. Uğur AKBULUT*

Özet

İstanbul, tarihin her döneminde ilgi çekici bir şehir olmuştur. Konumu, eşi bulunmaz coğrafi güzellikleri, başta Ayasofya ve şehir surları olmak üzere insan eliyle yapılmış tarihî eserleri hemen her çağda sayısız gezgini kendine çekmiştir. İstanbul'a gelen seyyahların önemli bir kısmı gezilerini yazıya dökmüşlerdir. Bu resmî veya gayriresmî seyahatler neticesinde yazılan seyahatnameler tarihçiler için önemli bir tarihsel malzeme oluşturmaktadır.

Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda büyük sarsıntılar yaşamıştır. Savaşlarda alınan yenilgiler, toprak kayıpları ve milliyetçi isyanlar devleti ayakta tutmak için etkili tedbirler almayı gerektirmiştir. Bu tedbirler çerçevesinde başlayan Tanzimat uygulamaları Batıyla daha fazla teması beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede çok sayıda Batılı İstanbul'a gelmiştir. Öte yandan bu dönemde uluslararası buharlı vapur şirketleri, binlerce seyyahı (turist) İstanbul'a taşımıştır. Bu sayede XIX. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul'da önemli bir değişim yaşanmıştır. Turistlere hizmet için oteller, lokantalar ve müzeler açılmış, turist rehberliği ortaya çıkmış, turistlerin ilgisini çekecek bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Bu çalışmada, XIX. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul'u ziyaret eden üç tanınmış yazarın İstanbul'a ilişkin değerlendirmelerine yer verilecektir. Bu üç yazardan önce Fransız yazar Gustave Flaubert İstanbul'a gelmiştir. 1850'deki bu ziyaretten yaklaşık çeyrek yüzyıl sonra 1874'te İtalyan yazar Edmondo De Amicis ve son olarak da yine çeyrek yüzyıl sonra, 1899'da, Nobel ödüllü Norveçli yazar Knut Hamsun İstanbul'u ziyaret etmiştir. Bu üç yazar seyahatlerini birer seyahatname olarak yayımlamışlardır. Çalışma, bu seyahatnameleri merkeze alarak yapılacaktır. Buna göre üç yazarın İstanbul'a geliş sebepleri, beklentileri, önyargıları, konaklama biçimleri, mekânlara yönelik değerlendirmeleri, her dinden İstanbullulara ilişkin gözlemleri, kültürel öğeler ve dönüşlerindeki duyguları mukayese edilecektir. Yazarların geliş ve dönüşlerinde değişen yargıları tespit edilmeye çalışılacaktır. Daha önemlisi XIX. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul'un geçirdiği değişim yabancıların gözünden ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Seyahat, Flaubert, Amicis, Hamsun, İstanbul

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü; uakbulut@erzurum.edu.tr

19th Century Istanbul from the Pen of Three Well-Known Travelers

Abstract

Istanbul has been an exciting city in every period of history. Its location, unique geographical beauties, and historical artifacts, especially Hagia Sophia and the city walls, have attracted countless travelers of almost every age. An essential part of the travelers who came to Istanbul put their travels in writing. Travel books written as a result of these official or unofficial travels constitute essential historical material for historians.

The Ottoman Empire experienced significant tremors in the XIX. century. Defeats in wars, territorial losses, and nationalist revolts necessitated taking adequate measures to keep the state alive. The Tanzimat practices, which started within the framework of these measures, brought more contact with the West. In this way, many Westerners came to Istanbul. On the other hand, international steamboat companies carried thousands of travelers (tourists) to Istanbul during this period. As a result of these developments, a significant change occurred in Istanbul in the second half of the XIX. century. Hotels, restaurants, and museums have been opened to serve tourists, tourist guides have emerged, and some arrangements have been made to attract the attention of tourists.

This study will include the evaluations of three well-known writers who visited Istanbul in the second half of the XIX. century. Before these three writers, the French writer Gustave Flaubert came to Istanbul. Almost a quarter of a century after this visit in 1850, Italian writer Edmondo De Amicis in 1874, and finally again a quarter of a century later, in 1899, Nobel Prize-winning Norwegian writer Knut Hamsun visited Istanbul. These three authors published their travels as travel books. The study will be carried out by taking these travel books to the center. Accordingly, the three authors' reasons for coming to Istanbul, their expectations, prejudices, accommodation styles, evaluations of places, observations of Istanbulites from all religions, cultural elements, and their feelings on their return will be compared. It will be tried to determine the changing judgments of the authors in their arrival and return. More importantly, the change that Istanbul underwent in the second half of the XIX. century will be revealed from the eyes of foreigners.

Keywords: Travel, Flaubert, Amicis, Hamsun, Istanbul

Erken Modern Dönem Türkistan'da Yol ve Yolculuk: Timofey Stepanoviç Burnaşev ve Buhara Seyahati (1794-1795)

Doç. Dr. Murat ÖZKAN*

Özet

Bir yolculukta (seyahat, askerî sefer, elçilik görevi) güzergâhın belirlenmesi son derece önemlidir. Yolculuğun sağlıklı ilerlemesi, güvenli olması ve hedefine ulaşabilmesi için güzergâhın hem kısa hem de tehlikesiz bir bölge olarak belirlenmesi gerekir. Yolculuk yapılacak bölgenin coğrafi şartları ve iklim koşullarının elverişsiz olması yolculuğu olumsuz etkileyecek en büyük faktördür. Türkistan'ın coğrafyası ve iklimi bölgeye seyahat edecekler için büyük riskler barındırır. Bu sebeple, XVIII. ve XIX. yüzyılda buraya görevli gönderecek ülkeler güzergâh belirlerken çok titiz çalışmıştır. Bu çalışmada Türkistan'ın coğrafyası ve ikliminden bahsedilecek; Çarlık Rusya'nın XVIII. yüzyılda Türkistan'a görevlendirdiği kişilerin kullandığı güzergâhlara değinilecek ve II. Katerina'nın keşif için gönderdiği maden mühendisi, seyyah Timofey Stepanoviç Burnaşev'in yolculuğundan bahsedilecektir. Türkistan'daki sarp dağların, uçsuz bucaksız çöllerin, ticaret kervanlara baskın yapan göçebe toplulukların bölgeye seyahati ne kadar güçleştirdiği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Seyahat, Güzergâh, Timofey Stepanoviç Burnaşev, Buhara, II. Katerina, Çarlık Rusya.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Ordu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı.
murtozkan@hotmail.com

Road And Journey in Early Modern Turkestan: Timofey Stepanovich Burnashev and Travel to Bukhara (1794-1795)

Abstract

Determining the route in a journey (travel, military expedition, embassy mission) is very important. To ensure the safety of the journey and reach the desired destination, the route must be determined as both a shorter and less dangerous. The unfavorable geographical and climatic conditions of the region to be traveled is the biggest factor that will negatively affect the journey. The geography and climate of Turkestan contains all the difficulties mentioned for those who will travel to the region. Thus, in the 18th and 19th centuries the countries that sent their officials to the region carried out a very meticulous study in determining the route. In this study, the geography of Turkistan and climate will be mentioned; the routes used by the Tsarist Russian officials to be sent to Turkestan in the 18th century will be outlined and the journey of Timofey Stepanovich Burnashev, a mining engineer sent by Catherine II. to explore the region, will be mentioned. This study will focus on how the steep mountains, vast deserts and nomadic communities raiding the trade caravans in Turkestan make it difficult to travel to the region.

Keywords: Travel, Route, Timofey Stepanovich Burnashev, Bukhara, Catherine II., Tsarist Russia.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Rusya Sefaretnamelerine Göre Osmanlı Elçilerinin İstanbul-Petersburg Güzergâhındaki Gözlem ve Faaliyetleri Hakkında Bir Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Halit BAŞ*

Özet

Osmanlı Devleti'nden diğer ülkelere padişahın cülusunu bildirmek, barış yapmak, anlaşmaları yenilemek, vergi istemek, taht değişikliklerinde yeni kralı tebrik etmek, arabuluculuk yapmak, dostluk ilişkileri kurmak gibi çeşitli sebeplerle elçiler gönderilmiştir. Bahsedilen sebeplerle gönderilen elçilere sefir, sefirlerin İstanbul'dan başlayarak gittikleri yerler, görüştükleri devlet adamları, siyasi hadiseler ve yaptıkları işler hakkında tanzim ve takdim ettikleri raporlara da sefaretname adı verilmiştir. Bazı sefaretnameleri bizzat elçiler yazarken, bazılarını ise sefirin maiyetinden biri yazmıştır. Söz konusu elçilik raporlarında, devlet sırrı olarak düşünüldüğü için siyasi görüşmelerin detaylarına yer verilmemiştir. Bu yönüyle sefaretnameler, seyahatname ve hatırat olarak da dikkate alınmaktadır. Bu anlamda sefaretnamelerde ziyaret edilen ülke hakkındaki bilgilerin yanında sefir ve maiyetinin İstanbul'dan ayrılışı ile geri dönüşüne kadar geçilen yerler, konaklanan menziller, varılan yerleşim birimleri gibi yolculuk sürecinde güzergâhtaki gözlemleri öne çıkan konulardan olmuştur.

Bu bildiride Osmanlı-Rus ilişkilerinin savaşlar ve diplomatik girişimlerin yoğunlaştığı XVIII. yüzyılda kaleme alınan Rusya Sefaretnameleri (1722-1794) merkeze alınarak, sefirlerin bu iki devletin başkentleri olan İstanbul ve Petersburg güzergâhındaki gözlemleri ve faaliyetleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sefaretname, Sefir, Osmanlı Devleti, Rusya

* Iğdır Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, halit.bas@igdir.edu.tr

An Evaluation on the Observations and Activities of the Ottoman Ambassadors on the Istanbul-Petersburg Route According to the Russia Sefaretnames

Abstract

The Ottoman Empire sent envoys to other countries for various reasons such as notifying the sultan's inauguration, making peace, renewing agreements, asking for taxes, congratulating the new king in the change of throne, mediating and establishing friendship relations. The envoys sent were called sefir. The reports prepared and presented by the ambassadors about the places they went, the statesmen they met, the political events and the work they did, starting from Istanbul, were also called sefaretname. Some sefaretnames were written by the ambassadors themselves, while others were written by one of the ambassador's staff. The aforementioned embassy reports did not include the details of the political negotiations, as they were considered state secrets. In this respect, embassies are also considered as travel books and memoirs. In this sense, in addition to the information about the country visited in the sefaretnames, the observations of the ambassador and his staff on the route during the journey, such as the places passed from Istanbul to their return, the places of stay, the settlements reached, were among the prominent issues.

In this paper, according to the Ottoman ambassador reports (sefaretnames) written in the XVIII. Century (1722-1794), the observations and activities of the ambassadors on the route of Istanbul and Petersburg will be evaluated.

Keywords: Sefaretname, Sefir, Ottoman State, Russia

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Yola Revan Olmak: İngiliz Diplomat Thomas Alcock'un Doğu Serüveni

Dr. Öğr. Üyesi Metin AYDAR*

Özet

Seyahat etmek, yani belli bir amaç doğrultusunda yola çıkmak bugüne kıyasla 19. yüzyılın başlarında çok daha yavaş ve güç bir durumdu. Bu sebeple, geçmiş zamanlarda yola çıkan seyyahların kaleme aldıkları seyahatnameler, gezip görülen yerler ve etkileşimde bulunulan insanlar hakkında okuyuculara çeşitli deneyimler aktarmaktadır. Bu yönüyle seyahatnameler, söz konusu dönem için önemli bir iletişim aracıdır. Öyle ki Batı'dan Doğu'ya doğru yola çıkan seyyahlar, genellikle, karşılaştığı yeni yerlerin coğrafyasından, tarihinden, sosyal ve kültürel değerlerinden etkilenmişlerdir. Yaşadıkları tecrübelerini kendi halklarına anlatma isteklerinden dolayı gözlemlerini not etmişlerdir. Bu bağlamda seyahatnameler, bir gezginin farklı amaçlarla ziyaret ettiği bir yere ait deneyimleri içermesi nedeniyle dikkate değer bir kaynak türüdür.

Çalışmada, Osmanlı-Rus savaşının yaşandığı 1828-1829 yıllarını müteakiben Doğu'ya seyahat eden İngiliz devlet adamı Thomas Alcock'un yolculuğu ve kaleme aldığı deneyim notları değerlendirilecektir. Alcock'un yaklaşık bir buçuk yılı kapsayan seyahati sırasında gezip gördüğü yerler hakkında sunduğu bilgiler diplomat bir seyyahın gözünden yeni bakış açısı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Thomas Alcock, Yol, Seyahatname, İngiliz, Serüven

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, metin.aydar@erzurum.edu.tr

Being on the Road: The Eastern Adventure of British Diplomat Thomas Alcock

Abstract

Traveling, that is, setting out for a certain purpose, was much slower and more difficult at the beginning of the 19th century compared to today. For this reason, the travel books written by the travelers who set out in the past, convey various experiences to the readers about the places visited and the people they interact with. In this respect, travelogues are an important communication tool for the period in question. Such that travelers who set out from the West to the East were generally influenced by the geography, history, social and cultural values of the new places they encountered. They took note of their observations because of their desire to tell their experiences to their own people. In this context, travelogues are a remarkable source because they contain experiences of a place visited by a traveler for different purposes.

In this study, the journey and the experience notes of British statesman Thomas Alcock, who traveled to the East following the Ottoman-Russian war in 1828-1829, will be evaluated. The information provided by Alcock about the places he visited during his journey, which took about a year and a half, presents a new perspective from the eye of a diplomat traveler.

Keywords: Thomas Alcock, Road, Travelogue, Englishman, Adventure

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Üç Yolculuk Şiiri: “Han Duvarları”, “Yol Türküleri”, “Bir Otoyol Lirigi”

Mehmet SÜMER*

Özet

Yol ve yolculuk edebiyatın en verimli temlerinden biridir. Gerçek veya hayali, somut veya soyut gelişimsel süreçleri anlatan her edebi metnin bir yolculuğu içkin olduğu öne sürülebilir. Bu bakımdan yol ve yolculuk, edebiyatın en büyük metaforlarından biridir aynı zamanda. Cumhuriyet dönemi Türk şiiri bir yolculuk şiiriyle başlar. Bir bakıma mektepten memlekete veya İstanbul’dan Anadolu’ya açılan Türk şiiri, ilk büyük ürününü Anadolu içlerine yapılan somut bir yolculuğu anlatan “Han Duvarları” şiiriyle verir. Bu şiir aynı zamanda Anadolu realizmi diye nitelendirilebilecek Anadolu coğrafyasının ve Anadolu insanının gerçekçi bir görünüşünü verir bize. İstanbul’dan Anadolu’ya gelen aydın, ihmal edilmiş ve yüzyıllar boyunca taşra olarak önemsenmemiş Anadolu coğrafyası ve insanıyla karşılaşır. Bundan sonra yazılan iki farklı yol şiiri de Faruk Nafiz’in başlattığı yolu kendi dönemlerine ve şiir anlayışlarına paralel olarak farklı biçimlerde sürdürürler. Bunlardan biri Orhan Veli’nin “Yol Türküleri”, diğeri de Hayriye Ünal’ın “Bir Otoyol Lirigi” şiiridir. Bu şiirler yine Anadolu’da bir bölgede şair anlatıcının yaptığı yolculuğu coğrafyadan ve insanlardan kesitlerle sunan metinlerdir. Fakat Faruk Nafiz’in anlattığı devir ve coğrafya ile Orhan Veli’nin ve Hayriye Ünal’ın anlattıkları devir ve coğrafya başka başkadır. Bu bakımdan her biri kendi poetik anlayışı içerisinden bir yolculuk anlatısı olan bu üç şiiri karşılaştırarak yolun ve yolculuğun şiirde geçirdiği değişim gösterilecektir. Ayrıca bu üç yolculuk şiiri, bize Türk şiirinin 1920’lerden 2010’lara kadar coğrafya, insan ve dil ile ilişkisinde geçirdiği değişim hakkında da birtakım fikirler vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yol, yolculuk, Faruk Nafiz, Orhan Veli, Hayriye Ünal

* Adıyaman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, sumermeh@gmail.com

Three Journeys Poem: “Han Duvarları”, “Yol Türküleri”, “Bir Otoyol Liriği”

Abstract

Road and journey is one of the most fruitful themes of literature. It can be argued that every literary text describing real or imaginary, concrete or abstract developmental processes has a journey inherent in it. In this respect, road and journey are also one of the greatest metaphors of literature. Turkish poetry in the Republican period begins with a journey poem. In a way, Turkish poetry, which opens from school to the hometown or from Istanbul to Anatolia, gives its first great product with the poem "Inn Walls", which describes a concrete journey into Anatolia. This poem also gives us a realistic view of Anatolian geography and Anatolian people, which can be described as Anatolian realism.

The intellectual who came to Anatolia from Istanbul encounters Anatolian geography and people who have been neglected and ignored as a province for centuries. Two different road poems written after that continue the path started by Faruk Nafiz in different ways in parallel with their own period and understanding of poetry. One of them is Orhan Veli's "Road Folk Songs" and the other is Hayriye Ünal's "A Highway Lyric". These poems are texts that present the poet-narrator's journey in a region in Anatolia with sections from geography and people. However, the era and geography told by Faruk Nafiz and the era and geography told by Orhan Veli and Hayriye Ünal are different. In this respect, by comparing these three poems, each of which is a journey narrative within its own poetic understanding, the change of the road and the journey in the poem will be shown. In addition, these three journey poems give us some ideas about the change that Turkish poetry underwent from the 1920s to the 2010s in its relationship with geography, people and language.

Keywords: Road, journey, Faruk Nafiz, Orhan Veli, Hayriye Ünal

Medeniyet Tahavvülü Bağlamında Tanzimat Şiirinde Arayış Yolculukları

Dr. Burcu YILMAZ ÇEBİN*

Özet

Bu çalışmanın amacı, Tanzimat edebiyatının birinci neslinin temsilcilerinden Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa'nın şiirlerinde yol/yolculuk/yola çıkma kavramlarını hangi temalarla ilişkilendirerek nasıl ele aldıklarını ve bu kavramlara giydirdikleri metaforik anlamları yorumlamaktır. Tanzimat dönemi Türk şiirinde zihniyet değişimi ve dönüşümünün yaşandığı yeni dünya algısının oluştuğu bir yapıya sahiptir. Doğu geleneğinden çıkılarak Batı'nın örnek alındığı bir estetik ve sanat anlayış oluşmaya başlar. Medeniyet tahavvülü bağlamında hem gerçek/fiziksel hem de metaforik olarak yola çıkılan bu dönemi yolculuğu başlatan öncü şairlerin eserleri üzerinden okumak çalışmanın önemini arz etmektedir. Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'nın şiirlerinin mukayeseli olarak tematik incelenmesi araştırmanın yöntemini oluşturmaktadır. Söz konusu şairlerin ortak paydaları bulunmakla birlikte şiirlerindeki şekil, içerik ve fikir nüanslarına da yer verilecektir. Şairlerin medeniyet tahavvülü bağlamında akıl, kanun, hak, adalet, vatan, millet, hürriyet, zihniyet, Doğu, Batı, Avrupa, kâinat, yaratıcı, hayat, insan ve metafizik konuları ele aldığı tespit edilmiştir. Temalar yol, yolculuk ve yola çıkma kavramları ile olan ilişkisi bağlamında değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Tanzimat Birinci Nesil, Şiir, Medeniyet Tahavvülü, Yol, Yolculuk, Arayış.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, burcuyilmazcebin@gmail.com

Seeking Journeys in Tanzimat Poetry in the Context of Civilization Transformation

Abstract

The aim of this study is to interpret how Şinasi, Namık Kemal and Ziya Paşa who are the representatives of the first generation of Tanzimat literature, dealt with the concepts of road/journey/set off in their poems by associating them with which themes and the metaphorical meanings they put on these concepts. The Tanzimat period has a structure in which the perception of the new world, in which the mentality change and transformation is experienced, is formed in Turkish poetry. An aesthetic and artistic understanding begins to emerge by leaving the Eastern tradition and is taken as an example from the West. In the context of the transformation of civilization, it is important to read through the works of the pioneering poets who started this period, both real/physical and metaphorical, who started the journey. The comparative thematic analysis of the poems of Şinasi, Namık Kemal and Ziya Paşa constitutes the method of the research. Although the poets in question have common denominators, the morphology, theme and ideas nuances will also be included in their poems. It has been determined that the poets deal with the subjects of mind, law, right, justice, homeland, nation, freedom, mentality, East, West, Europe, universe, God, life, human and metaphysics in the context of civilization transformation. The themes were evaluated in the context of their relationship with the concepts of road, journey and set off.

Keywords: Tanzimat First Generation, Poetry, Civilization Transformation, Road, Journey, Search.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

HZ. PEYGAMBER'İN DEĞER VERME AHLAKININ YANSIMALARINDAN BİRİ: SÜNNETTE YOL ADABI

Dr. Öğr. Üyesi Sehal Deniz VARLIK*

Özet

Alemlere Rahmet olarak gönderilen Hz. Muhammed'in (as) değer verme davranışına dayalı ahlaki, yol adabını da şekillendirmiştir. Risâlet yolculuğu onun bütün hayatını kaplamış ve ömrünün çoğu da yollarda geçmiştir. Günümüzde kendi yolunda yolculuk yapan Müslümanların yol adabını öğrenecekleri ilk örnek de Allah Resul'üdür. Yola çıkarken ilk önce niyeti hayra çevirmek, yolculuğa dua ile başlamak, sürdürmek ve bitirmek, yolda seyahat edecek diğer insanları düşünerek yolu ve çevresini kirletmemek, bineğine iyi bakmak, yoldaki bitkileri hayvanları korumak sünnette yol adabındandır. Yola ve yolda karşılaşılanlara özen göstermekte olduğu gibi yol arkadaşlığını en güzel şekilde yapmakta sünnetin gereğidir. Yolda eşini yanına almak ama yanında sürükleyerek değil; ihtiyaçlarını gözeterek, sohbet etmeye vakit ayırarak, gerektiğinde onun talebini karşılamak için kabileyi bekleterek, yol hızını ayarlarken onu incitmemeye çalışarak, istişare edildiğinde onunda fikrini alarak ona eşlik etmek sünnettir. Çocuklar ve gençler varsa kabilede onları da gözetmek, bineğine ortak edip sohbet etmek, eğitmek, incinebilecek bir olayla karşılaşırlarsa gönüllerini almak, yanlış bir davranışları olduğunda yumuşaklıkla yaklaşp düzeltmekte Hz. Peygamber'in prensipleridir. Yoldaşa karşı tavır ise yanlışlıkla incitildiyse telafi etmek, yaşlı, hasta, yorgunsa ilgilenip sıkıntısını gidermek, elindekini paylaşmak sünnete uygun olan davranıştır. Yani insanların en değerlilerinden olan Allah Resulü, değeri kadar değer vermiştir yola, yolda karşılaşılan; canlı olsun cansız olsun, yoldaşa; hayvan olsun insan olsun.

Makalede Hz. Peygamber'in değer verme ahlakının yolculuk esnasında yola, yoldakine, yoldaşa nasıl yansıdığı yani sünnete uygun yolculuk yapmanın gereklerinin neler olduğu temel islam kaynaklarındaki verilerle temellendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sünnet, Değer Verme, Yol, Yoldaş

* Mersin Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Hadis Kürsüsü, sehaldeniz@mersin.edu.tr ORCID: 0000-0002-3247-7490

One of the Reflections of Prophet Muḥammad's Morals of Dignification: Decency of Travel in Sunnah

Abstract

Morals of dignification Prophet Muḥammad (pbuh), who was sent as a mercy to the worlds, influenced his decency of travel. His journey of risalah comprehends his all life and he spent most of his life on the roads. He is the first example for Muslims travelling on their own road today to learn the decency of travel. Having good intention before travel, starting, maintaining, and finishing the travel with du'a' (praying), keeping environment and road clean for the other people's journey, taking good care of one's mount, protecting the animals and plants on the road are decency of travel in sunnah. It is a requirement of the sunnah to be fellow traveller in the best way, as well as taking care of the road and those encountered on the road. It is sunnah to travel with spouse, but not by dragging; by paying regard to his/her needs, by taking time to converse, by making the group wait when necessary to meet his/her demand, by trying not to hurt him while adjusting the speed of the road, and get his/her opinion. If there are children and youngs in the group, taking care of them, talking and causing to mount, training them, pleasing if they come across something that might hurt, and approaching them gently and correcting them when they misbehave are the principles of the Prophet Muhammad. On the other hand, if the attitude towards a fellow traveller is by making up for the wrongdoing, taking care of the old, sick, tired, and relieving one's troubles, and sharing what one has with her/his, then then it is appropriate for the sunnah. In other words, the Messenger of Allah, who is one of the most valuable person, dignify the road, the thing he encountered on the journey, whether it is alive or dead, and the companionship, whether it is animal or human, as much as his value.

Keywords: Sunnah, Dignification, Road, Fellow Traveller

Felsefenin Yolculuğu: Arapça Düşüncenin Hazırlayıcısı Olarak Yunanca-Pehlevi ve Yunanca-Süryanice Felsefe-Bilim Tercümeleri

Arş. Gör. Tanju TOKA*

Özet

Müslümanlar, Hz. Peygamber'in vefatından kısa bir süre sonra Filistin-Suriye, Mısır, Irak-İran ve Kuzey Afrika'yı egemenlikleri altına aldılar. Fethettikleri topraklarda Müslümanlar, kendilerinden önceki milletlerin mirasçısı oldular. Bu çerçevede Suriye'de Helenistik ve Irak'ta Sâsânî düşüncesinin tesiri altında gelişen Süryani/Arâmî kültürü çevresinde varlığını sürdüren antik düşünce mirasını benimsediler. Fetihlerle birlikte oluşan yeni kültür ortamında düşüncenin paylaşılması ve yaygınlaşmasını sağlayan en önemli unsur Yunanca, Pehlevi, Süryanice, Sanskritçe ve Kiptice gibi çeşitli dillerden Arapçaya yapılan tercümelerdir ki, bu diller arasında İslâm düşüncesini belirlemesi anlamında Yunanca öne çıkmaktadır. Yunanca-Arapça tercümelerin yapıldığı döneme kadar Pehlevi ve bilhassa Süryanice, Yunanca düşüncenin anlaşılmasında etkili olan temel dil konumundaydılar. Dolayısıyla İslâm dünyasındaki tercüme hareketinin ortaya çıktığı ve geliştiği ortamın daha iyi anlaşılması için Yunanca-Pehlevi ve Yunanca-Süryanice dillerindeki tercümelerin incelenmesi gerekir. Çünkü Arapçaya tercüme edilen Yunanca felsefe-bilimle ilgili eserlerin önemli bir kısmı daha öncesinde bu dillere tercüme edildiği anlaşılmaktadır. Başka bir ifadeyle, bu dillerin Yunanca felsefe-bilim literatürüyle olan münasebetinin Arapçadan çok daha uzun bir geçmişe sahip olmaları nedeniyle kazandıkları birikim ve tecrübe Arapça tercüme faaliyeti sırasında önemli bir rol oynamıştır. Bu çerçevede bildirimizde, Yunanca-Pehlevi ve Yunanca-Süryanice tercümelerinin Yunanca düşüncenin Arapçaya aktarılmasında aracı bir rol oynamanın yanı sıra, tercüme tekniği ve tercüme edilecek eserlerin belirlenmesinde etkili olup olmadığı tartışmayı amaçlamaktayız.

Anahtar Kelimeler: Tercüme hareketi, Yunanca-Pehlevi, Yunanca-Süryanice, Yunanca-Arapça

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, tanju.toka@erzurum.edu.tr

Journey of Philosophy: Greek-Pahlavi and Greek-Syriac Translations of Philosophy- Science as Preparer of Arabic Thought

Abstract

Muslims took control of Palestine-Syria, Egypt, Iraq-Iran and North Africa shortly after the death of the Prophet. In the lands they conquered, Muslims became the heirs of previous nations. In this context, they adopted the heritage of ancient thought that continued to exist in the Syriac/Aramaic culture that developed under the influence of Hellenistic thought in Syria and Sassanid thought in Iraq. The most important factor enabling the sharing and dissemination of thought in the new cultural environment that emerged with the conquests is the translations made into Arabic from various languages such as Greek, Pahlavi, Syriac, Sanskrit and Coptic. However, among thus languages, Greek stands out in determining Islamic thought. When Greek-Arabic translations were done, Pahlavi and especially Syriac were the primary languages influential in understanding Greek thought. Therefore, to better understand the environment in which the translation movement in the Islamic world emerged and developed, it is necessary to analyze the translations in Greek-Pahlavi and Greek-Syriac languages. Because it is understood that a significant part of the Greek philosophy-science works translated into Arabic was previously translated into these languages, in other words, since these languages have a much longer history with the Greek philosophy-science literature than Arabic, what they have owned accumulation and experience they played an essential role while in the Arabic translation movement. In this context, in our notice, we aim to discuss whether the Greek-Pahlavi and Greek-Syriac translations play an intermediary role in transferring Greek thought to Arabic and whether they effectively determine the translation technique and the works to be translated.

Keywords: Translation movement, Greek-Pahlavi, Greek-Syriac, Greek-Arabic

Edebiyat ve Felsefe Yolundaki İnsan

Doktorant Fatıma KOÇ*

Özet

Bir disiplin olma ve insan yaşamının anlamlı kılınmasına yön veren teorik ve pratik yaşam tarzı olma yönünde en temel iki uğraşı felsefe ve edebiyat olmuştur. Felsefe ve edebiyat tarihin her döneminde insan için bir arayışın yolu olmuştur. Edebiyat ile felsefe; kültür, tarihsel süreç, yaşanan mekânla paralel bir ilerleyiş ile varlığını sürdürür ve birbirinden destek alır. Her ikisinde ele alınan konular, uyandırılmak istenen fikir ve duygular bir hedef noktasında birleşseler de metodik açıdan ayrı düşerler. Edebi ve felsefi metne yönelim ekseninde farklı yol izlerler. Şöyle ki; felsefenin akli temele alışı; edebiyatın ise duygudan, coşkudan bir referansla, estetik bir tavırla hayatı anlamaya girişimi farklılıklar oluşturur. Felsefe metinlerinin derin ve yoğun anlatımı, çoğu zaman okuyucu tarafından anlaşılamamaya sebep olmuştur. Edebiyat ise bu anlaşılamama noktasında felsefeye yardımcı olur. Edebiyat; süslü, sözlü anlatımıyla, bir heyecan ve merak kaygısıyla gerek şiir gerek roman üzerinden felsefi muhtevaları bazen bir olay veya durum ya da şairin sesi tarzında anlatır. Bu durum edebiyatın felsefeye olan üstünlüğünün ifadesi değil aksine birbirilerini etkin kılacağı ve birbirlerine destek olacağı da ifadesidir.

Dil ve dili kullanabilme biçiminin edebi ve felsefi olanda nasıl dışa vurulduğu veya edebi ve felsefi bir söylemin hangi düşünme formlarıyla açmlandığı kendi anlam ve değerini arama gayesinde olan insan için bir yol arayışının da çabası olmuştur. Bu yol hem felsefe (düşünme ve düşünebilme metotları) hem de edebiyat (roman, şiir, sanat) gibi etkinliklerle mümkün olmuştur.

Bu çalışmamızda edebi ve felsefi olan olarak tanımlanan fikir ve söylemlerde kendini arayan insanın yolculuğu ve arayışı konu edinilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Felsefe, İnsan, Yol, Etkileşim.

* Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı, erekfel-25@hotmail.com

Human on the Path of Literature and Philosophy

Abstract

Philosophy and literature have been the two most basic pursuits of being a discipline and being a theoretical and practical lifestyle that guides making human life meaningful. Philosophy and literature have been a way of searching for people in every period of history.

Literature and philosophy; culture, historical process, and living space continue their existence with a parallel progression and receive support from each other. Even though the topics covered in both, the ideas and emotions to be evoked converge on a target point, they are methodically separated. They follow different paths on the axis of orientation to the literary and philosophical text. Namely; the basis of philosophy on reason; On the other hand, the attempt of literature to understand life with a reference from emotion, enthusiasm and an aesthetic attitude creates differences. The deep and intense expression of philosophical texts has often caused the reader to be incomprehensible. Literature, on the other hand, helps philosophy at this point of incomprehension. Literature; With his ornate, verbal expression, he tells the philosophical content, sometimes in the style of an event or situation or the voice of the poet, both through poetry and novels, with an excitement and curiosity concern. This is not an expression of the superiority of literature over philosophy, but on the contrary, it is an expression that they will make each other active and support each other.

How language and the way of using language are expressed in the literary and philosophical, or with which forms of thinking a literary and philosophical discourse is expressed, has also been an effort to seek a way for people who seek to find their own meaning and value. This path has been possible with both philosophy (thinking and thinking methods) and literature (novel, poetry, art) activities. In this study, the journey and search of people who seek themselves in ideas and discourses defined as literary and philosophical will be tried to be discussed.

Keywords: Literature, Philosophy, Man, Path, Interaction.

Yeni Dini Hareketler ve Sekülerleşme

Kadriye ÖZTÜRK*

Özet

Batı'da tarihi süreçte yaşanan Rönesans, Coğrafi Keşifler , Hümanizm , Sanayi Devrimi gibi gelişmeler sonucunda din hakkında bakış açısı da değişmiştir. Rönesans sonucunda hız kazanan görüşler neticesinde, kiliseden bağımsız yeni dini oluşumlar meydana çıkmaya başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası Batı'da, kilise karşısında ortaya çıkan yeni dini akımlar ile, sekülerizmin bilimin gelişmesi sonucu dinin ortadan kalkacağı yönündeki tezi, tartışılır hale gelmiştir.

Tarihi süreçte din, her zaman insan hayatında var olmuş ve önemini korumuştur. Özellikle Sanayi Devrimi sonucunda, yaşanan bilimsel gelişmeler ile dinin toplumsal hayattaki yeri konusunda önemli tartışmalar olmuştur. Yeni dini hareketler, modern dönemde dinin konumu hakkında ki tartışmalara yeni bir boyut kazandırması nedeniyle son derece önemlidir. Çalışmamızın amacı, modern dönemde din anlayışının yeniden yükselmesine sebep olan yeni hareketlerin doğuşuna zemin hazırlayan faktörleri incelemek ve bu bağlamda, sekülerizmin dinin ortadan kalkacağı yönündeki iddiasını, veriler ışığında değerlendirmektir.

Bu çalışmada yeni dini hareketlerin oluşumunu etkileyen dini, siyasi, kültürel, ideolojik etmenler üzerinde durulacak ve sekülerizmin modern dönemde dinin ortadan kalkacağı yönündeki iddiası yeni dini hareketler bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sekülerleşme, Din, Batı

* Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, kadriye.yalcin.ozturk@gmail.com

The Emergency of New Religious Movements in the West

Abstract

As a result of developments such as the Renaissance, Geographical Discoveries, Humanism, and Industrial Revolution experienced in the historical process in the West, the perspective on religion has also changed. As a result of the views that gained momentum as a result of the Renaissance, new religious formations independent of the church began to emerge. After the Second World War, with the new religious movements that emerged against the church in the West, the thesis of secularism that religion would disappear as a result of the development of science became controversial.

In the historical process, religion has always existed in human life and has maintained its importance. Especially as a result of the Industrial Revolution, there have been important discussions about the scientific developments and the place of religion in social life. The new religious movements are extremely important because they add a new dimension to the debate about the status of religion in the modern era. The aim of our study is to examine the factors that paved the way for the emergence of new movements that led to the resurgence of the understanding of religion in the modern period and, in this context, to evaluate the claim of secularism that religion will disappear, in the light of data.

In this study, religious, political, cultural and ideological factors that affect the formation of new religious movements will be emphasized and the claim of secularism that religion will disappear in the modern period will be evaluated in the context of new religious movements

Keys Words: Secularization, Religion, West

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

19. Yüzyılın İkinci Yarısında Suriye Bölgesinde Yapılan Karayollarına Dair

Doç. Dr. Şenay ATAM*, Doç. Dr. Ümmügülsüm CANDEĞER**

Özet

Tarihin her döneminde yollar, ekonomik, sosyal ve askeri bakımdan önemini korumuştur. Özellikle ordunun sevkıyatı, merkez ile taşra arasındaki iletişimin sağlanabilmesi, ticaretin sekteye uğramadan sürdürülebilmesi devletler açısından son derece mühimdir. Geniş bir coğrafyaya hâkim olan Osmanlı Devleti'nin bu faaliyetlerini yürütebilmesi elbette iyi bir yol sisteminin teşkiliyle mümkündür. Bu bağlamda Osmanlı Devleti yerleştiği coğrafyada mevcut yolları korumuş, bunun yanı sıra yeni yollar da inşa etmiştir. Vilayetleri birbirine bağlayan, ana yollar ile haberleşme amacıyla tesis edilen posta yollarının yapımı işi devlete aittir. Ana yollara bağlanan tali yolların inşası ise taşra idaresine bırakılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin sağ kolu üzerinde yer alan hac yolu güzergâhında bulunan Suriye bölgesinde yolların güvenliğinin sağlanması ve ulaşımına açık tutulması Osmanlı Devleti için büyük önem taşımıştır. Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi ile Osmanlı hâkimiyetine giren bölgede Osmanlı Devleti hacıların güvenle kutsal topraklara erişmesi için büyük gayret sarf etmiştir. Aynı zamanda bu bölge ticari açıdan da büyük öneme haizdir. Zaman zaman dini ve siyasi nedenlerle karışıklıklar yaşansa da bölgede hâkimiyetini tesis etmeyi başaran Osmanlı Devleti'nin Tanzimat dönemi ile girdiği yenilik hareketlerinden Suriye bölgesi de etkilenmiştir. İdari açıdan önemli değişikliklere sahne olan Suriye bölgesinde yeni yapılanma içerisinde yol yapım faaliyetlerinin bu dönemde artış gösterdiği görülmektedir. Bu çalışmada Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivinde yer alan belgeler ışığında özellikle Nafia Nezareti'nin kurulmasının ardından Osmanlı Devleti'nin bölgede inşa ettiği yollar hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Suriye, Karayolları, Osmanlı İmparatorluğu

* Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, senayatam@osmaniye.edu.tr

** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
ummugulsumcandeger@osmaniye.edu.tr

Regarding the Highways Constructed in the Syria Region in the Second Half of the 19th Century

Abstract

In every period of history, roads have maintained their importance in economic, social and military terms. In particular, it is extremely important for states to dispatch the army, to ensure communication between the center and the provinces, and to maintain trade without interruption. Of course, it is possible for the Ottoman Empire, which dominates a wide geography, to carry out these activities with the establishment of a good road system. In this context, the Ottoman Empire preserved the existing roads in the geography where it settled, as well as built new roads. The construction of the postal roads connecting the provinces and established for the purpose of communication with the main roads belongs to the state.

It was of great importance for the Ottoman Empire to ensure the safety of the roads in the Syrian region, which is on the route of the pilgrimage route on the right arm of the Ottoman Empire, and to keep the roads open to transportation. In the region, which came under Ottoman rule with the Egypt Campaign of Yavuz Sultan Selim, the Ottoman Empire made great efforts to ensure that the pilgrims could safely reach the holy lands. At the same time, this region is of great commercial importance. At the same time, this region is of great commercial importance. Even though there were conflicts from time to time due to religious and political reasons, the Syrian region was also affected by the innovation movements of the Ottoman Empire, which succeeded in establishing its dominance in the region, with the Tanzimat period. In this study, information will be given about the roads built by the Ottoman Empire in the region, especially after the establishment of the Ministry of Public Works, in the light of the documents in the Presidency Ottoman Archive.

Keywords: Syria, Road, Ottoman Empire

Birinci Dünya Savaşı'nda İkmal ve Ulaşım Üssü: Pozantı

Dr. Güzin ÇAYKIRAN*

Özet

Pozantı, bugün Adana'ya bağlı bir ilçedir. İlçe merkezi, Mersin ve Niğde'ye komşu bir konumda Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'yu İç Anadolu ve Avrupa'ya kara ve demiryolu ile bağlayan önemli bir geçit noktasında bulunmaktadır. Geçmişte de bu önemini korumuş olan Pozantı, bulunduğu konum itibarıyla savaşlar, baskınlar, göçler, sevkiyatlar, eşkıya olayları vs. birçok tarihi olaylara tanıklık etmiştir. Özellikle Birinci Dünya Savaşı yıllarında demiryolunun inşasıyla birlikte Pozantı, Anadolu'da kuzey-güney istikametindeki nüfus hareketlerine nihai bir aktarma istasyonu olmuştur. Örneğin 1915 yılında Osmanlı Hükümeti'nin Halep ve Musul'da sevk ve iskânını zorunlu tuttuğu Ermeni göçmenlerin bir kısmı Konya'dan Pozantı istasyonuna aktarılmışlardır. Diğer taraftan İstanbul'dan güney vilayetlere askerî personel, malzeme, posta veya ticari ürün sevkiyatı da Pozantı istasyonundan yapılmıştır. Dolayısıyla bulunduğu konum itibarıyla Pozantı, Birinci Dünya Savaşı döneminde devletin ikmal ve ulaşım yükünün büyük bir kısmını da üstlenmiş durumdaydı.

Çalışmanın amacı; Birinci Dünya Savaşı'nda Pozantı istasyonunda yaşanan çeşitli hareketlilikleri anlatarak Pozantı'nın tarihi rolünü ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın ana kaynaklarını Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'nden tespit ve temin edilen belgelerle literatürde yer alan ikincil kaynaklar oluşturmaktadır. Söz konusu kaynaklar, nitel ve karşılaştırmalı yöntemle analiz edilerek çalışma ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Pozantı, Pozantı İstasyonu, Ermeni Göçmenler, İkmal, Ulaşım.

* MSB ATASE Arşivi, guzincaykiran@gmail.com, ORCID: 0000 0002 8524 8405.

The Supply and Transportation Base in World War I: Pozantı

Abstract

Pozantı is a district in Adana today. The district center is located in a neighboring location to Mersin and Niğde, a major gateway point connecting the Eastern Mediterranean and the Middle East to Central Anatolia and Europe by land and rail. Pozantı, which has maintained this importance in the past, has witnessed many historical events such as wars, raids, migrations, shipments, bandits, and so on. Especially during World War I, with the construction of the railway, Pozantı became the ultimate transfer station for population movements in the direction north-south in Anatolia. In 1915, for example, some of the Armenian migrants, whom the Ottoman government mandated their relocation and resettlement to Aleppo and Mosul, were transferred from Konya to Pozantı station. On the other hand, shipments of military personnel, supplies, mail, or merchandise from Istanbul to southern provinces were also made from the Pozantı station. As a result of its position, Pozantı also assumed a large portion of the State's supply and transportation burden during World War I.

The study aims to expose the historical role of Pozantı by describing the various movements experienced at the Pozantı station during World War I. The main sources of the study are the documents identified and obtained from the Ottoman Archives of the Presidency and the secondary sources in the literature. These resources will be analyzed by qualitative and comparative methods, thus the study will be presented.

Keywords: World War I, Pozantı, Pozantı Station, Armenian Migrants, Supply, Transportation.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Taşralı Yeniçerilerin Sefer Yolculuğu ve Osmanlı Toplumuna Tesirleri

Dr. Abdulkasim GÜL*

Özet

Bu bildirinin konusu, ocak bünyesinde görev yapmayan, taşrada yaşayan yeniçerilerle bunların oğullarının bulundukları yerlerden harpler için cepheye götürülmesi organizasyonunun etrafıca tasviridir. Bildirinin amacı ise yeniçerilerin sefer yolculukların haritasını çıkarmak ve bu hareketliliğin topluma tesirlerinin ne olduğunu göstermektir.

Araştırma, organizasyonun konusu olan çalıkları ortaya çıkışlarının gösterilmesiyle başlatılmıştır. Geçiş dönemi sayılabilecek on yedinci yüzyılın sonuna kadar ki uygulamalar tespit edildikten sonra tashih ve be-dergâh denilen nefer temini usulünün tamamıyla oturduğu on sekizinci yüzyıldaki durum üzerinde yoğunlaşıldı. Tashih ve be-dergâhın temel alınmasının sebebi hem yeniçerilerin gidecekleri cepheleri ve dolayısıyla yollarını hem de hangi şekillerde (münferiden veya topluca) hareket ettiklerini belirlemesidir.

Geniş Osmanlı coğrafyasının bir ucundan diğer ucuna, bazen birkaç yıl peş peşe hareket eden yeniçeriler için bu mecburi seyahatleri, uzun ve meşakkatli yollar demektir. Seyahatlerinde kazalar ve saldırılar yaşamışlar, tabiat şartlarıyla mücadele etmişlerdir. Ancak seyahatlerinin diğer bir vasfı vardı ki bu durumu gölgede bırakmaktaydı. Sayıları on binleri ve büyük harplerde yüz binden fazlayı bulan yeniçerinin cepheye nakli büyük bir nüfus hareketine dönüşmekteydi. Bunun hem hareketin başladığı hem de gidiş ve dönüşlerdeki yollar üzerindeki yerleşim yerleri ahalisine tesirleri oldukça fazlaydı. Tabi durum özellikle yeniçerilerin dönüşlerini daha tehlikeli hale de getirebilmekteydi. Sefer emriyle başlayıp ordunun tasfiyesiyle biten bütün bu hareketliliğin neticeleri bu çalışmada ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yeniçeri, savaş, yolculuk, cephe.

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, abdulkasim.gul@erzurum.edu.tr.

The Voyage Journey of the Provincial Janissaries and Their Effects on Ottoman Society

Abstract

The subject of this paper is a detailed description of the organization of taking the Janissaries and their sons, who did not work in the hearth, and lived in the provinces, from their places to the front for wars. The purpose of the paper is to map the expeditions of the Janissaries and to show what the effects of this mobility are on the society.

The research was initiated with the demonstration of the emergence of the bushes, which is the subject of the organization. After the practices until the end of the seventeenth century, which can be considered as a transitional period, were determined, it was focused on the situation in the eighteenth century, when the method of procuring soldiers, called correction and be-dergah, was fully established. The reason why proofreading and be-dergah is based is that it determines both the fronts and thus the paths of the janissaries and the ways in which they act (individually or collectively).

For the Janissaries, who moved from one end of the vast Ottoman geography to the other, sometimes for several years in a row, these forced journeys meant long and arduous roads. They experienced accidents and attacks on their travels, and struggled with natural conditions. However, there was another feature of their travels that overshadowed this situation. The transfer of the janissaries, whose numbers reached tens of thousands and in the great wars more than a hundred thousand, to the front was turning into a large population movement. The effects of this on the inhabitants of the settlements on the roads where the movement started and on the going and returning roads were quite high. Of course, the situation could also make the return of the Janissaries more dangerous. The results of all this activity, which started with the expedition order and ended with the liquidation of the army, were revealed in this study.

Keywords: Janissary, war, journey, front.

Postapokaliptik Bir Dünyada Hayatta Kalma ve Kurtuluşa Erme Yolculuğu: Cormac McCarthy'nin Yol Romanı

Dr. Öğr. Üyesi Barış AĞIR*

Özet

Bu çalışma Amerikalı yazar Cormac McCarthy'nin Yol romanında karakterlerin hayatta kalmak ve kurtuluşa ermek için çıktıkları fiziksel ve ruhsal yolculuğu Mikhail Bakhtin'in "kronotop" kavramı ekseninde incelemeyi amaçlamaktadır. Romanda ana krotonop olarak yol, zaman ve mekanın sıkı bir şekilde bağlandığı ve anlatının neredeyse tüm eyleminin gerçekleştiği yerdir. Roman, bir çevre felaketi nedeniyle medeniyetin yok olduğu kıyamet sonrası çorak bir arazide yolculuğa çıkan ve sığınmak için güvenli, sıcak bir mekan arayan isimsiz bir babanın ve oğlunun hikayesini anlatmaktadır. Romanda insan doğasının sorgulanması, modern uygarlıkla ilgili kaygılar, sosyo-tarihsel sorunlara içbakış gibi temalar kahramanların yolculuğu boyunca derinlemesine irdelenir. Yolculuk aynı zamanda kahramanların dış dünyayla ve kendi iç dünyalarıyla kurdukları bir iletişim şeklidir. Birey ile dünya, birey ile doğa ve bireylerin kendileriyle olan çok boyutlu ilişkiler yolculuk sırasında canlı bir şekilde açığa çıkarılır. Bununla birlikte ahlak ve medeniyetin nerdeyse ortadan kalktığı bir dünyada yolculuk zorlu geçecektir. Ahlak kaybı ve insanlık dışı davranışlar nedeniyle yolculukları sadece bir hayatta kalma arayışı değil, aynı zamanda kurtuluşa erme arayışıdır.

Anahtar Kelimeler: Yolculuk, Postapokaliptik, Hayatta Kalma, Kurtuluş

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, barisagir@hotmail.com

Journey for Survival and Redemption in a Postapocalyptic World:

Cormac Mccarthy's The Road

Abstract

This study aims to analyse the quest for survival and redemption in American author Cormac McCarthy's *The Road* to explore protagonists' physical and spiritual journey through the lens of Mikhail Bakhtin's term "chronotope". As the main chronotope in the novel, the road is the place where time and space are tightly connected and almost all the action of the narrative takes place. The novel depicts the story of an unnamed father and his son who take a journey to seek a safe and warm place to shelter in a barren postapocalyptic wasteland where civilization is destroyed due to an environmental catastrophe. The themes in the novel such as the questioning of human nature, concerns over modern civilization and introspection of socio-historical problems are revealed in depth through the journey of the protagonists. The journey is the way the protagonists communicate with the outer world and their own inner world. The multi-dimensional relations between individuals and the world, individual and nature, individual themselves are showed vividly on the journey. Nevertheless, their journey is destined to be a rough one, since the morality and civilization almost disappear. Due to the loss of morality and inhuman behaviors their journey is not only a quest for survival but also a quest for redemption.

Keywords: Journey, Postapocalyptic, Survival, Redemption

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Geleneksel Çin Düşüncesinin Metafiziksel Postulatı Dao'ın Konfüçyüsçü Doktrindeki “Yol” Anlamı

Dr. İlknur SERTDEMİR*

Özet

Çin felsefesine altyapı kuran klasik dönem ekollerinde müşterek bir söylem göze çarpar: Dao. Ahlaki ve siyasi davranış kalıplarını temellendiren bu kavrama ilk kez kozmolojik mana yükleyerek “yaratıcı güç” mütalaası getiren düşünür Laozi’dir (MÖ 571-471). Evrenin temeli, mevcudiyetin başlangıcı ve metafiziksel âlemin yöneticisi Dao, tıpkı bir toprak ana edasıyla varlıkları fiziksel âlemde besler, büyütür ve yetiştirir. Bu varsayım, sonraki filozofları etkileyerek semavi düzene uygun seküler edimde birtakım kurallar koymaya iter. Genel kanı, Dao’ın beşere bahşettiği özün erdem olduğu ve insanın erdemle Dao’a yaklaştığıdır. Geleneksel düşünceye yerleşen ve Dao’dan insana; insandan yine Dao’a ulaşan bu karşılıklı koşutluk, aslında doğa ile ahlak arasında kurgulanan ilişkinin imasıdır. Dünyevi meselelere odaklanan Konfüçyüs (MÖ 551-479), bu bakış açısından hareketle göğün işleyişi, yerin düzeni ve insanın ameline rehberlik eden bir “yol” tasavvurunda Dao’ı açıklar. Devlet yönetimi, hanedan örfü ve toplum nizamında referans Dao’a uygunluktur. Konfüçyüs öğretisinde bilfiil erdemliliği kurallaştıran normlar, bu bakımdan doğru-yanlış, iyi-kötü davranışların Dao ile uyumlu olup olmadığını ayırt ettirendir. Bir başka deyişle, Laozi’daki Dao yaratıcıyken Konfüçyüs’teki Dao yönlendiricidir. Kadim metinlerde Dao’a addedilen anlam çeşitliliği, doğa ile doğaüstü alanı kaynaştıran uyum tasarısı hakkında ipuçları da verdiği için dolayı bildirimizde, bu postulatın etimolojik açımdan ziyade sosyolojik izlenimine dikkat çekilecektir. Nitekim Uzak Doğu kültürü üzerinde halen etkili olan Konfüçyüsçü doktrinde Dao algısının kozmopolitik ideolojiye rota çizdiği kanıtlanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Çin Düşüncesi, Dao, Konfüçyüsçü Doktrin, Erdem, Politika

* Bağımsız Araştırmacı, ilknursertdemir@windowlive.com, ORCID: 0000-0002-4325-3097

The Metaphysical Postulate of Traditional Chinese Thought Dao's "Way" Sense in Confucian Doctrine

Abstract

A common discourse stands out through the schools of classical period that built Chinese philosophy: Dao. Philosopher Laozi (571-471 BC) brings forwards "creative power" idea, attributing a cosmological meaning first to this concept which grounds moral and political patterns of behavior. Being the basis of the cosmos, beginning of existence and head of the metaphysical realm, Dao nurtures, raises and cultivates all living creatures like a mother earth in the physical realm. This assumption influences later philosophers and induces them to set some rules on secular acts in conformity with heavenly orderliness. Agreed opinion is that the essence endowed by Dao is virtue and human approaches to Dao by virtue. This mutual parallelism which has introduced into traditional thought, reaching from Dao to man and from man to Dao, actually implicates the speculative relation between nature and morality. Confucius (551-479 BC), who centers upon worldly matters, explains Dao as a "way" guides to the course of heaven, order of earth and deed of man based on this perspective. The reference is the conformity to Dao in state government, dynasty custom and society system. The norms in Confucian teaching that actively lay down rules for virtuousness, distinguish whether right or wrong, good or bad behavior is compatible with Dao. In other words, Dao in Laozi is creative while Dao in Confucius is directive. Since several meanings endued to Dao in ancient texts also give clues about the harmony notion integrates the worldly to the unworldly, it will be pointed out that the sociological impression rather than the etymological expansion of this postulate in our paper. Thusly, it can be evidenced that the perception Dao determines a route to the cosmopolitan ideology of Confucian doctrine, which presently takes effects on Far Eastern culture.

Keywords: Traditional Chinese Thought, Dao, Confucian Doctrine, Virtue, Politics

Piet Modrian'ın "Broadway Boogie Woogie" Adlı Eserinin İncelenmesi

Selcan KALIN*

Özet

Sanatçı, sanat eserlerini tasarlarken ya da üretirken bulunduğu çağdan ve toplumdan beslenerek bağımsız olmamış ve plastik sanatlarda üretimini gerçekleştirmiştir. Bu üretim de sanatçı bulunduğu çağın toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel etkilerini çalışmalarına yansıtmıştır. Bu yansıma sonucunda, sanatçının özgün bir sanat anlayışı, dil, teknik ve materyal kullanımı oluşumu ortaya çıkmaktadır. Sanatçı düşündüğünü ve hissi yönünü sanat eserine dönüştürürken okuyarak, araştırarak, inceleyerek ya da çözümleyerek geniş bir yelpazeyle aktarmaya ve sergilemeye çalışır. Sanatçının, sanatına ilham kaynağı olan doğadaki her şey gerçek ya da soyut bir üslupla eskizle kompozisyon edilebilir. Birinci Dünya Savaşı'nın yıkıntıları, katledilen toplumu ve sanatçıları derinden etkilemiştir. Savaşın etkisiyle her şey durmuş insanların kimisi bulunduğu bölge de kalmak zorunda kalmış kimisi de göç etmiştir. Hollandalı De Stijl ve Neoplastisizm ekolü olan, Piet Mondrian'dır. Bu çalışmada Piet Mondrian'ın "Broadway Boogie Woogie" adlı eserinde plastik sanatlar da dil, teknik ve sanat anlayışı açısından kullanımı incelenmiştir. Açıklayıcı betimleme yöntemine dayanan bu inceleme neticesinde Mondrian'ın "Broadway Boogie Woogie" adlı eserini New York'ta yaşadığı dönemde resmetmiştir. Mondrian New York'un en kalabalık ve en işlek Broadway caddesinin canlılığını, hareketliliğini ve Boogie Woogie müziğinin eğlenceli, coşkulu yönünü bu eserinde soyutlamıştır. Mondria bu caddenin yolunu, sokak lambalarını, insanların ve araçların kalabalığını, yaşamın ritmini, devingenliğini yatay, dikey çizgilerle ve pop renklerle soyutlayarak resmettiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Piet Mondrian, Boogie Woogie, Sanat Eseri, Cadde

* Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, gsfselcankalin@gmail.com

A Review of Piet Mondrian's "Broadway Boogie Woogie"

Abstract

While designing or producing works of art, the artist was not independent by being fed from the era and society in which she lived, and realized her production in plastic arts. In this production, the artist reflected the social, economic, political and cultural effects of the era in her works. As a result of this reflection, an original understanding of art, language, technique and material use of the artist emerges. While the artist transforms her thinking and emotional aspect into a work of art, she tries to convey and exhibit in a wide range by reading, researching, examining or analyzing. Everything in nature that inspires the artist's art can be sketched in a real or abstract style. The ruins of the First World War deeply affected the massacred society and artists. With the effect of the war, everything stopped, some of the people had to stay in the region where they were, and some of them migrated. The Dutch De Stijl and the Neoplasticism school is Piet Mondrian. In this study, the use of plastic arts in terms of language, technique and artistic understanding in Piet Mondrian's "Broadway Boogie Woogie" was examined. As a result of this analysis based on the explanatory description method, she painted Mondrian's "Broadway Boogie Woogie" while she was living in New York. In this work, Mondrian abstracted the liveliness and liveliness of New York's busiest and busiest Broadway avenue and the fun and exuberant aspect of Boogie Woogie music. It is seen that Mondria paints the road of this street, the street lamps, the crowd of people and vehicles, the rhythm of life, its dynamism by abstracting it with horizontal and vertical lines and pop colors.

Keywords: Piet Mondrian, Boogie Woogie, Artwork, Street

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Husserl'in Fenomenolojisinde Yönelimsellik: Bilinçten Özlere Yolculuk

Doç. Dr. Hüseyin AYDOĞDU*

Özet

Bu çalışmada, Husserl'in fenomenolojisinde önemli bir yer tutan yönelimselliğin incelenmesi amaçlanmıştır. Husserl, Avrupa bilimler krizini fenomenoloji ile aşar. Onda fenomenoloji hem özel felsefi bir düşünme biçimi hem de bir yöntemdir. Fenomenolojik yöntem ile bilince yani bilime ve felsefeye konu olan özlere araştırılır. Husserl'de fenomenolojik yöntem, özü görmek ve kavramak için iç içe geçmiş fenomenolojik tavır, yönelimsellik, fenomenolojik redüksiyon, fenomenolojik refleksiyon, fenomenolojik epoke, eyletik sezgi ve fenomenolojik betimleme olmak üzere birçok adımdan oluşan karmaşık ve çetin bir süreçtir. Fenomenolojik yöntem, fenomenolojik tavırla başlar, yönelimsellik ile de devam eder. Fenomenolojik tavır, doğal tavır gibi, hemen gerçekleşmez. Onun gerçekleşebilmesi için öncelikle yönelimselliğe, sonra da fenomenolojik redüksiyona ihtiyaç vardır. Yönelimsellik, bilincin doğal bir özelliğidir, özlere ile nesneler arasında bağlantı kurar. Bu ise bilincin varoluşuyla başlar. Her bilinç bir şeyin bilinci olduğundan bilinç daima bir yönelimsellik içerisindedir. Bu açıdan Husserl'de yönelimsellik, ruhsal olayların ana belirlenimini yakalamak değil, tam tersine bilincin fenomenleri nasıl oluşturduğunu tanımlamanın bir yoludur. Örneğin, "Varım", "Düşünüyorum", "Hatırlıyorum", "Ümit ediyorum" gibi bilinç edimlerini dile getiren ifadelerin bir anlam kazanmasını için bu yaşantıların bir şeye bağlanması gerekir. Bu bağ, yani bilinç edimi ile bilinç konusu arasındaki bağ yönelimsellik sayesinde kurulur. Böylece "Ben, bir bilinç ve beden olarak varım.", "Bir şeyi düşünüyorum.", "Bir şeyi hatırlıyorum.", "Bir şeyi ümit ediyorum." edimleri ortaya çıkar. Ancak zihnin dünyasında olduğu gibi fizik alanda bir yönelimsellik yoktur. Bir ağaç, bir ev veya bir kaya parçası bir şeye bağlantı kurmadan kendi içinde varlığını sürdürebilir. Oysa hem bilinç olaylarında hem de ruhsal yaşantılarda durum böyle değildir. Çünkü yaşantı ancak bir şeyin bilinci olarak varlığa gelir ve anlam kazanır. Bu nedenle yönelimsellik, bilinç ile özlere ve dış dünya arasında kurulan bağdır, yani bilinçten özlere doğru yapılan bir yolculuktur. Bu süreçte bilinç kendisini mutlak olarak yönelimsellik yoluyla açığa vurur. Ancak bilinç verili bir yeti olmayıp inşa edilen bir kavrayıştır. Bu yüzden bilinç, kendine yönelen nesnenin bilinci olduğu gibi, yönelinmiş olan nesne de ona yönelen bilincin nesnesi olmak zorundadır. Böylece Husserl'in fenomenolojisinde yönelimsellik, bilinçten özlere doğru yapılan ontik-epistemik bir yolculuktur.

Anahtar Kelimeler: Edmund Husserl, Fenomenoloji, Yaşam, Bilinç, Yönelimsellik, Fenomenolojik Yöntem.

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü, huseyin.aydogdu@erzurum.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3754-1858

Intentionality of Husserl's Phenomenology: Journey from Conscience to Essence

Abstract

In this study, the goal has been to examine the intentionality which has an important role in Husserl's phenomenology. Husserl overcame the European scientific crisis with phenomenology. According to him, phenomenology is both a special philosophical way of thinking and a method. With the phenomenological method, the essences that are subject to conscience, that is, science and philosophy, are investigated. According to Husserl, the phenomenological method is a complex and challenging process to be able to view and comprehend the essence, consisting of many steps, including intertwined phenomenological attitude, intentionality, phenomenological reduction, phenomenological reflection, phenomenological epoché, eidetic intuition and phenomenological description. The phenomenological method begins with a phenomenological attitude and continues with intentionality. Phenomenological attitude, unlike natural attitude, does not happen immediately. In order for this to happen, first, intentionality is needed and then phenomenological reduction. Intentionality is a natural property of conscience, it establishes a connection between essences and objects. This begins with the existence of conscience. Since every conscience is of something, conscience is always within an intentionality. In this respect, intentionality of Husserl is not a way of capturing the main determination of spiritual events, but rather a way of defining how conscience creates phenomena. For example, in order for expressions expressing consciousness such as "I exist", "I think", "I remember", "I hope" to make sense, these experiences need to be connected to something. This connection, that is, the connection between the execution of conscience and the subject of conscience, is established through intentionality. Thus, the executions of "I exist as a conscience and body.", "I think of something", "I remember something", "I hope for something". But unlike in the world of conscience, there is no intentionality in the field of physics. A tree, a house or a rock can survive in itself, without connecting with something. However, this is not the case in both conscious events and spiritual lives. Because life only comes to existence as a conscience of something and gains meaning. Therefore, intentionality is the bond between conscience and essences and the outside world, that is, it is a journey from conscience to essences. In this process, conscience reveals itself, in an absolute way, through intentionality. However, conscience is not a given ability, but a constructed understanding. Therefore, while conscience is the conscience of the object that is intended towards itself, the object that is intended also has to be the object of the conscience that is intended towards it. Thus, in Husserl's phenomenology, intentionality is an ontic-epistemic journey from conscience to essence.

Keywords: Edmund Husserl, Phenomenology, Life, Conscience, Intentionality, Phenomenological Method.

Doğruya Yaklaşmak Mümkün Mü?: Popper'ın Epistemolojisi Üzerine Düşünceler

Doç. Dr. Armağan ÖZTÜRK*

Özet

Popper'in bilim felsefesi eleştirel rasyonellik kavramı çerçevesinde şekillenmiştir. Eleştirel akılcı epistemoloji aklın sınırlılıklarına dikkat çeken yanlışlamacı, sorunsalcı ve nesnelci bir bakış açısına karşılık gelir. Popper'a göre hakikate tam anlamıyla ulaşmak mümkün değildir. Bilgi edinme eylemi açık uçlu bir süreçtir. Eleştirel rasyonelliğin başlıca aracı olan yanlışlama ise yanlışları geride bırakarak doğruya yaklaşma halini karakterize eder. Popper'e göre bilim sorunları çözerek ilerler. Ancak ilerleme hiçbir zaman hakikat veya kesinlikle sonuçlanmaz. Popper'ın epistemolojisi determinizme karşı evrimci aklın öngörülemezliğine vurgu yapar.

Açık topluma yönelik ciddi bir siyasi imayı da içinde barındıran Popper metodolojisine bir dizi eleştiri yöneltilebilir: Öncelikle bu kuram bilimde ve tarihteki devrimci sıçramaları açıklamakta yetersizdir. Evrim ile yanlışlama arasındaki ontolojik bağ devrimci akıl tarafından sıklıkla işlevsizleştirilir. Ayrıca Popper'ın yanlışlama kuramı bilimdeki rölativist dönüşüme karşı pozitivistliği yeniden yorumlamayı amaçlar. Ayrıca Isaiah Berlin'in anti-mükemmeliyetçi felsefesinde ayrıntılı bir şekilde tartışıldığı üzere aynı anda hem nesnelliği koruyup hem de çoğulcu ve açık uçlu bir bilim ve toplum yapısını savunmak mümkün değildir. Bu bağlamda rahatlıkla söylenebilir ki, Popper düşüncesinde pozitivist yöntemden vazgeçmeden çoğulculuğa ulaşma gibi kendi içerisinde çelişik bir eğilim vardır.

Anahtar Kelimeler: Popper, Yanlışlama, Pozitivizm, Eleştirel Rasyonellik, Evrim.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Genel Sosyoloji ve Metodoloji Ana Bilim Dalı, armagan1789@yahoo.com

Is Approaching the Truth Possible?: Thoughts on Popper's Epistemology

Abstract

Popper's philosophy of science has shaped within the scope of the concept of critical rationalism. Critical rational epistemology corresponds to a falsificationist, problematicist and objectivist perspective which points to the limitedness of the reason. For Popper, it is not possible to approach the truth in its fullest sense. The act of knowledge acquisition is an open-ended process. Falsification which is the main tool of critical rationalism characterizes the state of approaching the truth by surpassing the false facts. According to Popper, science proceeds by solving problems. However, this advance does not never result with the truth or certainty. Popper's epistemology emphasizes the unpredictability of the evolutionary reason against determinism.

It can be directed a series of criticisms towards Popper's methodology which involves a serious reference for open society. First, this theory is insufficient in explaining the revolutionary leaps in science and history. The ontological connection between evolution and falsification has been frequently made dysfunctional by the revolutionary reason. Besides, the falsification theory of Popper aims to reinterpret positivism against the relativist transformation in science. Again, as it is discussed in the anti-perfectionist philosophy of Isaiah Berlin in detail, it is not possible both to preserve objectivity and advocating a pluralist and open-ended science and society structure. It can be easily said in this context that there is a contradictory tendency within Popper's thought as reaching plurality without renouncing the positivist methodology.

Keywords: Popper, Falsification, Positivism, Critical Rationality, Evolution

FRZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Spinoza ve “Yaşama İlişkin Doğru Bir Yol” Olarak Felsefe

Dr. Enes DAĞ*

Özet

Bu çalışma Spinoza'nın “insan doğası modeli” kavramına odaklanmakta ve Spinoza'nın kendi felsefesiyle bu model için bir “doğru yaşama yolu” ortaya koyduğunu temellendirmeye çalışmaktadır. Çalışmada “yol” ve “yolcu” metaforu kullanılmakta ve “doğru yaşama biçimi” bir “yol” olarak düşünülürken, bu yolu yürüten “insan doğası modeli” ise bir “yolcu” olarak tasarlanmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada, “yolcu”nun varolma ve bilme şartları tanıtılırken psikolojik doğası çözümlenmekte ve böylece “yolcu”nun eylemlerini doğru bir standarda göre belirleyen etiğin, “yoldaki işaretler” olarak okunması gerektiği teklif edilmektedir.

Bu çerçevede insanın Doğanın bir parçası olduğu ve Doğanın Tanrı ile özdeş olduğu, insanın Tanrı'nın sıfatları aracılığıyla kavranan bir tavır olduğu belirtilmektedir. İnsanın Doğanın bir parçası olması, onda hüküm süren yasalara, zorunluluğa ve belirlenime tabi olması anlamına geldiği detaylandırılmaktadır. İnsanın tabi olduğu bu zorunluluk ve belirlenim zemininde dışsal şeylerin etkisinde kaldıkça “yetersiz fikirler”e ve “edilgin duygular”a, ancak kendi doğası tarafından belirlendiğinde, yani kendi doğasının yasalarına göre hareket ettiğinde ise “yeterli fikirler”e ve “etkin duygular”a sahip olduğu aydınlatılmaktadır. Ayrıca insanın kendi doğasının yasalarına göre hareket etmesi, onun aklın rehberliğine göre yaşaması anlamına geldiği gerekçelendirilmektedir. Bu minvalde Spinoza'nın “insan doğası modeli” için önerdiği ya da teklif ettiği “doğru yaşama yolu”nun, insanın aklın rehberliğinde, kendi doğasının yasalarına göre hareket etmesi, doğasında içkin olan erdemin gücüyle eylemesi, varlığını koruması ve yaşamını iyileştirmesi olduğu sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spinoza, Felsefe, Doğru Yaşama Yolu, Yaşam Bilgelisi, Özgürlük, Mutluluk.

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, edag@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3339-2242

Spinoza and Philosophy As a “Right Way of Living”

Abstract

This study focuses on Spinoza's concept of “model of human nature” and tries to justify that Spinoza put forward a “right way of living” for this model with his own philosophy. In the study, the metaphors of “way” and “passenger” are used and the “right path of living” is considered as a “way”, while the “model of human nature” walking this path is designed as a “passenger”. In this direction, the conditions of existence and knowing of a passenger are analyzed while his psychological nature is resolved, and thus, it is proposed to read the ethics, which determines the actions of the “passenger” according to a correct standard, as “signs on the way”.

In this context, it is stated that man is a part of Nature and Nature is identical with God, and that man is a mode that is grasped through God's attributes. It is detailed that man being a part of Nature means that he is subject to the laws, necessity and determination prevailing in Nature. It is clarified that on the ground of necessity and determination to which man is subject, he has “inadequate ideas” and “passive affects” as long as he is under the influence of external things; but “adequate ideas” and “active affects” when determined by his own nature, that is, when he acts according to the laws of his own nature. It is also justified that acting according to the laws of one's own nature means living according to the guidance of reason. In this respect, it is concluded that the “right way of living” that Spinoza suggests or proposes for the “model of human nature” is to act according to the laws of his own nature, to act with the power of virtue inherent in his nature, to preserve his existence and to improve his life, under the guidance of the reason.

Keywords: Spinoza, Philosophy, Right Way of Living, Wisdom of Life, Freedom, Happiness.

David Hume'da Kötülük Sorunu Bir Ateizm Yolu Mudur?

Arş. Gör. Özkan YILDIZ*

Özet

Geçmiş çok eskilere kadar uzanan kötülük sorunu, her çağ ya da dönemde birçok insanın zihnini meşgul eden bir sorun olmuştur. Çünkü insanlar, günlük hayatlarında kendilerini umutsuzluğa, karamsarlığa kısacası mutsuzluğa sürükleyen birçok kötülüğe anlam vermeye çalışmış ve bu kötülüklerin nedenini sorgulamaya başlamışlardır. Bu çerçevede bazıları kötülükleri gerekçe göstererek, bir yaratıcının olamayacağını ileri sürmüş, bazıları ise kötülüklerle dayanarak Tanrı'nın varlığının ve O'nun gücü, bilgeliği ve iyiliği gibi sıfatlarının bilinemeyeceğini düşünmüştür. Yine belli bir kesim, Tanrı'nın niteliklerinin sınırlı olduğuna dikkat çekerek kötülük sorununu sınırlı Tanrı tasavvuruyla aşmaya çalışmış, bazı birtakım insanlar da, Tanrı'nın insanların eylemlerinden hoşnut olmadığı için, onları kötülükler yoluyla cezalandırdığını söylemişlerdir.

Düşünce tarihinde kötülüğü bir problem olarak ortaya atan ilk düşünür Epikuros olmuştur. Epikuros'un tartışmaya açtığı bu problemi, 18.Yüzyıl Aydınlanma filozofu David Hume, felsefede yeniden canlandırmıştır. Biz bu çalışmamızda Hume'un kötülük sorununu tartışmaktaki asıl niyetinin ne olduğunu açıklığa kavuşturmaya çalıştık. Hume'un kötülük sorununu nasıl yorumladığını doğru çözümleyebilmek, filozofun Tanrı'nın var olup olmadığı konusuna bakışını doğru anlayabilmemiz için son derece önemlidir. Çalışmamızın önemini de burası oluşturmaktadır. Çalışmamız literatür taraması yöntemiyle yapılmıştır. Bu bildirimizde ulaştığımız sonuç ise, Hume'da kötülük sorununun bir ateizm yolu ya da bir inanç sorunu olarak görülemeyeceği yönündedir. Hume'a göre, kötülük sorunu Tanrı'nın varlığının ve doğasının bilinemeyeceğiyle ilgili bir agnostisizm yolu olabilir. Bu bağlamda Hume'un kötülük sorunuyla, kendi agnostik felsefesine ontolojik bir temel kazandırmaya çalıştığı söylenebilir. Ayrıca Hume kötülük sorunu yeniden gündeme getirerek, kötülükler nedeniyle, teizmin teleolojik delilinin Tanrı'nın varlığını kanıtlamada uygun bir delil olmadığını ileri sürmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kötülük, Kötülük Sorunu, Tanrı, Teleolojik Delil, Ateizm, Agnostisizm

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, ozkan.yildiz@erzurum.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7143-3303

Is the Problem of Evil in David Hume a Way to Atheism?

Abstract

The problem of evil, which dates back to ancient times, has been a problem that occupied the minds of many people in every age or period. Because people have tried to make sense of many evils that lead them to despair, pessimism, in short, unhappiness in their daily lives, and have begun to question the cause of these evils. In this context, some, citing evils, claimed that there could be no creator, while others, based on evils, thought that the existence of God and His attributes such as power, wisdom and goodness could not be known. Again, some people pointed out that God's qualities are limited and tried to overcome the problem of evil with a limited God vision, and some people said that God punished people through evil because they were not satisfied with their actions.

Epicurus was the first thinker to put evil as a problem in the history of thought. The 18th century Enlightenment philosopher David Hume revived this problem, which Epicurus opened up for discussion, in philosophy. In this study, we tried to clarify what Hume's real intention was in discussing the problem of evil. It is extremely important to be able to correctly analyze how Hume interpreted the problem of evil, in order to understand the philosopher's view on whether God exists or not. This is where the importance of our work is formed. Our study was carried out by the method of literature review. The conclusion we reached in this paper is that the problem of evil in Hume cannot be seen as a way of atheism or a problem of belief. According to Hume, the problem of evil may be a way of agnosticism regarding the unknowability of God's existence and nature. In this context, it can be said that Hume tried to give an ontological basis to his agnostic philosophy with the problem of evil. In addition, Hume brought up the problem of evil again and argued that because of evils, the teleological evidence of theism is not an appropriate evidence to prove the existence of God.

Keywords: Evil, The Problem of Evil, God, Teleological Evidence, Atheism, Agnosticism

Osmanlı Rumeli'sinde Yol Konaklama Hizmetleri: Kervansaray ve Hanlar

Dr. Öğr. Üyesi Musa SEZER*

Özet

Günümüzde ve tarih boyunca gelişmiş medeniyetlerin ortak özelliklerinin başında düzenli bir yol ağı ve yol sistemi gelmektedir. İnsanoglu tarih boyunca ticarî, siyasî, dinî, askerî, haberleşme ve ziyaret gibi çeşitli vesilelerle seyahat etmişlerdir. Uzun mesafeler kat etmek zorunda kalan insanlar, seyahatleri boyunca dinlenme ihtiyacı hissetmişlerdir. Kendi ihtiyaçlarının giderilmesinin yanı sıra can ve mal güvenlikleri ile binek hayvanlarının değişimi ve ihtiyaçlarının temini için belirli bir süre konaklamak zorunda kalmışlardır. Bu ihtiyaçlar kervansaraylar ve benzeri yapıların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Roma İmparatorluğu döneminde castel ya da castrum olarak adlandırılan yapılar, SAnadolu'da ortaya çıkan kervansarayların öncüsü olarak kabul edilebilir. Romalılar döneminde askerî amaçla inşa edilen bu yapılar, aynı zamanda barınak olma özellikleriyle kervansaraylara benzetilebilir. İran, Türkistan ve Kuzey Afrika'da bulunan ribatlar da konaklama ve barınma gibi aynı amaca hizmet etmekteydiler. Selçuklular döneminde Anadolu'da ticaret yolları üzerinde yaklaşık her 30-40 km'lik mesafede inşa edilen kale görünümlü bu abidevi yapılar, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasında, haberleşme ve ticaretin gelişmesinde önemli bir rol üstlenmiştir.

Osmanlılar kendisinden önceki devletlerden devraldıkları yol ağı ve yol sistemi mirasını, geliştirdikleri menzil sistemiyle kendi dönemlerinde mükemmelliğe ulaştırmışlardır. Ayrıca şehir merkezlerinde şehrin ticarî açıdan önemli bir konuma gelmesinde etkinliğe sahip han yapıları da inşa edildi. Bu dönemde Selçuklulardan kalan kervansaray ve hanların kullanımına devam edilerek, bu yapılar dönemin ihtiyaçlarına cevap verecek daha fonksiyonel bir hâle getirildiler. Osmanlıların Rumeli bölgesindeki fetihleriyle birlikte Anadolu'daki kervansaray ve hanların benzerleri yeni yurt edinilen bu topraklarda da yayılma eğilimi göstermiştir.

Osmanlılar Rumeli bölgesinde Via Egnatia ve Via Militaris adı verilen Antik Roma yollarını çeşitli amaçlarla kullanmaya devam ettiler. Sağ Kol, Orta Kol ve Sol Kol üzerinde kervansaraylar inşa ettiler. Kervansaraylar ile daha çok yurt içi ve yurt dışı ticarete katkı sağlanırken, fetihler yoluyla ele geçirilen ya da yeni oluşturulan şehirlerin merkezlerinde kurulan hanlar ile de şehir ekonomisine önemli katkı sağladılar. Bu durum şehirlerin demografisinde hatırı sayılır artışları beraberinde getirdi.

Rumeli bölgesindeki kervansaray ve hanların inceleneceği bu çalışmada vakıflar yoluyla işletilen bu tesislerin işletim usulleri, bağlı olduğu vakıflar, vakıf çalışanları, gelir ve gider durumları gibi konular ele alınacaktır. Böylece şehir eksenli örneklemeler üzerinden gidilerek Rumeli'deki kervansaray ve hanların işletim usulleri ve durumları hakkında karşılaştırma yapmak suretiyle genel bilgiler verilmeye çalışılacaktır. Bu çalışma ile genelde Osmanlı tarihinin sosyal ve iktisadi alanına, özelde ise Osmanlı yolları üzerindeki konaklama hizmetleri, menzil teşkilatı ve vakıflar gibi alanlara küçük bir katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Rumeli, Kervansaray, Han, Yol

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, musa.sezer@erzurum.edu.tr

Road Accommodation Services in Ottoman Rumelia: Caravanserais and Inns

Abstract

A regular road network and road system is one of the common features of developed civilizations today and throughout history. Throughout history, human beings have traveled on various occasions such as commercial, political, religious, military, communication and visiting. People who had to travel long distances felt the need to rest during their travels. In addition to providing their own needs, they had to stay for a certain period of time for the safety of life and property, the exchange of their riding animals and the supply of their needs. These needs led to the emergence of caravanserais and similar structures.

The structures called *castel* or *castrum* during the Roman Empire can be considered as the forerunners of the caravanserais that emerged in Anatolia. These structures, which were built for military purposes during the Roman period, can also be compared to caravanserais with their shelter features. The *ribats* in Iran, Turkestan and North Africa also served the same purpose as accommodation and shelter. These monumental structures, which look like castles, built at a distance of approximately every 30-40 km on trade routes in Anatolia during the Seljuk period, played an important role in providing the needs of people and in the development of communication and trade.

The Ottomans transmitted the road network and road system heritage, which they inherited from the states before them, to perfection in their own time with the range system they developed. In addition, inn structures were built in the city centers, which were effective in bringing the city to a commercially important position. In this period, the use of caravanserais and inns from the Seljuks continued, and these structures were made more functional to provide the needs of the period. With the conquests of the Ottomans in the Rumeli region, the caravanserais and inns in Anatolia tended to spread in these newly acquired lands.

The Ottomans continued to use the ancient Roman roads called *Via Egnatia* and *Via Militaris* in the Rumeli region for various purposes. They built caravanserais on the Right Branch, Middle Branch and Left Branch. While contributing mostly to domestic and foreign trade with caravanserais, they also made a significant contribution to the city economy with inns established in the centers of cities that were captured through conquests or newly created. This situation brought along significant increases in the demographics of the cities. In this study, which will examine the caravanserais and inns in the Rumeli region, the contributions of the said facilities, which are operated by foundations, to the region will be discussed. With this study, it is aimed to make a small contribution to the social and economic field of Ottoman history in general, and to areas such as accommodation services, range organization and foundations on Ottoman roads in particular.

Keywords: Ottoman Empire, Rumelia, Caravanserais, Inn, Road

XIX. İkinci Yarısında Adana Vilayeti'nde Karayolu Ulaşımı

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Caner ÇATAL*

Özet

İlkçağlardan itibaren Anadolu'da ulaşım güçlü devletler vasıtasıyla karayolu ağı ulaştırılarak en ücra köşelere kadar ulaşım sağlanabilmişti. Uzun yıllar Anadolu'ya hâkim olan Osmanlı Devleti de Roma, Bizans ve Selçuklulardan kalan yolları kullanmış ve korumuştur. Tanzimat'a kadar Osmanlı Devleti'nde karayolları umumi ve hususi yollar olarak ikiye ayrılmıştı. Umumi yollar devlet tarafından inşa olunmuş ve bakımı yapılmışken hususi yolların yapım masrafları tımar, zeamet ve hayır sahiplerince karşılanmıştı. Tanzimat'la birlikte ortaya çıkan merkeziyetçi yapıyla ulaşım ön plana çıkmıştır. Devlet, merkezle idari birimler arasında iletişimin sağlanmasını, orduların sevkiyatını, ticaret kervanlarının nakliyatını ve halkın emniyet içerisinde seyahatini sağlamak amacıyla karayollarının gelişimine son derece önem vermiştir.

Anadolu'yu Suriye'ye bağlayan ve Anadolu sağ kol güzergahı üzerinde bulunan Adana Vilayetinde, Tanzimat'tan sonraki süreçte şehir merkezi ile başta Mersin, Tarsus olmak üzere Misis, Karataş, Kozan, Payas ve İskenderun gibi vilayetin çevre sancak ve kazaları arasında ulaşımın sağlanması için ciddi bir şekilde karayolu yapımı gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada Adana Vilayeti ile sancak ve kazaları arasında ulaşımın sağlanması için yapılan şose yolların harita ve planlarıyla yolların uzunlukları ve yollar üzerinde kurulan dinlenme yerleri, yolların çevresinde bulunan dağ, tepe ve geçit yerleri hakkında bilgiler Cumhurbaşkanlığı Arşivi kayıtları ışığında açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adana, Karayolu, Ulaşım

* Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü acanercatal@gmail.com

Road Transportation in Adana Province in the XIX Century's Second Half

Abstract

From the ancient times, transportation could be provided to the most remote corners by delivering the highway network through powerful states in Anatolia. The Ottoman Empire, which had dominated Anatolia for many years, also used and protected the roads left by the Roman, Byzantine and Seljuks. Until the Tanzimat, highways in the Ottoman Empire were divided into two as public and private roads. While the public roads were built and maintained by the state, the construction costs of the private roads were covered by the timar, zeamet and benefactors. With the centralized structure that emerged with the Tanzimat, transportation came to the fore. The state has given great importance to the development of highways in order to ensure communication between the center and administrative units, the shipment of armies, the transportation of trade caravans and the safe travel of the people.

In Adana Province, which connects Anatolia to Syria and is on the Anatolian right arm route, in the process after the Tanzimat, it is aimed to provide transportation between the city center and the surrounding sanjaks and districts of the province such as Mersin, Tarsus, Misis, Karataş, Kozan, Payaş and İskenderun. Serious road construction was carried out.

In this study, the maps and plans of the highway roads built to provide transportation between Adana Province and the sanjak and its districts, the length of the roads, the resting places established on the roads, the mountains, hills and crossings around the roads will be tried to be explained in the light of the Presidency Archive records.

Keywords: Adana, Highway, Transportation

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Osmanlı Sefer Organizasyonu Sırasında Yardımcı Hizmetler: Yol Çalışmalarında Beldarlar

Dr. Öğr. Üyesi Ersin DOĞANTEKİN*

Coğrafi koşullar ve iklim yapısına göre belirlenerek şekil alan yollar, ulaşım ve ticari maksadın yanı sıra sefer zamanlarında orduların rahat hareket edebilmesi için de yapılmışlardı. Osmanlı Devleti sefere çıkarken lojistik kadar, yol ve köprü çalışmalarında da önem verirdi. Osmanlı Devleti'nde sefer hangi yöne olursa olsun yollar bu organizasyonun merkezi konumundaydı. Sefer lojistiğinin en önemli alt yapısı haberleşmenin ve nakliyatın yapıldığı karayolu ağıydı. Bu nedenle sefer güzergâhındaki yolların düzenlenmesi, onarılması ve genişletilmesi sefer organizasyonu için oldukça önemliydi. Osmanlı Devleti yolların inşası ve tamirine önem vermesine rağmen ulaşım işlerini düzenleyen bir müesseseye sahip değildi. Bu görev derbendçiler, köprücüler, su yolcular, kaldırımcılar ve beldarânlar gibi meslek grupları tarafından yürütülmekteydi. Ayrıca sefer zamanlarında devlet yol tamir ve bakımı için Beylerbeyi ve Sancakbeylerine emirler gönderir, sefer organizasyonunda bir aksaklık olmaması için taşradaki görevliler de üzerine düşen görevi yapmaya çalışırlardı. Taşradaki görevliler bölgelerinde, yol güzergahında bulunan köyleri bu konuda seferber ederdi.

Osmanlı Devleti'nde düzenlenen seferlere geri hizmet birlikleri olarak katılan yardımcı kuvvetlerden biri de beldarlardı. Beldarlar, önemli yollar ve geçiş noktalarında bulunan derbentlerin muhafazasıyla görevliydi. Beldarların, sefer sırasında bulundukları yerin güvenliğini sağlamakla birlikte yolların tamirinde çalışmak, ıssız yerleri şenlendirmek gibi görevleri de vardı. Bu çalışmada beldarların Osmanlı sefer organizasyonlarında yol çalışmalarındaki görevleri, sefer öncesinde Osmanlı tarafından beldarların ne şartlarda kimler arasından seçildiği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Sefer, Beldar, Yol

* Kafkas Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, kfkastarih36@gmail.com

Auxiliary Services During the Ottoman Experience Organization:

Beldarlar in Road Works

The roads, which were determined and shaped according to the geographical conditions and climate structure, were built for transportation and commercial purposes as well as for the armies to move freely during campaigns. The Ottoman Empire gave importance to road and bridge works as much as logistics when embarking on an expedition. Regardless of the direction of the expedition in the Ottoman Empire, the roads were the center of this organization. The most important infrastructure of expedition logistics was the road network where communication and transportation were made. For this reason, it was very important for the organization of the expedition to arrange, repair and expand the roads on the expedition route. Although the Ottoman Empire gave importance to the construction and repair of roads, it did not have an institution that regulated transportation. This task was carried out by professional groups such as derbend workers, bridge builders, water travelers, pavers and beldarans. In addition, during the expedition, the state would send orders to the Beylerbeyi and Sancakbeys for road repair and maintenance, and the officials in the provinces would try to do their part so that there would be no disruption in the expedition organization. The officials in the provinces would mobilize the villages on the road route in this regard.

Beldars were one of the auxiliary forces that participated in the expeditions organized in the Ottoman Empire as back service units. Beldars were in charge of guarding derbents at important roads and crossing points. Beldars had duties such as ensuring the safety of their location during the expedition, working in the repair of roads, and cheering up the desolate places. In this study, the duties of the beldars in road works in the Ottoman expedition organizations, and the conditions under which the beldars were selected by the Ottomans before the expedition will be emphasized.

Keywords: Expedition, Beldar, Road

Yolcuyu Ağrlamak: 19. Yüzyılın İkinci Yarısında İstanbul Otelleri

Bilim Uzmanı Sevde Harmandar POLAT*

Özet

Tarih boyunca önemli bir merkez olmayı başaran İstanbul, bu nedenle sürekli bir çekim merkezi olmuştur. Şehri ve sahip olduğu değerleri görmek isteyen insanlar, hemen her dönemde uzun ve zahmetli yolculukları göze almışlardır. Tanzimat öncesi dönemde dışarıdan gelen yolcular genellikle han ve kervansaraylarda konaklamışlardır. Pek konfor barındırmayan bu yapılar, sadece gelen yolcular için değil onların yük ve hayvanları için de kullanılmıştır.

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat devrinde batılılaşmanın etkisiyle birçok alanda mühim bir değişim meydana gelmiştir. Bu değişimden konaklama merkezleri de etkilenmiş, han ve kervansaray gibi geleneksel konaklama mekânlarının yerini lüks oteller almaya başlamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sayıları sürekli artan oteller, konuklarına ihtiyaç duyulan her imkânı sağlamaya çalışmıştır. Bu otellerin en önemlileri arasında Pera Palas, Tokatlıyan Oteli, Halki Palas, Londra Oteli, Bristol Oteli ve Belvü Oteli sayılabilir. Yeni açılan oteller sadece birer konaklama yeri değildi. Lokanta ve kafelerinde yeme içme hizmeti yanında düzenlenen balolarla misafirlerine eğlence fırsatı da sunuyorlardı. Bu sebeple İstanbul'a gelen yolcular bu lüks otellerde konaklayıp gönüllerince eğlenme fırsatı bulabiliyorlardı. Tanzimat devrinde hız kazanan Batılılaşma ile birlikte İstanbul'a gelen turist sayısında ciddi bir artış gözlemlenmiştir. Bu nedenle turistlerin ağırlanması ve konaklama beklentilerinin karşılanması noktasında oteller büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada Batılılaşma ile birlikte artan turist sayısına bağlı olarak açılan oteller ve otellerde sunulan hizmetler üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Otel, Konaklama, Yolcu, Batılılaşma.

* Bağımsız araştırmacı, sevdaharmandar@hotmail.com

Welcoming the Passenger: Hotels of in the Second Half of the 19th Century

Abstract

Istanbul, which has remained an important center throughout history, has always been a popular tourist destination. In almost every period, people who wanted to see the city and its value risked long and difficult journeys. Travelers from the outside stayed in inns and caravanserais during the pre-Tanzimat period. These uncomfortably designed structures were used not only for arriving passengers, but also for their cargo and animals.

During the Tanzimat era of the Ottoman Empire, a significant change occurred in many areas as a result of westernization. The shift had an impact on the lodging industry, and luxury hotels began to replace traditional lodging options like inns and caravanserais. Since the second half of the nineteenth century, an increasing number of hotels have tried to provide all of their guests' needs. Pera Palace, Tokatlıyan Hotel, Halki Palace, London Hotel and Belvü Hotel are among the most prestigious of these establishments. Hotels that had recently opened were more than just places to rest. They provided their customers with entertainment in the form of balls in addition to eating and drinking services in restaurants and cafes. As a result, passengers arriving in Istanbul were able to stay in these high-end hotels and enjoy themselves to the fullest. The number of tourists visiting Istanbul increased dramatically during the Tanzimat era, owing to the city's increased Westernization. As a result, hotels are extremely important in terms of hosting tourists and meeting their lodging needs. The hotels that opened as a result of the increasing number of tourists as a result of Westernization will be highlighted in this study.

Keywords: Istanbul, Hotel, Accommodation, Passenger, Westernization.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Geçiş Dönemi Eserlerinde Yol-Yolcu-Yolculuk

Prof. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ*

Özet

Edebi eserlerin en önemli vasıflarından biri olan öğreticilik, bir kısım eserde kimi zaman doğrudan kimi zaman semboller eşliğinde karşılık bulmaktadır. Eserin inşa sürecinde yadsınamaz bir rol oynayan bağlamın talepleri veya ihtiyaçları etrafında şekillenen kurguda gerek dünyevi gerekse uhrevi mahiyette öğretiye yer verilmesi, bu eserlerin toplum nazarındaki kabullenebilirliği ile de doğrudan bağlantılıdır. Bu anlamda edebiyatımızda geçiş dönemi eserleri olarak vasıflandırılan, muhtevaları gereği kendilerini geleceğe taşıma kapasitesine de erişen Kutadgu Bilig, Atabatü'l Hakayık ve Divan-ı Hikmet adlı eserler üzerinden yol-yolcu-yolculuk ile alakalı kullanımlara yakından temas etmek istedik. Hayat buldukları dönemden günümüze değin bahse konu olan hususlardaki dikkatleri ile önemlerini her geçen artıran bu eserlerde, ideal toplumun inşasında temel harç olan ideal bireyin gelişim sürecinde izlemesi gereken yaşam tarzı genelinde tercih ettiği hayat nizamı, sınırlı süreli dünya yolculuğu özelinde çalışmamız içerisinde genel görüntüsü ile ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geçiş dönemi, yol, yolculuk, yolcu, ideal insan

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, yzsumbullu@erzurum.edu.tr

Journey-Passenger-Journey in Transitional Period Works

Abstract

Teaching, which is one of the most important qualities of literary works, finds a response in some works, sometimes directly and sometimes accompanied by symbols. The inclusion of both worldly and otherworldly teachings in the fiction shaped around the demands or needs of the context, which plays an undeniable role in the construction process of the work, is directly related to the acceptability of these works in the eyes of society. In this sense, we wanted to contact the usages related to road-passenger-journey through the works named Kutadgu Bilig, Atabatü'l Hakayık and Divan-ı Hikmet, which are qualified as transitional works in our literature and have the capacity to carry themselves to the future due to their content. In these works, which have increased their importance day by day with their attention to the issues in question from the time they came to life to the present, the life style preferred by the ideal individual, which is the basic mortar in the construction of the ideal society, throughout the life style that he should follow in the development process, will be discussed in general in our work, specific to his limited-term world journey.

Keywords: Transition period, road, journey, passenger, ideal person

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Kültürel Mirasın Tanıtımında Bir Kültür Yolu Elçisi: Turistik Doğu Ekspresi

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin ALTINIŞIK*

Özet

İstanbul-Kars seferine 25 Aralık 1959 tarihinde Haydarpasa Garı'ndan başlayan Doğu Ekspresi, İstanbul-Ankara hızlı tren projesi nedeniyle 31 Ocak 2012 tarihinden itibaren Ankara-Kars olarak yeniden düzenlenmiştir. Ulaşım alanındaki teknolojik gelişmeler sebebiyle pek rağbet edilmeyen, ancak zamanla sosyal medya takipçi sayısı fazla olan kullanıcıların ve takipçilerinin doğuya gerçekleştirdikleri nostaljik yolculuklarda tercih etmeleri neticesinde Doğu Ekspresi seferleri yeni bir kültür yolunun oluşmasını sağlamıştır. Artan talebi karşılamak ve iç turizmi canlandırmak için Devlet Demiryolları, 29 Mayıs 2019 tarihinde Turistik Doğu Ekspresi isimli yeni bir tren hizmete sunmuştur. Ankara Garı'ndan Kayseri, Sivas, Divriği, Kemaliye, Erzincan, Erzurum ve Kars istikametine doğru hareket eden trenin yolcuları, güzergâh üzerindeki istasyonlarda verilen üçer saatlik molalar sayesinde yörelerin kültürel mirasını ve doğal güzelliklerini tanıma imkânı bulmaktadırlar. Bu hizmetleri ile bir kültür yolu elçisi işlevi gören tren, tarihi, doğal ve kültürel değerlerin bilinmesi ve korunması noktasında farkındalık oluşturmaktadır. Bildiri, Turistik Doğu Ekspresi'nin tarihçesini, güzergahını, somut ve somut olmayan kültürel mirasın tanıtımındaki rolünü değerlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Kültür Yolu, Kültürel Miras, Doğu Ekspresi, Tren.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
emin.altinisik@erzurum.edu.tr

A Cultural Route Envoy in the Introduction of Cultural Heritage:

Touristic East Express

Abstract

The Eastern Express which started its Istanbul-Kars expedition on 25 December 1959 from Haydarpaşa Train Station was reorganized as Ankara-Kars as of January 31, 2012 due to the Istanbul-Ankara high-speed train project. Orient Express, which was not very popular due to the technological developments in the field of transportation, have created a new cultural route thanks to social media users' and their numerous followers' preference for nostalgic journeys to the East. In order to meet the increasing demand and to revive domestic tourism, the State Railways launched a new train, called the Touristic Eastern Express, on 29 May 2019. Passengers of the train, which departs from Ankara Station in the direction of Kayseri, Sivas, Divriği, Kemaliye, Erzincan, Erzurum and Kars, have the opportunity to get to know the cultural heritage and natural beauties of the regions thanks to the three-hour breaks given at the stations on the route. The train, which functions as a cultural route ambassador with these services, creates awareness on the point of knowing and protecting historical, natural and cultural values. The paper will evaluate the history of the Touristic Orient Express, its route, and its role in the presentation of tangible and intangible cultural heritage.

Keywords: Cultural Route, Cultural Heritage, Eastern Express, Train.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Yolların Dili: Yol Edebiyatı Örneği Olarak Kamyon Arkası Yazıları

Arş. Gör. Rumeysa Meliha KANBER*

Özet

İnsanlık tarihiyle birlikte hayatımıza giren yol kavramının Türk tarihi ve kültürel alt yapısı da dikkate alındığında Türk folklorunda önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle türküler, tekerlemeler, bilmeceler, atasözleri, deyimler, maniler, ninniler, destanlar, masallar gibi halk edebiyatı türlerinde yol kavramı çeşitli yönleriyle işlenmiştir.

Gerçek anlamı: “karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılacak uzaklık” olan yol kavramı taşıdığı gaye, davranış biçimi, gidişat gibi yan anlamlarıyla Türk kültür yaşamında önemli bir yere sahiptir. Bir başlangıca ve sona işaret etmesi sebebiyle hayatı temsil eden yol imgesi sinemadan romana, müzikten resme kadar tüm görsel ve işitsel sanat dallarında kullanılmaktadır. Geniş bir anlam dünyası ve kullanım alanına sahip olan yol, zamanla kullanım alanlarına yenisini ekleyerek sanattaki varlığını yollara da taşımış, kendi “yol edebiyatını” oluşturmuştur.

Çalışmada sanattan yollara uzanan yol imgesi ve edebiyatı bir ifade aracı olduğu düşünülen kamyon arkası yazıları üzerinden örneklendirilecek, derlenen kamyon arkası yazıları içerik ve işlevlerine göre sınıflandırılarak yol imgesinin taşıdığı anlamsal çerçeve bağlamında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: yol, kültür, edebiyat

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
rumeysa.gunay@erzurum.edu.tr

Humor Carried on the Roads: Bumper Sticker Slogans as an Example of Road Literature

Abstract

It is understood that the concept of the road which entered our lives with the history of humanity has an important place in Turkish folklore considering the Turkish history and cultural infrastructure. Especially in folk literature genres such as folk songs, nursery rhymes, riddles, proverbs, idioms, poems, lullabies, epics and fairy tales the concept of the road has been discussed in various aspects.

The real meaning of the road which is the distance to go from one places to another on load, in the water has an important place in Turkish cultural life with its connotations such as its purpose behavior and course. The road image which represents life because it points to a beginning and an end it used in all branches of visual and auditory arts from cinema to novel from music to painting The road which has a wide World of meaning and usage areas over time carrying its presence in art to the roads and creating its own “road literature”.

In the study the image and literature of the road from art to roads will be exemplified through the writings on the back of the truck which is a means of expression. The compiled truck back texts will be classified according to their content and functions and evaluated in the context of the semantic framework of the road image.

Keywords: road, culture, literature

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Romandan Sinemaya Uyarlama Örneği Olarak Sarı Mercedes Filminde “Yol” İmgesi

Doktorant Gözde EFE*

Özet

Kelime anlamı; “bir yerden bir yere gitmek için aşılacak uzaklık” olan “yol” un davranış, tutum, gaye, uyulan ilke, sistem, usul, tarz, hayat görüşü, dünya, davranış biçimi vs. gibi birçok mecaz” anlamı vardır. Yol, kişiye göre umuttur, sevinçtir, gözyaşıdır, ayrılıktır. . Uzakları yakın eden, hasretleri kavuşturan, engelleri aradan kaldıran yol, bazı zamanlar da yaşanan olumsuzlukların sebebidir.

“Yol” taşıdığı gerçek ve mecaz anlamlarıyla kültürümüzde özellikle de halk edebiyatı alanında önemli bir yere sahip olmaktadır.

Sinema ve roman arasındaki ilişki iki sanat yapının birbirleriyle etkileşim içinde olmalarına oldukça elverişlidir. Sinema ve romanın benzer dinamikleri iki sanat dalının birbirinden beslenmesini sağlamaktadır. Sinemanın, anlatı potansiyelinden dolayı en iyi bağ kurabildiği ve yararlanabildiği alan görsel olmayan ama bir o kadar çok anlatılacak ayrıntı olan romandır.

Çalışmada, Adalet Ağaoğlu’nun “Fikrimin İnce Gülü” romanı 1992 yılında Tunç Okan yönetmenliğinde sinemaya “Sarı Mercedes” adıyla uyarlanmış ve gösterime girmiştir. Roman ve film incelenerek iki ayrı sanat dalında “yol” imgesinin ele alınış, işleniş biçimleri karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yol, kültür, roman, sinema

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Atatürk Üniversitesi,- Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Halk Bilimi gozde.efe08@gmail.com

The Road" in The Film Sarı Mercedes as an Example of a Novel to Film Adaption Image

Abstract

Meaning of the word; The "road", which is the "distance to go from one place to another", includes behavior, attitude, purpose, principle, system, method, style, view of life, world, behavior, etc. It has many metaphorical meanings such as. The road is hope, joy, tears, separation for the person. . The road that brings the distances closer, brings the longing together, and removes the obstacles is sometimes the reason for the negativities experienced.

"Road" has an important place in our culture, especially in the field of folk literature, with its real and figurative meanings.

The relationship between cinema and novel is very convenient for the two works of art to interact with each other. The similar dynamics of cinema and novel provide the nourishment of the two branches of art from each other. Because of its narrative potential, the area where cinema can best connect and benefit is the novel, which is not visual but has so many details to tell.

In the study, Adalet Ağaoğlu's novel "Fikrimin İnce Gülü" was adapted to the cinema under the direction of Tunç Okan and screened under the name "Yellow Mercedes" in 1992. By examining the novel and the film, the handling and processing of the "road" image in two different art branches were compared.

Keywords: Road, culture, novel, cinema

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Türkiye’deki Afgan Mültecilerin Göç Deneyimi

Dr. İbrahim Halil YILMAZ*

Özet

Son dönemde Afganistan’da yaşanan insani kriz, şiddet ve güvensizlik nedeniyle binlerce Afgan için daha fazla acıyı ve yerinden edilmeyi beraberinde getirmiştir. 40 yılı aşkın bir süredir çatışmaların yanı sıra artan doğal afetler, kronik yoksulluk ve gıda güvensizliği Afgan halkının yaşadığı insani krizi derinleştirmiştir. Yalnızca 2021’de yarım milyondan fazla insan ülke içinde yerinden edilirken kaçmak zorunda kalan insan sayısı artmaya devam etmektedir. Yerinden edilen Afganlar sadece dramatik bir nicel çokluğu değil, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) yetkisi altında dünya çapında en uzun süre yerinden edilmiş ve mülksüzleştirilmiş nüfusu da temsil etmektedir. Türkiye’deki sığınmacılarla ilgili veriler de bu durumla örtüşmektedir. Nitekim onlarca yıldır Türkiye’deki en büyük ikinci mülteci grubu Afganların oluşturduğu bilinmektedir. Son dönemde Afganistan’da yaşanan olaylar bu olguyu daha da pekiştirecek şekilde, Afgan mülteciler için hedef ve transit ülke konumundaki Türkiye’yi yeni düzensiz göç dalgasıyla karşı karşıya bırakmıştır. Türkiye’ye yönelen dikkat çekici düzeydeki mülteci akınından hareketle bu çalışmada, Afgan mültecilerin göç deneyimlerine ve sorunlarına odaklanılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma geleneğine uygun olarak tasarlanan bu çalışmada Van ilinde yaşayan Afgan kadın ve erkeklerle derinlikli görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılar, kartopu örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler temelinde, Afgan sığınmacıların göç öncesi, göç esnası ve göç sonrası deneyimleri betimlenmiş ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düzensiz göç, mülteci, yerinden edilme

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,- Göç Politikaları Merkezi, ibrahimhalil2765@hotmail.com

Migration Experience of Afgan Refugees in Turkey

Abstract

The recent humanitarian crisis in Afghanistan has brought with it more suffering and displacement for thousands of Afghans due to violence and insecurity. Increasing natural disasters, chronic poverty, and food insecurity, as well as conflicts for more than 40 years, have deepened the humanitarian crisis experienced by the Afghan people. More than half a million people were internally displaced in 2021 alone, while the number of people forced to flee continues to rise. Displaced Afghans represent not only a dramatic quantitative multiplicity but also the longest-standing displaced and dispossessed population worldwide under the mandate of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Data on asylum seekers in Turkey also overlap with this situation. It is known that Afghans constitute the second-largest refugee group in Turkey for decades. The recent events in Afghanistan have made Turkey, which is a destination and transit country for Afghan refugees, faced with a new wave of irregular migration, further reinforcing this phenomenon. Based on the remarkable influx of refugees to Turkey, this study aims to focus on the migration experiences and problems of Afghan refugees. In this study, which was designed by the qualitative research tradition, in-depth interviews were conducted with Afghan men and women living in Van. Participants were determined by snowball sampling technique. Based on the data obtained from the participants, the experiences of Afghan asylum seekers before, during, and after migration were described and interpreted.

Keywords: Irregular migration, refugee, displacement

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Sosyal Bilimler ve Toplum Açısından Sosyolojinin Yolu

Arş. Gör. Fatih BAŞ*

Özet

Toplumların sosyal, siyasi, kültürel birçok alanda geleneksel dönemden ayrılarak bilim ve teknik eksenli ilerlemeci bir yola girmesi sosyoloji disiplinin ortaya çıkışında etkili olmuştur. Bu bağlamda sosyoloji disiplini bireyleri ve toplumları bilimsel düşünce tarzına, rasyonel tutum ve davranış pratiğine hazırlama görevini üstlenmiştir. Geniş çaplı toplumsal değişim ve dönüşüm sürecinin yolunu sosyoloji çizmiştir. Sosyolojinin yolu geleneksel hayattan modern hayata geçişte toplumların adaptasyonunu sağlamaktır. Uzun ve kalıcı bir yolun taşlarını döşeyen sosyoloji disiplini sosyal bilimlerinde en önemli dallarından birisini oluşturmaktadır. Bu bildiri bir toplumsal entegrasyon yolu olarak sosyolojinin fonksiyonel olarak gerçekleştirdiği role odaklanmaktadır. Modern dünyada sosyoloji yoluna neden ihtiyaç duyulduğu, nasıl sistematize edildiği, ne tür görevler üstlendiği ve sosyal bilimler açısından ne gibi sonuçlar ürettiği sorularına yanıtlar aranmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyoloji, Sosyal Bilimler, Yol, Toplum, Entegrasyon

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

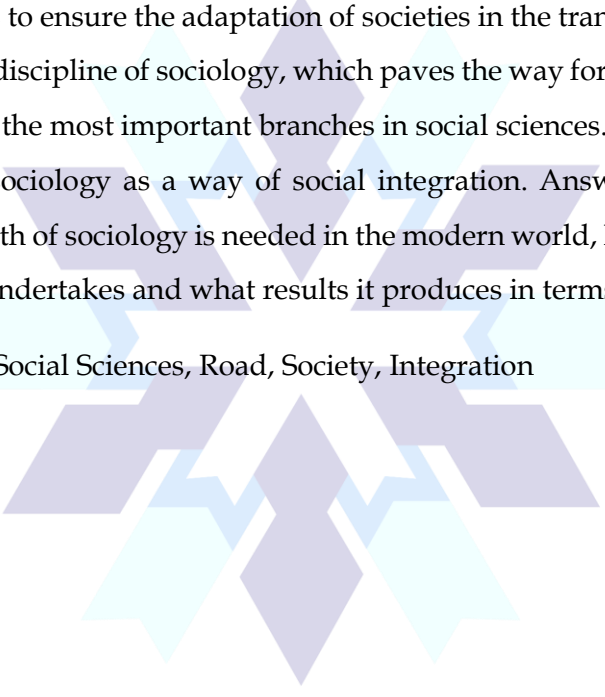
* Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, fatihbas@aksaray.edu.tr

The Path of Sociology in Terms of Social Sciences and Society

Abstract

The separation of societies from traditional period in many social, politics and cultural areas and their progress on a science and technical axis have been effective in the emergence of the discipline of sociology. In this context, the discipline of sociology has undertaken the task of preparing individuals and societies for scientific thinking, rational attitude and behavior practice. Sociology drew the way for the large-scale social change and transformation process. The road of sociology is to ensure the adaptation of societies in the transition from traditional life to modern life. The discipline of sociology, which paves the way for a long and permanent path, constitutes one of the most important branches in social sciences. This paper focuses on the functional role of sociology as a way of social integration. Answers are sought to the questions of why the path of sociology is needed in the modern world, how it is systematized, what kind of duties it undertakes and what results it produces in terms of social sciences.

Keywords: Sociology, Social Sciences, Road, Society, Integration

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

“Akılcılaştırılmış Dünyanın Akılcılaştırılmamış Sığınağı” Olarak Yol’u Düşünmek

Sümeyye ATEŞ*

Özet

Toplumsal dönüşümleri, çeşitli gündelik pratiklere bakarak anlayabiliriz. Gelişen teknoloji ile birlikte üretim ve tüketim ilişkilerindeki dönüşüm, rutin ilişkiler ve rutin çalışma biçimlerinin olduğu bir sistemi ortaya çıkarmıştır. Bu sistem belirli normların dışına çıkmadan yaşayan, kontrol altında ve konformist bir toplum oluşumunu destekler. Böylelikle birey tek tipleştirilirken kendisine yabancılaşmaktadır. Bu döngüde kaybedilmekte olan bir şey varsa o da benliğe anlam kazandıran duygular ve ‘kendi aklını kullanma cesareti’dir. Ritzer’in McDonalddlaştırma ifadesinde benliğin sınırlandırılmasından ve denetlemeden ayrı, akılcılaştırılmış sistemin nüfuz etmediği yer düşünölememektedir. ‘Akılcılaştırılmış’ dünyada birey ancak konfor alanını terk ederek keşif sınırlarını genişletebilecek ve kendiliğini sorgulayabilecektir. Konfor alanını terk etmenin yollarından biri de yol’a çıkma eylemidir. Bu çalışmada kendiliğe giden yolda akılcılaştırılmış dünyanın içinde bir gündelik pratik örneği olarak yol’da olmanın, bir sığınağa imkân verip vermediği Mcdonaldslaştırma ve denetim konuları çerçevesinde düşünölecektir.

Anahtar Kelimeler: Akılcılaştırma, McDonalddlaşma, Denetim, Yol

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, sumeyye.ates@ogr.dpu.edu.tr ORCID: 0000-0001-7559-549X

Thinking of the Road as the "Unrationalized Refuge of the Rationalized World"

Abstract

We can understand social transformations by looking at various everyday practices. The transformation in production and consumption relations with the developing technology has revealed a system with routine relations and routine working styles. This system supports the formation of a controlled and conformist society that lives without going beyond certain norms. Thus, the individual is alienated from himself/herself while being standardized. If there is anything lost in this cycle, it is the emotions that give meaning to the self and the courage to use one's own mind. In Ritzer's McDonaldization statement, it is not possible to think of a place where the rationalized system does not penetrate apart from the limitation and control of the self. In the 'rationalized' world, the individual will only be able to leave his comfort zone and expand the boundaries of exploration and question himself. One of the ways to leave the comfort zone is to go out on the road. In this study, whether being on the road as an example of daily practice in the rationalized world on the way to the self allows a shelter will be considered within the framework of McDonaldization and control issues.

Keywords: Rationalization, McDonaldization, Control, Road

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Kireçli Geçidi Çevresinde Ulaşım Sorunlarına Yönelik Coğrafi Bir İnceleme

Prof. Dr. Ogün COŞKUN*

Özet

Bu çalışmada, Erzurum'un Narman ve Tortum ilçeleri arasında yer alan Kireçli Geçidi (2409 m.) çevresindeki coğrafi çevre şartları ayrıntılı olarak incelenmiş ve karayolu ulaşımına yönelik sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Farklı mevsimlerde gerçekleştirilen saha çalışmaları ile geçit çevresindeki doğal ve beşeri çevre şartlarının karayolu ulaşımı ile karşılıklı etkileşimi değerlendirilmiş ve çeşitli coğrafi faktörlerin ulaşım faaliyetlerine olan etkisi tespit edilmiştir. Öncelikle Kireçli Geçidi'nin, bulunduğu lokasyonda karayolu ulaşımı açısından önemi vurgulanmış, topoğrafik yapı, jeolojik ve morfolojik görünüm ile iklimatik faktörler gibi çeşitli fiziki coğrafya koşullarının bu güzergâhtaki ulaşım etkileri incelenmiştir. Geçit çevresindeki nüfus ve yerleşme özellikleri ile ekonomik faaliyetlerin de analizi ile doğal ve beşeri çevre şartlarına bağlı olarak gözlemlenen çeşitli ulaşım sorunları ortaya koyulmuştur. Çalışmada elde edilen bulgulara dayalı olarak, mevcut karayolu ulaşımında görülen sorunların çözümü ve ulaşım kalitesinin artırılması için coğrafi çevre ile bağlantılı mekânsal analizler gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, Erzurum'un Narman ve Tortum ilçelerini birbirine bağlayan Kireçli Geçidi çevresinde özellikle kış aylarında yoğunlaşan ulaşım sorunlarının giderilmesine yönelik olarak coğrafi temelli çeşitli çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ulaşım Coğrafyası, Kireçli Geçidi, Narman, Erzurum.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum, oguncoskun@atauni.edu.tr

A Geographical Investigation on Transportation Problems

Around the Kireçli Pass

Abstract

In this study, the geographical environmental conditions around the Kireçli Pass (2409 m.), located between the Narman and Tortum districts of Erzurum, were examined in detail and the problems related to road transportation were tried to be determined. With the field research carried out in different seasons, the interaction of natural and human environmental conditions around the pass with road transportation was evaluated and the effect of various geographical factors on transportation activities was determined. First of all, the importance of the Kireçli Pass in terms of road transportation in its location was emphasized, and the effects of various physical geographical conditions such as topographic structure, geological and morphological appearance and climatic factors on transportation on this route were examined. With the analysis of the population and settlement characteristics and economic activities around the pass, various transportation problems observed depending on natural and human environmental conditions have been revealed. Based on the findings obtained in the study, spatial analyses related to the geographical environment were carried out in order to solve the problems in the existing road transportation and to increase the transportation quality. As a result, various geography-based solutions have been suggested to overcome the transportation problems experienced, especially in the winter months, around the Kireçli Pass, which connects the Narman and Tortum districts of Erzurum.

Keywords: Transportation Geography, Kireçli Pass, Narman, Erzurum.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Türkiye'yi Kafkasya'ya Bağlayan Önemli Bir Tünel: Pirinkayalar

Doç. Dr. Namık Tanfer ALTAŞ*

Özet

Pirinkayalar Tüneli, D-960 karayolu üzerinde, Erzurum ili Uzundere ilçesi sınırlarında yer almaktadır. Mescit Dağları'nın doğu uzantılarında yer alan ve 2528 m. yükseklikte bulunan, Çağdet Dağı'nın doğu kısmında kabaca kuzey-güney istikametinde inşa edilmiştir. Tünel, 2.246 m. uzunluğunda olup, 29 Aralık 2021 tarihinde hizmete açılmıştır.

Çalışmanın amacı, Pirinkayalar Tüneli'nin açılmasıyla birlikte coğrafi mekânda meydana gelen değişiklikleri coğrafi bakış açısıyla incelemektir.

Yerinde yaptığımız ölçümlere göre güzergâh eskisine göre yaklaşık olarak 1200 m. kısalmıştır. Bu mesafe her ne kadar az gibi gözükse de bertaraf ettiği tehlikeli virajlar düşünüldüğünde son derece yerinde bir karar olduğu ortaya çıkmaktadır.

Dar anlamda Uzundere - Yusufeli arasında yer alan tünel, her ne kadar Erzurum-Artvin arasında ulaşımı kolaylaştıran bir öneme sahip olsa da aslında Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerini Karadeniz Bölgesi'ne bağlayan, dolayısıyla Türkiye'yi Gürcistan üzerinden Kafkasya'ya bağlayan önemli bir yatırım projesi olma özelliğine sahiptir.

Tünelin açılması ile birlikte, yöredeki turistik destinasyonlara ulaşılabilirliğin artması; hem Uzundere hem de Yusufeli için turizm faaliyetlerine ivme kazandırması; 3.5 km'lik Pirinkayalar Geçidi'nin baypas edilmesiyle özellikle ağır tonajlı araçlar için kolaylık sağlaması; zaman ve yakıt tasarrufu açısından ekonomiye katkı sağlaması; karbon salınımının minimize edilmesiyle çevre kirliliğinin azaltılması gibi çok önemli yerel ve ulusal faydaları olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Kafkasya, Erzurum, Uzundere, Pirinkayalar Tüneli.

* Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, ntanfer@atauni.edu.tr

An Important Tunnel Connecting Turkey to the Caucasias:

Pirinkayalar

Abstract

Pirinkayalar Tunnel is located on the D-960 highway, within the borders of Uzundere district of Erzurum province. Located in the eastern extensions of the Mescit Mountains and It was built roughly in the north-south direction on the eastern part of the Çağdet Mountain, which is located at 2528 m. high altitude. Tunnel, have 2.246 m. length and was put into service on December 29, 2021.

The aim of the study is to examine the changes in the geographical space with the opening of the Pirinkayaklar Tunnel from a geographical point of view.

According to the measurements we made on-site, the route is approximately 1200 m. shortened. Although this distance may seem small, considering the dangerous bends it has eliminated, it turns out to be an extremely appropriate decision.

Although the tunnel is a project, located between Uzundere and Yusufeli in the narrow sense, has an importance that facilitates transportation between Erzurum and Artvin, it is actually an important investment that connects Southeastern Anatolia and Eastern Anatolia Regions to the Black Sea Region, thus connecting Turkey to the Caucasus via Georgia.

With the opening of the tunnel, It has had very important local and national benefits such as increasing accessibility to touristic destinations in the region; accelerating tourism activities for both Uzundere and Yusufeli; by bypassing the 3.5 km Pirinkayalar Pass, it provides convenience especially for heavy tonnage vehicles; providing a solid economy in terms of time and fuel savings; minimizing carbon emissions and reducing environmental pollution.

Keywords: Türkiye, Caucasus, Erzurum, Uzundere, Pirinkayalar Tunnel.

Covid-19 Pandemi Sürecinin Uluslararası Ticaret Yolları ve Sınır Geçişleri Üzerine Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Tolga KORKUSUZ*

Özet

Kişilerin ve ulusların hiç olmadığı kadar bağlantılı hâle geldiği günümüz dünyasında kültürel, siyasal ve ekonomik açıdan etkileşimler yoğun bir şekilde görülmektedir. Uluslararası hava ve kara yollarının gelişmesi ile birlikte insanlar, ürünler ve fikirler uzak mesafelere kısa sürede ulaşmaktadır. Bunun yanında küresel iklim krizi, ekonomik krizler veya salgın hastalıklar da bölgesel boyutta kalmayıp, sınırlarını aşarak uluslararası bir boyut kazanmaktadır.

Covid-19 virüsü de Çin'in Vuhan kentinde ortaya çıkarak kısa sürede tüm dünyayı etkileyen bir salgın haline gelmiştir. Hızla yayılmasını önlemek için, devletler çeşitli kısıtlamalar ve önlemler almışlardır. Günlük hayatın akışını önemli ölçüde etkileyen bu önlemler nedeniyle 2019 sonrasında yeni kavramlar ortaya çıkmıştır. Günlük hayatın yanında ülkelerarası sınır geçişleri ve ticaret yolları hakkında da çeşitli düzenlemeler getirilmiştir.

Bu çalışmada dünyayı etkisi altına alan salgının uluslararası ticaret yollarına ve sınır geçişlerine yönelik etkilerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda literatür taraması yapılmış ve sınır geçişleri ile alakalı yayınlanan nicel veriler değerlendirilmiştir. Bu açıdan çalışma nicel bir araştırma olarak değerlendirilmektedir.

Covid-19 salgını nedeniyle zaman zaman açılan, çoğu zaman ise kapanan sınırlar, devletlerin salgının kendi ülkelerine yayılmaması için aldığı önlemlerin başında gelmektedir. Türkiye'de salgının başladığı andan itibaren gerek kara yollarında gerekse hava yollarında çeşitli önlemler alarak salgının önüne geçmeye çalışmıştır. Uluslararası uçuşların durdurulması turizme olumsuz açıdan büyük etki yaparken, kara geçişlerinin kapatılması da yine aynı şekilde olumsuz etkiler bırakmıştır. Özellikle çevre ülkelerin sınırlarında yoğun olarak gerçekleştirilen sınır geçişlerinin Covid-19 salgınından sonra büyük ölçüde azaldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınır, Covid-19, Salgın, Ticaret yolları.

* Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, tolga9025@gmail.com

The Impact of the Covid-19 Pandemic Process on International Trade Routes and Border Crossings

Abstract

In today's world, where people and nations are more connected in cultural, political and economic perspective, than ever before. With the development of international air and land routes, people, products and ideas reach long distances in a short time. In addition, the global climate crisis, economic crises or epidemics are not only regional, but also gain an international dimension by exceeding their borders.

The Covid-19 virus emerged in Wuhan, China, and became an epidemic that affected the whole world in a short time. To prevent its rapid spread, states have taken various restrictions and measures. Due to these measures, which significantly affect the flow of daily life, new concepts have emerged after 2019. In addition to daily life, various regulations have been introduced about border crossings and trade routes between countries.

In this study, it is aimed to reveal the effects of the epidemic, which has affected the world, on international trade routes and border crossings. For this purpose, a literature review was conducted and the published quantitative data related to border crossings were evaluated. In this respect, the study is considered as a quantitative research.

The borders, which are opened from time to time and closed most of the time due to the Covid-19 epidemic, are the leading measures taken by the states to prevent the spread of the epidemic to their own countries. Since the beginning of the epidemic in Turkey, it has tried to prevent the epidemic by taking various measures both on the roads and on the airways. While the suspension of international flights had a negative impact on tourism, the closure of land crossings also had negative effects. It is seen that the border crossings, which are carried out intensively, especially at the borders of the surrounding countries, have decreased to a large extent after the Covid-19 epidemic.

Keywords: Border, Covid-19, Pandemic, Trade routes.

Coğafi Bakış Açısı İle Türkiye’de Yüksek Hızlı Tren Taşımacılığı

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Tuncer RIZVANOĞLU*

Özet

Ekonomik kalkınmanın ve gelişmişliğin göstergelerinden biri de ulaştırma alanında gelişmiş taşıma araçlarına ve yol sistemlerine sahip olmaktır. Buhar motorunun demiryolu taşımacılığında kullanılmaya başlaması ulaşım tarihi açısından Birinci Demiryolu Devrimi olarak kabul edilmiştir. Havayolu taşımacılığının hızlı gelişimi karşısında üstünlüğünü kaybeden demiryolları, 1960’lardan sonra Yüksek Hızlı Tren teknolojileri sayesinde İkinci Devrimini yaşamaya başlamıştır. Taşıma hızı, konforu, yüksek güvenlik standartları ve çevreye daha duyarlı kullanım imkânları sayesinde, YHT hatlarının kurulumu kullanımı dünya genelinde hızlı bir şekilde artmaktadır.

Bu çalışmamızda dünya ulaşım sektöründe her geçen gün daha fazla ön plana çıkan özellikle yolcu taşımacılığında başta havayolları olmak üzere diğer sektörlerle göre daha rekabetçi bir imkân sunan, Yüksek Hızlı Trenlerin ülkemizdeki varlığı ve geleceği coğrafi bir bakış açısı ile incelenecektir. 2003 yılında yapımına başlanan ve 2009 yılında hizmete açılan Ankara ile Eskişehir arasındaki YHT hattını zaman içerisinde hizmete açılan diğer hatlar izlemiştir. İlk önceleri şehirler arasındaki seyahat süresini kısaltmak amacıyla başlanan bu çalışmalar zamanla başka avantajlar ve imkânlar sunmuştur. Türkiye’nin engebeli yapısından dolayı yatırım masraflarının çok yüksek olmasına rağmen beraberinde sağladığı ekonomik, demografik ve sosyal avantajlar nedeniyle ülkenin yatırım programları içerisinde öncelikli sıralarda yer aldığını görmekteyiz. Sürdürülebilir ulaşım için YHT sistemleri Türkiye açısından hayati önem taşımaktadır. Tamamen yenilebilir ve yerli enerji ile hizmet veren bu teknoloji ülkemizin yolcu taşımacılığında hak ettiği konuma ulaştığında bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azalmasına imkân tanırken, erişilebilirliği kolaylaştırdığı için büyük şehirlere olan göç hızını da düşürecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, yol, demiryolu, hız, tren,

* Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi-Erzurum
m.rizvanoglu@atauni.edu.tr

High Speed Train Transportation in Turkey with a Geographical Perspective

Abstract

One of the indicators of economic development and development is to have advanced transportation vehicles and road systems in the field of transportation. The use of the steam engine in railway transportation has been accepted as the First Railway Revolution in terms of transportation history. Railways, which lost its superiority in the face of the rapid development of air transport, started to experience its Second Revolution after the 1960s thanks to High Speed Train technologies. Thanks to its transportation speed, comfort, high safety standards and more environmentally friendly usage opportunities, the use of YHT lines is increasing rapidly around the world.

In this study, the presence and future of High Speed Trains in our country will be examined from a geographical point of view, which comes to the fore in the world transportation sector with each passing day, and offers a more competitive opportunity in passenger transportation than other sectors, especially airlines. The YHT line between Ankara and Eskişehir, which was started to be built in 2003 and put into service in 2009, was followed by other lines that were put into service over time. These studies, which were initially started with the aim of shortening the travel time between cities, have offered other advantages and opportunities over time. Although the investment costs are very high due to Turkey's rugged structure, we see that the country ranks among the top priority among the investment programs due to the economic, demographic and social advantages it provides. YHT systems are of vital importance for Turkey for sustainable transportation. When this technology, which provides service with completely renewable and domestic energy, reaches the position it deserves in passenger transportation in our country, it will allow to reduce the development differences between regions, while it will also reduce the rate of migration to big cities as it facilitates accessibility.

Keywords: Turkey, road, railway, speed, train,

“Şeytan Uçurtması” Hikâyesinde Mitolojik Yolculuk

Doç. Dr. Eylem DERELİ SALTİK*

Özet

Anlatıların sadece eş zamanlı değil art zamanlı olarak da birbirini var etmesi yaşamın sürekliliği ile ilgilidir. Joseph Campbell Kahramanın Sonsuz Yolculuğu isimli eserinde mitolojideki kahramanların serüvenlerini incelemiş ve yaşamı, bireyi merkeze alan aşamaları kategorize ederek bir taraftan yaşam döngüsü bir taraftan da anlatıların birbirleriyle benzerlikleri hakkında ipuçları vermiştir. Yaşam döngüsünde başkişi rolündeki insanoğlunun var olma mücadelesi; kişiler, mekân, zaman değişse de hep aynıdır. İnsanın mücadelesinin aşamalarını ayrıntıları ile veren Campbell’ın vardığı sonuçlar, modern metinleri yorumlamak için önem arz etmektedir. Kahramanın özellikleri değişse de deneyimledikleri “şey”ler derin yapıda benzer hatta aynıdır. Bu nedenle modern metinler üzerine çalışanlar için Campbell’ın sınıflandırması bireyin serüvenini çözümlemek açısından yol göstericidir.

Makalenin konusu Hasan Ali Toptaş’ın son hikâye kitabı Gecenin Gecesi’nde yer alan Şeytan Uçurtması isimli hikâyedeki kahramanın mitolojik yolculuğudur. Çocuk yaştaki kahramanın kendini arayışı Campbell’ın belirlediği aşamalar- yola çıkış, erginleme, dönüş- doğrultusunda incelenerek modern bireyin ile mitik kahramanın serüveni arasındaki benzerlik ve farklar tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mitolojik yolculuk, kahraman, kendini arayış, benlik

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, esaltik@ogu.edu.tr

Mythological Journey in the Story of "Şeytan Uçurtması"

Abstract

The fact that the narratives create each other not only simultaneously but also diachronically is related to the continuity of life. Joseph Campbell, in his book *The Hero's Endless Journey*, examined the adventures of the heroes in mythology and categorizes the stages that center life and the individual, giving clues about the life cycle on the one hand and the similarities of the narratives with each other. The struggle for existence of human beings in the role of the protagonist in the life cycle; Although people, place and time change, they are always the same. The conclusions of Campbell, which gives details of the stages of human struggle, are important for interpreting modern texts. Although the characteristics of the hero change, the "things" they experience are similar or even the same in deep structure. For this reason, Campbell's classification is a guide for those who work on modern texts in terms of analyzing the adventure of the individual.

The subject of the article is the mythological journey of the hero in the story called "Devil Kite" in Hasan Ali Toptaş's last story book, *Night of the Night*. The self-seeking of the child hero will be examined in accordance with the stages determined by Campbell - departure, initiation, return - and the similarities and differences between the adventure of the modern individual and the mythical hero will be tried to be determined.

Keywords: Mythological journey, hero, self-seeking, self

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

“Et-Tuhfetü’z-Zekiyye fi’l-Lugâti’t-Türkiyye Üzerine Yapılan Çalışmalar”

Doç. Dr. Hamdi Lateef KHAİRULLAH*

Özet

Tarihî Kıpçak Türkçesi, 13-17. yüzyıllarla tarihlendirilen bir yazı dili olup temelde üç alt başlıkta değerlendirilir: Kuman Kıpçakçası (14. yüzyıl), Ermeni Kıpçakçası (1559-1664) ve Memlûk Kıpçakçası (13-16. yüzyıllar). Bu muhitlerde yer alan yazılı kaynaklar; türleri, dil özellikleri ve söz varlığı bakımından bazı yönlerden birbirlerinden ayrılmaktadır. Karadeniz’in kuzeyinde neşet eden Kuman veya Bozkır Kıpçakçasını Kodeks Kumanikus temsil ederken, Ermeni Kıpçakçasını din, edebiyat, tarih, hukuk ve filoloji konulu kaynak ve belgelerden meydana gelen Ermeni harfli Kıpçakça metinler oluşturmaktadır. Bunun yanında Mısır ve Suriye’de görünür olan Memlûk Kıpçakçasını ise sözlükler, gramerler, edebî, ilmî, dinî ve askerî eserler oluşturmaktadır. Memlûk Kıpçak Türkçesi içerisinde önemli bir role sahip olan Memlûk Kıpçak sözlükleri Türk sözlükbilimi için oldukça önemlidir. Bu dönemde kaleme alınan sözlük ve gramerler arasında Kitâbu’l-İdrâk li-Lisâni’l-Etrâk, Et-Tuhfetü’z-Zekiyye fi’l-Lugâti’t-Türkiyye, Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mugalî, El-Kavânînü’l-Küllîyye li-Zabtî’l-Lügati’t-Türkiyye, Kitâbu Bulgatü’l-Müşâtâk fî Lügati’t-Türk ve’l-Kıfçak, Ed-Dürretü’l-Mudiyye fi’l-Lügati’t-Türkiyye, Kitâbü’l-Ef’âl ve Resûlî Sözlüğü sayılabilir. Bu bildiride Et-Tuhfetü’z-Zekiyye fi’l-Lugâti’t-Türkiyye adlı sözlük tanıtılacak ve bu sözlük üzerine yapılan ulusal ve uluslararası araştırmalardan söz edilecektir. Bununla birlikte sözlüğün Türk sözlükçülüğündeki öne çıkan yönlerine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kıpçak, Dil, Et-Tuhfetü’z-Zekiyye fi’l-Lugâti’t-Türkiyye

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Kerkük Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, hamdi@uokirkuk.edu.iq

Studies on Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugâti't-Türkiyye

Abstract

Historical Kipchak Turkish is a written language that dates back to 13-17th centuries and is basically evaluated under three sub-titles: Cuman Kipchak (14th century), Armenian Kipchak (1559-1664) and Mamluk Kipchak (13-16th centuries). Written sources in these neighborhoods differ from each other in some aspects in terms of language features, genres and vocabulary. While the Codex Cumanicus represents the Cuman or Steppe Kipchak originating in the north of the Black Sea, the Armenian Kipchak is composed of Kipchak texts with Armenian letters consisting of sources and documents on religion, literature, history, law and philology. In addition, the Mamluk Kipchak language, which is visible in Egypt and Syria, consists of dictionaries, grammars, literary, scientific, religious and military works. Mamluk Kipchak dictionaries, which have an important role in Mamluk Kipchak Turkish, are very important for Turkish lexicography. Among the dictionaries and grammars written in this period are Kitâbu'l-İdrak li-Lisâni'l-Etrâk, Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugâti't-Türkiyye, Kitâb-ı Mecnû-ı Tercümân-ı Türkî and Acemî ve Mugalî, El-Kavânînü'l-Küllîyye li-Zabtî'l-Lügati't-Türkiyye, Kitâbu Bulgatü'l-Müşâk fî Lügati't-Türk ve'l-Kıfçak, Ed-Dürretü'l-Mudiyye fi'l -Lügati't-Türkiyye, Kitâbü'l-Ef'âl and Rasûlî Dictionary. In this paper, the dictionary named Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugâti't-Türkiyye will be introduced and national and international researches on this dictionary will be mentioned. In addition, the prominent aspects of the dictionary in Turkish lexicography will be mentioned.

Keywords: Kipcak, Language, Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugâti't-Türkiyye

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Türk Halk İnanış ve Uygulamalarında “Yol”

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Huri YİĞİT*

Özet

Hayatın hakikati “yol”da gizlidir. İnsanoğlu aştığı yollarla büyük devletler kurmuş, dilini, kültürünü, inanışlarını, geleneklerini diyardan diyara yollar sayesinde taşımıştır. Türk kültürü yüzyıllarca, at üstünde yollar aşarak sürülen bir hayatın ürünü olarak günümüze ulaşmıştır. Yollara revan olan kahramanlar, Türk adını geniş coğrafyalarda tanıtmıştır. Türkler bu yolculukları sırasında yanlarında maddi kültür unsuru olarak çok az unsur taşıyabilmişken, belleklerinde yer eden manevi kültür unsurlarının tümünü taşımış ve yaşatmışlardır. Günümüzde UNESCO tarafından “somut olmayan kültürel miras” kavramıyla açıklanan bu unsurlar sosyal düzenin sağlanmasında oldukça etkilidirler.

Halk inanışları ve uygulamaları, somut olmayan kültürel mirasın yaşatılmasına, taşınmasına ve korunmasına aracılık eden yöntemlerin bir bölümüdür. Yol kavramının da bu inanış ve uygulamalar içinde kendine yer edindiği görülmektedir. Yola/yolculuğa çıkarken yapılması ya da yapılmaması gereken durumlar, yolcunun yanında taşımalarının sakıncalı olduğu unsurlar ya da taşınması gereken nesneler halkın hafızasında kendine yer bulmuş ve uygulanmaktadır. Bu inanışların yanı sıra yolun halk hekimliği uygulamalarında da sağaltıcı yönüyle yer aldığı bilinmektedir.

Bu çalışmada “yol” teması, halk inanış ve uygulamaları ile halk hekimliği bağlamında irdelenecek, bulgular hem derleme yöntemi hem de literatür taraması ile ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: SOKÜM, Halk İnanışları, Halk Hekimliği.

* Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Halkbilimi Bölümü, nhyigit@outlook.com

"Road" in Turkish People's Beliefs and Practices

Abstract

The truth of life is hidden in the "road". Humankind has established great states in roads that it has crossed, and has carried its language, culture, beliefs and traditions from a region to another region through roads. Turkish culture has survived until today as a product of a life driven by crossing roads on horseback for centuries. The heroes who trot off introduced the Turkish name in wide geographies.

During these journeys, the Turks were able to carry with them very few elements of material culture. However, they carried and kept alive in their memory all the elements of spiritual culture. Today, these elements, which UNESCO describes with the concept of "intangible cultural heritage", are very effective in ensuring social order.

Folk beliefs and practices are a part of the methods that mediate the survival, transportation and protection of the intangible cultural heritage. It is seen that the concept of the road gain a seat for itself in these beliefs and practices. Most beliefs and practices have gained a seat in the memory of the people and have applied as should or should not done while on the road/journey, the items that are inconvenient for the passenger to carry with them or the objects that they should carry. In addition to these beliefs, it is known that the road takes place in folk medicine practices with its therapeutic aspect.

In this study, the theme of "road" will be examined in the context of folk beliefs and practices and folk medicine, and the findings will be revealed by compilation method and literature review.

Keywords: Intangible Cultural Heritage, Folk Beliefs, Folk Medicine.

Radyoloji ve Yol

Doç. Dr. Şeyho Cem YÜCETAŞ*, Dr. Öğr. Üyesi Safiye KAFADAR, Araş Gör. Ahmet Burak AYDEMİR*****

Özet

İnsan vücudunu etkileyen hastalıklar her zaman aydınlanmayı bekleyen bir sorun olagelmıştır. Hastalık sebepleri kötü ruhlar cinlerle açıklanagelirken mikroorganizmalar, keşfedilmiş, hastalıkların patofizyolojisi, biyokimyası, moleküler yapısı bilimin gelişmesiyle açıklık kazanmaya başlamıştır.

Kapalı bir kutu gibi olan vücudumuz önceleri cerrahi işlemlerle açılarak araştırılırken radyoloji bilimin gelişmesi ile görüntüleme yöntemleri sayesinde artık cerrahi işlem gerekmeden vücut içyapısı araştırılabilmektedir.

Radyolojik Görüntüleme teknikleri damarlar içerisinde, sindirim sistemin de ve diğer organlar içerisinde hareket edebilmek için uygun yolların bulunmasına kılavuzluk edebilmektedir. Aynı zamanda yine cerrahi işlem yapılmadan insan vücudunun iç görüntüsü elde edilebilmekte, içeride bulunan hastalıklar ve kitleler tespit edilebilmektedir.

Biz bu yazımızda radyolojinin hastalıkların tanı ve tedavisinde gösterdiği kılavuzluk yöntemlerinin ve bu işlemleri hangi yollarla yapabildiğini tartışmayı amaçladık.

Radyoloji çeşitli görüntüleme yöntemlerini kullanarak hastalıkların hem tanı almasında hem de tedavi edilmesinde kullanılan bir bilimdir. İnsan vücudundaki organlardaki hastalıkları görüntülerken bu hastalık odaklarına ulaşmayı sağlayan yollara da kılavuzluk etme kapasitesine sahiptir. Radyoloji bilimi tanısal radyoloji ve girişimsel radyoloji olarak iki ana bölümden oluşmaktadır. X ışınlarını kullanan röntgen, mamografi, skopi, bilgisayarlı tomografi; ses dalgalarını kullanan ultrasonografi; radyofrekans dalgalarını kullanan manyetik rezonans görüntüleme başlıca yöntemlerdendir. Bu yöntemlerin kılavuzluğunda girişimsel radyoloji işlemleri ile hastalıklı alanlardan biyopsiler alınabilmekte ve gerekirse hastalığın tedavisi yapılabilmektedir. Girişimsel işlemler vasküler ya da nonvasküler alanlarda uygulanabilir. Bu işlemler için çeşitli kılavuz teller, kateterler kullanılarak girişimsel işlem için bir yol oluşturulur ve bu yol üzerinden cerrahi müdahale olmaksızın hastalıklı alana ulaşılabilir.

Sonuç olarak radyoloji hastalıkların tanı ve tedavisinde önemli bir çıkış açmış olup gün geçtikçe bu işlemler artarak uygulanmaya devam etmektedir. Radyoloji tıp bilimine yol gösterici konumunu güçlendirerek gelişimini sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Radyoloji, Hastalık, Tedavi, Tıp Bilimi

* Adıyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü

** Harran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı

*** Gazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dahili Tıp Bilimleri, Radyoloji

Radiology and Path

Abstract

Diseases affecting the human body have always been a problem waiting to be enlightened. While the causes of disease were explained by evil spirits and demons, microorganisms were discovered, and the pathophysiology, biochemistry and molecular structure of diseases began to become clear with the development of science.

While our body, which is like a closed box, was first investigated by opening it with surgical procedures, thanks to the development of radiology science and imaging methods, the internal structure of the body can now be investigated without the need for a surgical procedure.

Radiological Imaging techniques can guide finding appropriate pathways to move through vessels, the digestive tract, and other organs. At the same time, the internal view of the human body can be obtained without surgical operation, and diseases and masses inside can be detected.

In this article, we aimed to discuss the guiding methods of radiology in the diagnosis and treatment of diseases and the ways in which these procedures can be performed.

Radiology is a science used in both diagnosis and treatment of diseases using various imaging methods. While viewing the diseases in the organs of the human body, it also has the capacity to guide the ways to reach these disease foci. Radiology consists of two main parts as diagnostic radiology and interventional radiology. X-ray using X-rays, mammography, scopy, computed tomography; ultrasonography using sound waves; Magnetic resonance imaging using radiofrequency waves is one of the main methods. Under the guidance of these methods, biopsies can be taken from diseased areas with interventional radiology procedures and the disease can be treated if necessary. Interventional procedures can be applied in vascular or nonvascular areas. For these procedures, a path for the interventional procedure is created by using various guide wires and catheters, and the diseased area can be reached without surgical intervention through this path.

As a result, radiology has made an important breakthrough in the diagnosis and treatment of diseases, and these procedures continue to be applied increasingly day by day. Radiology continues its development by strengthening its guiding position in medical science.

Keywords: Radiology, Disease, Treatment, Medical Science

Bilgi Teknolojilerinin Geliştirilmesi Mi? Bilgi Teknolojileri İle Birlikte Gelişmek Mi? “Yol” Metaforu Bağlamında Nitel Bir Değerlendirme

Dr. İbrahim YILDIZ*, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Kamil KABAKUŞ**

Özet

Bilgi teknolojileri; önemi sıklıkla vurgulanan, geliştirilmesi teşvik edilen bir sahadır. Fakat bilgi teknolojilerini geliştirmek bireylere ve toplumlara neler katar? Bilgi teknolojileri sahasında çalışmanın, işin “mutfak” kısmında bulunmanın bireysel gelişime katkıları yok mudur? Buradan hareketle bu çalışmada; bu soruların cevaplandırılması amacıyla nitel bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma iki boyutta ele alınmıştır. Birinci boyutta, Atatürk Üniversitesi Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATABAUM) bünyesindeki uzmanlarla görüşülmüştür. Burada, “bilgi teknolojileri sahasında faaliyetlerde bulunmanın kendilerine neler kazandırdığı”, “bu sahada çalışmalar yapmanın kendilerinin hangi yönlerini kuvvetlendirdiği ve zayıflattığı” ve “iyi bir bilişimcinin nasıl olması gerektiği” ile ilgili sorular sorulmuştur. Araştırmanın ikinci boyutunda, Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenen “bilişimciler deneyimlerini paylaşıyor” başlıklı projeye katılan Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine “bilişimci deneyimlerinden en çok etkilendikleri hususları” belirtmeleri istenmiştir. Buralardan elde edilen bulgulara göre; bilgi teknolojilerini geliştirmenin bireylere analitik düşünebilme, sabırlı olma, problem çözme gibi yetkinlikleri kazandırabildiği görülmüştür. Öte yandan sosyal becerileri gelişmiş bilgi teknoloji kullanıcılarının ve geliştiricilerinin önemli olduğunun vurgulandığı etkinlikte ise katılımcı öğrencilerin en fazla “bitcoin ve blochchain” teknolojilerine dikkat yönelttikleri anlaşılmıştır. Yapılan değerlendirmeler ile bu çalışmada; bilgi teknolojileri sahasındaki bölümler ile felsefe, sosyoloji ve edebiyat bölümleri arasında ortak yürütülebilecek gelecek çalışma önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, Teknoloji, Yol

* Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü; ibryildiz@atauni.edu.tr

** Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, kkabakus@atauni.edu.tr

Developed Information Technologies? Developing With Information Technologies? A Qualitative Evaluation in the Context of the "Road" Metaphor

Abstract

Information technologies; it is a field whose importance is frequently emphasized and development is encouraged. But what does developing information technologies add to individuals and societies? Doesn't working in the field of information technologies and being in the "kitchen" part of the business contribute to individual development? From this point of view, in this study; A qualitative research was conducted to answer these questions. This research has been handled in two dimensions. In the first dimension, experts from Atatürk University Computer Research and Application Center (ATABAUM) were interviewed. Here, questions were asked about "what they gain from doing activities in the field of information technologies", "which aspects of doing work in this field strengthen and weaken them" and "how a good informatics should be". In the second dimension of the research, Atatürk University Faculty of Economics and Administrative Sciences students, who participated in the project titled "Informaticians share their experiences" supported by Social Awareness Projects Application and Research Center, were asked to indicate "the aspects that they are most affected by the informatics experiences". According to the findings obtained from these places; It has been seen that developing information technologies can provide individuals with competencies such as analytical thinking, patience and problem solving. On the other hand, in the event where it was emphasized that information technology users and developers with advanced social skills were important, it was understood that the participant students interested the most attention to "bitcoin and blockchain" technologies. In this study; suggestions for future studies have been made that can be carried out jointly between departments in the field of information technologies and departments of philosophy, sociology and literature.

Keywords: Information, Technology, Road

Toplumsal Cinsiyet Perspektifi Açısından Ortopedik Engelli Kadınlara Yönelik Ayrımcılığın İncelenmesi: Zonguldak İli Örneği

Gürcan BAL*

Özet

Engelli kadınlar, hem kadın hem de engelli olmalarına bağlı olarak toplumda dezavantajlı bir konumda bulunan kişilerdir. Engel durumları nedeniyle çalışma ve eğitim-öğretim yaşamında sorunlar yaşayan, günlük ihtiyaçlarını karşılama noktasında zorlanan engelli kadınlar, toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle de ciddi sorunlar yaşamaktadır. Bu çalışma, ortopedik engelli kadınların toplumsal cinsiyetten kaynaklı yaşamış oldukları ayrımcılıkların ortaya çıkarılması amacıyla planlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada engelli nüfusunun fazla olduğu bir örneklem üzerinde çalışmak hedeflendiğinden Türkiye’de engelli nüfusunun en fazla olduğu 21. İl durumunda olan Zonguldak ili, araştırmanın çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Örneklemün ulaşılması zor bir grup olması nedeniyle amaca yönelik örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 15 ortopedik engelli kadın araştırmaya katılmıştır. Araştırmada yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve görüşme formuna bağlı kalınarak ortopedik engelli kadınlarla derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Veriler; engelli kadınların birey, topluluk, mesleki, ev kadınlığı, annelik, eş olma ve akrabalık rolü ile şiddete maruz kalma durumları başlıkları altında yorumlanmıştır. Yapılan analiz sonucunda engelli kadınların günlük ihtiyaçlarının karşılanması noktasında sorunlar yaşadığı, eğitim-öğretim hayatına başlamalarında ve devam etmelerinde ailelerinden ve yakın çevrelerinden engellemelerle karşılaştıkları saptanmıştır. Çalışma yaşamına katılma noktasında ise; işverenler başta olmak üzere aileleri ve yakın çevreleri tarafından engelli kadın olmaları nedeniyle iş bulmaları ya da bir işte çalışmaları konusunda birtakım sorunlarla karşı karşıya kalmışlardır ve araştırmada çalışan engelli kadın sayısının oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. Evlilik kararı alma noktasında aileleri tarafından “bakılmaya muhtaç” olarak görülmeleri nedeniyle engelli kadınların aileleri tarafından desteklendiği ancak eşlerinin aileleri tarafından iyi bir eş ve anne olamayacaklarının düşünülmesi nedeniyle evlenmelerine ve çocuk sahibi olmalarına karşı çıkıldığı ortaya çıkmıştır. Katılımcıların ev işlerinin yerine getirilmesi hususunda eşlerinden veya yakın çevrelerinden destek alamadıkları, bu işleri engelleri nedeniyle yerine getiremedikleri durumlarda aile içinde sorun yaşadıkları özellikle de eşleri ile şiddete ve boşanmaya varan sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada engelli kadınların çevrelerindeki kişilerin kendilerine acıma duygusu ile yaklaşımları nedeniyle de yardım taleplerini reddettikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, toplumsal cinsiyet, ayrımcılık

* Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sosyal Hizmet Uzmanı, gurcanbal1@gmail.com

Analysis of Discrimination for Orthopedic Disabled Women in Terms of Gender Perspective: Example of Zonguldak Province

Abstract

Women with disabilities, people who are in a disadvantaged position in society both women depending on their disability. Disabled women, who have problems in working and education life due to their disability, and have difficulties in meeting their daily needs, also experience serious problems due to their gender roles. This study was designed to reveal the discrimination they have experienced gender sourced from the orthopedically disabled women. Qualitative research method was used in the study. Since it was aimed to work on a sample with a large disabled population in the research, Zonguldak province, which is the 21st province with the highest number of disabled population in Turkey, was determined as the study universe of the research. Due to the fact that the sample is difficult to reach, 15 women with orthopedically disabilities, who were selected using the purposeful sampling method, participated in the study. Semi-structured interview form was used in the study and in-depth interviews were conducted with orthopedically disabled women by adhering to the interview form. Descriptive analysis technique was used in the analysis of the obtained data. Data; Disabled women are interpreted under the headings of individual, community, occupational, housewife, motherhood, being a wife and kinship roles and their exposure to violence. As a result of the analysis, it was determined that disabled women had problems in meeting their daily needs, and that they faced obstacles from their families and close circles in starting and continuing their education life. At the point of joining the working life; Employers, their families and their immediate surroundings, faced with some problems in finding a job or working in a job due to being disabled women, and it was found that the number of disabled women working in the study was quite low. It has been revealed that disabled women are supported by their families because they are seen as "in need of care" by their families at the point of making a decision to marry, but their spouses are opposed to marrying and having children because their families think that they cannot be good wives and mothers. It was concluded that the participants could not get support from their spouses or close relatives regarding the fulfillment of their household chores, they had problems within the family when they could not perform these tasks due to their disabilities, and especially they had problems with their spouses, including violence and divorce. In addition, it was determined in the study that disabled women refused help requests due to the pity of the people around them.

Keywords: Disability, gender, discrimination

II. Abdülhamid'in Saltanatında (1876-1909) Erzurum'da Karayolu Yapım Çalışmaları

Murat HANILÇE*, Ümit Baki ERDEM**

Özet

Ülkelerin gelişmişlik seviyesinin önemli göstergelerinden olan yollar ve altyapı sistemleri, Tanzimat döneminden itibaren Osmanlı modernleşmesinin de ana gündem maddelerinden birisi olmuştur. Ticari faaliyetlerin artması, devletin daha merkezi yapıya kavuşması ve askerî zaruretler bu dönemde yol yapımına ayrı bir önem verilmesini sağlamıştır. Osmanlı toprakları genelinde yoğunlaşan yol çalışmaları Erzurum Vilayeti ve komşu vilayetlerde de kendisini fazlasıyla hissettirmiştir. Bu çalışmanın amacı Erzurum ve çevresinde gerçekleştirilen karayolu yapım ve onarım faaliyetlerini ortaya koymaktır. Böylece, özelde Erzurum Vilayeti ve genelde Doğu Anadolu illerini birbirine bağlayan karayolları inşasının bölgenin ekonomik, askerî, kültürel alanlardaki gelişimine katkısının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma bir yönüyle de sonraki çalışmacılara bölgenin yol durumunu anlamak, diğer bölgelerle kıyaslamak açısından bir fikir vermek gibi mütevazı bir gaye de içermektedir. Çalışmanın kapsamı II. Abdülhamid Devri ile sınırlandırılmıştır. Bunun başlıca nedeni devrin birçok alanda olduğu gibi karayolu yapımı faaliyetlerinin de yoğunlaştığı bir zaman dilimi olmasıdır.

Çalışmada Osmanlı Arşiv belgeleri temel alınacaktır. Erzurum Vilayet Salnameleri, konu hakkında daha önce yazılmış telif eserlere de başvurulacaktır. Çalışma Osmanlı Arşivi'nde bulunan harita görselleri ve buradan üretilen istatistiki verilerle de desteklenecektir.

Anahtar Kelimeler: Erzurum, yol, turuk, ma'abir, II. Abdülhamid.

* Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, mhanilce@gmail.com

** Doktora Öğrencisi, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Osmanlı Arşiv Uzmanı, umitbakierdem@gmail.com

Highway Construction Works in Erzurum

During Abdulhamid II's Region (1876-1909)

Abstract

Roads and infrastructure systems, which are important indicators of the development level of countries, have been one of the main agenda items of Ottoman modernization since the Tanzimat period. The increase in commercial activities, the centralization of the state and military necessities ensured that a special importance was given to road construction in this period. Road works concentrated throughout the Ottoman lands made itself felt in Erzurum Province and neighboring provinces as well. The aim of this study is to reveal the highway construction and repair activities carried out in Erzurum and its surroundings. Thus, it is aimed to determine the contribution of the construction of highways connecting Erzurum Province in particular and Eastern Anatolian provinces in general to the economic, military and cultural development of the region.

In one aspect, the study also includes the modest aim of giving an idea to the next researchers in terms of understanding the road condition of the region and comparing it with other regions. The scope of the study is limited to Abdülhamid II period. The main reason for this is that the period is a time period when highway construction activities are concentrated, as in many areas.

The study will be based on Ottoman Archive documents. Erzurum Provincial Yearbooks and previously written copyrighted works on the subject will also be referenced. The study will also be supported by the map images in the Ottoman Archive and the statistical data produced from it.

Keywords: Erzurum, way, ways, passes, Abdülhamid II

1880-1881 Yıllarında Aydın Vilâyeti'nde Yol Yapım Faaliyetleri

Dr. Evren GÖKÇE*

Özet

Osmanlı İmparatorluğunun egemen olduğu geniş coğrafyada önceki medeniyetlerin katkılarıyla oluşmuş büyük bir ulaşım sistemi mevcuttu. İmparatorluk bu sistemi devralmakla birlikte zamanla geliştirmiş ve yenilemişti. Bununla birlikte, asırlar boyunca standart yapısını muhafaza eden bu sistem XIX. yüzyıla gelindiğinde imparatorluk dahilindeki ihtiyaca cevap vermekten uzak bir durumdaydı. Bu nedenle yüzyılın yarısından itibaren ülke yöneticileri ulaşım konusunu ciddi bir biçimde ele almışlardı. Böylece Tanzîmât ve sonrasında ülkedeki imar faaliyetlerine hız verilerek çok sayıda yol ve köprü inşa edilmiş, inşa faaliyetleri ilerleyen dönemlerde artarak devam etmişti. Bu bildiride, bayındırlık hizmetlerine verdiği önemle bilinen Sultan II. Abdülhamid'in saltanatının ilk yıllarına denk gelen 1880-1881 tarihlerinde Aydın Vilâyetinde gerçekleştirilen yol, köprü ve su yolu inşası gibi bayındırlık faaliyetleri, Osmanlı Arşivi'nde mevcut olan bir defter üzerinden incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Aydın Vilâyeti Yol, Köprü, Suyolu

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Bağımız Araştırmacı, evren1839@hotmail.com

The Road Construction Works at the Aydın Province Between The 1880-1881 Years

Abstract

The round transportation system created by contributions of the other civilizations existed at the large geographical square ruled by Ottoman Empire. The empire heritage this system and developed and renewed it. Nonetheless, this system that maintained classic form for the centuries was not sufficient when the XIX.th century. Hereby administrators of the empire considered the transportation issue seriously from the first half of the century.

Thus, many roads and bridges were constructed, with the acceleration of reconstruction work the after and before the Tanzimat era, and in the future years, these works continued with increasing way. In this paper, construction works like making the roads, bridges, and waterways are analyzed on the register present in the Ottoman archive in the 1880-1881 years that the early reign years of Sultan Abdülhamid II who was known for giving care to the development issues.

Keywords: Ottoman Empire, Aydın Province, Roads, Waterway

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı Dönemi'nde Doğu İllerine Ulaşım Sahasında Yapılan Kamu Harcama ve Yatırımları (1934-1938)

Doktorant Refik Aydemir*

Özet

Osmanlı Devleti'ni yıkıma sürükleyen Balkan Fecâyii ve Birinci Dünya Savaşı sonrasında iç ve dış dinamiklerin tesiriyle özellikle Anadolu sathında ulaşım sahasında gerekli hazırlıklar yapılamazken, bu durum Millî Mücadele Hareketi'ne de hazırlanan Türk milletini zor duruma düşürmüştür. Milli Mücadele sürecinde de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Hükümeti'nin bütçe yetersizliği, teknolojik ekipman noksanlığı ve nitelikli personel yetersizlikleri sebebiyle demiryollarında ve karayolları özelinde onarım faaliyetleri yürütülürken, bu doğrultuda iç güvenlik ve lojistik destek için savaşın yoğun olduğu bölgelere öncelik verilmiştir. Bu bağlamda Milli Mücadele yıllarında yaşanan tecrübeler dahilinde stratejik destek bakımından da ulaşım sisteminin önemi bir kez daha kurucu kadrolarca ön plana çıkarılmıştır. Ülkenin iktisadi kalkınması ve iç güvenliğin tesisi doğrultusunda önceliğin iyi işleyen ve bağımsız bir ulaşım sistemiyle sağlanabileceğini işaret eden Mustafa Kemal Atatürk, 17 Şubat 1923 tarihinde toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde temel ilkeleri ortaya koymuştur. Gerek dünya ölçeğinde gerekse yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti özelinde kırsal kalkınmanın, güvenilir bir ulaşım ağı olan demiryollarına öncelik verilmesi sayesinde gerçekleştirilebileceği, siyasi parti ve hükümet programlarında da netleştirilmiştir. Özellikle bu çalışmada da Türkiye'de uygulanan Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı (1934-1938) kapsamında doğu illerine ulaşım sahasında yapılan kamu harcamaları ve yatırımları değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada; hükümetlerinin programları, Devlet Arşivleri ve TBMM Arşivi ve Kütüphanesi, Kalkınma Bakanlığı Kütüphane ve Dokümantasyon Şubesi verilerinden, dönemin süreli yayınlarından ve telif ve tetkik eserlerinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal Atatürk, Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı, Doğu İllerinin Kalkınması, Güvenlik

* Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, rfkaydmr75@gmail.com ORCID 0000-0001-8561-886X

In The First Five-Year Industrial Plan Period (1934-1938) Public Expenditures and Investments in the Transportation Field to the Eastern Provinces

Abstract

After the Balkan disaster that destroyed the Ottoman Empire and the First World War, the necessary preparations could not be made in the field of transportation, especially on the Anatolian land, due to the influence of internal and external dynamics during war times, and This situation put the Turkish nation, in a difficult situation while was preparing for the National Struggle Movement. During the National Struggle, while carrying out repair activities on railways and highways due to the lack of budget, lack of technological equipment, and lack of qualified personnel, by the Turkish Grand National Assembly (TBMM) Government, in these works priority was given to the regions where the war was intense for internal security and logistic support. In this context, within the scope of the experiences during the years of the National Struggle. the importance of the transportation system in terms of strategic support was once again brought to the forefront by the founding leaders. Mustafa Kemal Atatürk set forth the basic principles at the Izmir Economy Congress convened on February 17, 1923, by pointing out that well-functioning and independent transportation system as a priority for the economic development of the country and the establishment of internal security. Rural development, both on a global scale and in the newly established Republic of Turkey, can be achieved by giving priority to railways, which are a reliable transportation network and this idea was clarified in the political party and government programs. In this study particularly, public expenditures and investments made to the eastern provinces in the field of transportation within the scope of the First Five-Year Industrial Plan (1934-1938) is evaluated.

In this study; Government programs, State Archives and the Turkish Grand National Assembly Archive and Library, Ministry of Development Library and Documentation Branch data, periodical publications of the period and copyright and research works were used.

Keywords: Mustafa Kemal Atatürk, First Five-Year Industrial Plan, Development of Eastern Provinces, Security

Yunus Emre Divanında Yol Kavramının Kullanımına Bağlı Anlam Unsurları

Doç. Dr. Meheddin İSPİR*

Özet

Yunus Emre, kendine özgü söyleyiş biçimi ile Türk şiirine şekil ve anlam yönüyle farklı bir bakış açısı getirmiş bir şairdir. Onun söyleyişindeki canlılık, açıklık, akıcılık, coşkunluk şairliğindeki yetenek ve heyecana bağlıdır. Yunus divanında kullanılan yol ve yol ile ilgili kavramlar kullanım olarak zengin bir anlam dünyası oluşturmaktadır. İnsanın yolculuğu üzerine ele alınan anlatım silsilesi içerisinde yol kavramının kullanımı değişik anlam öğeleri ile birleştirilerek tasavvufi düşüncenin geleneksel yapısı içerisinde ele alınmış ve işlenmiştir. Şairin üslubuna bağlı olarak şiire yön veren bir anlatım teması ve malzemesi olarak ele alınan yol âşkın gidişatını belirler. Çıkan yol aşk yoludur. Yolun kendisi eziyetli, engellerle dolu, tehlikeli ve aldatıcıdır. Aşk yolunda tek başına yolculuk yapmak zordur. Bu nedenle bu yolculuk da yol arkadaşlarına, yolu gösteren mürşide ihtiyaç vardır. Yolda varılacak yer vahdettir. Vahdet yoluna giren kişinin dünya kesretinden kendini kurtarması gerekir. Yoldan alıkoyacak her türlü zorluğa sabretmesi gerekir. Tehlike arttıkça yolcunun da sabrı, gücü artmalı, gördüğü güzellikleri arkada bırakabilmelidir.

Bu çalışmada Yunus Emre'nin divanında yol ile ilgili anlatımların bulunduğu beyitler derlendi. Bu beyitlerden hareketle yol ve yola bağlı olarak ele alınan anlam öğeleri çıkarıldı. Tasavvufi düşüncede ele alınan yol, yolcu ve yolculuğun serüveni işlendi. Yolculuğun gerekleri ve zorlukları, yolculuğun hedefi anlatıldı. Yol kavramının kullanımına bağlı anlam unsurları incelendi ve irdelendi.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, Yunus Emre Divanı, Yol, Yolcu, Yolculuk

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü meheddin.ispir@erzurum.edu.tr-0000-0002-7330-342X

Elements of Meaning Related to the Use of the Concept of Road in Yunus Emre's Divan

Abstract

Yunus Emre, with his unique style of expression, is a different view on Turkish poetry in terms of form and meaning. The liveliness, clarity, fluency and enthusiasm of his speech depend on the talent and excitement in his poetry. The road and the concepts related to the road used in Yunus Emre's Divan create a rich world of meaning in terms of usage. It has been handled and processed within the traditional structure of mystical thought. use of the road concept combined with different meanings in the sequence of narratives on the journey of man. Determines the course of the lover a narrative theme that directs the poem depending on the poet's style and the path, which is considered as a material. The targeted road is the road of love. The road itself is painful, full of obstacles, dangerous and deceptive. Traveling alone on the road of love is hard. For this reason, there is a need for companions and a guide showing the road in this journey. The place to reach on the road is unity. The person who enters the road of unity must save himself from the love for beauty in the world. It is necessary to be patient with all kinds of difficulties that prevent the traveler from the road. As the danger increases, the passenger's patience and strength should increase, and he should be able to leave behind the beauties he sees.

In this study, the couplets in Yunus Emre's divan, in which there are narrations about the road, were compiled. Based on these couplets, the road and the meaning elements that are considered depending on the road have been extracted. The road, the passenger and the adventure of the journey, which are considered in mystical thought, are handled. The necessities and difficulties of the journey, the purpose of the journey were explained. Yol kavramının kullanımına bağlı anlam unsurları incelendi ve irdelendi. The elements of meaning related to the use of the concept of the road were examined and scrutinized.

Keywords: Yunus Emre, Yunus Emre's Divan, Road, Passenger, Journey

Bir Yol ve Yolculuk Hikâyesi Olarak Kemâloğlu'nun Ferah-Nâme Mesnevisi

Doç. Dr. Erdem SARIKAYA*

Özet

XIV. asır klâsik Türk edebiyatı, büyük ölçüde bir mesnevi edebiyatıdır. Dinî-tasavvufi, aşk, kahramanlık ve macera gibi konuları işleyen pek çok mesnevinin kaleme alındığı bu asırda yetişmiş mesnevi sahibi şairlerden bir tanesi de Kemâloğlu'dur. Klâsik kaynaklarda, hayatı hakkında bilgi bulunmayan şairin bilinen tek eseri, Ferah-nâme isimli mesnevisidir. Eski Anadolu Türkçesi devresinin dil özelliklerini taşıyan eser, esas itibarıyla Hz. Süleyman'ın kendisine isyan eden devleri hapsedtiği bakır kapların (kumkuma) bulunması sırasında meydana gelen olayları anlatır. Dinî-tasavvufi konularla ilgili olduğu kadar dünya hayatıyla ilgili öğütler de içeren Ferah-nâme, aynı zamanda bir yol ve yolculuk hikâyesidir. Eserde, Mağrip ülkesi hükümdarı Melik Musa ve yanındakilerin Hz. Süleyman'ın zamanından kalan bakır kapları (kumkuma) bulmak için yaptıkları yolculuk sırasında başlarından geçen olayların olağanüstü öğelerle süslenerek anlatıldığı görülür. Mesnevide, ana yolculuk hikâyesinin yanı sıra kahramanların anlattığı, olay örgüsünün başlamasını olduğu kadar ilerlemesini de sağlayan başka yol ve yolculuk hikâyeleri de vardır. Bu çalışmada Ferah-nâme, bir yol ve yolculuk hikâyesi olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Klâsik Türk Edebiyatı, Kemâloğlu, Ferah-nâme

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Yozgat Bozok Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, erdemsarikaya@gmail.com.

Kemâloğlu's Ferah-Name Masnavis as a Road and Journey Story

Abstract

XIV. century classical Turkish literature is largely a masnavi literature. Kemâloğlu is one of the poets who have grown up in this century, when many masnavis dealing with topics such as religion-sufism, love, heroism and adventure were written. The only known work of the poet, whose life is not known in classical sources, is his masnavi named Ferah-nâme. The work, which carries the linguistic features of the Old Anatolian Turkish period, is essentially the work of Hz. It tells the events that took place during the discovery of the copper vessels (kumkuma) in which Solomon imprisoned the giants who rebelled against him. Ferah-nâme, which includes advice on religious-mystical issues as well as worldly life, is also a road and journey story. In the work, the ruler of the Maghreb country, Melik Musa and his companions. It is seen that the events that happened to them during their journey to find the copper vessels (kumkuma) from the time of Solomon are decorated with extraordinary elements. In addition to the main journey story, there are other road and journey stories told by the heroes, which enable the plot to begin as well as progress. In this study, Ferah-nâme will be examined as a road and journey story.

Keywords: Classical Turkish Literature, Kemâloğlu, Ferah-nâme

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Yol Kelimesi İle Kurulan Teşbihler Bağlamında Divan ve Halk Şiiri Müsterekliği

Ögr. Gör. Yücel ÜNLÜ AYDIN*

Özet

Sanat eserleri, toplumda kuşaktan kuşağa aktarılan kültürel değerlerin taşıyıcısıdır. Dil mahsulü bir sanat dalı olarak şiir, kavramların gelenek ve kültürdeki işlevini söz sanatlarıyla estetik olarak yansıtır. Aynı kültürel değerlerden beslenen divan ve halk şiiri geleneği biçim ve içerik açısından birçok ortaklık içermektedir. Bu ortaklıklardan biri de teşbihlerdir. Yol, divan ve halk şiirinde soyut ve somut anlam ilgisiyle teşbih için şairlerin rağbet ettiği bir kavramdır.

Bu çalışmada Kurnaz'ın (2011) halk ve divan şiiri içerik müsterekleri konusundaki görüşleri esas alınarak yol ve yol ile eş anlamlı kelimeler olan minhâc/minhec, râh/reh, sebîl, sırât ve tarîkle kurulan benzetmeler incelenecektir. Halk ve divan şiirinde bu bağlamdaki ortaklıklar beyit örnekleriyle açıklanacaktır. Farklı dönemleri değerlendirmek amacıyla Nesîmî, Necâtî, Cinânî, Bâkî, Fuzûlî, Muhibbî, Nefî, Nâbî, Nedîm, Şeyh Gâlib ve Osman Nevres divanı taranmıştır. Halk şiiri örnekleri için divan ve antolojilerden yararlanılmıştır. Bir teşbih unsuru olarak yolun divan ve halk şiiri geleneğinde İslamiyet, tasavvuf terminolojisi ve sevgilinin güzellik unsurları ile ilgisi tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Divan Şiiri, Halk şiiri, Teşbih, Yol.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Rektörlük, yunlu@metu.edu.tr

The Joining of Divan and Folk Poetry Within Context of Similitudes Established With the Word of the Road

Abstract

Works of art are carriers of cultural values transferred from generation to generation in society. Poetry, as a language-produced branch of art aesthetically reflects the function of concepts in tradition and culture through rhetoric. Tradition of divan and folk poetry, fed by same cultural values, contains many commonalities in terms of form and content. One of these partnerships is similitude. Road is a concept preferred by poets for similitude in divan and folk poetry with its abstract and concrete meaning interest.

In this study, based on Kurnaz' s (2011) views on content commons of folk and divan poetry, the analogies established with words minhâc/ minhec, rah/ reh, sebil, sirât and tarik, which are synonymous with road and road, will be examined. The partnerships in this context in folk and divan poetry, will be explained with couplet examples. In order to evaluate different periods, Nesîmî, Necâtî, Cinânî, Bâkî, Fuzûlî, Muhibbî, Nefî, Nâbî, Nedîm, Şeyh Galib and Osman Nevres, divan were examined. Divan and anthologies were used for examples of folk poetry. As an element of similitude, it has been detected that road is related to Islam, mysticism terminology and elements of beauty in tradition of divan and folk poetry.

Keywords: Divan Poetry, Folk Poetry, Similitude, Road.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Hüsn ü Aşk Örneğinde “Yol/Yolculuk” ve “Şehir” Sembolizmi

Arş. Gör. Dilek YALÇIN*

Özet

İnsan, ruh ve nefisten mürekkep bir varlıktır. Ruh insanın ulvi, nefis ise süfli yanıdır. Tasavvufun nihai amacı olan insan-ı kâmil vafına erişebilmek nefsi terbiye etmekle mümkündür. Nefis terbiyesi usul ve erkâna bağlı seyr ü sülûk yolculuğudur. Salık, bu yola talip olan yolcu hüviyetindedir. Salikin nefis mertebelerindeki istikameti, yakaza adı verilen rüyalarda görülen nesne ve renklerin değerlendirilmesi ile bu yolculuğu daha önce tamamlamış olan mürşid tarafından belirlenir. Dolayısıyla mürşid, seyr ü sülûk yolculuğunda elzem bir yol arkadaşıdır. Tasavvufi metinleri bu bağlamda kurgulayan yazarlar seyr ü sülûkü “yol/yolculuk”, nefis mertebelerini “şehir”, saliki “yolcu”, mürşidi ise “yol arkadaşı” olarak sembolize ederler.

Mevleviliğe intisap ettiği bilinen Şeyh Galib’in Hüsn ü Aşk’ı seyr ü sülûkü anlatan tasavvufi bir yol hikâyesidir. Salık konumundaki “Aşk” yolcusu, nefsanî tarikatlardan olan Mevleviliğin usul ve metotlarına göre yedi nefis mertebesinden geçerek seyr ü sülûkünü tamamlar. Bu mertebelerin her biri “şehir”, bu şehirlerden geçiş ise “yol/yolculuk” sembolizminden yararlanılarak tasvir edilmiştir. Dolayısıyla Hüsn ü Aşk; tasavvufun yola girme, yolda kalma, yol alma, yol arkadaşlığı ve yolun sonundaki cevher olduğunu sembolik bir dille ifade eden bir kurguya dayanır. Çalışmamızın amacı seyr ü sülûkü anlatan metinlerdeki “şehir” ve “yol/yolculuk” sembolizmini ve sebeplerini açıklayarak Şeyh Galip’in Hüsn ü Aşk’ındaki yedi şehir arasında yapılan mücerret yolculuğu, yolculuk hallerini ve yol arkadaşlığının önemini “şehir”, “yol/yolculuk” sembolleri bağlamında değerlendirmektir.

Anahtar Kelimeler: yol, yolculuk, seyr ü sülûk, tasavvuf, Hüsn ü Aşk, Şeyh Galip

* Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, dilek29yalcin@gmail.com

“Road/Journey” and “City” Symbolism in Hüsn ü Aşk

Abstract

Man is a being composed of spirit and nafs. The spirit is the lofty side of man, and the nafs is the servile one. Achieving the qualification of a perfect human being, which is the ultimate goal of Sufism, is possible by controlling the nafs. Controlling nafs is a seyr-u sülûk journey that depends on the method and order. The Sâlik is a passenger who aspires to this way. The direction of the Sâlik in the nafs stages is determined by the murshid, who has completed this journey before, by evaluating the objects and colors seen in dreams called Yakaza. Therefore, the murshid is an essential companion on the seyr-u sülûk journey. Writers who construct Sufi texts in this context symbolize the seyr-u sülûk journey as a "road/journey", the nafs stages as the "city", the Sâlik as a "passenger", and the murshid as a "companion".

Hüsn ü Aşk of Şeyh Galib, who is known to have joined the Mevleviyeh, is a Sufi road story telling about seyr-u sülûk. The "Ask" passenger, who is in the position of a Sâlik, completes his seyr-u sülûk by passing through seven nafs stages according to the methods and orders of the Mevleviyeh, which is one of the nafs sects. Each of these stages is described as a "city", and the passage through these cities is depicted using the "road/journey" symbolism. Therefore Hüsn ü Aşk is based on a fiction that expresses in a symbolic language that Sufism is starting the road, failing on the road, traveling, companionship, and the gem at the end of the road. The aim of our study is to explain the symbolism of "city" and "road/journey" and its reasons in the texts describing seyr-u sülûk and to evaluate the abstract journey among the seven cities in Şeyh Galib's Hüsn ü Aşk, the states of journey, and the importance of companionship in the context of "city" and "road/journey" symbols.

Keywords: road, journey, seyr-u sülûk, Sufism, Hüsn ü Aşk, Şeyh Galib

Road as Metaphor in Samuel Beckett's *Waiting for Godot*

Dr. Öğr. Üyesi Gamze ŞENTÜRK*

Abstract

The Irish playwright Samuel Beckett, who won the Nobel Prize for Literature in 1969, is one of the towering literary figures of contemporary British drama. His avant-garde, challenging and experimental art has brought a new understanding to the British drama. In 1952, Beckett published *Waiting for Godot* as one of the masterpieces of the Theatre of the Absurd movement. In his most renowned dramatic work *Waiting for Godot*, Beckett shows an interest in existential philosophy. He focuses on the meaning of life through the personal experiences of his characters by employing strikingly dark humour. His main subject is the human's metaphorical journey on earth. Human's journey in the world is represented by the road that is literally and metaphorically used in the play. In this plotless play, the characters are presented by their act of waiting and their being on the way. Thus, the road always goes to somewhere or brings someone or something from afar. The road is an adventure of self-searching, self-forgiving and self-discovery. Contemplating the human condition in a state of existential crisis, the playwright utilizes the road as a metaphor in his magnum opus. This study aims to explain and discuss the road as metaphor by putting Beckett's existentialist and dystopic text *Waiting for Godot* in the centre.

Keywords: Samuel Beckett, *Waiting for Godot*, Existentialism, Road, Metaphor.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü, gamzesentuk_26_01@hotmail.com,

Samuel Beckett'in *Godot'yu Beklerken* Oyununda Yol Metaforu

Özet

1969'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan İrlandalı oyun yazarı Samuel Beckett, çağdaş İngiliz dramasının büyük edebi şahsiyetlerinden biridir. Avangard, meydan okuyan ve deneysel sanatı ile İngiliz dramasına yeni bir anlayış getirmiştir. 1952'de Beckett, *Godot'yu Beklerken* adlı oyununu Absürd Tiyatro hareketinin başyapıtlarından biri olarak yayınlamıştır. Beckett'in en ünlü dramatik eseri *Godot'yu Beklerken*'de varoluşçu felsefeye ilgisi vardır. Yazar çarpıcı bir kara mizah kullanarak, karakterlerinin kişisel deneyimleri yoluyla hayatın anlamına odaklanır. Oyunun ana konusu, insanın yeryüzündeki metaforik yolculuğudur. Oyunda kelimenin tam anlamıyla ve mecazi olarak kullanılan yol ile insanın dünyadaki yolculuğu temsil edilmektedir. Bu olaysız oyunda, karakterler bekleme eylemleri ve yolda olmaları ile sunulmaktadır. Nitekim yol her zaman bir yere gider veya uzaktan birini veya bir şeyi getirir. Yol kendini arama, kendini affetme ve kendini keşfetme serüvenidir. Varoluşsal bir kriz halindeki insanlık durumunu düşünen oyun yazarı, başyapıtında yolu bir metafor olarak kullanır. Bu çalışma, Beckett'in varoluşçu ve distopik metni *Godot'yu Beklerken*'i merkeze alarak yolu bir metafor olarak açıklamayı ve tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Samuel Beckett, *Godot'yu Beklerken*, Varoluşçuluk, Yol, Metafor.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Survival in a Wasteland and *The Road* in a Dystopic World

Arş. Gör. Dr. Kadriye BOZKURT*

Abstract

The novel *The Road* (2006) written by American writer Cormac McCarthy was turned into a screenplay by English playwright Joe Penhall in 2009 and the film was directed by John Hillcoat. The film presents the struggle for survival of a father and son in a dystopic world that is devastated after an undefined disaster. After this unspecified disaster, animals, vegetations and people almost go extinct, and the human survivors turn into cannibals. The father and the son start out their journey in this deserted wasteland threatened by starvation, imprisonment, cannibalism, and tested by the dilemma that goes between being humane and meeting the survival needs. As it will be analysed with the examples in this study, this dystopic world depicted in this film portrays dark and arduous future and characters literally and metaphorically are on the road to discover themselves and to find a better world to live.

Keywords: *The Road*, Dystopic World, Survival, Self-discovery, Cormac McCarthy, Joe Penhall.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü,
kbozkurt78@hotmail.com

Çorak Topraklarda Hayatta Kalma Mücadelesi ve Distopik bir Dünyadaki Yol

Özet

Amerikalı yazar Cormac McCarthy tarafından yazılan *Yol* (2006) romanı, İngiliz oyun yazarı Joe Penhall tarafından 2009 yılında senaryolaştırılarak sinemaya aktarılmış ve film John Hillcoat tarafından yönetilmiştir. Bu film, açıklanmayan bir felaket sonrasında distopik bir dünyada bir baba ve oğlun hayatta kalma mücadelesini anlatmaktadır. Açıkça tanımlanmayan bu felaketin ardından hayvanlar, bitkiler ve insanlar neredeyse yok olmuş, hayatta kalan insanlar ise yamyamlaşmışlardır. Açlık, hapsedilme ve yamyamlık tehdidi altında olan ve insanca yaşamakla yaşamsal ihtiyaçlarını karşılama arasındaki ikilemde kalan baba ve oğul bu kimsesiz çorak topraklarda yolculuklarına başlar. Bu çalışmada örneklerle belirtileceği üzere, filmde tasvir edilen distopik dünya karanlık ve zorluklarla dolu geleceği resmeder ve karakterler hem gerçek manada hem de metaforik olarak kendi kimliklerini keşfetmek ve daha iyi bir dünyada yaşamak için yola çıkmışlardır.

Anahtar Kelimeler: *Yol (The Road)*, Distopik Dünya, Hayatta Kalma, Kendini Keşfetme, Cormac McCarthy, Joe Penhall.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İyi Hissederim Ya Da Hissediyorum? *Hisset-* Durum Eyleminin Sürerlik Görünüşünde Yolculuğunun Artzamanlı Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Serap Atasever BELLİ*, Dr. Öğr. Üyesi Sibel SÖĞÜT**, Öğr. Gör. İlknur CİVAN***

Özet

Dil kullanım özelliklerinin derlem tabanlı araştırmalar yoluyla incelenmesindeki artış ile birlikte, dilin incelenmesinde veriye dayalı yaklaşımların kullanılması (Biber & Conrad, 2010; Payne, 2011) ve dilde sık kullanılan, en yaygın ifadelerin incelenmesi eğilimi görülmektedir. Bu ifadelerden *bil-*, *hisset-*, *anla-*, *iste-* gibi durum eylemlerinin sürerlik görünüşünde çok seyrek kullanıldığı veya hiç kullanılmadığı geleneksel olarak kabul edilmesine karşın (Quirk et al., 1985; Frawley, 1992; Downing & Locke, 2006; Huddleston & Pullum, 2002), bu kullanımın sıklığı artmakla birlikte kullanım işlevi de genişlemektedir. Alanyazındaki çalışmaların, durum eylemlerinin sürerlik görünüşünde kullanımının hem İngiliz hem Amerikalı anadil konuşucularının dil kullanımlarında önemli oranda artış olduğuna dair bulgular sunmasına karşın (Aitchison, 1991; Kakietek, 1997; Mair, 2006; Aarts v.d., 2010; Tumert, 2010; Drácková, 2011; Hermanova, 2010; Hilbert and Krug, 2012; Granath & Wherrity, 2014, Smitterberg, 2005; among others); bu eylemlerin 1990-2020 yılları arasında belirli bir metin türünde sürerlik görünüşüyle kullanımındaki artış kapsamlı olarak ele alınmamıştır. Bu yüzden, bu çalışma, Çağdaş Amerikan İngilizcesi Derlemi'nde (Davies, 2018), durum eylemlerinin sürerlik görünüşünde artzamanlı kullanımını, durum eylemlerinin anlamsal açıdan diğer türleri (içsel duyulanma, ilişki/olma durumu, akıl/duygu durumu) arasından duyu/algi eylem sınıflamasına odaklanarak *hisset-* eylemini konuşma dilinde incelemek üzere desenlenmiştir. Bu çalışma, konuşma dilinde *hisset-* eyleminin sürerlik görünüşünde kullanımının genel bir resmini sunarak dil bilgisine yönelik kuralcı bir bakış açısını gözden geçirilmesine katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürerlik Görünüşü, Durum Eylemleri, Artzamanlı Analiz, Derlem

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, serap.belli@erzurum.edu.tr

** Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, sibloğut@gmail.com

*** Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü, ilknurcivan@anadolu.edu.tr

I 'Feel' or 'Am Feeling' Good on the Road?:

Diachronic Analysis of The Progressive Aspect

Abstract

With the increase in the analysis of language use through corpus-based research, there has been a shift towards a more data-driven approach to language analysis (Biber & Conrad, 2010; Payne, 2011) and spread in the use of the high-frequency and most typical language expressions. Among these, stative verbs such as *know*, *feel*, *understand*, *want* etc. that have been traditionally considered as the verbs which cannot or barely be used in the progressive aspect (Quirk et al., 1985; Frawley, 1992; Downing & Locke, 2006; Huddleston et al., 2002) have increased in frequency in terms of progressive use and extended in function. Although previous studies have provided evidence for the remarkable use of stative verbs with the progressive aspect in the English language used by British and American native speakers (Aitchison, 1991; Kakietek, 1997; Mair, 2006; Aarts et al., 2010; Tumert, 2010; Dráčková, 2011; Hermanova, 2010; Hilbert and Krug, 2012; Granath & Wherrity, 2014, Smitterberg, 2005; among others), the increase of the progressive use of a certain stative verb has not been extensively studied on a particular text type and over a period of time from 1990 to 2020. Thus, this research is intentionally designed as a diachronic analysis to explore the use of the stative verbs in progressive form across time in the Corpus of Contemporary American English (Davies, 2018) with a particular focus on analysis of the semantic category of perceiving verbs among others (i.e. internal sensation, relationship/a state of being and a state of mind/feeling) and specifically the verb '*feel*' in the register of spoken language in the corpus. This study will provide the overall picture of the progressive aspect of *feel* as a stative verb and enable a reconsideration of the normative perspective on grammar for language teachers, learners, and textbook designers.

Keywords: Stative Verb, Progressive Aspect, Diachronic Analysis, Corpus

Paths to Poetry: The Nature of Walking in William Wordsworth's The Prelude

Dr. Öğr. Üyesi Mümin HAKKIOĞLU*

Abstract

William Wordsworth, who determined the direction of Romantic Movement in England, is a poet who spent most of his time walking in the countryside, forests and roads. It is almost impossible to ignore his name in any study on the literary history of walking. In Wordsworth's life, it is seen that the physical movement that occurs through walking affects the mental movement, and the mental movement eliminates the inertia in thought. The order and rhythm inherent in the structure of the mentioned action are the determining factors that have an effect on his writing process. In other words, Wordsworth found a way from the rhythm of his body to the rhythm of the poem, and tried to catch the harmony of his steps in his lines. One of the most important reasons why he composed most of his poems while walking is this search for harmony. As in all of his works, the deep traces of his walks are clearly seen in The Prelude, which was published with the subtitle "Growth of a Poet's Mind" after his death. The real effect of the said walks is revealed in his inner world; the real movement and action take place there. The aim of this study is to explain with examples the place of Wordsworth's walks he took in nature and on paths in his poetic world, and to examine them within the framework of the meanings associated with the act of walking. Furthermore, in our study, which is limited to the lines in The Prelude, it is aimed to solve the bond coded by the poet between the path and the process of poetic creation through the relevant lines.

Anahtar Kelimeler: William Wordsworth, Walking, Poetry, The Prelude, Nature

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili Ve Edebiyatı Bölümü
muminhakkioğlu@hotmail.com

Şiire Götüren Yollar: William Wordsworth'ün Prelüd

Adlı Eserinde Yürümenin Mahiyeti

Özet

İngiltere’de romantik akımının yönünü belirleyen William Wordsworth, zamanının büyük bölümünü kırlarda, ormanlarda ve yollarda yürüyerek geçirmiş bir şairdir. Öyle ki, yürümenin yazınsal tarihi üzerine yapılacak herhangi bir çalışmada, onun adını göz ardı etmek neredeyse imkânsızdır. Wordsworth’ün yaşamında, yürüyüşle ortaya çıkan bedensel hareketin, zihinsel devinime etki ettiği, zihinsel devinimin ise düşüncedeki durgunluğu ortadan kaldırdığı görülür. Sözü edilen eylemin yapısında kendiliğinden bulunan düzen ve ritim, şairin şiir yazma sürecine etki eden belirleyici unsurlardır. Başka bir deyişle, Wordsworth, bedeninin ritminden şiirin ritmine giden bir yol bulmuş, dizelerinde adımlarının ahengini yakalamaya çalışmıştır. Şiirlerinin büyük bir bölümünü, yürürken tasarlamasının en önemli nedenlerinden biri de bu ahenk arayışıdır. Bütün eserlerinde olduğu gibi, ölümünün ardından, “Bir Şairin Zihinsel Gelişimi” alt başlığı ile yayımlanan Prelüd’de de yaptığı yürüyüşlerin derin izlerine açık biçimde tanık olunur. Söz konusu yürüyüşlerin gerçek etkisi onun iç dünyasında ortaya çıkar; asıl hareket ve eylem orada gerçekleşir. Bu çalışmanın amacı, Wordsworth’ün doğa yürüyüşlerinin ve bu yürüyüşleri gerçekleştirdiği patika ile yolların onun poetik dünyasındaki yerlerini örneklerle anlatmak, onları yürüme eyleminin çağrıştırdığı anlamlar çerçevesinde ele alıp incelemektir. Prelüd’deki dizelerle sınırlandırılan çalışmamızda, ayrıca şair tarafından yol ile şiirsel yaratım süreci arasına kodlanan bağın ilgili dizeler üzerinden çözülmesi hedeflenmektedir.

Keywords: William Wordsworth, Walking, Poetry, The Prelude, Nature

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Türk İstiklâl Harbi'nde Demiryolları İdaresinin Güvenliği Meselesi ve TBMM'nin Çözüm Arayışları

Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN*, Bilim Uzmanı Fatoş ÖKSÜZAŞIKI*

Özet

Birinci Dünya Savaşı sırasında demiryollarındaki gayrimüslimlerin aleyhteki faaliyetleri en üst seviyeye çıkmıştır. Savaşın sonunda Osmanlı Devleti'nin mağlup olması ile imzalanan Mondros Mütarekesi, devlet idaresine siyasî, askerî ve ekonomik anlamda sınırlandırmalar getirerek Osmanlı Devleti'ni fiilen sona erdirmiştir. Özellikle mütarekenin 10. ve 12. maddeleri, hükümet yazışmaları dışındaki telgraf ve telsiz haberleşmesinin denetlenmesini, Toros Tünellerinin, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmesini öngörmekteydi. Buna göre hükümet yazışmaları dışında telgraf ve telsiz haberleşmesinin denetlenmesinin İtilaf Devletleri denetimine bırakılmış olması ülke istihbarat ağında olumsuzluklara sebebiyet vermiştir. Bu sayede İtilaf Devletleri yurdun farklı bölgelerinde gerçekleşmesi muhtemel direniş hareketlerini engelleyerek Türk milletinin işgallere karşı tepki göstermesine mâni olamaya çalışmıştır. Bu doğrultuda, Mondros Mütarekesi'nin hemen ardından özellikle Çukurova bölgesinde yaşanan gelişmeler ve bölgedeki komutanların mesajlarının Ermeni telgraf memurlarınca engellenmesi bunun en açık delilidir. Özellikle Ermeni ve Rum zümrelerinin olumsuz faaliyetleri Türk milletinin ileride yaşayabileceği kötü günlerin habercisi niteliğindedir. Türk milletinin savaş esnasında yaşadığı önemli sorunlardan birisi de dil bilen ve aynı zamanda güvenebilir elemanın yokluğudur. Bu eksiklikten dolayı stratejik noktalarda özellikle demiryolları ağı özelinde sansür ve istihbarat işlerinde büyük sıkıntılar yaşanmıştır. Bu tecrübeler neticesinde, Ankara'da TBMM'nin açılmasının ardından, teşkil edilen Vekiller Heyeti ve Nafia Vekâletinin ilk girişimi demiryollarının millileştirilmesi ve gayrimüslimlerin yerine Müslüman memurların görevlendirilmesi olmuştur.

Çalışmanın hazırlanması sırasında; Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, TBMM, Milli Savunma Bakanlığı ve Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşiv kayıtlarından, dönemin süreli yayınlarından, telif ve tetkik eserlerden yararlanılmıştır. Ayrıca demiryolları idaresinin millileştirilmesi meselesi, İngiltere'nin önde gelen yayın kuruluşlarından The Times gazetesinin verileri üzerinden değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Demiryolu, Millileştirme, Nafia Vekâleti, Ankara, TBMM.

* Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, ORCID: 0000-0002-8198-5707, e-posta: iturkmentug@gmail.com.

* Bağımsız araştırmacı, fatos.oksuzasiki@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2870-3763,

The Safety Issues of The Railways Management in The Turkish War of Independence and The Request of Solutions the Grand National Assembly of Turkey

Abstract

During the First World War, the activities against non-Muslims in the railroads increased to the highest level. At the end of the war, the Ottoman Empire was defeated, and the Mondros Armistice signed the Ottoman state by imposing political, military and economic restrictions on the state administration. In particular, the 10th and 12th articles of the Armistice envisaged the monitoring of telegraph radio communications other than government correspondence and the occupation of the Taurus Tunnels by the Entente States. According to this, the fact that the control of telegraph and radio communication, except for government correspondence, was left to the Entente States control caused negative consequences in the country's intelligence network. In this way, the Allied Powers tried to prevent the Turkish nation from reacting against the occupations by preventing the resistance movements and movement that could occur in different regions of the country. In this direction, the developments in the Çukurova region immediately after the Armistice of Mondros and the blocking of the messages of the commanders in the region by the Armenian telegraph officers are the biggest indicators of this. Especially the negative activities of the Armenian and Greek groups are a sign of the bad days of the Turkish nation. In this direction, one of the important problems experienced by the state during the war is the lack of language-speaking and also the trustable element. Due to this deficiency, there were great problems in censorship and intelligence in strategic activities.

The foundations of the new government in Ankara, Turkey Grand National Assembly after the April 23 gathering in 1920 constitute the Chairman's Committee and the Ministry of Transport, has been particularly special in the first attempt to nationalize the railways. Ministry of Transport, the administration of railways to national forces and re-organization of the subject; The attempts of the Muslim civil servants to replace the non-Muslims have an important place in the National Struggle.

During the preparation of the study; Presidency, Grand National Assembly of Turkey, Ministry of National Defense and Turkish Revolution History Archives records, periodical periodicals, royalty and audit work were used. In addition, the issue of nationalization of the railway administration will be evaluated on the data of The Times, one of the UK's leading publishing companies.

Keywords: Railway, Nationalisation, Ministry of Transport, Ankara, TBMM.

Milli Mücadele Döneminde İstiklâl Yolu ve Önemi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk KIRMIT*

Özet

Ulaşım, hem devletlerin gelişmesinde hem de medeniyetlerin ve kültürün oluşup yayılmasında büyük bir role sahiptir. Bunun için geçmişte yollar oluşturulmuş ve yollar üzerinde kervansaraylar yapılarak geçiş yapanların barınma, yeme-içme ihtiyacı ve hayvanlarının bakımı sağlanmıştır. Yol sayesinde, böylece insanlar ve eşyalarının bir yerden bir yere ulaşmasının kolaylaştırılması güvenli bir biçimde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Özellikle dünya da yol kavramı 1800'lü yılların başından itibaren gelişse de Osmanlı Devleti bu yüzyılın sonlarına değin yol ve taşımacılık sektörüne yatırımlar yapmıştır. İşte İstiklâl Yolu olarak nitelendirdiğimiz bu yol da İnebolu Limanı'nı kullanarak İç Anadolu'yu Karadeniz'e açmak amacıyla önce Çankırı - İnebolu arasında bir karayolu sonra İnebolu'ya bir liman yapılması olarak planlanmıştır.

Bu yolun asıl işlevine Milli Mücadele Döneminde kavuşturulduğunu görmekteyiz. Nitekim Milli Mücadele yıllarında İstanbul'dan Anadolu'ya nakledilen her türlü cephane ve insan kaynağının önemli bir kısmı için İstiklâl Yolu kullanılmıştır. İnebolu limanından alınan cephane sırasıyla Kastamonu-Ilgaz-Çankırı-Kalecik yolu kullanılarak Ankara'ya ulaştırılmıştır. Bu cephaneler Ankara'dan, diğer cephelere götürülmüştür. Bu bildiride İstiklâl Yolu'nun Milli Mücadele Döneminde ki tarihsel önemine değilinilerek, burada cereyan eden olaylar üzerinde durulacaktır. Çünkü bu durum Milli Mücadelenin başarıyla sonuçlanmasını sağlayan en önemli etkenlerden biri olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Milli Mücadele Dönemi, Atatürk, İstiklâl Yolu.

* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Polatlı F.E.F. Tarih Bölümü, kirit1989@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-1219-2647.

The Independence Road and Its Importance in the Period of National Struggle

Abstract

Transportation has a great role in both the development of states and the formation and spread of civilizations and culture. For this, roads were created in the past and caravanserais were built on the roads to provide shelter, food and beverage needs and care of their animals. Thanks to the road, it is aimed to make it easier for people and their belongings to reach from one place to another in a safe way. Although the concept of road has developed especially in the world since the beginning of the 1800s, the Ottoman Empire made investments in the road and transportation sector until the end of this century. This road, which we call the Independence Road, was planned as a highway between Çankırı and İnebolu and then a port in İnebolu in order to open Central Anatolia to the Black Sea by using the İnebolu Port.

We see that this road was brought to its original function during the National Struggle Period. As a matter of fact, the Independence Road was used for an important part of all kinds of ammunition and human resources transferred from Istanbul to Anatolia during the years of the National Struggle. The ammunition taken from the port of İnebolu was transported to Ankara by using the Kastamonu-Ilgaz-Çankırı-Kalecik road, respectively. These ammunition were taken from Ankara to other fronts. In this paper, the historical importance of the Independence Road in the National Struggle Period will be emphasized, and the events that took place here will be emphasized. Because this situation was one of the most important factors that ensured the successful conclusion of the National Struggle.

Keywords: National Struggle Period, Atatürk, Independence Road.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Demokrasi Yolunda: Ali Fethi Bey'in Batı Anadolu Gezisi (3-13 Eylül 1930)

Doç. Dr. Elif AKTAŞ*

Özet

Erken Cumhuriyet döneminde ikinci kez çok partili hayata geçiş deneyimi 12 Ağustos 1930'da Ali Fethi Bey tarafından kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası ile yaşanmıştır. Yeni fırkanın kuruluşu bizzat Gazi Mustafa Kemal tarafından desteklenmiştir. Fethi Bey fırkayı teşkilatlandırma çalışmalarına hız verirken bu siyasi gelişme dönemin basını ve halk tarafından da ilgiyle takip edilmiştir. Bu ilgi Fethi Bey'in 3-13 Eylül 1930 tarihleri arasında gerçekleştirdiği Batı Anadolu gezisinde iyice açığa çıkmıştır. Fethi Bey, 4 Eylül'de ilk durağı olan İzmir rıhtımında büyük bir kalabalık tarafından karşılanmış, 7 Eylül'deki miting 50 bin kişi tarafından izlenmiştir. Fethi Bey'in muhalif söylemlerde bulunduğu miting olayların da başlangıcını oluşturmuştur. CHF ve Anadolu Gazetesi binalarının taşlanmasıyla şehirde kaos yaşanmış, on dört yaşındaki Necati ölmüştür. Manisa gezisinde de altı kişi yaralanmıştır. Aydın'da ise Fethi Bey'i istasyonda mahşeri bir kalabalık karşılamış, hapishane önünden geçerken pencerelere koşan mahkûmlar "Yaşa Fethi Bey" diye bağırılmışlardır. İktidar ise engelleme çabalarını giderek artırmıştır. Balıkesir'de karşılama töreni yasaklanmış, Fethi Bey'in rozetlerini satan Arap Mehmet ise polis tarafından tutuklanmıştır. Zaman açısından kısa fakat etkileri açısından önemli olan Batı Anadolu gezisi Fethi Bey'in 13 Eylül'de İstanbul'a dönmesiyle son bulmuştur.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinin kullanıldığı çalışmada Fethi Bey'in Batı Anadolu gezisi detaylandırılarak, dönemin Türkiye'sinin demokrasiye ve çok partili hayata yaklaşımı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ali Fethi Bey, Serbest Cumhuriyet Fırkası, Batı Anadolu, Demokrasi.

* Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, aktaselif@atauni.edu.tr

On the Road to Democracy: Ali Fethi Bey's Trip to Western Anatolia (September 3-13, 1930)

Abstract

The Free Republic Party was established by Ali Fethi Bey on August 12, 1930. This was the second experience of transition to multi-party life in the Early Republican area. The establishment of the new party was supported by Gazi Mustafa Kemal. Fethi Bey accelerated the organization of the party. This political development was followed with interest by the press and the public of the period. This interest came to the fore in the Fethi Bey's tour of Western Anatolia between September 3-13, 1930. On September 4, Fethi Bey was greeted by a large crowd at his first stop, the Izmir dock. The meeting on September 7 was watched by 50 thousand people. The meeting in which Fethi Bey made dissenting statements also formed the beginning of the events. Chaos ensued in the city when the RPP and Anadolu Newspaper buildings were stoned, and fourteen years old Necati died. Six people were injured during the Manisa trip. In Aydın, Fethi Bey was greeted by an apocalyptic crowd at the station. As he passed by the prison, the inmates shouted "Long live Fethi Bey". The government, on the other hand, increased its efforts to prevent it. The welcoming ceremony was banned in Balıkesir. Arap Mehmet, who sold Fethi Bey's badges, was arrested by the police. The trip to Western Anatolia, which was short in time but important in terms of its effects, came to an end with Fethi Bey's return to Istanbul on 13 September.

In the study, document analysis, one of the qualitative research methods used. In the study, Fethi Bey's trip to Western Anatolia will be detailed and the approach of Turkey to democracy and multi-party life will be tried to be revealed.

Keywords: Ali Fethi Bey, Free Republic Party, West Anatolia, Democracy.

Şehzade Seyfû'l-Mülûk ve Peri Şahının Kızı Bedî'ü'l-Cemâl Hikâyesine Yol Hikayesi Olarak Bir Bakış; Seyfû'l-Mülûk'un Aşk Yolculuğunun Durak Noktaları Üzerine Değerlendirmeler

Doç. Dr. Halime ÇAVUŞOĞLU*

Özet

İlk örneklerine Binbir Gece ve Binbir Gündüz Masallarında, El-Ferec Ba'de Şidde adlı hikâyeler kitabında rastlanan Seyfû'l-mülûk hikâyesi, Anadolu'da ve farklı coğrafyalarda yazılı veya sözlü halk anlatısı olarak çeşitli varyantlara sahip bir hikâyedir. İkili bir aşk hikâyesi olarak değerlendirilebilecek olan eser, aslında birey merkezli bir kurguya sahiptir. Hikâyenin temel kahramanı, Seyfû'l-mülûk'tur ve sevgilisine kavuşmak için hikâye boyunca sürekli mücadele halindedir. Bu mücadele hikâyede ifade edildiği gibi on sekiz yıllık bir yolculuğu kapsar. Seyfû'l-mülûk'un on sekiz yıllık yolculuğu Mısır'da başlar ve yine başladığı nokta olan Mısır'da sona erer. Bu yolculukta gerçek ve fantastik olarak tanımlanabilecek olan pek çok durak noktasına uğrayan kahraman sevgilisine ancak bu duraklardan ve bu duraklarda karşılaştığı merhalelerden geçerek ulaşır. Bu çalışmada "Şehzade Seyfû'l-mülûk ve Peri Şahının Kızı Bedî'ü'l-Cemâl Hikâyesi" bir yol hikayesi olarak değerlendirilecektir. Aynı zamanda kahramanın sevgilisine kavuşma hikâyesinde yer alan durak noktaları ve kahramanın üzerinde etkileri değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Pek çok varyantı olan bu hikâyenin, "Gülşen-i Zürefâ" adlı mensur hikâyeler kitabında yer alan "Dâsitân-ı Şâhzâde Seyfû'l-mülûk Bâ-Bedî'ü'l-Cemâl Duhter-i Şâh-ı Periyân" anlatısı dikkate alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: yol, mensur hikâye, Seyfû'l-Mülûk, Bedî'ül-Cemâl

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, cavusogluhalime@erzurum.edu.tr

A Look at The Story of Sehzade Seyf 'l-Mülûk and Bedi' 'l-Cemâl, The Daughter of The Fairy Shah, as a Road Story; Assessments on the Stops of Seyf 'l-Mulik's Love Journey

Abstract

The story of Seyf 'l-m l k, the first examples of which can be found in the Tales of One Thousand and One Nights, One Thousand and One Days, and the book of stories called El-Ferec Ba'de  idde, is a story with various variants as a written or oral folk narrative in Anatolia and in different geographies. The work, which can be considered as a double love story, actually has an individual-centered setup. The main hero of the story is Seyf 'l-Muluk and he is in a constant struggle throughout the story to reunite with his lover. This struggle covers an eighteen-year journey as expressed in the story. Seyf 'l-muluk's eighteen-year journey begins in Egypt and ends in Egypt, where it started initially. The hero, who stops by many stops that can be described as real and fantastic on this journey, reaches his lover only by passing through these stops and the stages he encounters at these stops. In this study, "The Story of  ehzade Seyf 'l-Muluk and the Daughter of the Fairy Shah Bedi' 'l-Cem l" will be evaluated as a road story. At the same time, the stop points in the story of the hero's meeting with his lover and their effects on the hero will be evaluated. Among many variants which exist about this story, the narrative of "D sit n-ı   hz de Seyf 'l-m l k B -Bedi' 'l-Cem l Duhter-i   h-ı Periy n" in the book of prose stories called "G l en-i Z ref " of this story will be considered.

Keywords: Road, Prose Story, Seyf 'l-M l k, Bedi' 'l-Cem l

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Metafor Aracılığıyla “Yol” Sözcüğünün Kazandığı Yeni Anlamlar: Garib-Nâme Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Ebru GÜVENEN*

Özet

Garib-nâme, Oğuz Türkçesiyle telif edilmiş ilk büyük eserdir. Mesnevi nazım şekli ile yazılan Garib-nâme, tasavvufi ve didaktik bir eser olmasının yanı sıra dönemine dair sosyal, kültürel, ticari ve fikrî hayat başta olmak üzere pek çok konu hakkında bilgi vermektedir. Halkın anlayabileceği sade Türkçe ile kaleme alınan, beyit sayısı ve konu çeşitliliği bakımından hacimli bir eser olan Garib-nâme, XIV. yüzyılda Anadolu’da görülen Türkçecilik akımına önemli katkı sağlamıştır. Türk kültürü ve Türkçeye bilinçli bir bağlılığı olan Âşık Paşa tarafından yazılan eserde, maddi ve manevi yolculukların yer aldığı destanlar bulunmaktadır. Bu çalışmada, Garib-nâme’de yol kavramının metaforik kullanım sonucu kazandığı yeni anlamlar ele alınacaktır. Metafor; soyut bir kavramı, somut bir kavram ile kurulan benzerlikler aracılığıyla anlatma olanağı sunan söz sanatıdır. Metafor aracılığıyla pek çok sözcük yeni anlamlara sahip olmuş, böylece Türkçenin söz varlığına katkı sağlanmıştır. Bu çalışmayla Köktürkçeden beri varlığı tanıklanan bir kavram olan yolun, Garib-nâme’de metaforik kullanımla kazandığı yeni anlamları belirlemek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Garib-nâme, Âşık Paşa, metafor, yol, söz varlığı.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Yozgat Bozok Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yeni Türk Dili ABD, ebru.guvenen@yobu.edu.tr

New Meanings for the Word "Road" Gained With Metaphor:

The Example of Garib-Nâme

Abstract

Garib-nâme is the first major work to be copyrighted with Oghuz Turkish. Written with masnavi verse form, Garib-nâme, besides being a mystical and didactic work, gives information about many subjects, especially the social, cultural, commercial and intellectual life of the period. Garib-nâme, which is a voluminous work in terms of the number of couplets and the variety of topics, written in plain Turkish that can be understood by the public, made an important contribution to the Turkishism movement in Anatolia in the 14th century. Written by Âşık Pasha, who had a conscious commitment to Turk culture and Turkish there are epics of material and spiritual journeys in the work. In this study, the new meanings of the concept road in Garib-nâme acquired with as a result of metaphorical use will be discussed. Metaphor; it is an art of rhetoric that offers the opportunity to explain an abstract concept through the similarities established with a concrete concept. Many words have new meanings through metaphor, thus contributing to the vocabulary of Turkish. With this study, it is aimed to determine the new meanings of road, a concept whose existence has been witnessed since Korkut Turkish, acquired by metaphorical usage in Garib-nâme.

Keywords: Garib-nâme, Âşık Paşa, metaphor, road, vocabulary.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Klâsik Türk Şiirinde Yol Mefhûmu ve Müterâdifleri

Doktorant Zeynep AKYEL*

Özet

En muhtasar ifadeyle, bir yerden başka bir yere gitme amacıyla aşılın mesafe şeklinde tanımlayabileceğimiz yol kavramı, aynı zamanda usul, tarz, sistem, ilke, tutum, davranış biçimi, maksat, vasıta, dünya hayatı, ömür gibi pek çok yan ve mecazî anlama da sahiptir. Dolayısıyla da temel anlamının çok daha ötesini imleyen bu geniş çağrışım zenginliğiyle, her çağda insanın öncelikli ilgi alanları arasına girmiş, bilhassa toplumların edebî metinlerinde işlenen ana izleklerden biri haline gelmiştir.

Yol mefhûmuna Türk edebiyatı, özelde de Klâsik Türk şiiri çerçevesinde yaklaştığımızda, bu kavram ve müterâdifleri etrafında teşekkül eden geniş bir imge ve benzetme dünyasının varlığını görebilmekteyiz. İlk etapta, insan ömrünün doğum ve ölüm arasındaki bir yolculuk olarak sembolleştirilmesi, ekseriyetle İslâmî bir çerçevede şekillenen bu dönem şiirinde yol ve yolculuk kavramlarına imtiyazlı bir konum kazandırmıştır. Bu çalışmanın amacı da, yol manasında kullanılan minhâc, râh, sebîl, sırat, tarîk gibi sözcüklerin Klâsik Türk şiiri geleneği içerisindeki kullanımları üzerinde durmak ve bunların sağladığı geniş anlatım imkânlarını dikkatlere sunmaktır. Bu minvalde söz konusu sözcükler, öncelikle morfolojik ve anlamsal bakımdan incelenip aralarındaki nüanslar üzerinde durulacak, ardından da bunların geçtiği şiirlerden örneklerle yer verilerek konuya somut bir mahiyet kazandırılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Klâsik Türk Şiiri, Yol, Minhâc, Râh, Tarîk.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı,
akyelzeynep3@gmail.com

The Concept of Road and its Variations in Classical Turkish Poetry

Abstract

The road, we can define as the distance traveled from one place to another, also has many side and metaphorical meanings such as method, style, system, principle, attitude, purpose, means, worldly life, also has. Therefore, with this connotation richness, it has become one of the interests of people in every age, it has become one of the main themes in the literary texts of societies.

Turkish literature, especially Classical Turkish poetry, consists of image world formed around this concept and its successors. The symbolization of human life as a journey between birth and death gave the concepts of road and journey a privileged position in the poetry of this period, was mostly shaped in an Islamic framework. The aim of this study is focus on the usage of words such as minhâc, rah, sabil, sirat, tarik, are used in the meaning of road, in the tradition of Classical Turkish poetry. In this way, the words in question will be examined in terms of morphological and semantic, the nuances between them will be emphasized, then the subject will be given a concrete nature by giving examples from the poems in they are mentioned.

Keywords: Classical Turkish Poetry, Path, Minhac, Rah, Tarik.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Demokrat Parti Döneminde Antalya'da Karayolu Çalışmaları

Doktorant Bayram ÇETİN *, Doç. Dr. Sevilay ÖZER **

Özet

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren ulaşım faaliyetlerine büyük önem verilmiştir. Fakat dönemin şartları gereği ulaşımında demiryoluna ağırlık verilmiş, karayolu çalışmaları ikinci plâna atılmıştır. Bu durum 1948 yılında Marshall Plânı kapsamında ABD'den sağlanan yardımlara kadar sürmüştür. Alınan yardımlar öncelikle karayolu ulaşımını iyileştirmeye yönelik kullanılmıştır. 1950 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla birlikte karayolu yatırımları birinci plâna alınmıştır. Demokrat Parti Hükümetleri döneminde karayolu ulaşımına büyük önem verilmiş ve ciddi yatırımlar yapılmıştır. Bu dönemde karayolu uzunluğu ve motorlu taşıtlar sayısı da giderek artış göstermiştir. Demokrat Parti'nin en yüksek oy aldığı illerden birisi olan Antalya da bu dönemde karayolu yatırımlarından payını almıştır. Zira Demokrat Parti iktidara geldiğinde Antalya'ya doğrudan karayolu ulaşımı olmayan ilçeleri bile bulunmaktadır. Ayrıca Antalya ile ilçeleri arasındaki yollar da tamire muhtaç durumdadır. Bu dönemde Antalya'nın İç Anadolu ile bağlantısını sağlayan ve ticari açıdan büyük öneme sahip olan Burdur ve Konya yolları üzerindeki çalışmalar hız kazanmıştır. Demokrat Parti döneminde yapılan çalışmalarla birlikte Antalya'nın ilçeleri ve komşu illeri ile olan yol problemleri kökten çözüme kavuşturulamamış olsa da ileriki yıllarda yapılacak çalışmalara zemin hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demokrat Parti, Karayolu, Ulaşım, Antalya.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, bayramcetin90@gmail.com

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi FEF Tarih Bölümü, sozer@mehmetakif.edu.tr

Highway Works in Antalya During the Democrat Party Period

Abstract

Since the first years of the Republic, great importance has been attached to transportation activities. However, due to the conditions of the period, weight was given to the railway in transportation, and road works were put in the background. This situation came to an end in 1948 with the financial aids provided by the USA under the Marshall Plan. The financial aid received was primarily used to improve road transport. With the establishment of the General Directorate of Highways in 1950, highway investments were given priority. During the Democratic Party Governments, great importance was given to road transportation and serious investments were made. During this period, there was a gradual increase in the length of highways and the number of motor vehicles. Antalya, one of the provinces where the Democrat Party received the highest votes, received its share of highway investments in this period. As a matter of fact, when the Democratic Party came to power, there were even some districts that did not have direct road access to Antalya. In addition, the roads between Antalya and its districts were in need of repair. In this period, the works on the roads of Burdur and Konya, which connect Antalya with Central Anatolia and have great commercial importance, gained momentum. Even though the road problems with the districts of Antalya and neighbouring provinces could not be solved radically as a result of the works carried out during the Democratic Party period, these works laid the groundwork for the studies to be carried out in the coming years.

Keywords: Democrat Party, Highway, Transportation, Antalya.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Yeryüzünden Gökyüzüne Uzanan Yol: Türkiye’de Havacılık Faaliyetlerinin Tarihsel Evreleri

Doç. Dr. Mehmed Gökhan POLATOĞLU*

Özet

Dünya, XX. yüzyılın başında ilk motorlu uçağın icadı ile yeni bir teknolojik gelişme ile tanışmıştır. Mustafa Kemal Atatürk, “İstikbal göklerde” söylemi ile ilk andan itibaren Türkiye’nin bir hava gücüne sahip olması gerektiği üzerine mütalaalarda bulunmuştur. Bu doğrultuda Cumhuriyet’in ilk yıllarından itibaren çalışmalara başlanmıştır. Bu araştırma ile Türkiye’de, Cumhuriyet döneminde yürütülen havacılık politikalarının tarihsel boyutu ele alınmıştır. Araştırmada öncelikle Cumhuriyet’in ilk yıllarından 1950’lere kadar süreç değerlendirilmiştir. İkinci planda ise 1970’lerden itibaren atılan adımlar ve yaşanan gelişmeler incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Cumhuriyet’in ilk yılları ile birlikte öncelikle kurumsal bir yapılanmaya gidilmiş ve 1925’te Türk Tayyare Cemiyeti kurulmuştur. Teknik alt yapı ve üretim faaliyetleri kapsamında ise 1926’da Tayyare Makinist Cemiyeti ile Kayseri’de bir uçak fabrikası açılmıştır. Özel teşebbüs yatırımları ile birlikte 1930’lu yıllardan itibaren farklı modellerde uçak imalatı gerçekleştirilmiştir. İkinci Dünya Savaşı boyunca havacılık yatırımlarına devam edilmiştir. 1944’te bir uçak ve motor fabrikası kurulmuştur. Ancak 1950’lerde bu fabrikaların faaliyetleri sona ermiştir. Belirli bir süre duraklama evresi geçiren Türk havacılık sanayi 1970’lerde “Kendi uçağını kendin yap” sloganı ile yeniden ivme kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Cumhuriyet, havacılık, fabrika, uçak

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, gokhan.polatolu@erzurum.edu.tr

The Path from the Ground to the Sky: Historical Stages of Aviation Activities in Turkey

Abstract

The world was introduced to a new technological development with the invention of the first motorized aircraft at the beginning of the XX century. Mustafa Kemal Atatürk, with the rhetoric of "The future is in the skies", made arguments that Turkey should have an air power from the first moment. With this research, the historical dimension of aviation policies carried out in Turkey during the Republican period was discussed. In the study, the process was evaluated primarily from the first years of the Republic to the 1950s. In the second plan, the steps taken since the 1970s and the developments experienced were examined. According to the results of the research; With the first years of the Republic, an institutional structure was first established and the Turkish Tayyare Society was established in 1925. Within the scope of technical infrastructure and production activities, an aircraft factory was opened in Kayseri with Tayyare Machinist Society in 1926. Since the 1930s, aircraft production in different models has been carried out with private enterprise investments. Aviation investments continued during the Second World War. An aircraft and engine factory was established in 1944. However, in the 1950s, the operations of these factories ceased. The Turkish aviation industry, which had a pause phase for a certain period of time, regained momentum in the 1970s with the slogan "Build your own plane".

Keywords: Turkey, Republic, aviation, factory, aircraft

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İngiliz İstihbarat Raporlarında Sivas-Erzurum Demiryolu

Doç. Dr. Hakan GÜNGÖR*

Özet

İngiliz Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın Deniz İstihbarat Birimi'nde 1915'te Coğrafya Bölümü kuruldu. Bu bölüm, dünyanın çeşitli yerlerine ait coğrafi raporlar yazıyordu. Bu raporların amacı, savaşlar için bilimsel araştırmalara dayalı askeri ve siyasi sorunların tartışılması ve stratejilerin belirlenmesi için ilgili kurumlara malzeme sağlamaktı. İngiliz ordusu ve istihbaratı iki cihan harbinde de Oxford ve Cambridge üniversitelerindeki profesörler ve uzmanlar tarafından hazırlanan bu raporlardan muazzam bir şekilde istifade etti. Böylece stratejik veya politik öneme sahip ülkelerin uygun ve kolay sindirilmesi sağlandı. Türkiye, İngilizler için stratejik ve politik öneme sahip ülkelerden birisiydi. Britanya'nın en önemli savaş stratejilerinden biri de düşman ve potansiyel düşmanlarının lojistik yollarını, köprülerini tespit ederek, olası savaş durumunda bu yolları kullanılamaz hale getirmek, nakliyat hatlarını çökertmek ve düşman safları arasındaki bağlantıyı kopararak düşmanı bozguna uğratmaktı. Bu durumun farkında olan İngilizler, I. Dünya Harbi'nin patlak verdiği dönemden itibaren istihbarat teşkilatlarını Anadolu'nun topoğrafyasını detaylı bir şekilde tespit etme misyonuyla görevlendirdi. İngilizlerin bu çalışması, II. Dünya Savaşı'nın patlak verdiği 1939 yılına kadar devam etti. Bu bağlamda; İngiliz istihbaratının iki dünya savaşı arasında Sivas-Çetinkaya-Erzincan-Erzurum demiryoluna dair göndermiş olduğu raporlar ele almaya çalıştığımız araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İstihbarat Raporları, Sivas, Erzurum, Demiryolu

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

*Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, E-posta: hakangungor490@gmail.com

Sivas-Erzurum Railway in British Intelligence Reports

Abstract

The British Naval Intelligence Service established the Geography Division in 1915. This department was writing geographical reports on various parts of the world. The purpose of these reports was, based on scientific research, to provide material to relevant institutions for the discussion of naval, military, and political problems and the formulation of strategies for wars. The British army and intelligence benefited tremendously from these reports prepared by professors and experts at Oxford and Cambridge universities in both world wars. Thus, countries of strategic or political importance were conveniently and easily manipulated. Turkey was one of the countries with strategic and political importance for the British. One of the most important war strategies of Britain was to identify the logistics routes and bridges of the enemies, to make these roads unusable in case of war and to defeat the enemy by breaking the connection. Being aware of this situation since the outbreak of the First World War, the British assigned their intelligence agencies with the mission of determining the topography of Anatolia in detail. The British Intelligence works in Anatolia continued until the Second World War. This paper deals with the reports sent by the British intelligence on the Sivas-Çetinkaya-Erzincan-Erzurum railway between the two world wars.

Keywords: Intelligence Reports, Sivas, Erzurumi Railway.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İran Transit Ticaret Yolunun 1934 Yılındaki Durumu

Dr. Öğr. Üyesi Şemsettin ÇELİK*

Özet

Milattan önce ve sonra Asya'nın Avrupa ticaret merkezleri ile bağlantısını sağlayan transit yolu bütün Anadolu'yu kat ederek İstanbul'dan geçiyordu. Bilahare bu taşımacılığın önemli bir kısmı deniz yollarına intikal etti. Osmanlı Devleti döneminde Küçük Kaynarca Antlaşması'na kadar yabancı gemilere kapalı olan Karadeniz, bu antlaşma ile Rusların Karadeniz'e girmesiyle uluslararası ticarete açıldı. İngiltere ve İran'ın Trabzon üzerinden ticaret yapmaya başlaması, 19. yüzyıl başından itibaren Karadeniz ticaretinin canlanmasını ve Doğu Karadeniz'den İran'a uzanan yolların da stratejik bakımdan önem kazanmasını sağladı. Böylece Doğu Karadeniz limanlarından İran'a kadar transit ticaret yolları işlerlik kazanmaya başladı. Bu yollar Avrupa'nın mamul mallarının Doğu'ya ve Doğu'nun hammaddelerinin Avrupa'ya ulaştıran Trabzon-Erzurum-Tebriz yolu ile Sohum-Poti veya Batum-Tiflis-Tebriz yolu idi. Burada bizim ele alacağımız yol Trabzon-Erzurum-Tebriz yolu olacaktır. Bir zamanlar bu yolda kervanlarla yapılan İran transit ticareti 20. yüzyıl başlarından itibaren kamyonlar vasıtasıyla yapılmaya başlandı. Kervanlarla kamyonların rekabetine sahne olan bu tarihi İran transit ticaret yolu I. Dünya savaşından önce gayet işler bir haldeydi. I. Dünya Savaşı'ndan önce İran'dan Avrupa'ya mal ve eşya sevkiyatı Tebriz-Erzurum-Trabzon yolu ile yapılırdı. Savaşla birlikte bu durum değişti. Türkiye üzerinden geçen İran transit ticaret yolu canlılığını yitirmeye ve buradan yapılan ticaret Beyrut ve Basra limanlarına doğru kaymaya başladı. Böylece Trabzon-Erzurum-Tebriz yolu da ticari canlılığını yitirdi. Canlılığını yitiren bu yolu, tekrar eski ticari canlılığına kavuşturmak için 1930'larda Türkiye Cumhuriyeti tarafından birtakım çalışmalar yapıldı ve projeler geliştirildi. İşte bu çalışmada Cumhuriyetin ilk yıllarında Trabzon-Erzurum-Tebriz yolunun tekrar eski işlerliğine kavuşturulması için yapılan faaliyetler ve özellikle Türkiye üzerinden geçen İran transit ticaret yolunun 1930'lardaki durumu ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: İran Transiti, Ticaret, Trabzon-Erzurum-Tebriz Yolu

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, semsettin.celik@erzurum.edu.tr

The Status of the Iran Transit Trade Road in 1934

Abstract

Before and after Christ, the transit route connecting Asia with European trade centers was passing through Istanbul by crossing the whole of Anatolia. Subsequently, an important part of this transportation was transferred to sea routes. The Black Sea, which was closed to foreign ships until the Küçük Kaynarca Treaty during the Ottoman Empire, was opened to international trade with the Russians entering the Black Sea with this treaty. The fact that Britain and Iran started to trade through Trabzon enabled the Black Sea trade to revive from the beginning of the 19th century and the routes from the Eastern Black Sea to Iran gained strategic importance. Thus, the transit trade routes from the Eastern Black Sea ports to Iran began to work. These roads were Trabzon-Erzurum-Tabriz road, Sukhum-Poti or Batum-Tbilisi-Tabriz road, which transported the manufactured goods of Europe to the East and the raw materials of the East to Europe. The road we will consider here will be the Trabzon-Erzurum-Tabriz road. Iran transit trade, which was once done with caravans on this road, has started to be done by trucks since the beginning of the 20th century. This historical Iran transit trade route, which saw the rivalry of caravans and trucks, was in good working condition before the First World War. Before the First World War, goods and goods were shipped from Iran to Europe via the Tabriz-Erzurum-Trabzon route. With the war, this situation changed. The Iranian transit trade route passing through Turkey began to lose its vitality and the trade from here began to shift towards the ports of Beirut and Basra. Thus, the Trabzon-Erzurum-Tabriz road lost its commercial vitality. A number of studies and projects were developed by the Republic of Turkey in the 1930s in order to restore this road, which lost its vitality, to its former commercial vitality. In this study, the activities carried out to restore the Trabzon-Erzurum-Tabriz road in the first years of the Republic and especially the situation of the Iranian transit trade route passing through Turkey in the 1930s will be discussed.

Keywords: Iran Transit, Trade, Trabzon-Erzurum-Tabriz Road

Şose ve Köprüler Kanunu'nun Türkiye'nin Karayolu Gelişimi Açısından Değerlendirilmesi

Arş. Gör. Hasan DAŞDEMİR*

Özet

Yol, insanların ve diğer canlıların bir yerden diğer bir yere ulaşımına imkân tanıyan önemli yapılardan birisidir. İnsanların ilk çağlardan itibaren bir yerden başka bir yere gitmek için kullandıkları ilk ulaşım türü ise karayollarıdır. Her ne kadar insanlar bu çağda sistematik bir yol yapım faaliyeti yürütmese de ilkel aletlerle ulaşımı engelleyen doğal yapıları düzeltmek yoluyla ilk karayolu örneklerini vermişlerdir. Ancak karayollarının gelişimi devletlerin ortaya çıkmasıyla birlikte hız kazanmıştır. Nitekim bir devletin büyüüp gelişmesi büyük ölçüde sahip olduğu ulaşım ağlarına bağlı olmuştur. Bu noktada devletler zaman içerisinde yol yapım ve bakım faaliyetlerini kendi sorumlulukları içerisinde görmüşlerdir. Yol yapım ve bakım faaliyetlerinin sistematik olması amacıyla da kanun ve yasalara başvurmuşlardır. Böylece süreklilik arz eden ulaşım ağları ortaya çıkmaya başlamıştır.

Millî Mücadele sonrasında bağımsızlığını kazanan Türkiye Cumhuriyeti'nin odaklandığı konulardan birisi de ulaşım olmuştur. Cumhuriyet'in ilk yıllarında her ne kadar demiryolu ağırlıklı bir ulaşım politikası takip edilse de karayollarıyla ilgili düzenlemeler de yapılmıştır. Bu bağlamda 1929 yılında çıkarılan "Şose ve Köprüler Kanunu" oldukça önemlidir. Nitekim bu kanun Cumhuriyet döneminde karayollarının yapım ve bakımı ile ilgili çıkarılmış en kapsamlı hukuki metin olma niteliğini taşımaktadır. Bu bildiride de Şose ve Köprüler Kanunu değerlendirilerek, ülkede karayolu yapımının üzerine etkisi irdelenecektir. Ayrıca kanunla birlikte ülkede karayolu yapımında yaşanan değişim açığa çıkarılmaya çalışılacaktır. Çalışma, ağırlıklı olarak Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, TBMM Zabıt Cerideleri ve dönemin süreli yayınlarına başvurularak oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ulaşım, Yol, Kanun, Şose ve Köprüler, Türkiye.

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Tarih Bölümü, Tarih Bölümü, hasan.dasdemir@erzurum.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2260-4804.

Evaluation of the Road and Bridges Law in Terms of Turkey's Highway Development

Abstract

The road is one of the important structures that allow people and other living things to reach from one place to another. The first type of transportation that people have used to go from one place to another since the first ages is highways. Although people did not carry out a systematic road construction activity in this age, they gave the first examples of highways by correcting the natural structures that prevented transportation with primitive tools. However, the development of highways accelerated with the emergence of states. As a matter of fact, the growth and development of a state has largely depended on its transportation networks. At this point, states have seen road construction and maintenance activities within their own responsibilities over time. They also applied to laws and laws in order to make road construction and maintenance activities systematic. Thus, continuous transportation networks began to emerge.

One of the issues focused on by the Republic of Turkey, which gained its independence after the National Struggle, was transportation. Although a railway-based transportation policy was followed in the first years of the Republic, regulations regarding highways were also made. In this context, the "Road and Bridges Law" enacted in 1929 is very important. As a matter of fact, this law is the most comprehensive legal text on the construction and maintenance of highways in the Republic period. In this paper, the Road and Bridges Law will be evaluated and its effect on highway construction in the country will be examined. In addition, with the law, the change in highway construction in the country will be tried to be revealed. The study will be composed mainly by referring to the Prime Ministry Republic Archive, the Grand National Assembly of Turkey Minutes and periodicals of the period.

Keywords: Transport, Road, Law, Road and Bridges, Turkey.

Nusayrîlerin Irak Topraklarından Doğu Akdeniz'e ve Güney Amerika'ya Uzanan Yolculuğu

Doç. Dr. Sacit UĞUZ*

Nusayrîlik, "IX. yüzyılda Muhammed bin Nusayr'ın görüşleri doğrultusunda ortaya çıkmış ve mensubu olduğu Şia'nın diğer kollarından ayrılarak günümüze kadar ulaşmış Batınî karakterli bir inanç" olarak tanımlanabilir. Tarihte bu inanca mensup olanlara da "Nusayrîler" denilmektedir. Irak topraklarında ortaya çıkan Nusayrîlik, siyasî ve sosyal nedenlerle Halep'e, oradan da XI. yüzyılın başlarında Suriye'nin kıyı dağları bölgesine taşınmıştır.

Nusayrîler Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi ile Osmanlı hâkimiyetine girdiklerinde, büyük oranda Suriye'nin Akdeniz kıyısına paralel olarak uzanan Lazkiye ile Masyaf arasındaki Cebel-i Nusayriye olarak adlandırılan dağlık bölgede yaşamaktaydı. Nusayrîlerin yaşadıkları bölgenin sosyo-ekonomik şartlarının günden güne bozulması, onları yeni yeni yaşam alanları aramaya zorladı. Neticede XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren önce Süveydiye ve Antakya, ardından da Çukurova bölgelerine doğru bir göç hareketi başladı. XIX. yüzyılın ortalarına gelindiğinde Osmanlı coğrafyasında Nusayrîler çoğunlukla Trablusşam ile Çukurova'nın batı ucuna kadar olan bölgelere, kıyıdan çok da uzak olmayacak şekilde yayılmış vaziyette idiler.

XIX. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı coğrafyasından oluşturduğu hatırı sayılı bir nüfusun Amerika kıtasına göç ettiği bilinmektedir. Bu göç edenler arasında önemli miktarda Nusayrî de bulunmaktaydı. Bunların torunları günümüzde çoğunlukla Güney Amerika'da Arjantin, Şili, Brezilya'nın değişik şehirlerinde hayatlarını sürdürmektedirler. Bu çalışmada; arşiv vesikaları ile yerli ve yabancı kaynaklar ışığında, XIX. yüzyılda Irak topraklarında ortaya çıkan Nusayrîliğin bin yıllık süreçte Doğu Akdeniz kıyılarına ve oradan da Güney Amerika'ya uzanan yolculuğu ele alınacaktır.

Keywords: Nusayrilik, Irak, Yolculuk, Akdeniz

* Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, sacituguz@gmail.com

The Journey of the Nusayris from Iraqi Territories to the Eastern Mediterranean and South America

Abstract

Nusayrîlik, "IX. It can be defined as a belief with an esoteric character that emerged in the 17th century in line with the views of Muhammad bin Nusayr and has survived until today by separating from the other branches of Shia of which he is a member. Those who adhere to this belief in history are also called "Nusayris". Nusayrism, which emerged in the Iraqi lands, moved to Aleppo for political and social reasons, and from there to the XI. It was moved to the coastal mountain region of Syria at the beginning of the century.

When the Nusayris came under Ottoman rule with the Egyptian Campaign of Yavuz Sultan Selim, they mostly lived in the mountainous region called Cebel-i Nusayriye, between Latakia and Masyaf, which stretched parallel to the Mediterranean coast of Syria. The deterioration of the socio-economic conditions of the region where the Nusayris lived, forced them to seek new living spaces. After all, in the XVIII. Starting from the middle of the century, a migration movement started towards Suveydiye and Antakya, and then to Çukurova regions. XIX. By the middle of the century, the Nusayris in the Ottoman geography were mostly spread over the regions from Tripoli to the western end of Çukurova, not too far from the coast.

XIX. It is known that in the second half of the century, a considerable population formed from the Ottoman geography immigrated to the Americas. Among these immigrants, there was a significant number of Nusayri. Their descendants mostly live in different cities of Argentina, Chile and Brazil in South America. In this study; In the light of archive documents and domestic and foreign sources, XIX. The journey of Nusayrism, which emerged in the lands of Iraq in the 19th century, to the shores of the Eastern Mediterranean and from there to South America in a millennium will be discussed.

Keywords: Nusayri, Iraq, Journey, Mediterranean

Anadolu'nun İşgali Yıllarında Ermenilerin Fransa Yolculuğu

Dr. Özer ÖZOCAK*

Özet

İnsanoğlunun dünya üzerinde varlık gösterdiği ilk dönemlerden itibaren göçler yaşanmaya başladı. Bireysel göçlerin kümülatif hale gelmemesi durumu ve sınırlılığının ötesinde milletlerin kitlesel göçleri, diaspora milletlerinin oluşmasına neden oldu. Diaspora milletlerinin biriyse, Ermenilerdir. Ermenilerin diaspora milletlerinden biri olmaları tarihi süreç içinde yaşadıkları yerlerden göç etmelerinden kaynaklandı. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında yaşanan göçlerde, Ermenilerin cemaati mensuplarının aileleri için daha iyi bir yaşam kurmak gibi ferdi gerekçelerin yanı sıra Osmanlı Devleti toprakları üzerinde bir Ermeni devleti inşa etme kaygısı ile Anadolu'nun farklı yerlerinde çıkan isyanlarda yer alan Ermeni çetelerinin mensupları da bulunuyordu. I. Dünya Savaşı yıllarında Tehcir kararının alınması ve sonrasında yaşananlarla Ermenilerin diaspora milletlerinden olmaları süreci hız kazandı. Savaşın ardından Anadolu topraklarının işgali yıllarında Ermeni çetelerinin işgalci unsurlarla işbirlikleri göç süreci için yeni bir evreye geçilmesine neden oldu. Anadolu topraklarına sahip olmak isteyen Fransızların yanında gönüllü Ermeni birlikleri ile yer alarak silahlı insan kaynağından istihbari bilgiye değin çok sayıda alanda destekte bulundular. Ermenilerin Batılı güçler lehine takındıkları tutumlarını işgal yıllarında da sürdürmeleri beraberinde Anadolu'nun işgal planları akamete uğratılınca Ermenilerin güneyde işbirliğinde bulundukları Fransa'ya yoğun olarak göç etmelerine yol açtı. Esasen özellikle de Fransa'nın liman şehirlerinden biri olan Marsilya, Fransız kumpanyaları aracılığıyla yeni kıtaya yapılacak göçler içinde önemli bir duraktı. Bu bakımdan çalışmamızda, Ermenilerin diasporalaşma sürecinin önemli bir durağı olan Fransa'ya göçlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşgal, Göç, Ermeni diasporası.

* Amasya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, ozer.ozocak@amasya.edu.tr, ORCID:0000-0003-0129-7937.

The Journey of Armenians to France During the Years of Occupation of Anatolia

Abstract

Armenian migrations from Ottoman lands for different reasons and dates gained momentum as of the second half of the 19th century. Among the immigrants were members of the Armenian gangs who took part in the revolts in different places with the concern of building an Armenian state in Anatolia. With the deportation decision in 1915 and the events that followed, the process of Armenians becoming one of the diaspora nations gained momentum. The cooperation of Armenian gangs with the occupying elements during the occupation of Anatolian lands after World War I caused a new phase in the migration process. In this process, some Armenians took part in voluntary Armenian units alongside the French who wanted to have Anatolian lands, and provided support to their allies in many areas, from armed human resources to intelligence. Continuing their stance in favor of the Western powers during the occupation years led them to emigrate intensively to France, with which they cooperated when the invasion plans of Anatolia were aborted. Marseille, which was one of the port cities of the country during the years of occupation of Anatolia and after the migration of Armenians to France, became an important stop as in previous migrations to the new continent through French companies. In this respect, our study aimed to examine the course of the Armenian migration journey to France, which had an impact on the diasporaization process of Armenians with centers such as Marseille, during the occupation of Anatolia and the following years.

Keywords: Occupation, Migration, Armenian diaspora.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Bürokrasi Yolunda Vanlı Gayrimüslim Devlet Memurları

Ögr. Gör. Talat KARATAŞ*

Özet

Osmanlı Devleti'nin geniş bir coğrafyaya hükmeden büyük bir devlet olması ve içerisinde birçok yabancı unsuru barındırması onu cihânşümûl bir devlet haline getirmiştir. Bu cihânşümûl devlet içerisinde Ermeniler, Rumlar ve Müslümanlar yüzyıllarca bir arada yaşamışlardır. Devlet-i Aliyye de bu unsurları içerisinde çok güzel bir şekilde harmanlamış, gerektiği yerlerde bu farklılıklardan yararlanmasını bilmiştir. Özellikle Tanzimat ve Islahat Fermanının ilanı ile birlikte Batılılaşma hareketi ve Osmanlılık fikir akımının devlet politikası haline gelmesiyle gayrimüslim memurlar, devletin kademelerinde yer almaya başlamışlardır. Bu durum Sultan II. Abdülhamid döneminde devam ederek önemli vazifelerde görevlendirilmişlerdir. Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivinde bulunan Sicill-i Ahval Defterlerinde kayıtlı olan Van doğumlu gayrimüslim devlet memurları tespit edilerek gayrimüslim memurların biyografileri incelenmiştir. Çalışmanın daha anlaşılır olabilmesi için 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde gayrimüslimlerin Osmanlı memur sistemindeki yeri ve çalışmamızın ana kaynağını oluşturan sicill-i ahval defterleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Van, Ermeni, Sicill-i Ahvâl Defterleri, Memur

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Tarsus Üniversitesi, Rektörlük, talatkaratas@tarsus.edu.tr

Non-Muslim State Officials in Van on The Way to Bureaucracy

Abstract

The fact that the Ottoman Empire was a great state that ruled over a wide geography and contained many foreign elements made it a universal state. Armenians, Greeks and Muslims have lived together for centuries in this universal state. The Devlet-i Aliyye also blended these elements very well and knew how to take advantage of these differences when necessary. Especially with the declaration of the Tanzimat and reform Edict, non- Muslim çivil servants began to take place in the ranks of the state, as the Westernization movement and the Ottomanism idea movement became state policy. This situation continued during the reign of Sultan Abdülhamid II, and they were assigned to important duties. In this study, non-Muslim çivil servants born in Van, who were registered in the Sicill-i Ahvâl Registers in the State Archive of the Presidency of the Republic of Turkey, were identified and their biographies were examined. In order to make the study more understandable, information is given about the place of non-Muslims in the Ottoman çivil servants system in the Ottoman Empire in the 19th century and the Sicill-i Ahvâl registers, which are the main source of our study.

Keywords: Van, Armenian, Sicill-i Ahval Books, Officer

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Gidenin Dönemediği Yolların Sonu; Yemen

Bilim Uzmanı Ünal ÜSTÜNDAĞ*

Özet

Osmanlı Devleti'nin 16. yy'dan 20. yy başlarına kadar bayrağını dalgalandırdığı Yemen, önemli bir liman olması nedeniyle Ortadoğu'nun en stratejik noktalarından biridir. Bu stratejik yapı, sıklıkla yoğun dış tehditlerle karşılaşmış, 20. yy'da sürece iç tehditler de dâhil olmuştur. Zamanla Osmanlı Devleti açısından ağır bedeller ödenen bir bölge haline gelen Yemen, bugün bile sayısını tam olarak bilemediğimiz yüz binlerce şehitle en büyük Türk şehitliğidir.

Türk askerleri, Yemen Cephesi'nde henüz düşmanla karşılaşmadan, Anadolu'dan Ortadoğu'ya uzanan deniz ve kara yollarında donanımsızlık, açlık, susuzluk, bulaşıcı hastalıklarla savaşmak zorunda kalmıştır. Çok sayıda kaybın verildiği Yemen Cephesi, gidenin dönemediği yollarıyla hafızalarımıza kazınmıştır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ne bir yol bulabildiği, ne bir yol açabildiği ne de engelleri yoldan kaldırabildiği Yemen, tarihimize ve halk edebiyatımıza "gidilip dönülemeyen" yollarıyla geçmiştir.

Çalışma, Yemen Cephesi'nin ve bu cepheye ulaşan zorlu yolların unutulmuş ya da bilinmeyen yüzüne ışık tutmak amacındadır. Konuya, arşiv belgeleri, döneme dair günlükler, birincil ve ikincil kaynaklarla yaklaşacaktır. Makalede, Yemen Cephesi'nden dönemeyen Osmanlı askerlerinin Yemenli torunlarıyla yapılan söyleşilerden hareketle söylem analizleri de yer alacaktır.

Sonuç itibarıyla, Yemen Cephesi dendiğinde aklımıza yalnızca coğrafi bir bölge değil, Anadolu'dan Ortadoğu'ya uzanan yollar boyunca askerlerimize mezar olan Akdeniz, Süveyş Kanalı, Kızıldeniz, sarp kara ve demiryolları da gelmelidir.

Anahtar Kelimeler: Yemen Cephesi, Yemen Yolları, Yemen Türküsü.

* Marmara Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, unalustundag@gmail.com

The End of the Roads That Cannot Turn; Yemen

Abstract

From the 16th century to the beginning of the 20th century, the flag of the Ottoman Empire fluttered, Yemen is one of the most strategic points in the Middle East, as it is an important port. This strategic structure has often faced intense external threats and in the 20th century, internal threats were also included in the process. Yemen, which became a region where heavy prices were paid for the Ottoman Empire over time, is the biggest Turkish martyrdom with hundreds of thousands of martyrs whose number we do not know even today.

Before encountering the enemy on the Yemen Front, Turkish soldiers had to struggle with lack of equipment, hunger, thirst and infectious diseases on the sea and land routes stretching from Anatolia to the Middle East. The Yemeni Front, where many casualties were experienced, is engraved in our memories with the roads that those who left could not return. Yemen, where the Ottoman Empire could not find a way, pave the way and remove the obstacles in front of it in the last period, has passed into our history and folk literature as "roads of no return".

The study aims to shed light on the forgotten or unknown face of the Yemen Front and the difficult roads leading to this front. He will approach the subject with archival documents, diaries of the period, primary and secondary sources. The article will also include discourse analyzes based on interviews with Yemeni descendants of Ottoman soldiers who could not return from the Yemen Front.

As a result, when Yemeni Front is mentioned, not only a geographical region, but also the Mediterranean, Suez Canal, Red Sea, steep roads and railways, which are the graves of our soldiers on the roads from Anatolia to the Middle East, should also be considered.

Keywords: Yemen Front, Yemen Roads, Yemen Folk Song.

Efsus'a Yolculuk: Felsefi Bir Bakış

Doç. Dr. Mustafa GÜNAY*

Özet

Yol ve yolculuk, insanın varoluşu bakımından önemli kavramlardır. Doğmak, yaşama yolculuğuna çıkmaktır. Doğmak, yaşama yolculuğuna çıkmaktır. İnsanın yaşam boyu yolda olma hali hem felsefede hem de edebiyatta ele alınan önemli bir konu ve problemdir.

Bu bildiride Yücel Kayıran'ın Efsus'a Yolculuk kitabı felsefi yönleriyle irdelenecektir. Efsus'a Yolculuk uzun bir şiirden oluşan bir kitaptır. Şairin memleketine doğru yaptığı yolculuk aynı zamanda bir iç-yolculuk'tur. İç yolculuk tinsel bir nitelik taşır.

Kayıran'ın şiiri inancın ve hakikatin şiiridir. İnancın ve hakikatin şiiri olduğu kadar şüphe ve arayışın da şiiridir. Efsus'a Yolculuk, insanın vicdanına, kalbine ve hafızasına yaptığı bir yolculuktur.

Anahtar Kelimeler: Yol, Yolculuk, Şiir-Felsefe ilişkisi, Tinsellik.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Felsefe Grubu Eğitimi Anabilim Dalı,
f.mustafagunay@gmail.com

Journey to Efsus: A Philosophical Perspective

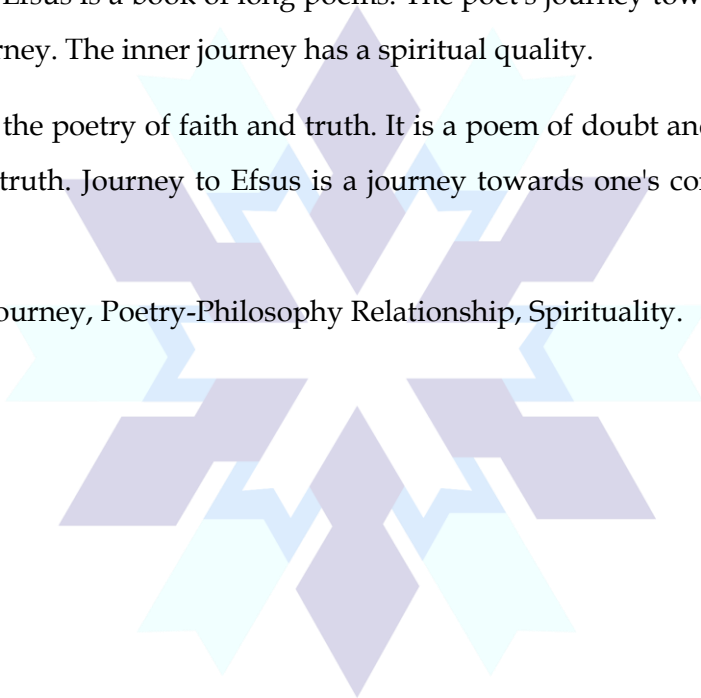
Abstract

The Road and journey are important concepts in terms of human existence. To be born is to go on a journey of life. The state of being on the road throughout life has been an important issue and problem in both philosophy and literature.

In this paper, Yücel Kayıran's Journey to Efsus book will be examined with its philosophical aspects. Journey to Efsus is a book of long poems. The poet's journey towards his hometown is also an inner journey. The inner journey has a spiritual quality.

Kayıran's poetry is the poetry of faith and truth. It is a poem of doubt and quest as well as a poem of faith and truth. Journey to Efsus is a journey towards one's conscience, heart and memory.

Keywords: Road, Journey, Poetry-Philosophy Relationship, Spirituality.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Türk Halklarının Kuzeydoğu Asya'daki Dil Kökeni ve "Xianbei Dili Örneği"

Dr. Şükrü AKTAŞ*

Özet

Xianbei tarihini anlatan, akademik anlamda yapılmış çok yönlü çalışmalar, araştırmalar bulunmaktadır. Ancak, Xianbei Dili hususunda araştırma yapılırken kaynak ve araştırmaların kısıtlılığı karşımıza çıkmaktadır. Kuzey halkları dilleri üzerine araştırmaların kısıtlı olması Talat Tekin'in de eleştirdiği bir konudur. Kaynak dilimiz olan Çin dilinde neşredilmiş makale, yazı ve eserlerde Xianbei Dili hakkında birtakım çalışmalar incelenmiştir. Xianbei dilinin etimolojik anlamda derinlemesine incelenmesine girilmemiştir, ancak çalışmamız boyunca değindiğimiz birtakım boy isimleri, çeşitli sıfat ve unvanlara yer verilmiştir. Çünkü tarihî düzlemde bazı sözcükler, sıfatlar birtakım dönüşümlere uğramıştır. Bunlar sesteş (homofonik) olma durumları söz konusudur. Bu nedenle kökleri bağlamında Doğu Hulardan, torunları Tuoba (Tabgaç) dönemine evrilme sürecinde Xianbei sözcüğünün muhtemel değişimlerine değinmenin değinilecektir. Buradan hareketle Xianbei sözcüğünün anlamları üzerine bir kısım tartışmalara ve muhtemel anlamlarına değinilecektir. Bu bağlamda öncelikle Xianbei dilinin hangi dil ailesine mensup olduğuna bakmak suretiyle araştırma konumuz ele alınacaktır. Xianbei ulusunun hem dil hem de köken olarak Tunguzlarla olan bağlantısı irdelenecek, konu ile ilgili kimi bilim insanlarının, Xianbeiler'in, Moğol ulusundan olduklarını düşüncesine ve bunların dayanak noktalarına değinilecek, diğer yandan da kimi araştırmacıların klasik tarih metinlerinden hareketle bunların açık bir şekilde Doğu Hulardan geldikleri belirtmeleri nedeniyle tüm bu savların örtüşen ve ayrışan yönlerine sempozyumda değinilecektir. Tüm bunların ışığında, Xianbeilerin dillerini ve hangi dil ailesine mensup olabilecekleri hususu irdelenecek, Türk Dilinin kuzeydoğu Asya topraklarındaki kökleri ve diğer Türk soylu halkların dilleri üzerine kaynak dil perspektifinden sunuş yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Hu, Kuzeydoğu Asya Türk Halkları, Kuzeydoğu Asya Türk Dilleri, Xianbei D, Xianbeiler

* Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Mütercim-Tercümanlık Bölümü, Ağrı, Türkiye, saktas@agri.edu.tr

Linguistic Rootes of Northeast Asia Turkic Peoples and as an Example “Xianbei Language”

Abstract

There are multi-faceted studies and researches in the academic sense that tell the history of Xianbei. However, while researching the Xianbei Language, we came across the limitations of resources and research. The limited research on the languages of the northern peoples, is an issue that Talat Tekin also criticizes. As its our source language, some studies about Xianbei Language have been examined from the articles, writings and works published in Chinese, an in-depth analysis of the Xianbei language in etymological terms will not be touched, but some clan names, various adjectives and titles that we have mentioned throughout our study. Because in the historical plane, some words and adjectives have undergone some transformations. These are the cases because of its being homophonic. For this reason, we think that it would be appropriate to mention the possible changes of the word Xianbei during their evolution to the Tuoba (Tabgaç) period, the descendants of the Eastern Hus, in the context of its roots. From this point of view, some discussions on the meanings of the word Xianbei and its possible meanings will be mentioned. In this context, first of all, our research topic will be discussed by looking at which language family the Xianbei language belongs to. Although some scholars think that the Xianbei nation is based on the Tunguses in terms of both language and origin, some scholars think that they are descendant from the Mongol nation, while some researchers clearly state that they came from the Eastern Hus, based on the classical historical texts, so they will be mentioned in the congress. In the light of all this, the languages of the Xianbeis and the language family they may belong to, will be examined, and a presentation will be made on the roots of the Turkish language from the perspectives of northeast Asian peoples and the languages of other Turkic peoples from the perspective of the source language.

Keywords: Eastern Hu, Northeast Asian Turkic People, Northeast Asian Turkic Language, Xianbei Language, Xianbeis

İkinci Dil Öğreniminde Bir Yol Olarak Manzum Sözlükler

Dr. Öğr. Üyesi Seyit YAVUZ*

Özet

Osmanlı Devleti'nde eğitim sisteminin önemli halkalarından biri de manzum sözlüklerdir. Manzum sözlükler Arapça ve Farsça başta olmak üzere Rumca, Bulgarca, Boşnakça, Ermenice, Fransızca ve Almanca gibi birçok dile karşılık gelecek şekilde yazılmıştır. Bilhassa sıbyân mektepleri ve rüştiyelerde ders hocaları tarafından okutturulan hatta ezberlettirilen manzum sözlükler, küçük yaştaki çocukların Arapça ve Farsça öğrenmelerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur.

İbrahim Şâhidî'nin Tuhfe-yi Şâhidî isimli Türkçe-Farsça manzum sözlüğü en çok kullanılan ve rağbet edilen sözlüklerin başında gelmiş; daha sonra kaleme alınan birçok manzum sözlüğe de metot açısından kaynaklık etmiştir. Manzum sözlükler müptedî tabir edilen çocukların Türkçe kelimelerin Arapça ve Farsçadaki karşılıklarını görmeleri, temel dil bilgisi kurallarını öğrenmeleri ve bazı aruz kalıpları ile bu kalıpların bahirleri hakkında bilgi sahibi olmaları açısından mühim bir rol üstlenmişlerdir. Bu sebeple manzum sözlükler için hacmi küçük, faydası çok, ezberi kolay tanımlaması yapılmıştır.

Bu bildiri çerçevesinde manzum sözlüklerle ilgili kısaca bilgi verilerek bu sözlüklerin Osmanlı eğitim sistemindeki yeri gösterilecektir. Ardından manzum sözlüklerde yer alan bazı örnek beyitlerle bu sözlüklerin çocukların dil öğrenimine sağladığı fayda tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İkinci Dil Öğrenimi, Manzum Sözlük, Osmanlı Devleti, Eğitim.

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
Seyit.yavuz@erzurum.edu.tr

Poetic Dictionaries as a Method in Second Language Learning

Abstract

Poetic dictionaries are one the most important pillars of education system in Ottoman Empire. These dictionaries are written in many languages; Greek, Bulgarian, Bosnian, Armenian, French but mostly Arabic and Persian. They also play an important role in teaching Arabic and Persian to kids as these dictionaries were being taught and even memorized in primary schools and junior high schools.

Tuhfe-yi Şâhidî by İbrahim Şâhidî is probably the most used and respected Turkish – Persian poetic dictionary and it became a reference source for many other dictionaries. Poetic dictionaries considered crucial for beginners when it comes for them to learn the Arabic or Persian definitions of Turkish words, basic grammar rules of the language, prosody and its class of meters. That is why these dictionaries are descried as light in weight, heavy in benefit and easy to memorize.

In this study, there will be a brief information about what poetic dictionaries are and how they are used in Ottoman Empire. Afterward, some sample couplets from these dictionaries will be shown and the benefits children got from these dictionaries will be indicated.

Keywords: Second language learning, a dictionary of poetic words, Ottoman Empire, education.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Türk-Alman İttifakına Giden Yolda Bağdat Demiryolu Projesi: Uluslararası Siyaset Ekseninde Bir Değerlendirme

Dr. Erdal KORKMAZ*

Özet

XX. yüzyıl, Fransız İhtilâlinin getirdiği milliyetçilik ve Sanayi İnkılâbı sonucu ortaya çıkan sömürgeciliğin etkisi ile şekillenmiştir. Bu iki olgu yeni devletlerin kurulmasına ve dünyanın farklı alan ve sahalarının işgaline zemin hazırlamıştır. Milliyetçilik akımının etkisi ile 1871'de Almanya kurulurken, ilgili devletin gelişen sanayisi için hammadde ve pazar arayışına girmesi İngiltere ve Fransa ile karşı karşıya gelmesine neden olmuştur.

İngiltere ve Fransa'nın, Almanya'dan daha önce sanayileşmesi ve sömürge yarışında diğer ülkelerden önde olması, devletlerin çıkarları dâhilinde bloklaşmasına etki etmiştir. Mevcut statükonun çıkarlarına aykırı olmasından rahatsızlık duyan Almanya'nın önderliğinde İtalya ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun katılımı ile 1882'de Üçlü İttifak kurulmuştur. Üçlü İttifakın kurulduğu dönemde Osmanlı Devleti büyük bir siyasi, askeri ve ekonomik kriz ile karşı karşıya kalmıştır. Bu kapsamda bir taraftan milliyetçi isyanlar, diğer taraftan dış borçlar ve ilave olarak 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nden kaynaklı sorunlar kaotik bir durumla karşı karşıya kalınmasına yol açmıştır. Bu ortamda Osmanlı Devleti, özellikle 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nden sonra İngiltere'nin kendi topraklarını bölmeye dönük siyaseti sebebiyle Almanya ile yakınlaşmıştır.

Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki yakınlaşma Bağdat Demiryolu Projesinin gündeme gelmesine etki etmiştir. Projenin gündeme gelmesinde Almanya'nın Ortadoğu'ya yönelik siyasal hedefleri de etkili olmuştur. Bu yakınlaşma neticesinde Bağdat Demiryolu Projesi Alman firmalarına ihale edilmiştir. Projenin yapımına 1903 yılında başlanmış ve demiryolu hattı İstanbul'dan itibaren 3205 kilometreden oluşmuştur. Birinci Dünya Harbi'nin başında daha bitirilememiş olan bu proje, Rus Çarlığının ve İngiltere'nin tepkilerine rağmen hayata geçirilmiştir. Proje, Rus Çarlığı tarafından Kafkas sınırları, İngiltere için ise Uzakdoğu'daki sömürgelerine giden yol için bir tehdit olarak görülmüştür. Almanya ve Osmanlı Devleti'nin Bağdat Demiryolu Projesi'ndeki işbirliği iki devletin Birinci Dünya Harbi'ne aynı saflarda girmesine etki etmiştir. Buna karşın ilgili proje, İngiltere ve Rusya'nın 1907'de İtilaf Grubu'nun temellerini atmasına ve dış politikasına yön vermesine neden olmuştur. Devletlerin bloklaşmasında etkili birçok neden olmasına karşın Bağdat Demiryolu Projesi, dönemin şartları içerisinde uluslararası siyasette önem arz etmiş ve harbe giden yolda önemli bir kilometre taşı olarak belirmiştir.

Bu çalışmada, Birinci Dünya Harbi'ne giden yolda Osmanlı Devleti ile Almanya'nın yakınlaşmasına ve dönem içerisinde uluslararası siyasetin şekillenmesine yol açan Bağdat Demiryolu Projesi'ne arşiv belgeleri, tetkik eserler ve süreli yayınlar ekseninde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Demiryolu, İttifak, Uluslararası Siyaset, Osmanlı Devleti, Almanya.

* Hava Kuvvetleri Komutanlığı, erdalkorkmaz.01@gmail.com ORCID: 0000-0003-3260-9403

Bagdat Railway Project on the Road to the Turkish-German Alliance: An Evaluation on the Axis of International Politics

Abstract

XX. The century was shaped by the nationalism brought about by the French Revolution and the influence of colonialism that emerged as a result of the Industrial Revolution. These two phenomena paved the way for the establishment of new states and the occupation of different areas and areas of the world. While Germany was founded in 1871 with the influence of the nationalist movement, the search for raw materials and markets for the developing industry of the relevant state caused it to come face to face with England and France.

The industrialization of England and France before Germany and their being ahead of other countries in the colonial race had an impact on the bloc of the states within the interests. The Triple Alliance was established in 1882, with the participation of Italy and the Austro-Hungarian Empire, under the leadership of Germany, which was disturbed by the fact that the current status quo was against its interests. During the establishment of the Triple Alliance, the Ottoman Empire faced a great political, military and economic crisis. In this context, nationalist revolts on the one hand, foreign debts on the other, and additionally the problems arising from the 1877-1878 Ottoman-Russian War led to a chaotic situation. In this environment, the Ottoman Empire got closer to Germany, especially after the 1877-1878 Ottoman-Russian War, due to Britain's policy of dividing its own lands.

The rapprochement between the Ottoman Empire and Germany had an impact on the Baghdad Railway Project. Germany's political goals towards the Middle East were also effective in bringing the project to the agenda. As a result of this rapprochement, the Baghdad Railway Project was awarded to German companies. The construction of the Project started in 1903 and the railway line consists of 3205 kilometers from Istanbul. This project, which could not be completed at the beginning of the First World War, was implemented despite the reactions of the Russian Tsardom and England. The project was seen by the Russian Tsarist as a threat to the borders of the Caucasus and to England as a threat to its colonies in the Far East. The cooperation of Germany and the Ottoman Empire in the Baghdad Railway Project had an impact on the entry of the two states in to the First World War on the same side. On the other hand, the later Project caused England and Russia to lay the foundations of the Entente Group in 1907 and to direct their foreign policy. Although there were many effective reasons for the blocking of states, the Baghdad Railway Project was important in international politics within the conditions of the period and appeared as an important milestone on the road to war.

In this study, the Baghdad Railway Project, which led to the rapprochement of the Ottoman Empire and Germany on the way to the First World War, and the shaping of international politics during the period, will be included in the axis of archival documents, research Works and periodicals.

Keywords: Railway, Alliance, International Politics, Ottoman Empire, Germany.

Bağdat Demiryolu Projesi'nin Anadolu'daki Son Durağı: Mardin

Dr. Sıraç AKTÜRK*

Özet

Bir bölgeyi ele geçirerek oraya derinlemesine nüfuz edebilmenin en ideal yolu demiryolları inşa etmekten geçer. Alman ekonomisi ve diplomasisi, 1903 yılında imzalanan Bağdat Demiryolu anlaşması ile doğu politikasındaki ilk ciddi büyük başarısını elde etmiştir. Bu sayede, Almanya dönemin taşımacılıkta en hızlı ulaşım ağına hakim olarak, doğu batı ticaretini elinde bulunduran İngiltere'nin egemenliğini kırmış olacaktı.

Bu çalışmada, Bağdat demiryolu projesinin 2400 kilometrelik Konya-Bağdat-Basra hattı üzerinde yer alan Mardin demiryolu hattının günümüz Mardin il sınırı dikkate alınmak suretiyle, Mardin'in Gürpınar mahalli ile projenin Anadolu hattının doğudaki son istasyonu olan Nusaybin arasındaki demiryolunun inşa süreci, milli mücadele dönemindeki işlevi ve güzergah üzerinde yer alan istasyon binaları ile durak noktalarının günümüzdeki faal durumu ele alınıp değerlendirilmiştir.

Çalışmanın ekler kısmına, demiryolu hattı üzerinde inşa olunan köprüler ile istasyon binalarının günümüzdeki son halleri ile projeye dair bazı harita ve fotoğraflar ilave edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Demiryolu, İstasyon Binaları, Mardin, Kızıltepe, Nusaybin.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Dr. Bağımsız Araştırmacı, siracakturk@outlook.com

The Last Stop of the Bagdat Railway Project in Anatolia: Mardin

Abstract

The ideal way to capture a region and penetrate deeply into it is to build railways. German economy and diplomacy achieved its first serious success in eastern politics with the Baghdad Railway agreement signed in 1903. In this way, Germany would have broken the dominance of England, which held the east-west trade, by dominating the fastest transportation network in transportation.

In this study, the construction process of the railway between the Gürpınar district of Mardin and Nusaybin, the last station of the project's Anatolian line in the east, of the Mardin railway line located on the 2400-kilometer Konya-Baghdad-Basra line of the Baghdad railway project, taking into account the present-day Mardin province border, the function of the national struggle period and the current active status of the station buildings and stop points on the route are discussed and evaluated.

In the appendices of the study, the current state of the bridges and station buildings built on the railway line, as well as some maps and photographs of the project have been added.

Keywords: Railway, Station Buildings, Mardin, Kızıltepe, Nusaybin.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Anadolu'ya Giden Yol: Birinci Dünya Savaşı Eşiğinde Rus İmparatorluğu'nun Borcom-Kars-Oltu Demiryolu Projesi

Doktorant Ümit ADALAR*

Özet

I. Petro döneminden itibaren imparatorluk olma sürecine giren Rusya, sınırlarını kontrolü altındaki tüm yönlerde genişletmeye başlamıştır. Bu genişleme politikası içerisinde yer alan en önemli stratejik bölgeler arasında Kafkasya ve ötesi de yer almaktaydı. 19. yüzyılda gerçekleşen son Osmanlı-Rus Savaşı neticesinde imzalanan Berlin Antlaşması ile Osmanlı Devleti doğudaki önemli stratejik merkezlerini (Kars, Ardahan, Batum) savaş tazminatı olarak Rusya'ya bırakmak zorunda kalmıştır. Çıldır eyaletinin merkezi olan Oltu'da yine bu dönemde savaş tazminatı olarak Rusya'ya dahil edilmiştir. Bu süreçten sonra bölgede kurulan Kars Oblastı'nın dört kazasından birisi Oltu olmuştur. Ruslar, Oltu bölgesinde yaptıkları araştırmalar sonucunda buldukları kömür rezervlerini değerlendirmek için askeri ve ekonomik bir öneme sahip proje hazırlamışlardır. Rus yetkililer bu proje ile temel ekonomik ve stratejik hedefler elde etmek istemiştir. İlk olarak, oldukça pahalı olan Bakü petrollerine olan bağımlılığı azaltmayı ve Güney Kafkasya demir yolu hattının ve bölgedeki sanayi tesislerinin enerji ihtiyacını ucuza karşılamayı hedeflemişlerdir. İkinci olarak ise, Erzurum şehrine yakın bir noktada stratejik bir demir yolu inşa ederek, yakın gelecekte Osmanlı İmparatorluğu ile ortaya çıkacak bir savaşta Tiflis-Aleksandropol-Kars demir yolu hattının ele geçirme tehlikesine karşı alternatif bir güzergah oluşturmayı amaçlamışlardır. Bu çalışmamızın amacı Rus arşiv belgeleri ve birinci elden kaynakları kullanarak, Rus İmparatorluğu'nun bu demir yolu projesini incelemek olacaktır. Bu konunun önemi ise daha önce araştırılmamış olmasıdır. Nedensel-Karşılaştırma modeli ile elde edilecek sonuçlar çalışmamızı şekillendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Rus İmparatorluğu, Demir Yolu, Borcom, Oltu

* Doktora Öğrencisi, St. Petersburg, Devlet Üniversitesi, Şarkiyat Fakültesi, Yakın Doğu Ülkeleri Tarihi Bölümü, umitadalar@hotmail.com

The Road to Anatolia: The Russian Empire

Borcom-Kars-Oltu Railway Project on the Eve of the First World War

Abstract

Russia, which entered the process of becoming an empire from the time of Peter I, began to expand its borders toward all directions under her control. The Caucasus and beyond was among the key strategic regions within this enlargement policy. With the Berlin Treaty signed after the last Ottoman-Russian war in the 19th century, the Ottoman Empire transferred its important strategic centers in the east (Kars, Ardahan, Batum) to Russia as a war compensation. In Oltu, the center of Childyr (Çıldır) province, war reparations were included in Russia in this period. After this process, Oltu became one of the four districts of Kars province, which was established in the region. The Russians prepared a military and economic project to evaluate the coal reserves which they had explored during their research in this region. The Russian authorities sought certain economic and strategic goals with this project. Firstly, they desired to decrease the energy dependence on expensive Baku oil and to provide feasible energy option to the Transcaucasia Railway line as well as to the industrial facilities in the region. Secondly, they planned to build an alternative route to Tbilisi-Aleksandropol-Kars railway line and closer to the strategic city of Erzurum in case of war scenarios with the Ottoman Empire in the near future. The aim of this study is to examine the Russian Imperial railway project by utilizing Russian archival materials and primary sources. The importance of this subject is that it has not been researched before. The results to be obtained with the Causal-Comparison model will shape our study.

Keywords: Russian Empire, Railway, Borcom

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Osmanlı Devleti'nde Demiryolu Ulaşımı -1913 Tarihli Şark Ticaret Yıllıklarına Göre-

Doktorant Yasin TAŞKIN*

Özet

Tarih boyunca insanlık seyahatin kolaylaşması ve ulaşım alternatiflerinin geliştirilmesi için hep bir çaba içerisinde olmuştur. Sanayi Devrimi ile birlikte buharlı makinelerin icadı bu çabayı bir adım öne çıkarmış ve hızlı ulaşım tekniklerinin gelişimi hızlanmıştır. Bu dönemde ortaya yeni, bambaşka alternatif bir ulaşım kaynağı ortaya çıkmıştır. Bu alternatif ulaşım kaynağına İngilizler railway, Fransızlar chemin de fer, Osmanlılar ise demiryolu demiştir. Demiryolu ulaşımının gelişimiyle birlikte seyahat aktivitesi güçlü bir ivme kazanmıştır. 19 ve 20. yüzyıllar, bu alternatif ulaşım kaynağının siyasi ve sosyolojik etkilerine sahne olmuştur. Zira bu dönemlerde çok uluslu, yayılcı, sömürgeci siyasi aktör ve unsurların demiryollarını bir politik etkinlik aracı olarak kullandıkları görülmektedir. Nitekim Osmanlı Devleti'nin izlemiş olduğu demiryolu politikasında da bunun izlerine rastlamak mümkündür. Özellikle Hicaz Demiryolu Hattı'nın ağırlıklı olarak bu minval üzerine inşa edildiği bilinen bir gerçektir. Osmanlı Devleti, demiryolunun önemini erken kavramış ve bunu dış politikada etkin bir güç; iç politikada ise merkezîyetçiliğin ve bütünleşmenin temel aracı olarak görmüştür. Osmanlı demiryolları inşası, ilk başlarda, 1865 yılında kurulan, Nâfia Nezareti'nin uhdesinde gerçekleştirilmiştir. Ancak teknik kadro ve kaynak yetersizliği bu alanda devlet bazında çalışmaların etkisiz kalmasına neden olmuştur. Bu yüzden yabancı sermayeye başvurularak imparatorluk sınırları içerisinde birçok demiryolu hattının kurulması sağlanmıştır. Bu dönemde demiryolu ile alakalı gelişmeler hakkında şark yıllıklarında birçok veriye rastlanılmaktadır.

Bu çalışmanın ana kaynağı olan Şark Ticaret Yıllıkları, ilk olarak 1868 yılında Raphael Cesar Cervati ve N. C. Sargologo tarafından Annuaire Oriental başlığıyla Fransızca olarak yayınlanmıştır. 1880'den itibaren düzenli bir şekilde yayınlanan bu yıllıklar 1945 yılına kadar yayınlanmaya devam etmiştir. Bir çeşit genel tanıtım kılavuzu olan bu yıllıklarda ticarethaneler, elçilikler, devlet erkânı, posta teşkilatı, demiryolları, tacir, banker, esnaf ve zanaatkârlar hakkında bilgiler yer almaktadır. Bu yüzden Şark Ticaret Yıllıkları, yakın dönem Osmanlı sosyal ve iktisat tarihi çalışmaları açısından önemli bir süreli yayın olma özelliğine sahiptir. Çalışmanın konusunu teşkil eden 1913 tarihli Şark Ticaret Yıllıklarında Osmanlı Devleti sınırları içerisinde faaliyet gösteren demiryolu hatları ile alakalı ayrıntılı bilgiler ve sayısal veriler bulunmaktadır. Bu çalışmada yıllıklardaki veriler üzerinden dönemin demiryolu ulaşımının genel durumu hakkında değerlendirmeler yapılacaktır. Bununla birlikte Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA.), döneme ait diğer süreli yayınlar, telif ve tetkik eserlerden faydalanılacaktır. Böylece hakkında çeşitli araştırmalar bulunan Osmanlı demiryollarının devletin son yıllarındaki durumu aydınlatılacak ve Osmanlı ulaşım tarihinin eksik bir parçası tamamlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Demiryolu, Şark, Yıllık, Ulaşım, Yol, İstasyon.

* Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-8840-0778, yasin.taskin93@gmail.com

Rail Transportation in the Ottoman State

-According to the Annuaire Oriental 1913-

Abstract

Throughout history, humanity has always been in an effort to facilitate travel and to develop transportation alternatives. With the Industrial Revolution, the invention of steam engines took this effort a step forward and the development of rapid transportation techniques accelerated. In this period, a new and completely different alternative transportation source emerged. This alternative transportation source was called railway by the British, chemin de fer by the French, and demiryolu by the Ottomans. With the development of rail transport, travel activity has gained a strong momentum. The 19th and 20th centuries witnessed the political and sociological effects of this alternative transportation source. Because in these periods, it is seen that multinational, expansionist, colonialist political actors and elements used the railways as a means of political activity. As a matter of fact, it is possible to find traces of this in the railway policy followed by the Ottoman Empire. It is a known fact that the Hejaz Railway Line was mainly built on this basis. The Ottoman Empire grasped the importance of the railway early and made it an effective force in foreign policy; In domestic politics, he saw it as the main tool of centralization and integration. The construction of Ottoman railways was carried out at first under the responsibility of the Ministry of Public Works, which was established in 1865. However, the lack of technical staff and resources has led to the ineffectiveness of state-based studies in this field. Therefore, by applying to foreign capital, many railway lines were established within the borders of the empire. In this period, there are many data about the developments related to the railway in the oriental annals.

Şark Ticaret Yıllıkları, which is the main source of this study, was first published in French in 1868 by Raphael Cesar Cervati and N. C. Sargologo under the title Annuaire Oriental. These annuals, which were published regularly from 1880 onwards, continued to be published until 1945. These annuals, which are a kind of general introductory guide, contain information about businesses, embassies, government officials, postal organization, railways, merchants, bankers, tradesmen and craftsmen. For this reason, the Annuaire Oriental have the feature of being an important periodical in terms of recent Ottoman social and economic history studies. There are detailed information and numerical data about the railway lines operating within the borders of the Ottoman Empire in the 1913 Annuaire Oriental, which constitute the subject of the study. In this study, evaluations will be made about the general situation of railway transportation of the period through the data in the annuals. In addition, the Presidential Ottoman Archive (BOA.), other periodicals of the period, copyright and examination works will be used. Thus, the situation of the Ottoman railways in the last years of the state, about which there are various researches, will be clarified and an incomplete part of the Ottoman transportation history will be tried to be completed.

Keywords: Railway, Annuaire Oriental, Transportation, Road, Stations.

Zafere Giden Yol: İngilizlerin Kırım Savaşı Sırasında Kırım'da İnşa Ettikleri Demiryolu

Doktorant Yunus Emre AYDIN*

Özet

Kırım Savaşı, sonuçları bakımından XIX. yüzyılın en önemli olaylarından biridir. Rus Çarı I. Nikola, “hasta adam” olarak adlandırdığı ve yakında öleceğine inandığı Osmanlı Devleti ve özellikle de Boğazlar üzerinde planlar kurmaktaydı. Rusya’nın bu planları Osmanlı Devleti ile Ruslar arasında savaşın çıkmasına neden olmuştur. İngiltere, Fransa ve daha sonra Sardunya (Piyomente), Osmanlı Devleti’nin yanında Rusya’ya karşı savaşa girmişlerdir. İngiltere ve Fransa, Eylül 1854’te Kırım Yarımadası’na çıkarma yapmışlardır. Özellikle İngilizler, savaşı bir an önce bitirmek için tam anlamıyla hazırlık yapmadan buraya gelmişlerdir. Gemilerle Balaklava limanına gelen askerler, gıda malzemeleri, atlar ve savaş malzemeleri buradan 11 mil ötedeki Sivastopol dışında bulunan İngiliz karargâhına gönderiliyordu. Ancak Kırım’da kış şartlarının başlaması, özellikle yağmurlar nedeniyle liman ile karargâh arasındaki yolun kullanılamaz hale gelmesi ittifak devletlerini, özellikle İngiltere’yi malzeme tedarikinde zor durumda bırakmış, pek çok asker hastalıktan ve açlıktan ölmüş, malzemeleri taşımak için kullanılan çok sayıda at telef olmuştur. İngiliz kamuoyunda bu durum dile getirilmiş ve Kırım’da bir demiryolu inşa etme fikri ilk olarak S.M. Peto tarafından ortaya atılmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra Şubat 1855’te inşa faaliyetleri başlamış ve kısa sürede tamamlanan demiryolu savaşın kazanılmasında önemli rol oynamıştır. Hazırladığımız bu çalışmada, demiryolunun inşa süreci, savaşın kazanılmasına katkısı ve savaştan sonraki akıbeti incelenerek Kırım Savaşı’nın daha önce ele alınmayan bir yönü hakkında çalışma yapılmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırım, Demiryolu, Sivastopol, İngiltere, Osmanlı Devleti, Rusya

* Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi Tarih Fakültesi XIX. yüzyıl ve XX. Yüzyıl Başları Rus Tarihi Kürsüsü, y.eaydin61@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6719-5760

The Road to Victory:

The Railway that British Built in the Crimea During the Crimean War

Abstract

The Crimean War is one of the most important events of the nineteenth century in terms of its consequences. Russian Tsar Nicholas I was making plans for the Ottoman Empire, which he called the "sick man" and believed to be dead soon, and especially on the Straits. These plans of Russia caused a war between the Ottoman Empire and the Russians. England, France and later Sardinia (Piyomente) joined the war against Russia on the side of the Ottoman Empire. Britain and France landed on the Crimean Peninsula in September 1854. Especially the British came here without fully preparing to end the war as soon as possible. Soldiers, food supplies, horses, and war supplies coming to the port of Balaklava by ships were sent to the British headquarters outside Sevastopol, 11 miles from here. However, the onset of winter conditions in Crimea, especially the fact that the road between the port and the headquarters became unusable due to rains left the alliance states, especially England, in a difficult situation in supplying materials, many soldiers died of disease and starvation, and many horses used to transport materials perished. This situation was expressed in the British public and the idea of building a railway in the Crimea was first discussed by S.M. Peto. After the necessary permits were obtained, the construction activities started in February 1855 and the railway, which was completed in a short time, played an important role in winning the war. In this study we have prepared, the construction process of the railway, its contribution to the victory of the war, and its aftermath are examined, and it is desired to study an aspect of the Crimean War that has not been discussed before.

Keywords: Crimea, Railway, Sevastopol, England, Ottoman Empire, Russia

Siyasal Yolculuk (Siyasal Kültür)

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÖZDEMİR*

Özet

Siyaset ve kültür gibi oldukça geniş anlamlara sahip iki kavramın bütünleşik bir oluşturma çabası sonrasında ortaya çıkarılan siyasi kültür ya da batı kültür coğrafyasında yer aldığı şekliyle politika kültür kavramının anlaşılır kılınması için öncelikle çok yönlü tanımlamaları üzerinde gerektiği kadar durulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda söz konusu kavramlar etimolojik, linguistik ve diğer bazı yönlerden anlamlandırılmıştır.

Kavramın bütünleştirilmesi esnasında önceliğin siyasi kavramda olduğunu düşünürsek, sosyo-politik bir bakışla devlet işleriyle ilgili çabalar bütünü, toplumun yönetsel ihtiyaçlarına cevap verme ve memnun edebilme gayretleri olarak tanımlanmıştır.

Kültür ise insanın ve toplumların tarihsel süreç içerisinde üretip geliştirdikleri eylem, söylem ve tecrübeler bütünü olarak dikkate alındıktan sonra siyasi kültür kavramının 1956 sonrası Amerikan kültür coğrafyasında akademik ortama sokulduğu üzerinde durulmuştur.

Tarihsel süreç içerisinde birikimsel bir şekilde gelişimine işaret ettiğimiz siyasi kültür kavramı birçok araştırmacı ve düşünürün düşünceleri göz önünde bulundurularak, makro siyasetin mikro kültürel boyutu olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Sonrasında ise, farklı siyasi kültür tipolojileri üzerinde durularak konu sonlandırılmıştır.

Multi-disipliner bir yaklaşımla ele aldığımız siyasi kültür konusu, özellikle siyaset bilim ve siyasi tarih konularının analizinde önemli bir bakış açısı kazandıracağı düşüncesiyle değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset, Kültür, Siyasi Kültür

* Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi, Tarih Eğitimi Anabilim Dalı, yavuzozdemir@atauni.edu.tr

Political Journey (Political Culture)

Abstract

In order to make the concept of politics and culture understandable, as it is located in the western cultural geography or political culture, which is revealed after the effort to create an integrated, two concepts with very broad meanings such as politics and culture, first of all, its multi-faceted definitions have been tried to be emphasized as much as necessary. In this context, the concepts in question have been interpreted in terms of etymology, linguistics and some other aspects.

If we think that the political concept is the priority during the integration of the concept, from a socio-political point of view, the whole of the efforts related to state affairs has been defined as the efforts to respond and satisfy the administrative needs of the society.

On the other hand, after considering culture as the whole of actions, discourses and experiences that people and societies have produced and developed in the historical process, it has been emphasized that the concept of political culture was introduced into the academic environment in the American cultural geography after 1956.

The concept of political culture, which we have pointed out to its cumulative development in the historical process, has been tried to be defined as the micro-cultural dimension of macro politics, taking into account the thoughts of many researchers and thinkers. Afterwards, the subject was concluded by emphasizing different political culture typologies.

The subject of political culture, which we have dealt with with a multi-disciplinary approach, has been evaluated with the thought that it will gain an important perspective especially in the analysis of political science and political history.

Keywords: Politics, Culture, Political Culture

Bir Medeniyetin Kuruluş Yolculuğu (Selçuklular)

Emre ASIL*

Özet

Her medeniyetin bir yolculuğu, bir öyküsü vardır. Biz bu yolculukta: Dünya tarihinde önemli bir yeri olan Selçukluların kuruluş yolculuğunu inceleyeceğiz. Selçuklular, özellikle bulunduğu coğrafya dolayısı ile birçok devletle ve topluluk ile siyasi, sosyal ve ekonomik faaliyetler içerisine girmiştir. Bilindiği üzere Anadolu ve Kafkaslarda önemli bir misyona sahip olan Selçuklular, siyasi faaliyetlerini çok uzun yıllar boyu sürdürmüştür. Türklerin organize olup, devlet kurduğu bu coğrafyalarda etkin güç olarak, özellikle Bizans gibi devletleri tedirgin etmiştir. Sonuç olarak: Haçlı seferlerinin başlamasına neden olan devletlerden biri de Selçuklu Devleti olmuştur. Önemli ve kadim bir tarihe sahip olan Selçuklu Devletleri tarihi üzerine birçok araştırmalar yapılmış ve incelenmiştir. Biz bu hususta Selçuklu devletinin kökeni ve kuruluş meselesi üzerinde durup, kendimize: “Kimdir bu Selçuklular, nereden gelmişler ve nasıl kurulmuşlardır?” Sorularını sorarak, eserimizi inşa edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Selçuklular, Bizans, Oğuzlar, Gazneliler, Tuğrul ve Çağrı Beyler, Dukak, Mika’il,

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Yüksek Lisans-Öğrenci, İstanbul Topkapı Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü,
emreasil@stu.topkapi.edu.tr

The Establishment Journey Of A Civilization

(Seljuks)

Abstract

Every civilization has a journey, a story. In this journey, we will examine the establishment journey of the Seljuks, who have an important place in the history of the world. The Seljuks entered into political, social and economic activities with many states and communities, especially due to their geography. As it is known, the Seljuks, who had an important mission in Anatolia and the Caucasus, continued their political activities for many years. Turks are organized and the state is active in these geographies, especially states such as Byzantium are uneasy in this regard. As a result: One of the states that led to the start of the Crusades was the Seljuk State Many researches have been done and examined on the history of the Seljuk States, which has an important and ancient history. In this regard, we dwell on the origin and establishment of the Seljuk state and ask ourselves: "Who are these Seljuks, where did they come from and how were they established?" We will build our work by asking questions.

Keywords: Seljuks, Byzantium, Oghuzs, Ghaznavids, Tughril and Chaghri Begs, Duqaq, Mika'il

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Osmanlı'da Bir Esir: John Still'in Esaret Yolculuğu Anılarının Değerlendirilmesi ve Önemi

Zeynep ÇALIKUŞU*

Özet

John Still, I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'ne esir düşen İngiliz askerlerinden biridir. Still, 9 Ağustos 1915- 1 Kasım 1918 tarihleri arasında Osmanlı Devleti topraklarında esaret hayatı yaşadı. Bu üç yıllık esaret anılarını 1920 yılında "A Prisoner In Turkey" adı ile Londra ve New York'ta yayımlandı. Çalışmamızda bu eserin İngilizce 'den Türkçe 'ye aktarımının ardından değerlendirilmesi ve önemi anlatılacaktır. John Still'in anıları, kendi gözünden dönemin Osmanlı Devleti'nin sosyal, siyasi, kültürel açıdan verdiği bilgiler bakımından oldukça önemlidir. Henüz dilimize kazandırılmamış olan eser, yapılan çalışmalarda da kullanılmamaktadır. Savaş yıllarındaki Osmanlı Devleti'nin her bakımdan durumunun bir İngiliz esirinin gözünden okunması ve değerlendirilmesi açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Tutsak, Afyonkarahisar, İzmir, Ankara, Osmanlı, Müttefikler, Anı.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Atatürk Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı, Calikusu554@gmail.com

Evaluation and Importance of Bondage Journey Memories of John Still, a Prisoner in the Ottoman Empire

Abstract

John Still is one of the British soldiers captured by the Ottoman Empire during World War I. Still lived a life of captivity on the territory of the Ottoman Empire between 9 August 1915 and 1 November 1918. His memoirs of these three years of captivity were published in London and New York in 1920 under the title "A Prisoner in Turkey". In our study, the evaluation and importance of this work will be explained after the transfer from English to Turkish. The memoirs of John Still are very important in terms of the social, political and cultural information of the Ottoman Empire in his own eyes. The work, which has not yet been brought into our language, is not used in the studies. It is very important in terms of reading and evaluating the situation of the Ottoman Empire in all respects from the eyes of a British prisoner during the war years.

Keywords: Prisoner, Afion-Kara-Hissar, Smyrna, Angora, Ottoman, Allies, Memoir.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Osmanlı Mülkünde Saygıdeğer Bir Konuk: Alman İmparatoru II. Wilhelm'in Kudüs Seyahati (1898)

Bilim Uzmanı Hatice ÇELİK*

Özet

Alman İmparatoru II. Wilhelm, imparatorluk yaptığı 30 yıl boyunca çeşitli sebeplerle Osmanlı topraklarına üç kez seyahat etmiştir. Bu seyahatler içerisinde çok kapsamlı, uzun mesafeli ve hayli ses getireni şüphesiz Kudüs seyahati olmuştur.

Alman İmparator ve İmparatoriçesinin 13 Ekim 1898 tarihinde başlayan ünlü Doğu Seyahatinin asıl sebebi, Sultan Abdülaziz Dönemi'nde Alman İmparatoruna hediye edilen arsada inşa edilen Alman Protestan Kilisesi'nin açılışını İmparatorun bizzat yapmak istemesidir. Bu sebeple İmparator II. Wilhelm, İmparatoriçe Augusto Victoria ve beraberlerindeki 100 kişiyle birlikte bir ay sürecektir olan Kudüs seyahatine başlamışlardır. Berlin'den Kudüs'e uzanan bu uzun yolculukta İmparator ve kafilesinin ilk durağı İstanbul olmuştur. İstanbul'da Sultan II. Abdülhamid ve ileri gelen devlet adamları tarafından oldukça gösterişli bir şekilde karşılanan II. Wilhelm ve eşi yaklaşık bir hafta süren İstanbul ziyaretlerinde şehrin görülmeye değer birçok yerini gezmiş ve burada birçok kişiyle temaslarda bulunmuşlardır.

İstanbul seyahatinin ardından İmparator ve eşi, kendilerine eşlik edecek olan Osmanlı memurlarıyla birlikte İstanbul'dan ayrılmıştır. İmparatorun ilk ziyareti Yafa ve sonrasında Hayfa şehirlerine olmuştur. Ardından Kudüs'e doğru yola çıkan İmparator, şehrin ana kapısının yanına kendisi için açılan yeni kapıdan at sırtında girerek tarihte bir ilke imza atmıştır. Burada da diğer yerlerde olduğu gibi eşine az rastlanacak törenler eşliğinde karşılanan İmparator, Kudüs'te kaldığı süre zarfında yine birçok temasta bulunmuş, Müslümanlarca kutsal kabul edilen mekânları ziyaret etmiştir. Kudüs'ten Şam'a giden İmparator, Selahattin Eyyübi'nin mezarını ziyaret etmiş ve burada kendisini Müslümanların koruyucusu olarak tanımlamıştır. Son olarak Beyrut'a uğrayan İmparator ve İmparatoriçe bir ay süren Kudüs seyahatlerini burada sonlandırarak, Berlin'e dönmüşlerdir.

Anahtar Kelimeler: II. Wilhelm, Seyahat, Kudüs, II. Abdülhamid

* Bağımsız Araştırmacı, hatice_celik2018@outlook.com

Honored Guest at Ottoman Property:

Travel of German Emperor Wilhem II to Jerusalem (1898)

Abstract

The German emperor Wilhelm II traveled to the Ottoman lands three times for various reasons during his 30 years as an empire. Among these travels, the most comprehensive, long-distance and highly influential one was undoubtedly Jerusalem.

The main reason for the famous trip of the German emperor and empress to the East, which started on October 13, 1898, was the emperor's desire to personally inaugurate the German Protestant church, which was built on the land given to the German emperor during the reign of Sultan Abdulaziz. For this reason, Emperor Wilhem II, together with the Empress Augusto Victoria and 100 people accompanying them, started their journey to Jerusalem, which would last for a month. On this long journey from Berlin to Jerusalem, the first stop of the emperor and his caravan was Istanbul. Wilhelm II and his wife, who were very ostentatiously welcomed in Istanbul by Sultan Abdulhamid II and prominent statesmen, visited many sights of the city during their visit to Istanbul, which lasted for about a week, and had contacts with many people here.

After the trip to Istanbul, the Emperor and his wife left Istanbul with the Ottoman officials accompanying them. The emperor's first visit was to the cities of Jaffa and later to Haifa. Afterwards, the emperor, who set out for Jerusalem, blaze the trail with entered the city's main gate on horseback through the new gate opened for him. The emperor, who was welcomed here with rare ceremonies, as in other places, again made many contacts during his stay in Jerusalem. The emperor, who was welcomed with rare ceremonies here, as in other places, made many contacts during his stay in Jerusalem and visited places considered sacred by Muslims. The emperor, who went from Jerusalem to Damascus, visited the tomb of salahaddin ayyubi and defined himself as the protector of Muslims there. Finally, the emperor and empress, who visited Beirut, ended their month-long trip to Jerusalem and returned to Berlin.

Keywords: Wilhelm II, Travel, Jerusalem, Abdulhamid II

Türk İslam Sanatında Türkesk Motifi: Stilizasyon ve Soyutlama

Prof. Dr. Yunus BERKLİ*, Doç. Gülten GÜLTEPE**, Y. L. Öğrenci Mariye PINAR***

Özet

Türk Sanatının biçimsel açıdan karakteristik değeri irdelendiğinde, arkaik dönemlerden itibaren nonfigüratif veya insan, hayvan ve tabiat öğelerini işleyen çeşitli plastik betimlemelere yer verdiği anlaşılmaktadır. Proto-Türk dönemine ait Petroglif kaya resimlerinde görülen günlük yaşam ile dini ritüellere ait sahnelerden itibaren izlenebilen gerek insan gerek hayvan figürlerinin kullanıldığı ancak bunların üstün bir yaratıcılık eseri olarak soyutlamaya varan yalınlaştırılmış halde tasvir edildiği görülmektedir. İskit ve Hunlara ait kurganlarda çıkan buluntular, Uygur ve Göktürk dönemi sanat eserlerinde figürel ifadelerin mücadele sahnelerinde, stilistik kıvrık dal üslubunda yansıtılan soyut motiflerin kullanıldığı bilinmektedir.

Türklerde İslam dininin kabulü ile tasvir yasağının soyutlama çabaları içerisinde varlık göstermediği, kültürün yapısında bulunan kültürel dokuyu devam ettirdiği ilk dönem çalışmalar üzerinden götürülebilmektedir. Abbasi döneminde Türkler eliyle oluşturulmuş Samarra' da karşımıza çıkan kıvrık dal üslubunun geliştirilmiş hali diyebileceğimiz bezeme, "Türkesk" motifinin İslami dönemde de geleneksel bir yapı içerisinde, varlığını ortaya koyabilmektedir. Gerek Abbasi döneminde Türkler eli ile yapılmış yapılarda gerekse de Selçuklu ve Osmanlı döneminde geometrik veya nonfigüratif tezyinat, Türk toplumlarında ağırlıklı olarak Avrasya Üslubu diye adlandırdığımız kıvrık dal ve kozmolojik özelliklerin uygulanması süreklilik kazanan bir sanatsal yapıyı açıklamaktadır.

Bu çalışmada Türklerin kültürel ve sanatsal dokusunu ihtiva eden Türkesk motifinin Türklere ait karakteristik bir bezeme motifi olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Türk Sanatı, İslam Sanatı, Motif, Türkesk

* Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, yberkli@atauni.edu.tr

** Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, gulten.gultepe@atauni.edu.tr

*** Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, mariye.25@icloud.com

Turkesk Motif in Turkish Islamic Art: Stylization and Abstraction

Abstract

When the stylistic characteristic value of Turkish Art is examined, it is understood that it includes various plastic depictions that deal with nonfigurative or human, animal and nature elements from the archaic periods. It is seen that both human and animal figures, which can be seen from the scenes of daily life and religious rituals seen in the Petroglyph rock paintings of the Proto-Turkish period, are used, but they are depicted in a simplified form that reaches abstraction as a work of superior creativity. It is known that abstract motifs reflected in the stylistic curved branch style were used in the battle scenes of figural expressions in the finds found in the kurgans of the Scythians and Hun and in the art works of the Uygur and Göktürk period.

It can be traced through the early studies that the acceptance of the religion of Islam and the prohibition of depiction in Turks did not exist in the efforts of abstraction, and that it continued the cultural texture in the structure of the culture. The decoration, which we can call the developed version of the curved branch style that appeared in Samarra, which was created by the Turks during the Abbasid period, can reveal the existence of the "Turquesque" motif in a traditional structure in the Islamic period as well. Geometric or non-figurative decoration, both in the structures made by the Turks in the Abbasid period and in the Seljuk and Ottoman periods, the application of the curved branches and cosmological features, which we call the Eurasian Style in Turkish societies, explains an artistic structure that gains continuity.

In this study, it will be tried to reveal that the Turquesque motif, which contains the cultural and artistic texture of the Turks, is a characteristic decoration motif of the Turks.

Keywords: Turkish Art, Islamic Art, Motif, Turquesque,

Bir Hattat Olarak Yeşilzade Mehmet Salih Efendi**Prof. Dr. Yunus BERKLİ*, Doç. Dr. Gülten GÜLTEPE**, Bayram ÇELİK*******Özet**

Türk İslam geleneğinde hat sanatı Arap dünyasının güzel yazı çabalarının çok daha ötesine gidebilmiştir. Türk Hattatlar, Osmanlı devlet yönetimi ve halkın da teşvikleri ile bu sanat alanında oldukça başarılı eserler ortaya koymuşlardır. Osmanlının son dönemine kadar devam etmiş olan bu süreç Cumhuriyetin ilanından sonra kesintiye uğramış olsa da Hamit Aytaç gibi bu sanata hayatını ve gönül vermiş hattatların üstün gayreti ile hat sanatımız, bugün çok değerli hattatlarla altın çağını yaşamaktadır. Tıpkı Aytaç gibi Anadolu'da da yöresel hattatların gayreti ile bu sanatın devam ettirildiği görülmektedir. Erzurum'lu Yeşilzade Mehmet Salih Efendi, Erzurum'da yetişen hattatlardan ders alarak kendisini yetiştirmiş alim ve müderris bir şahsiyet olarak hat sanatının gelişmesine vesile olan hattatlardan birisidir. Bu çalışma, yarım yüzyıla tekamül eden Cumhuriyetimizin erken döneminde kimler aracılığı ile geleneksel sanatlarımızın yürütüldüğü ve sanat eserlerin nasıl şekillendiğini ortaya koyma amacı ile yapılmıştır. Salih Efendi'ye ait olduğu tespit edilen ve halen Erzurum Vakıflar Bölge Müdürlüğü envanterinde kayıtlı celi talik hatla yazılmış beş adet hat levhanın sanat ve içerik açısından değerlendirmesi çalışmamızın ana çerçevesini oluşturmuştur. Hat sanatına yapmış olduğu katkılar sayesinde saygınlık kazanmış olan önemli hattatların dışında, bu sanata emek vermiş ve adı duyulmamış pek çok kişiden bir tanesi olan Salih Efendi'nin sanatsal yönlerinin ortaya konulması kültür ve sanat mirasımızın doğru tespit edilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hat, hattat, Geleneksel Sanatlar

* Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, yberkli@atauni.edu.tr

** Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, gulten.gultepe@atauni.edu.tr

*** Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, byrmcelik61@gmail.com

Yeşilzade Mehmed Salih Efendi as a Calligraph

Abstract

Calligraphy in the Turkish-Islamic tradition has been much gone further than Arabic calligraphy efforts. Turkish Calligraphers produced successful works in this field of art with encouragements of the Ottoman state administration and people. Even if the interruption after the announcement of the Turkish Republic; this period, which continued until the last era of Ottoman Empire, our calligraphy art is to live its golden age with the highly efforts of masters like Hamit Aytac who set his life and heart to this art. It is seen that the efforts of local calligraphers such as Aytac continues in Anatolia. Yeşilzade Mehmed Salih Efendi from Erzurum is one of the graduates of the art of calligraphy as a scholar and mudarris (professor) who trained those who would take lessons from calligraphers who grew up in Erzurum. This study was carried out with the aim of showing how our art was carried out and how the art was seen, with in its early period of the role of our Republic which equivalent to half a century. The local talik calligraphy file in the inventory of the Erzurum Foundations Regional Directorate, which was determined to belong to Salih Efendi and is still present, formed the main frame of our evaluation about the art and content of the five calligraphy plates. Presenting the artistic side of Salih Efendi, who is being one of unheard, made a great effort for this art, and gained respect with the contributions made for the art of calligraphy, will contribute importantly to the correct finding of the heritage of our culture and art.

Keywords: Calligraphy, Calligrapher, Traditional Arts.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İpek Yolu Doğu Yakası ve Antik Çin'in Kozmopolit Başkenti: Chang-An

Dr. Öğr. Üyesi Sema GÖKENÇ GÜLEZ*

Özet

Çin 4 bin yıllık yazılı tarihi, bünyesinde çok çeşitli etnik grupları barındırması, tarihsel zenginliği, çeşitli dil aileleri ve insanoğlunun hayatında çığır açan barut, matbaa, kâğıt ve pusula gibi icatları ile kadim uygarlıklardan birisi olmuştur. İpek Yolu'nun Çin'den başlaması bölgede çoklu kültür çeşitliğinin yaşanmasına sebep olmuştur. İpek Yolu Çin'den başlayarak Orta Asya'da farklı güzergâhları izleyip, Anadolu'yu geçip Avrupa'ya uzanmıştır. Çin'in İpek Yolu başlangıç noktası olması aynı zamanda farklı dönemlerde izlediği İpek Yolu stratejisi ile güzergâh üzerindeki ticari ve kültürel etkileşimlerde önemli etkisi olmuştur. Çin'in Batı Han Hanedanlığı döneminde (西汉时期) imparator Han Wu Di'nin Zhang Qian'i elçi olarak Batı Bölgesi¹ topraklarına göndermesi ile Çin İpek Yolu hattına dâhil olmuş ve aynı zamanda orada bulunan uluslarla etkileşimde bulunmuştur. Çin'in tarihte en güçlü olduğu dönem Tang Hanedanlığı (唐朝) döneminde ise Çin sınırları içerisinde ekonomik, siyasi ve kültürel alanlarda gelişmeler yaşandığı gibi farklı uluslar ile olan ticari ve kültürel etkileşimler de hız kazanmıştır. Diğer uluslar ile etkileşimin kurulduğu ve arttığı Han, Sui ve Tang Hanedanlıkları döneminde başkent olan Chang-an antik İpek Yolu'nun doğu yakası olmasının yanında aynı zamanda kültürel ve ticari faaliyetlerde merkez konumunda olan kozmopolit bir şehir olmuştur. Chang-an M.Ö. 202 yılında Han Hanedanlığı'nın ilk imparator Gaozu tarafından başkent olarak kurulmuştur. Tang Hanedanlığı döneminde ise başkent Chang-an farklı uluslardan gelen birçok keşiş, elçi, tüccar, din adamına ev sahipliği yaparak sanat, kültür, ticaret, din alanında etkileşimlerin yaşandığı bir merkez haline gelmiştir. Bu çalışmada hem İpek Yolu'nun başlangıç noktası olması ve Çin tarihinde önemli gelişmelerin yaşandığı farklı dönemlerde başkent olması sebebiyle ticaret ve kültür merkezi olan Chang-an tarihi kaynaklar ışığında analiz edilerek ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: İpek Yolu, Başkent Chang-an, Çin, Antik Dönem, Kültür ve ticaret merkezi

* Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Çin Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, gokencsema@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1787-9328

¹ Batı Bölgesi (西域) Çin kaynaklarında geçen bir terimdir. Batı Bölgesi geniş anlamda orta Asya toprakları ve dar anlamda da günümüz Xinjiang topraklarına işaret etmektedir.

Silk Road East Side and Cosmopolitan Capital of Ancient China: Chang-An

Abstract

China has been one of the ancient civilizations with its 4000 years old written history, diverse ethnic groups, historical richness, various language families and important inventions such as gunpowder, printing press, compass and paper that is groundbreaking in human life. The start of the Silk Road from China has led the multicultural diversity in the region. The Silk Road started from China, followed different routes in Central Asia, passed through Anatolia and reached Europe. Being the Silk Road starting point of China, it also had a significant impact on the commercial and cultural interactions on the route with the Silk Road strategies that followed in different periods. During the Western Han Dynasty of China, emperor Han Wu Di sent the Zhang Qian as an envoy to the Western Region and China was involved in ancient Silk Road and also interacted with the nations located there. During Tang Dynasty (唐朝) that China's the most powerful period in history, economic, political and cultural developments were experienced within the borders of China, as well as commercial and cultural interactions with different nations accelerated. During the Han, Sui, and Tang Dynasties, when interaction with other nations was established and increased Chang-an has become capital. In addition to being the eastern side of the ancient Silk Road, it has also been a cosmopolitan city that is the center of cultural and commercial activities. Chang-an was established as capital in BC 202 by emperor Gaozu who was the first emperor of Han Dynasty. During Tang Dynasty, the capital Chang-an hosted many monks, ambassadors, merchants and clergy from different nations and became a center for interactions in the fields of art, culture, trade and religion. In this study, Chang-an, which is the center of trade and culture, and also was the starting point of the Silk Road and the capital at different periods in the history of China, will be analyzed and discussed in the light of historical sources.

Keywords: Silk Road, Capital Chang-an, China, Ancient Times, Culture and Trade Center

Varoluş Gerçeğini Arama Yolunda Bilinçaltına Yapılan Fantastik Bir Yolculuk: Belleğin

Kış Uykusu

Gökçen SEVİM*

Özet

İnsanın varoluş gerçeğini araması, kendini tanımlandırması ve kendilik bilincine erişmesi öncelikle kendi yaşantısında edindiği tecrübeler, yaptığı eylemler/edimler ve yaşadığı acılarla şekillenir. Nitekim hayat yolculuğunun anlamlı hâle gelişi; varoluş yolculuğunda edindiği bilinçlenme, olgunlaşma, gerçek ben'ini bulma gibi yaşamına yön veren olumlu ve yapıcı tinsel tamlıkla doruğa ulaşır. Bu nedenle çıkılan hayat yolculuğunda, insanın biricikliğini imleyen ve onu anlamlı hâle getiren varoluş gerçekçiliği; kendilik değerinin özümsemesinde, yaşamını yeniden yorumlamasında ve belirlediği istikamete ulaşmasında önemli bir yer teşkil eder.

Varoluş tarzı olan, gizil ve aşikâr diyalektik öğeleri/yaşanmışlıkları içinde barındırarak gerçeklerin idrakine olanak sağlayan, bilincin algılama alanlarını genişleten, onu sorgulamalara iten, mutlak manaya ulaşmak için çaba sarf ettiren yolculuk/yolculuk aşaması, Mehmet Eroğlu'nun Belleğin Kış Uykusu adlı romanında rüya metaforundan hareketle verilir. Rüya metaforu ile çıkılan tren yolculuğu, başkişinin kimliğini oluşturan/ varlığını tanımlayan başat unsurlardan biri olan ismini ve yaşanmışlıklarını unutması/uyutması bir nevi yaşadığı gerçeklikten kaçması ile başlar. Varlığını bilinçdışında/belleğinin karanlık köşesinde devam ettiren başkişi çıktığı bu yolculukta; hayatın anlamını yaşadığı acı olaylardan hareketle sorgular, çözmeye ve anlamlandırmaya çalışır, değişip-dönüşerek kendi gerçekçiliğinin farkına varır. Bu çalışmada başkişinin/ben'in yolculuğu süresince duyumsadığı/sorguladığı; erdem, mutluluk, sıkıntı, evlilik, yalnızlık, belleksizlik, günah, bilinç, vicdan, acı, suç gibi sorunsallar irdelenerek başkişinin; hayatın anlamını mutlak gerçeklikle kabul etmesi, ontolojik kaygıların üstesinden gelmesi gerekliliği, kendi varlığının ve özünün değeri/farkındalığı noktasında bilinçlenmesi gibi olgulara değinilerek açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yol, Yolculuk, Rüya, Bellek, Varoluş

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
gokcen.sevim@erzurum.edu.tr

A Fantastic Journey to the Subconscious in Search of the Truth of Existence:

Belleğin Kış Uykusu

Abstract

Humanbeing's search for the truth of existence, self-definition and self-consciousness are primarily shaped by the experiences he has gained in his own life, the actions/acts he has done and the pain he has experienced. Thus, making the destination of life meaningful reaches its climax with the positive and constructive spiritual completeness that guides his life, such as awareness, maturation, and finding his true self, gained in his journey of existence. For this reason, existential realism which marks the uniqueness of man and makes it meaningful in the journey of life plays an important role in the assimilation of self-value, reinterpreting of his life and reaching the direction he has determined. The journey/journey stage which has a way of existence and also enables the comprehension of the real by containing the implicit and explicit dialectical essentials/experiences. It is addressed through a metaphor of dream in Mehmet Eroğlu's novel Belleğin Kış Uykusu, by expanding the perception of the consciousness, pushing it to question, and making an effort to reach the absolute meaning The train journey with the dream metaphor begins with the protagonist's forgetting / concealing his name, which is one of the main elements that forms his identity and defines his existence, and also escapes from the reality he lives in. The protagonist, who continues his existence in the unconscious/dark corner of his memory, questions the meaning of life based on the painful events he has experienced, tries to solve and make sense of it, and realizes his own realism by developing/changing himself in this journey. In this study, problems such as virtue, happiness, distress, marriage, loneliness, amnesia, sin, consciousness, conscience, pain and crime which are what the protagonist's or self's questioned throughout his journey will be examined and also by addressing the facts such as accepting the meaning of life with absolute reality, the necessity of overcoming ontological concerns, raising awareness of the value/awareness of his own existence and essence will be addressed.

Keywords: Road, Journey, Dream, Memory, Existence

Bayburt Coğrafyasında Tarihi Güzergâhlara Dair Yeni Bulgular ve Değerlendirmeler

Prof. Dr. Süleyman ÇİĞDEM*, Arş. Gör. Hüseyin İLHAN**

Özet

Tarihi boyunca Erzurum ve Trabzon gibi iki önemli merkezin arasında, doğu-batı ve kuzey-güney güzergâhları üzerinde konumlanan Bayburt, sadece fiziki değil aynı zamanda coğrafi, iklimsel ve kültürel bir geçiş bölgesi özelliği taşımaktadır. Geçmişten günümüze bu unsuru bünyesinde barındıran Bayburt coğrafyası üzerinden; kuzeyde Karadeniz'e, güneyde Erzurum üzerinden Doğu Akdeniz ve Mezopotamya'ya, doğuda Erzurum üzerinden İran, Orta Asya ve Kafkaslara kadar ulaşan bir hat boyunca, ticari mallar ile birlikte kültürler de taşınmıştır. Bu aktarımın Roma, Selçuklu ve Osmanlı zamanlarında oldukça ileri bir düzeyde olduğu görülse de bunun obsidyen ticaretine dayalı bir sistem içerisinde, bu dönemlerden çok daha eskiye dayandığını söylemek mümkündür. Nitekim yöredeki tarihi güzergâhlar üzerinde konumlanan ve yeni keşfedilmiş olan höyüklerde tespit edilen obsidyen örneklerinin, daha önceki çalışmalara da dayanarak Erzurum ve çevresinden taşınmış olduğu akla gelmektedir. Bununla birlikte bu çalışmalar neticesinde aynı rotaların Tunç Çağı'ndan Demir Çağı'na, Roma, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine kadar önemini koruduğu ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda bu çalışma, yörede tarafımızca yapılan yüzey araştırmalarının ortaya koyduğu höyükler, köprüler veya köprü kalıntıları, yol kalıntıları, mil taşları ve bu güzergâhlardaki kale veya gözetleme kuleleri gibi somut kanıtları sunmayı ve bunlar üzerinden söz konusu bu yolların tarihsel kullanımı, rotaları gibi hususlara açıklık getirebilmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bayburt, Tarihi Yollar, Güzergâhlar

* Atatürk Üniversitesi, Tarih Bölümü, scigdem@atauni.edu.tr

** Bayburt Üniversitesi, Tarih Bölümü, huseyinilhan@bayburt.edu.tr

Recent Discoveries on Historical Routes in the District of Bayburt and Interpretations on Them

Abstract

Bayburt, located on east-west and north-south routes between two notable centers such as Erzurum and Trabzon throughout its history, is not only a physical but also a geographical, climatic, and cultural transition zone. Through Bayburt surroundings which have this element present as well; along a line that reaches the Black Sea in the north, the Eastern Mediterranean and Mesopotamia via Erzincan in the south, and Iran, Central Asia, and the Caucasus via Erzurum in the east; cultures had carried along with commercial goods. Although this transmission was at a very advanced level in Roman, Seljuk, and Ottoman times, it is possible to say that it dates back much earlier than these periods, based on an obsidian trade system. Indeed the idea that the obsidian samples found in the newly discovered mounds located on the historical routes in the region, transported from Erzurum and its surroundings, based on previous studies, comes to mind. As a result of these surveys, it brings out that the same routes maintain their importance from the Bronze Age to the Iron Age to the Roman, Seljuk, and Ottoman periods. In this regard, this study focuses on presenting concrete evidence such as bridges or their remains, road traces, milestones, and castles or watchtowers on these routes revealed by the surveys carried out in the region; and clarifying issues such as the historical use of these roads and their directions.

Keywords: Bayburt, Historical Roads, Routes

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Anadolu Yollarında Haçlılar: Zorluklar ve Zorunluluklar

Dr. Öğr. Üyesi Serkan ÖZER*

Özet

1096-1099 yıllarını kapsayan Birinci Haçlı Seferinde Kudüs'e kadarki yolculuklarında Haçlılar, türlü zorluklarla karşılaşmışlardır. Bu yolculukta Haçlıları en çok zorlayan Anadolu toprakları olmuştur. Anadolu'yu geçerken sadece bedenlen değil ruhen de yıpranmış olan Haçlılar, inançları konusunda da zorlu bir sınav vermek zorunda kalmışlardır. Bu süreçte Haçlı ordusu, Anadolu'da daha kestirme bir yol yerine daha uzun bir güzergâhı tercih etmek zorunluluğuyla karşılaşmıştır. Haçlı ordusunun bu tercihinde kurak ve sıcak yollardan geçmeyi göze alamaması ve iâşeyi kolaylaştırma kaygısının yanı sıra Türk saldırıları ihtimali de belirleyici olmuştur. Buna rağmen Sultan I. Kılıç Arslan'ın yol boyunca yiyecek ve içecek kaynaklarını kurutmuş olması Haçlıların zaman zaman tercih ettikleri güzergâhın dışına çıkmalarına dahi neden olmuştur. Anadolu topraklarındaki bu zorlu yolculuklarında Haçlılara açlık, susuzluk, kurak coğrafya, sarp geçitler ve Türk saldırıları zulmetmiştir. Öyle ki Haçlılar arasında suya kavuşunca çok su içmekten ölenlere, bebeklerini terk eden kadınlara, ağır silahlarını satarak daha hafif silahlar edinmeye çalışanlara, bunu başaramayınca silahlarını fırlatıp atanlara ve nihayet bu zorluklara dayanamayarak geri dönenlere rastlanmaktaydı. Haçlı kroniklerini esas alan bu bildiri, Haçlı ordusunun Anadolu'da takip ettiği yolları, coğrafyanın arz ettiği zorlukları ve yolculuk boyunca yaşanan ruhsal çöküntüleri incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Birinci Haçlı Seferi, Türkler, Anadolu, Yollar.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, serkan.oz@erzurum.edu.tr

Crusaders on Anatolian Roads: Challenges and Obligations

Abstract

In the First Crusade, which covers the years 1096-1099, the Crusaders faced various difficulties during their journey to Jerusalem. During this journey, Anatolian lands were the most difficult for the Crusaders. The Crusaders, who were worn out not only physically but also spiritually while passing through Anatolia, had to give a tough test regarding their beliefs. In this process, the Crusader army faced the necessity of choosing a longer route instead of a shorter course in Anatolia. In this preference of the Crusader army, the possibility of Turkish attacks was also decisive, in addition to the fact that they could not afford to pass through dry and hot roads and was worried about facilitating food supplies. Despite this, the fact that Sultan I. Kılıç Arslan dried up water sources and food supplies along the way caused the Crusaders to go out of the route they preferred from time to time. Hunger, thirst, arid geography, steep passes, and Turkish attacks persecuted the Crusaders during their arduous journey in Anatolia. So much so that among the Crusaders, there were people who died from drinking too much water when they got water, women who abandoned their babies, those who tried to buy lighter weapons by selling their heavy weapons, those who threw their weapons when they failed to do so, and finally those who could not stand these difficulties and returned. Based on the Crusader chronicles, this paper examines the paths followed by the Crusader army in Anatolia, the difficulties presented by the geography, and the mental depression experienced during the journey.

Keywords: First Crusade, Turks, Anatolia, Roads.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Bütün yollar Roma'ya mı Çıkar? Anadolu'da Roma Yolları

Arş. Gör. Nusret Burak ÖZSOY*

Özet

“Omnibus viis Romam pervenitu – Bütün yollar Roma'ya Çıkar!”

Popüler kültürün hemen pek çok ögesinde yer etmiş, herkesçe bilinen, adeta motto haline gelmiş olan bu söz, anlamından bağımsız olarak Roma İmparatorluğu'nun yol sistemine gönderme yapar ve onun oldukça etkili, yüzyıllar aşır gelmiş bir özeti gibidir.

Roma egemenliğinin en önemli simgelerinden ve iktidar araçlarından biri olan yol sistemi, bütün Akdeniz Havzası'nı tarihte ilk kez ve yine bir defaya mahsus olmak üzere tek bir çatı altında birleştiren Roma için hayati öneme sahipti. Roma, yol sistemi ile sadece gücünü ve hegemonyasını başka topraklara taşımakla kalmamış, merkezi otoritenin tesisi, iletişim, bürokratik işlemler, kurye teşkilatı (cursus publicus) ve ticari faaliyetler için yoğun şekilde kullanmıştır.

İmparatorluğun iç bölgelerinden sınırlarına (limes), barış zamanından savaş haline kadar dört bir köşesini birbirine bağlayan yollar, Romanizasyon politikaları için de olmazsa olmazdır. Bazılarının günümüzde dahi kullanılabilmesine olanak tanıyan gelişkin mühendislik teknikleri, miltaşları, yollar için özel çıkarılan kanunlar ve vergilendirme sistemleri ile Roma yol sisteminin 100.000-120.000 km'lik bir uzunlukta olduğu düşünülüyor. Üç kıtada hakimiyet kurmuş bir devlet için oldukça hassas bir kurum olan yol sisteminin çeşitli güzel örneklerini ülkemiz topraklarında görmekteyiz. MÖ 133 yılında Anadolu'ya ilk adımını atan Roma Cumhuriyeti'nin Anadolu'da kurduğu ilk eyalet olan Provincia Asia (Asia Eyaleti) ile birlikte çeşitli imar ve iskân faaliyetlerine giriştiği bunların içinde yeni yolların yapılması veya mevcutların onarılmasının da olduğu iyi biliniyor. Bu çalışma ile Roma'nın Anadolu'yu daha etkili yönetmek ve daha iyi sömürmek adına kurduğu yol sistemlerine değinilecek bunların güzergahları son dönemde yapılan çalışmalar ışığında ifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yol, Roma Yol Sistemi, Roma, Provincia Asya

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, burak.ozsoy@erzurum.edu.tr

Do All Roads Lead to Rome? Roman Roads in Anatolia

Abstract

“Omnibus viis Romam pervenitu – All Roads Lead to Rome!”

This word, which has taken its place in almost many elements of popular culture, is known to everyone, and has almost become a motto, refers to the road system of the Roman Empire, regardless of its meaning, and is like a very effective summary of it that has passed over the centuries.

The road system, which is one of the most important symbols of Roman domination and tools of power, was of vital importance for Rome, which united the entire Mediterranean Basin under a single roof for the first time in history and once again. Rome not only carried its power and hegemony to other lands with its road system but also used it extensively for the establishment of central authority, communication, bureaucratic transactions, courier organization (cursus publicus), and commercial activities.

From the inner regions of the Empire to the borders (limes), from the time of peace to the war, the roads that connect the four corners are indispensable for Romanization policies. The Roman road system is thought to be 100,000-120,000 km long, with advanced engineering techniques, milestones, special laws, and taxation systems for roads, which allow some of them to be used even today. We see various beautiful examples of the road system, which is a very sensitive institution for a state that has dominated three continents, in our country. It is well known that the Roman Republic, which took its first step into Anatolia in 133 BC, engaged in various development and settlement activities together with Provincia Asia (Asia Province), the first state established in Anatolia, including the construction of new roads or the repair of existing ones. In this study, the road systems that Rome established to manage and exploit Anatolia more effectively will be mentioned, and their routes will be expressed in light of recent studies.

Keywords: Road, Rome Road System, Rome, Provincia Asia

Varenglerden Bizans'a Yol: Dinyeper (Özi) Güzergâhı

Doktorant Emine DİKMEN*

Özet

Güney Rusya sahasında IX. yüzyılda gerçekleşen hadiselerle bakıldığında, güçlü Türk yapılarının varlığının yanı sıra yeni siyasi oluşumlar da dikkati çekmiştir. Büyük bir bölümü Hazarlar tarafından kontrol edilen Güney Rusya topraklarında, kuzey sahasından gittikçe artan İskandinav topluluklarının ticaret maksatlı gelişleri, dönemin en revaçta olan İtil nehri yolunun yoğun bir işlerlik kazanmasını sağlamıştır. Ancak günden güne fazlalaşan İskandinav (Rus- Vareng) tehditleri Hazar hâkimiyeti altındaki noktaları sarmaya başlayınca, İtil nehri ve etrafında Hazarlar tarafından dikkat çekici önlemler alınmaya başlanmıştır. Hazarların getirdiği kısıtlamalar sebebiyle yeni ticaret rotası arayan Ruslar, çareyi eski ancak pek de rağbet görmeyen Dinyeper (Özi) nehrinde bulmuşlardır.

Kuzey bölgelerinden hareketle Bizans başkenti Konstantinopolis'e uzanan bu güzergâhın işlerlik kazanması, beraberinde Rus- Bizans siyasi, ticari, askeri ilişkilerin artmasına zemin hazırlamıştır. Nitekim ilk Bizans- Rus tanışıklığı yine bu yolun kullanılması neticesinde gerçekleşmiştir. St. Bertin Yıllıklarında yer alan bilgilerden hareketle, 839 senesi gibi oldukça erken bir tarihte, bir Rus elçilik heyetinin bu yol vasıtasıyla Konstantinopolis'e ulaştığını ve topraklarına geri dönme konusunda İmparator Theophilus'tan (829- 842) yardım talep ettiklerini öğrenmekteyiz. Dolayısıyla Dinyeper (Özi) nehri yolu, bilinenden daha erken tarihlerde diplomatik ilişkileri başlatan mühim bir siyasi ve ticari akarsu yoludur. Bu çalışmada Dinyeper (Özi) yolunun Bizans-Ruslar açısından siyasi ve ticari avantajları ve dezavantajları üzerinde durulacak, Rus ve Bizans yapısından ne gibi değişikliklere sebep olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır. Çalışma için gerekli olan malumat ise dönem itibarıyla yazılmış Bizans, Rus ve İslam kaynaklarından temin edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Varengler, Bizans, Ticaret, Kiev Rusyası.

* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ortaçağ Tarihi, dikmeneminenur@gmail.com

The Route from Varengians to Byzantine: The Dnieper (Özi) River

Abstract

Considering the events which took place in the IX (ninth) century on the territory of southern Russia, it is worth noting the presence of powerful political Turkish structures, as well as new political formations. In the territory of Southern Russia, most of which was controlled by the Khazars, the trade-oriented arrival of Scandinavian communities day by day from the northern areas has ensured the intensive functioning of the Itil river road, which was the most popular of the period. When the Scandinavian (Rus-Vareng) attacks which were becoming more numerous every passing day, began to surround the Caspian-dominated points, conspicuous measures began to be taken by the Khazars around the Itil river. The Russians, who were looking for a new trading route owing to the restrictions imposed by the Khazars in that times, found the formula on the obsolescent, but not so common, Dnieper (Ozi) river. The operability of this route, which runs from the northern regions to the Byzantine capital Constantinople, paved the way for an increase in Russian-Byzantine political, commercial and military relations. As a matter of fact, the first Byzantine-Russian acquaintance took place as a result of the using this road again. Based on the information in the Annals of St. Bertin, we learn that as early as 839, a Russian embassy reached Constantinople via this road and requested help from Emperor Theophilus (829-842) to return to their own lands. Therefore, the Dnieper (Ozi) river route is an important political and commercial stream route that initiated diplomatic relations earlier than is known. In this paper, the political and commercial advantages and disadvantages of the Dnieper (Özi) road from the point of view of the Byzantines and Russians will be focused on and it will be tried to reveal what kind of changes it caused from the Russian and Byzantine structure. The information required for this study will be obtained from contemporary Byzantine, Russian and Islamic sources written by the period.

Keywords: Varengians, Byzantine, Commerce, Kievan Russia.

Kutsal Yolculuğun Zorlu Güzergâhı: Haçlı Seferleri Ordularının Anadolu'daki Yolculuğu ve Seferlere Olan Etkisi (1096-1099)

Bilim Uzmanı Şafak EFE*

Öz

İslam Devleti'nin Halife Hz. Ömer döneminden itibaren ciddi şekilde meydana getirilen siyasi yapılanması ve sistemli bir devlet formu kazanmasına müteakip Hristiyanlar ve Müslümanların tarihi süreç içerisinde karşı karşıya geldikleri çok fazla olay, savaş, mücadele ve gelişme yaşanmıştır. Ancak Haçlı Seferleri bu mücadeleler içinde ayrı bir öneme sahiptir. Haçlıların Papalığın kutsallığı atfettiği bu "Kutsal Yolculuk" güzergâhı üzerindeki bütün mücadeleler, toplulukların ve devletlerin siyasi, sosyal, toplumsal, ekonomik, askeri, hatta mimarı ve kültürel yapılarına etki etmiştir. Yaklaşık iki yüzyıl süren bu mücadeleler çağındaki önemli etkiler Haçlıların Avrupa'nın içlerinden toplanıp yola çıkarak Balkanlar ve Anadolu üzerinden Ortadoğu'ya inmesi ile meydana gelmiştir. Haçlı Seferleri'nin Kudüs'ü alarak ağır yıkımı gerçekleştirdiği Birinci Haçlı Seferi (1096-1099) ordularının yolculuğu ciddi mücadelelerin yaşandığı ve uzun yolculukların meydana geldiği seferdir. Bu mücadelelerin zorlu olanları, Anadolu'yu yurt edinme sürecinde olan Türkler ile Anadolu coğrafyası üzerinde yaşanmıştır. "Deus le vult (Tanrı istiyor)" şiarıyla yola çıkan bu kitlelerin uzun ve savaşlar dolu yolculuğunun ağır ve yıpratıcı kısmı Anadolu'ya ayak bastıkları andan itibaren başlamıştır. Bu yol Bizans elçileri, Türk savunması ve coğrafyanın etkisi ile yıpratıcı olmuştur. İki gücün büyük savaşı yine yol üzerinde olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Haçlı Seferi, Türkler, Anadolu, Yollar.

* Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sfkefe@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0709-720X

Difficult Route of the Holy Journey: The Journey of the Army of Crusades in Anatolia and It's impact on the Crusades (1096-1099)

Abstract

After the Islamic State's political structuring, which was seriously formed from the time of Caliph Omar, and gaining a systematic state, there have been many events, wars, struggles and developments that Christians and Muslims have faced in the historical process. However, the Crusades have a particular importance in these struggles. All the struggles on this "Holy Journey" route, to which the Crusaders attributed the sanctity of the Papacy, affected the political, social, social, economic, military, even architectural and cultural structures of the communities and states. The important effects in this era of struggles, which lasted about two centuries, occurred when the Crusaders gathered from the interior of Europe and landed in the Middle East via the Balkans and Anatolia. The journey of the armies of the First Crusade (1096-1099), in which the Crusaders took Jerusalem and carried out heavy destruction, is the expedition in which serious struggles took place and long journeys took place. The difficult ones of these struggles were experienced on the Anatolian geography with the Turks who were in the process of making Anatolia their home. The heavy and wearisome part of the long and war-filled journey of these masses, who set out with the motto "Deus le vult (God wants)", started from the moment they set foot in Anatolia. This road has been worn out by the Byzantine ambassadors, the Turkish defense and the influence of the geography. The great war of the two powers was again on the way.

Keywords: Crusade, Turks, Anatolia, Roads.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Urartu Krallarının Savaş Yolunda Yaptığı Ritüelistik Hazırlıklar ve Bunların Ayanis Arkeolojisine Yansımaları

Dr. Öğretim Üyesi Murat KILIÇ*, Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI**

Özet

Bu çalışmada, Urartu Devleti'nin ekonomik, sosyal ve idari olarak devamının en önemli dayanak noktalarından birini oluşturan savaş; dini, ritüelistik ve psikolojik etkileri bakımından ele alınmıştır. İlk olarak Urartularda din-savaş ilişkisi değerlendirilmiş, ardından dinin devleti ve toplumu bir arada tutan en temel etken olarak nasıl kullanıldığına dair bilgiler verilmiştir. Urartularda savaş ve dinin kesişim noktasında yer alan kurban kesme, tapınaklara silah adama, savaş aletleri üzerine tanrı sembolleri işleme ve kutsal alanlara yazıtların konulması gibi savaş ritüelleri, yazılı ve arkeolojik kaynaklardan tespit edilmiş; bu ritüellerin psikolojik savaşta nasıl bir amaca hizmet edebileceği veya olası hedefleri, Urartulardan önce Anadolu'da kurulan devletlerin savaş ritüeline dair uygulamalarından elde edilen bulgularla sentezlenerek sunulmuştur. Elde edilen verilerin arkeolojiye yansımalarını görebilmek için Ayanis örneklem olarak seçilmiş ve böylece Urartuların savaş ritüelleri tarih ve arkeolojinin perspektifinden değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Urartular, Ayanis, Savaş Ritüelleri, Din.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, murat.kilic@erzurum.edu.tr

** Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, misikli@atauni.edu.tr

The Ritualistic Preparations Of The Urartian Kings

On The Path Of War And It's Reflections On Ayanis Archeology

Abstract

In this study, the war, which constitutes one of the essential pillars of the continuation of the Urartu State economically, socially, and administratively, has been discussed in terms of its religious, ritualistic, and psychological effects. First, the relationship between religion and war in the Urartians was evaluated, then the information was given about how religion was used as the most fundamental factor that held the state and society together. War rituals such as sacrificing, dedicating weapons to temples, embroidering god symbols on war tools, and placing inscriptions in sacred areas, which were located at the intersection of war and religion in the Urartians, have been identified from written and archaeological sources; What purpose these rituals can serve in psychological warfare or their possible aims are presented by synthesizing the findings obtained from the practices of war rituals of the other states established in Anatolia before the Urartians. In order to see the reflections of the obtained data on archeology, Ayanis was chosen as a sample. Thus the war rituals of the Urartians were evaluated from the perspective of history and archeology.

Keywords: Urartians, Ayanis, War Rituals, Religion.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Sosyopolitik Oluşumlarda Yol ve İletişim: Urartu Örneği

Dr. Abdulsabur ŞİĞVA*, Prof. Dr. Mehmet IŞIKLI**

Özet

“Sosyopolitik Oluşumlarda Yol ve İletişim: Urartu Örneği” adlı çalışmamız, toplumların gelişim süreçlerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğunu düşündüğümüz yol ve iletişim kavramları üzerinden Urartu Krallığı’nın sosyopolitik gelişim sürecini incelemektedir. Urartu Krallığı’nın kurulmuş olduğu Doğu Anadolu Bölgesi; engebeli bir topoğrafik yapıya, yüksek sıradağlarına, bu dağlarla birbirinden yalıtılmış olan platolara ve küçük ovalara sahiptir. Urartular, bu arızalı coğrafyada kurdukları kale-kentler vasıtasıyla gelişkin bir ulaşım ve iletişim sistemi kurmuşlardır. Ekonomik yapısı savaşa dayalı olan Urartular, farklı güzergâh ve iletişim metotları vasıtasıyla ihtiyaç duydukları kaynaklara ulaşmaya çalışmışlardır. Krallığın tarihsel gelişimi de incelendiğinde beylik tarzı bir örgütlenme yapısından merkezi devlet yapısına doğru bir devinim süreci izlendiği görülmektedir. Yine bu süreçte beyliklerin bir araya gelerek merkezi bir devlet yapısına evrilmelerinde kendi aralarında kurdukları koordinasyon ve iletişimin önemli bir rol oynadığını düşünmekteyiz. Bu yüzden hem sosyoekonomik hem de sosyopolitik açıdan bu krallığın gelişiminde dağlık ve engebeli coğrafyaya yayılmış olan beyliklerin bir süre sonra oluşturdukları merkezi devlet yapısında, yol ve iletişim sürecinin etkili parametreler olduğunu düşünmekteyiz. Bu perspektiften yola çıkılarak ulaşım ve iletişimin Urartu Krallığı’nın sosyoekonomik ve sosyopolitik yapısına etkisi analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyopolitik, Yol, İletişim, Urartu.

* Bağımsız Araştırmacı, asabursigva@gmail.com

** Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, mehmet.isikli@gmail.com

Road And Communication In Sociopolitical Formations: The Example Of Urartu

Abstract

Our study titled “Road and Communication in Sociopolitical Formations: The Urartian Example” examines the sociopolitical development process of the Urartian Kingdom through the concepts of way and communication, which we think have a decisive influence on the development processes of societies. Eastern Anatolia Region, where the Urartian Kingdom was established; It has a rugged topography, high mountain ranges, plateaus and small plains insulated from each other by these mountains. The Urartians established an advanced transportation and communication system through the castle-cities they established in this faulty geography. The Urartians, whose economic structure was based on war, tried to reach the resources they needed through different routes and communication methods. When the historical development of the kingdom is also examined, it is seen that it has followed a movement process from a principality-style organizational structure to a central state structure. Again in this process, we think that the coordination and communication that they established among themselves played an important role in the evolution of the principalities into a central state structure. For this reason, we think that the road and communication process are effective parameters in the central state structure that the principalities spread over the mountainous and rugged geography in the development of this kingdom, both socioeconomically and sociopolitically. From this perspective, the impact of transportation and communication on the socioeconomic and sociopolitical structure of the Urartian Kingdom will be analyzed.

Keywords: Sociopolitics, Road, Communication, Urartu.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Antik Kaynaklar Işığında Doğu Anadolu'da Yol-Strateji İlişkisi

Dr. Öğr. Üyesi Murat KILIÇ*, Doç. Dr. Yasin TOPALOĞLU**

Özet

Strateji, kısaca insanoğlunun sorunlara karşı en hızlı, en kolay ve en yararlı çözümler üretmesi şeklinde açıklanabilir. Dolayısıyla tarih boyunca insanoğlu, hemen her sorun karşısında bir strateji geliştirerek çözüm üretmeyi bilmiştir. Ayrıca çözüm odaklı stratejilerin sistematik hale getirilmesi bir bakıma toplumların medeniyet seviyesini de göstermektedir. Geliştirilen çeşitli stratejilerden biri de yol üzerinden kurgulanan stratejilerdir. Coğrafyanın arz ettiği zorlukların üstesinden gelmek veya coğrafyanın imkânlarını düşmanın aleyhine kullanmak şeklinde icra edilen bu stratejiler çok eski dönemlerden beri kullanılmaktadır.

Yol-strateji ilişkisinin en fazla öne çıktığı bölgelerden birisi engebeli ve zor bir coğrafyaya sahip olan Doğu Anadolu'dur. Ancak Doğu Anadolu insanların tarihleri boyunca baş etmek zorunda kaldıkları güçlüklerin başında gelen bu "yol" etmeni ne yazık ki yazılı kaynaklara çok az yansımıştır. İlk yerleşimler ile başladığı bilinse de Doğu Anadolu'da "strateji ve yol" ilişkisine dair bilinen en eski yazılı veriler Hitit-Hayaşa ilişkilerine dayanmaktadır. Aynı şekilde Asur, Urartu, Pers, Yunan ve Roma kaynaklarında da Doğu Anadolu'da yol üzerinden geliştirilen savaş stratejilerinin uygulandığı görülmektedir. Bu konuda bilgi veren en iyi örneklerden biri Ksenophon'un "Anabasis" adlı eseridir. Nitekim bir asker olarak Doğu Anadolu'daki yolculuğu sırasında, uygulanan stratejileri bireysel bakış açısıyla anlatan Ksenophon, aynı zamanda Doğu Anadolu'daki savaş stratejilerinin köklü bir birikime sahip olduğunu da ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada, -birçok araştırmacı Antik Yunan kaynakları ile başladığını belirtse de- strateji örneklerinin çok daha eskiye gittiği eldeki verilerle ortaya konmaya çalışılmıştır. Eski Çağ'da Doğu Anadolu'nun yol-strateji ilişkisini, bölge devletlerinin/topluluklarının coğrafyanın sağladığı stratejik avantajları nasıl kullandığını ve bu stratejilerin zaman içindeki değişimini göstermek yine bu çalışmanın amaçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Anadolu, Antik Kaynaklar, Savaş, Strateji, Yol

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, murat.kilic@erzurum.edu.tr

** Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, tyasin@atauni.edu.tr

Road-Strategy Relationship in Eastern Anatolia in the Light of Ancient Sources

Abstract

Strategy can be briefly explained as the human being to produce the fastest, easiest and most useful solutions to problems. Therefore, throughout history, mankind has been able to produce a solution by developing a strategy against almost every problem. In addition, the systematization of solution-oriented strategies also shows the civilization level of societies in a way. One of the various strategies developed is the strategies built on the road. These strategies, which are implemented as overcoming the difficulties of geography or using the opportunities of geography against the enemy, have been used since ancient times.

One of the regions where the road-strategy relationship stands out most is Eastern Anatolia, which has a rugged and difficult geography. However, this "road" factor, which is one of the difficulties that the people of Eastern Anatolia have had to deal with throughout their history, unfortunately has little reflection on written sources. Although it is known that it started with the first settlements, the oldest known written data on the "strategy and road" relationship in Eastern Anatolia are based on the Hittite-Hayasa relations. Likewise, in Assyrian, Urartian, Persian, Greek and Roman sources, it is seen that war strategies developed over the road in Eastern Anatolia were applied. One of the best examples giving information on this subject is Xenophon's "Anabasis". As a matter of fact, Xenophon, who describes the strategies applied during his journey in Eastern Anatolia from an individual perspective, also reveals that the war strategies in Eastern Anatolia have a deep-rooted accumulation.

In this study, although many researchers state that it started with Ancient Greek sources, it was tried to be revealed with the available data that the examples of strategy go back much further. It is also among the aims of this study to show the road-strategy relationship of Eastern Anatolia in the Ancient Age, how the states/communities of the region used the strategic advantages provided by the geography and the change of these strategies over time.

Keywords: Eastern Anatolia, Ancient Sources, War, Strategy, Road

Roma “Via Sebaste” Yolu

İsmail BAYTAK*

Özet

Roma için yol ağları egemenliğin en önemli simgelerinden biri olup hükmetme ve yayılım aracı olarak imparatorluk merkezi ile bölge ve eyaletler arasındaki haberleşmeyi sağlamaktaydı. Dolayısıyla, egemenlikleri altındaki topraklarda olup bitenleri mümkün olan en kısa sürede öğrenebilmek ve iktidarlarını bu sayede pekiştirebilmek için özellikle de kara yoluyla bütün Roma imparatorları daha iyi ve daha kısa yolların inşasına, yol bakımı ve denetimine kentlerin yol ağıyla birbirlerine bağlanmasına büyük önem vermişlerdi. Anadolu topraklarında günümüzde Döşeme yolu, İskender yolu, Kral yolu, olarak da adlandırılmakta olan “Via Sebaste” adı verilen antik yol bu sebeple çok önemliydi. Bu yol, Roma imparatoru Augustus tarafından özellikle Kilikyalı korsanlarla mücadele etmek amacıyla Galatia Eyaleti Valisi Cornutus Arruntius Aquila aracılığıyla MÖ. 6. yılında inşa edilmiştir. Anadolu’da Pisidya, Likya ve Pamphylia bölgeleri ile Kilikya bölgesi şehirlerini birbirine bağlayan Suriye’ye, Mezopotamya’ya kadar uzanmakta olan stratejik öneme sahip bu yolun sınırları mil taşları ile ortaya konmuş ve bölge tarihinin aydınlatılması açısından da önemli bir yere sahiptir. Roma İmparatorluğunun Anadolu’ya yayılma ve yerleşme sürecinde Anadolu’da “Asia Eyaleti” siyasi yapısını kurduğu ve buna bağlı olarak da garnizonlar ve güvenlik alanları oluşturduğu sonraki süreçlerde defalarca onarıp genişlettiği önemli bir yol güzergahı ortaya koyduğu Roma askeri gücünün kısa sürede etkili olmasına yardımcı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Roma, Via Sebaste, Antik Yol

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Dicle Üniversitesi, Tarih Bölümü, Eskiçağ Tarihi, ismailbaytak@hotmail.com

Rome "Via Sebaste" Road

Abstract

For Rome, road networks were one of the most important symbols of sovereignty and provided communication between the imperial center and the region and provinces as a means of domination and expansion. Therefore, in order to learn what is going on in the lands under their sovereignty as soon as possible and to consolidate their power in this way, all Roman emperors, especially by land, gave great importance to the construction of better and shorter roads, road maintenance and control, and the connection of cities with each other by road network. For this reason, the ancient road called "Via Sebaste", which is also called the Döşeme road, the Alexander road, the King road, in Anatolian lands, was very important for this reason. This road was built by the Roman Emperor Augustus in 6 BC through the Governor of Galatia State, Cornutus Arruntius Aquila, in order to fight against the Cilician pirates. The borders of this strategically important road, which connects the cities of Pisidia, Lycia and Pamphylia in Anatolia with the cities of the Cilicia region, extending to Syria and Mesopotamia, have been revealed with milestones and has an important place in terms of illuminating the history of the region. It has been seen that during the expansion and settlement of the Roman Empire in Anatolia, it established the political structure of the "Asia Province" in Anatolia and accordingly created garrisons and security areas, and it helped the Roman military power to be effective in a short time.

Keywords: Rome, Via Sebaste, Ancient Road

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Urartu'nun Kuzeydoğu Anadolu'ya Ulaşımında Yol Ağı Sorunsalı

Arş. Gör. Dr. Umut PARLITI*, Arş. Gör. Dr. Ahmet KOCAİSPİR**

Özet

Urartu Krallığının ana karargahı olan Van Havzası'nın coğrafi yapısına bakıldığında özellikle hammadde kaynakları bakımından yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Urartu krallığının ekonomik gücü için Tuşpa ve Aras Vadisi dışında özellikle batıda Elazığ-Tunceli-Erzincan coğrafyası oldukça önem arz etmekteydi. Bu coğrafyalar hem maden kaynakları hem de verimli topraklar açısından Urartu krallığının ekonomik ihtiyaçlarını karşılayabilecek potansiyele sahiptir. Nitekim Urartuların bu uzak diyarlara hakim olmak için seferler düzenledikleri yazılı kaynaklarca doğrulanmaktadır. Yol ağları boyunca yer yer dizilen tahkimatlı kaleler bu coğrafyalardan elde edilen ganimetlerin Van Tuşpa'ya güvenli bir şekilde intikalini sağlamaktaydı. Bu çalışmada Kuzeydoğu Anadolu'ya uzanan Urartuluların maden, tarım, hayvan ve insan gibi sömürü kaynaklarına ulaşmalarında yaşanan yol ağı sorunsalı ele alınmıştır. Anayol güzergahına dönük bilimsel çalışmada arkeolojik merkezlerin somut bulguları tekrar ele alınarak Urartu'nun, Bingöl-Erzurum üzerinden mi yoksa Bingöl-Elâzığ üzerinden mi Kuzeydoğu Anadolu'ya ulaştıkları değerlendirmeye alınacaktır. Bu amaçla Urartu kültürüyle ilişkilendiren merkezlerden elde edilen bulguların dayanakları tekrar değerlendirilerek kesin olan anahtar merkezler üzerinden yol ağı grafiği elde edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Urartu, Kuzeydoğu Anadolu, Yol Ağı, Bingöl, Elazığ, Erzurum.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Erzurum, umutparilti62@gmail.com.

** Iğdır Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Iğdır, e-posta: ahmetkocaispir@gmail.com

Road Network Issues in Urartu's Transportation to Northeast Anatolia

Abstract

Considering the geographical structure of the Van Basin, the main headquarters of the Kingdom of Urartu, it is understood that it is not sufficient especially in terms of raw material resources. Apart from Tushpa and Aras Valley, the geography of Elazığ-Tunceli-Erzincan was especially important for the economic power of the Kingdom of Urartu. These geographies have the potential to meet the economic needs of the Kingdom of Urartu in terms of both mineral resources and fertile soils. As a result, it is confirmed by written sources that the Urartians have organized expeditions to dominate these farther afield. Strengthened castles lined up along the road networks ensured the safe transfer of the booty from these geographies to Van Tushpa. In this study, the road network issue experienced by the Urartians lying Northeast Anatolia to reach exploitation resources such as mining, agriculture, animal, and human was discussed. In the scientific study on the main road route, the concrete findings of the archaeological centers will be re-examined again and it will be evaluated whether Urartu reached Northeast Anatolia via Bingöl-Erzurum or Bingöl-Elazığ. For this purpose, the basis of the findings obtained from the centers associated with the Urartian culture was reassessed and a road network chart was tried to be obtained over the certain key centers.

Keywords: Urartu, Northeast Anatolia, Road Network, Bingöl, Elazığ, Erzurum.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

İslam Coğrafyacılarına Göre Tecend Deryâ Yolu

Doç. Dr. Derya COŞKUN*

Özet

Tecend Deryâ, Afganistan'ın batısındaki Baba Dağından doğan, İran sınırı boyunca ilerleyip Hindistan'a kadar uzanan tarihi ve stratejik öneme sahip bir nehir olarak bilinmektedir. Nehrin ilerleyiş rotası dikkate alındığında Hindistan'a giriş kapısı rolünü üstlendiği, hatta XIII. yüzyılda Batı Asya'dan Çin'e kadar uzanan İpek yolunun bir kolunu temsil ettiği görülmektedir. Bu özelliğinden mütevellit Tecend Deryâ'nın ekonomi sahasında da önemli bir kimliğe sahip olduğunu söylemek yerinde olur.

Tecend Deryâ, Afganistan sınırından ilerlemekle birlikte batıda Serâhs'a kadar gitmekte olup Herât halkının tarih boyunca su sorunu yaşamamasını sağlamıştır. Öyle ki Amel ve Sercengel adlarında iki kaynak tarafından yoğun bir şekilde beslenen bu nehir, güzergâhında bulunan yerleşim yerleri adına gerek içme suyu gerekse tarım arazileri noktasında bulunmaz bir nimet olarak görülmüştür. İslam Coğrafyacıları tarafından bereketin temsilcisi olarak ifade edilen Tecend Deryâ, günümüzde Adraskan adı ile anılıyor olsa da geçmişte Herî ve Herîrûd olarak da bilinmektedir. Bu kozmopolit ad silsilesi bile göz önüne alındığında Tecend Deryâ çevresinde oluşan medeniyet ve yerleşmelerin ne denli yoğun olduğunu anlamak mümkündür. Bu nedenledir ki ortaçağ tarih ekolü, Tecend Deryâ'yı bölgenin ana arteri olarak kabul etmektedir. İslam Coğrafyacıları, eserlerine konu olan bu nehrin hayatî bir öneme sahip olduğunu fazlasıyla vurgulamaktadırlar. Bu bilgiler ışığında değerlendirildiğinde Tecend Deryâ'nın doğuşu ve ilerleyişi bağlamında İslam Coğrafyacılarının izlenimleri bildirinin ana konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Herî, Adraskan, Afganistan, İslam Coğrafyacıları.

* Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı, derya.coskun@erzurum.edu.tr.

The Course of The Tedzhen Darya According to Islamic Geographers

Abstract

Originating from the Baba Mountain in the west of Afghanistan, running along the Iranian border and extending to India, the Tedzhen Darya is known as a river of historical and strategic importance. Due to the river's course, it was considered as the entrance gate to India, and, in the 13th century, it represented a branch of the Silk Road, which extended from Western Asia to China. Due to these characteristics of the river, it would be appropriate to say that the Tedzhen Darya has been an important identity in the field of economy as well.

Although the Tedzhen Darya flows along the Afghan border, it reaches up to Sarakhs in the West and it has enabled the people of Herat to be free of water shortage throughout history. Fed by two sources of water called Amal and Sar Jangal, in fact, the river has been considered a great blessing for the settlements around its course in terms of drinking water and irrigation. Described as representing abundance by Islamic geographers, the Tedzhen Darya is currently known as the Adraskan, although it was called the Hari or Harirud in the past. Considering this cosmopolitan sequence of names, it is possible to imagine the density of the civilizations and settlements around this river. Therefore, scholars of medieval history acknowledge the Tedzhen Darya as the lifeblood of the region. In their works, Islamic geographers highlighted the vital importance of this river. In light of this information, the main theme of this paper is Islamic geographers' descriptions about the Tedzhen Darya's origin and course.

Keywords: Hari, Adraskan, Afghanistan, Islamic Geographers.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Eskiçağ'dan Ortaçağ'a Dinar İle Uluborlu Arasındaki Askeri Ve Ticari Yol Güzergahı Üzerine Değerlendirmeler

Doç. Dr. Abdullah BAKIR*, Doktorant Fatih DEMİR**, Dr. Arslan DURDU***, Muharrem
DEMİR****

Özet

Tarihi coğrafya ve bununla bağlantı olarak yapılan yol çalışmaları Türkiye de oldukça az araştırma yapılan alanların başında gelmektedir. Tarihi devirlerden önemini günümüze kadar korumuş olan bu stratejik yol güzergahlarından biri de Dinar-Uluborlu arasındaki güzergahtır. Dinar ve Uluborlu tarih boyunca pek çok medeniyetin izlerinin görüldüğü Göller bölgesinin önemli merkezlerindendir. Tarihsel süreç içerisinde Apamea/Kelainai/Kibotos gibi isimlerle anılan Dinar, yolların kavşak noktasına bulunması itibarıyla Pers, Hellenistik, Roma ve Bizans dönemlerinde bölgenin önemli şehirlerinin başında gelmektedir. Hâkezâ tarihsel süreçte Apollonia/Mordiaion/Sozopolis gibi isimlerle anılan Uluborlu da İç Anadolu'yu Batı Anadolu'ya bağlayan önemli askeri ve ticari yol güzergahlarından birisinin üzerinde bulunması dolayısıyla Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve beylikler dönemlerinde bölgenin önemli şehirlerinden olmuştur. Söz konusu şehirlerin önemli bir tarihe haiz olmalarından dolayı Dinar ve Uluborlu arasındaki yol güzergahı tarih boyunca devamlı olarak kullanıla gelmiştir. Tarihsel kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla eskiçağ'dan ortaçağa Dinar-Uluborlu yol güzergahının pek çok askeri seferde kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra bölgede bulunan Roma mil taşları ve Via Sebaste Roma yolunun bir kısmının bölgeden geçmesi söz konusu güzergahın önemi göstermektedir. İki şehir arasındaki bu yol güzergahı 12. yy.'a gelindiğinde Türkiye Selçukluları ve Bizans arasındaki mücadeleler esnasında önemini arttırdığı görülmektedir. Myriokephalon savaşı ile Türklerin Batı Anadolu'ya düzenledikleri akınlarda kullanılan ana yol güzergahlarının başında geldiği tahmin edilmektedir.

Bu çalışmada ilk olarak Dinar-Uluborlu yol güzergahında bulunan tarihi coğrafyaya değinilecektir. İkinci olarak saha araştırmaları neticesince yolun arazideki varlığına dair gözlemler ve tespit edilen epigrafik veriler üzerine bilgiler verilecektir. Üçüncü olarak bölgede Pınarbaşı Hanı ve Borgulu Menzil Hanı gibi ticaret yapılarına ve önemlerine değinilecektir. Dördüncü olarak tarihsel süreç içerisinde bölgede meydana gelmiş olaylardan yola çıkılarak yol güzergahının kullanımını üzerine değerlendirmelerde bulunulacaktır. Son olarak ise elde edilen bilgilerden yola çıkılarak çalışmaya dair veriler topografik haritalara eklenerek tarihi coğrafyayı ortaya koyan haritalar oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluborlu, Dinar, yol, askeri yol, ticari yol, tarihi coğrafya.

* Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Ortaçağ Tarihi, abdullahbakir@gmail.com

** Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih, Ortaçağ Tarihi fathdemir@yandex.com

*** Dr. Arslan Durdu, Bağımsız Araştırmacı, arslandurdu@gmail.com

**** Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih, Ortaçağ Tarihi Yüksek Lisans Öğrencisi, mhtcdemir@gmail.com

Considerations On The Military And Commercial Road Route Between Dinar And Uluborlu From Antiquity To The Middle Ages

Abstract

Historical geography and road works in connection with it are among the fields that have been researched very little in Turkey. One of these strategic road routes, which has preserved its importance from historical times until today, is the route between Dinar-Uluborlu. Dinar and Uluborlu are important centers of the Lakes Region, where traces of many civilizations have been seen throughout history. Known as Apamea/Kelainai/Kibotos in the historical process, Dinar is one of the most important cities of the region in the Persian, Hellenistic, Roman and Byzantine periods due to its location at the crossroads of roads. Indeed, Uluborlu, which is known by names such as Apollonia / Mordiaion / Sozopolis in the historical process, was one of the important cities of the region during the Hellenistic, Roman, Byzantine, Seljuk and principalities periods, as it is on one of the important military and commercial road routes connecting Central Anatolia to Western Anatolia. Due to the fact that the cities in question have an important history, the road route between Dinar and Uluborlu has been used continuously throughout history. As it is understood from the historical records, it is seen that the Dinar-Uluborlu road route was used in many military expeditions from ancient times to the middle ages. In addition, the Roman milestones in the region and the fact that a part of the Via Sebaste Roman road passes through the region shows the importance of the route in question. It is seen that this road route between the two cities increased in importance during the struggles between the Turkish Seljuks and Byzantium in the 12th century. It is estimated that it was one of the main road routes used in the Battle of Myriokephalon and the raids of the Turks to Western Anatolia.

In this study, firstly, the historical geography on the Dinar-Uluborlu road route will be mentioned. Secondly, information will be given on the observations of the presence of the road in the field and the epigraphical data determined as a result of the field surveys. Thirdly, trade structures such as Pınarbaşı Han and Borgulu Menzil Han and their importance in the region will be mentioned. Fourthly, evaluations will be made on the use of the road route based on the events that took place in the region in the historical process. Finally, based on the information obtained, the data related to the study will be entered into topographic maps and maps showing the historical geography will be created.

Keywords: Uluborlu, Dinar, road, military road, commercial road, historical geography.

Moğol İmparatorluğu'nda Posta (Cam) Güzergâhları

Arş. Gör. Anıl Yasin OĞUZ¹

Özet

Çalışmamız Moğol İmparatorluğu Dönemi'nde (1200'ler ve 1300'ler arası), Moğol posta sisteminin Avrasya'da (Çin, Orta Asya, İran, Doğu Asya, Sibirya) geçtiği tüm güzergâhları belirlemeye çalışmaktadır. Moğol İmparatorluğu'nun dünya tarihi üzerindeki derin tesirleri arasında nispeten geniş, doğu-batı etkileşim ortamının oluşturulması yatıyordu. Pax Mongolica eğer sağlanabilmişse bu büyük oranda Avrasya'nın posta yolları ile birbirine bağlanabilmesi sayesinde oldu. Tüccarların, seyyahların, din adamlarının, elçilerin ve tabii olarak Moğol ordusunun kullandığı bu güzergâhlar Avrasya'yı bir araya getirerek doğu-batı arasında, bilhassa kültürel ve teknolojik transferler yaratarak Avrupa'ya yeni kapılar açtı. Bu birleşmenin en önemli sağlayıcısı Moğol Posta Sistemi (Cam/Yam ^{ᠴᠠᠮ/ᠶᠠᠮ}) idi. Moğol Cam/Yam güzergâhları nehir istasyonlarının yanında, araba, at ve köpek istasyonlarını da (kullanılan araca göre) içermekteydi ve ayrıca yaya istasyonları da mevcuttu. Özellikle son yıllarda Çin'de yayımlanan araştırmalar (Dang Baohai'nin ve Hosung Shim'in yayımları başı çekmektedir) ve Moğol İmparatorluğu dönemine ait birincil kaynaklar (Yuanshi, Jinshi Dadian ve seyâhat metinleri gibi) ışığında Avrasya'daki Moğol posta güzergâhlarının tamamını belirlemek mümkün hâle gelmiştir. Moğol İmparatorluğu Dönemi'nde ve devletin çeşitli uluslara (İlhanlı, Altan Ordo, Ça'atay, Yuan) bölünmesinden sonraki dönemde, bu bölgelerdeki Moğol posta güzergâhları tüm Avrasya'yı kapsayacak şekilde Güney Çin, Sibirya, Yenisey, İran, Kore, Tibet, Moğolistan ve Orta Asya'da yayılım gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Posta Sistemi, Moğollar, Yam, Yol, Güzegâh

¹ Erzurum Teknik Üniversitesi, Genel Türk Tarihi, anilyasin.oguz@erzurum.edu.tr

Postal (Jam) Routes in the Mongolian Empire

Abstract

Our study tries to determine all the routes of Mongolian post system in Eurasia (China, Central Asia, Iran, East Asia, Siberia) during the Mongol Empire Period (between 1200s and 1300s). Among the profound influences of the Mongol Empire on world history was the creation of a relatively broad environment of east-west interaction. If Pax Mongolica was achieved, it was largely thanks to the fact that Eurasia could be connected to each other by postal routes. These routes, which were used by traders, travelers, clergy, envoys and of course the Mongolian army, brought Eurasia together and opened new doors to Europe by creating cultural and technological interactions between east and west. The most important mediator of this merger was the Mongolian Postal Relay System (Jam/Yam). The Mongolian Jam/Yam routes included carriage, horse and dog stations (depending on vehicle) besides river stations and there were also pedestrian stations. Especially in the light of researchs published in China in recent years (Dang Baohai's and Hosung Shim's publications take the lead) and primary sources (such as Yuanshi, Jinshi Dadian and travel texts) from the Mongol Empire period, it has become possible to determine all of the Mongolian postal routes in Eurasia. During the Mongol Empire Period and after the division of the state into various nations (Ilkhanid, Altan Ordo, Cha'atai, Yuan), Mongolian post routes in these regions would cover the whole of Eurasia, South China, Siberia, Yenisei, Iran, Korea, Tibet, Mongolia and Central Asia.

Keywords: Postal Relay System, Mongols, Yam, Road, Route

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Altay Türklerinin Bağımsızlık Arayışında Çoros-Gurkin'in Siyasi Faaliyetleri

Dr. Öğr. Üyesi Ali TORAMAN*

Özet

Altayların tarihi çok eskilere dayanmakta, hatta birçok bilim adamı tarafından Türklerin en eski yurdu olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte günümüz Altay Türkleri konu edildiğinde genellikle Altay Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan Türk nüfus akla gelir. Günümüzde Rusya'ya bağlı özerk bir siyasi yapıya sahip olan Altay Cumhuriyeti, Rusya'nın güneyinde yer alır ve Kazakistan, Moğolistan, Çin, Hakas Özerk Cumhuriyeti, Tuva Özerk Cumhuriyeti ile sınırdadır. Çarlık Rusya iktidarının yıkılıp, Sovyet Rusya iktidarının kurulduğu ilk yıllarda, Altay Türkleri de bağımsızlık yolunda mücadeleler vermiştir. Bu mücadelelerde Altay Türkleri arasında öne çıkan isimlerden birisi de Grigoriy İvanoviç Çoros-Gurkin'dir. Çoros-Gurkin günümüz Altay Cumhuriyeti sınırları içerisinde doğmuş, Altayların Çoros boyuna mensup bir Altay Türkü'dür. Kendisi tüm Güney Sibirya'nın ilk Türk ressamı olmakla birlikte, eğitim ve siyasi alanlarda da faaliyet göstermiştir. Çoros-Gurkin, hem sanat eserlerinde hem eğitim-öğretim faaliyetlerinde hem de Altay Duması'nda Altayların ve Altay Türklerinin bağımsızlığı için çalışmalar yürütmüştür. Siyasi bir organ olarak kurulan Altay Duması'nın liderliğini yapmış, bağımsız bir Altay Cumhuriyeti için faaliyetler yürütmüştür. Yaptığı faaliyetlerden dolayı Sovyet Rusya iktidarı tarafından önce "halk düşmanı" ilan edilmiş, ardından tutuklanarak hapse atılmıştır. Daha sonra Moğolistan'a sürgün edilen Çoros-Gurkin, tekrar Altay'a döndükten sonra Stalin zamanında yeniden tutuklanmış ve katledilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Altaylar, Altay Türkleri, Çoros-Gurkin, Sovyet Rusya, bağımsızlık

* Amasya Üniversitesi, Tarih Bölümü, alitoraman84@gmail.com

The Political Activities of Choros-Gurkin in the Seeking Independence of Altai Turks

Abstract

The history of the Altai goes back to ancient times, and is even considered by many academics to be the oldest homeland of the Turks. However, when the present-day Altai Turks are discussed, the Turkish population living within the borders of the Altai Republic usually comes to mind. Today, the Altai Republic, which has an autonomous political structure under Russia, is located in the south of Russia and borders with Kazakhstan, Mongolia, China, Khakas Autonomous Republic, Tuva Autonomous Republic. In the first years of Soviet Russia's power, which was established after the collapse of the Tsarist Russia, Altai Turks started to struggle for independence. One of the prominent figures among the Altai Turks in these struggles is Grigoriy Ivanovich Choros-Gurkin. Choros-Gurkin is an Altaic Turk, who was born within the borders of today's Altai Republic and belongs to the Choros tribe of the Altays. Although he was the first Turkish painter of all of Southern Siberia, he also worked in the fields of education and politics. Choros-Gurkin has worked for the independence of Altai and Altai Turks both in works of art, in educational activities and in the Altai Duma. He led the Altai Duma, which was established as a political body, and carried out activities for an independent Altai Republic. Due to his activities, he was first declared "enemy of the people" by the Soviet Russian government, and then he was arrested and imprisoned. Choros-Gurkin, who was later exiled to Mongolia, was arrested again and murdered during Stalin's time after returning to Altai.

Keywords: Altai, Altai Turks, Choros-Gurkin, Soviet Russia, independence

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Sibirya'ya Örülen Ağlar: Sibirya Demiryollarının Kuruluşu

Dr. Öğr. Üyesi Zafer SEVER*

Özet

Sibir Hanlığı'nın 16. asrın sonunda Çarlık Rusya tarafından işgal edilmesinin ardından Ruslara uçsuz bucaksız toprakların kapıları açıldı. Başta Sibirya'nın batısı olmak üzere Ruslar bölgeye hızlı bir şekilde kurdukları kale/şehirlerle birlikte yerleşmeye başladı. Ruslaştırılmaya başlanan bölge Petro'nun 18. asrda başlattığı reform hareketleriyle birlikte dikkatleri üzerine çekti. Petro ve akabinde Katerina zamanında birçok bilim adamı ve kâşifin katıldığı Sibirya ekspedisyonları Rusların hayal edemeyecekleri coğrafyaları keşfetmesine sebep oldu. Ancak Sibirya coğrafya olarak çok geniş bir alana sahip olduğundan Moskova, Petersburg ve Kazan gibi merkezi konumdaki şehirlere oldukça uzak bir mesafede yer alıyordu. 19. asrın ortalarına kadar kara ve nehir yoluyla bölgeye ulaşıldı. Fakat bölgeye ulaşmak için aylarca süren yolculuklar artan ihtiyaçlara cevap veremez hale geldi. Bu sebeple Sibirya'ya demiryollarının kurulması fikri ilk defa 19. asrın ortalarında gündeme geldi. Ancak Sibirya'ya demiryolu yapılması o dönemde fazla gerekli görülmedi. 1884 yılına gelindiğinde Rus demiryolları doğuda Urallara kadar ulaştı. Daha sonra bölgede hızlı gelişen ekonomik ve stratejik sebepler Sibirya'da demiryolu kurulmasını zorunlu hale getirdi. Şubat 1891'de Çar III. Aleksandr aldığı ani bir kararla Sibirya'ya demiryolu kurulması emrini verdi. Bu görev için oğlu Nikolay Aleksandroviç'i görevlendirdi. Sekiz zaman diliminden geçecek bu dev proje iki uçtan batıda Miass doğuda ise Vladivostok'tan inşa edilmeye başlandı.

Anahtar Kelimeler: Çarlık Rusya, Sibirya Demiryolları, Moskova, Miass, Vladivostok.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Dr. Öğr Üyesi, Erzurum Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü,
zafer.sever@erzurum.edu.tr

Nets Wrapped in Siberia: The Establishment of Siberian Railways

Abstract

After the occupation of the Siberian Khanate by Tsarist Russia at the end of the 16th century, the gates of vast lands were opened to the Russians. The Russians, especially in the west of Siberia, began to settle in the region with the castles/cities they quickly established. The region, which began to be Russified, attracted attention with the reform movements initiated by Peter in the 18th century. The Siberian expeditions, in which many scientists and explorers participated in the time of Peter and later Catherine, caused the Russians to discover geographies they could not imagine. However, because Siberia had a vast area geographically, it was located quite a distance from centrally located cities such as Moscow, Petersburg, and Kazan. Until the middle of the 19th century, the region was reached by land and river. However, the journeys that took months to reach the region could not meet the increasing needs. For this reason, establishing railways in Siberia idea first came to the fore in the middle of the 19th century. However, building a railway to Siberia was not considered necessary at this time. By 1884, Russian railways had reached the Urals in the east. Then, the region's rapidly developing economic and strategic reasons made it necessary to establish a railway in Siberia. In February 1891, Tsar Alexander III, with a sudden decision, ordered to establish a railway in Siberia. He appointed his son Nikolay Alexandrovich for this task. This giant project, which will pass through eight time zones, started to be built from Miass in the west and Vladivostok in the east.

Keywords: Tsarist Russia, Siberian Railways, Moscow, Miass, Vladivostok.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Azerbaycan'dan Avrupa'ya Uzanan Yol Adil Han Ziyadhan'ın Üç Aylık Avrupa Seyahati

Dr. Zeynep AKARSLAN*

Özet

Kaçar Hanedanı soyundan gelen Adil Han Ziyadhan, ilk eğitimini Klasik Gimnazyum'da tamamladıktan sonra Moskova Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne devam etti. Üniversite eğitimi gördüğü sırada Avrupa fikirleri ile tanışan Ziyadhan'ın Rusya'da bulunduğu günler, 1905 İhtilali'nin ayak seslerinin en yakından duyulduğu dönem olması bakımından önemlidir. Bu süreçte siyasi fikirleri oluşmaya başlayan Ziyadhan, Azerbaycan'a döndükten sonra 1905 İhtilali'nin etkisiyle gerçekleşecek olan siyasi faaliyetlerin içinde aktif olarak yer aldı. Rusça, Fransızca, İngilizce, Farsça, Arapça ve Latince bilen Ziyadhan, 24 Haziran 1907'de 3 ay sürecek olan Avrupa seyahatine çıktı. Batum ve Trabzon üzerinden İstanbul'a giden Ziyadhan, Bulgaristan ve Sırbistan üzerinden Budapeşte, Viyana, Münih, Zürih, Cenevre, Paris, Londra, Oostende, Brüksel ve Berlin'i gezdi. Ziyadhan, Azerbaycan'a döndükten sonra bu gezi sırasında aldığı notları *Avropada Üç Aylık Bir Seyahatim* (Gence, 1908) adıyla yayınladı. Azerbaycan'ın 1918-1920 yılları arasındaki bağımsızlık döneminde Dışişleri Bakan yardımcılığı ve İran Büyükelçiliği yapan Ziyadhan'ın bu eseri farklı tarihlerde yeniden neşredilmiştir. Bu çalışma, Azerbaycan siyasi tarihinde de önemli bir yere sahip olan Adil Han Ziyadhan'ın gözlemleri sayesinde Avrupa'nın o dönemdeki siyasi ve sosyal çehresinin yanı sıra yazarın Batı algısı ve Avrupa hakkındaki fikirleri hakkında bilgi sahibi olunmasını amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Seyahatname, Azerbaycan, Avrupa, Adil Han Ziyadhan

ERZÜRKÜM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Bağımsız Araştırmacı, zynpakarslann@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3134-2332

Three-Month Trip to Europe by Adil Han Ziyadhan from Azerbaijan to Europe

Abstract

Adil Khan Ziyadhan, a descendant of the Qajar Dynasty, attended the Faculty of Law at Moscow University after completing his first education at Classical Gimnazium. The days when Ziyadhan was in Russia, who met with European ideas during his university education, are important as these days refer to the beginning of the 1905 Revolution. Ziyadhan, whose political ideas began to form during this process, was actively involved in the political activities that took place under the influence of the 1905 Revolution after returning to Azerbaijan. Ziyadhan, who could speak Russian, French, English, Persian, Arabic and Latin, set forth on a 3-month journey to Europe on June 24, 1907. He travelled to Istanbul via Batumi and Trabzon and toured Budapest, Vienna, Munich, Zurich, Geneva, Paris, London, Oostende, Brussels and Berlin via Bulgaria and Serbia. After returning to Azerbaijan, he published the notes he took during this trip under the *Avropada Üç Aylıq Bir Səyahətim* (Ganja, 1908). This work of Ziyadhan, who served as the Deputy Minister of Foreign Affairs and Ambassador to Iran during Azerbaijan's independence period between 1918 and 1920, was republished on different dates. This study aims to gain information about the political and social aspects of Europe at that time, as well as the author's perception of the West and his ideas about Europe, thanks to the observations of Adil Khan Ziyadhan, who also has an important place in the political history of Azerbaijan.

Keywords: Travelogue, Azerbaijan, Europe, Adil Khan Ziyadhan

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Buhara Hanlığı Yol Memuru Karavulbeyi

Arş. Gör. Kaan AKAR*

Özet

Buhara Hanlığı kadim Türkistan coğrafyasında kurulmuş en önemli devletlerden biridir. Moğol istilası sonrası Türkistan'da hâkim olan Moğol-Türk devlet geleneğine göre şekillenmiş olan bu devlet Cengiz Han'ın en büyük oğlu olan Cuci Han neslinden Özbek Han'ın torunlarından olan Ebu'l Hayr Han tarafından kurulmuş ardından onun torunu olan Muhammed Şeybani Han tarafından yeniden teşkilatlandırılarak Şeybaniler adıyla tarih sahnesinde yerini almıştır. Buhara Hanlığı, Şeybani Hanlığının bir devamıdır ve hâkim güç Şeybani ailesinden gelen Cengiz'ilerdir. Şeybani soyunun ortadan kalkmasıyla yine bir Cengiz nesli olan Astrahanilerin hükmü altına girmiş olan Buhara Hanlığı zaman içinde bölünerek içinden çıkan Hive ve Hokand hanlıkları ile rakip konuma gelmiş ancak yine de askeri güç, teşkilat ve kültür bakımından önemini korumuştur. Buhara Hanlığı devlet teşkilatı Moğol ve Türk-İslam geleneklerine göre şekillenmiştir. Tarihin birikimli olarak ilerlemesi ilkesinden yola çıkarak Moğol istilası öncesi Türk teşkilat ve geleneklerini Moğol geleneği ile birleştiren Timurlular ve ardından kurulan Şeybani devletlerinin teşkilat bakımından devamı niteliğindedir.

Yollar bir devlet için büyük önem arz etmektedir çünkü yol hem ulaşım, hem ticaret, hem de güvenlik için elzemdir. Yolların açık ve güvenli olması ticaretin gelişimini ve doğal olarak zenginliği peşinden getirmektedir. Ayrıca milletinin yollardan refah bir şekilde geçişi devletin sosyal görevlerinden biri olmakla beraber yolların açık ve korunaklı olması orduların sefere çıkmasını oldukça kolaylaştırmaktadır. Buhara Hanlığı, Türkistan ticaretinin kesişme noktalarından birinde kurulmuştur bu bakımdan hem transit hem de şehir içlerindeki yollara oldukça önem verilmiştir. Devlet içinde yolların güvenliğinden, kar gibi doğal olaylardan dolayı kapanmaması ve her daim açık, temiz ve güvenli tutulmasından sorumlu memurlar bulunmaktadır. Karavulbeyi adı verilen bu memur şehir içindeki yolların güvenliğinden ve bakımından ayıca ticaret yollarında seyreden kervanların güvenliğinden de emri altındaki adamları ile ülke içindeki yolların tüm bakımlarından sorumlu kişidir.

Çalışmamızda Buhara Hanlığı içindeki ticaret ve ana yolların durumu ile Karavulbeyi'nin görevleri ve çalışma örnekleri üzerinde durulacaktır. Bu çalışma için gerekli malumat Buhara Hanlığı ve Türkistan coğrafyasına gitmiş olan seyyahların eserlerinden ve dönem kaynaklarından edinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Buhara, Yol, Karavulbeyi, Ticaret, Güvenlik

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Tarih Bölünü, kaan.akan@erzurum.edu.tr

Khanate of Bukhara Road Officer Karavulbeyi

Abstract

Bukhara Khanate is one of the most important states established in the ancient Turkestan geography. This state, which was shaped according to the Mongolian-Turkish state tradition prevailing in Turkestan after the Mongol invasion, was founded by Ebu'l Hayr Han, one of the grandsons of Uzbek Han, from the generation of Cuci Han, the eldest son of Genghis Khan, and then by his grandson Muhammed Şeybani Han. It was reorganized and took its place on the stage of history under the name of Şeybanîler. The Bukhara Khanate is a continuation of the Shaybani Khanate and the dominant power is the Genghis lineage from the Shaybani family. The Bukhara Khanate, which came under the rule of the Astrahanis, who were also a Genghis lineage, with the disappearance of the Shaybani lineage, became a rival with the Khiva and Kokand Khanates, which split over time, but still preserved its importance in terms of military power, organization and culture. The state organization of the Khanate of Bukhara was shaped according to Mongolian and Turkish-Islamic traditions. It is the continuation of the Timurids and the Shaybani states that were established after the Mongolian invasion, which combined the Turkish organization and traditions with the Mongolian tradition, based on the principle of accumulative progress in history.

Roads are of great importance for a state because the road is essential for both transportation, trade and security. The fact that the roads are open and safe brings the development of trade and naturally the pursuit of wealth. In addition, the welfare of the nation on the roads is one of the social duties of the state, and the fact that the roads are open and sheltered makes it very easy for the armies to go on a campaign. The Khanate of Bukhara was established at one of the intersections of Turkestan trade, and in this respect, great importance was given to both transit and inner-city roads. There are officials in the state responsible for the safety of the roads, not closing them due to natural events such as snow, and keeping them open, clean and safe at all times. This officer, called Karavulbeyi, is responsible for the safety and maintenance of the roads in the city, as well as the security of the caravans traveling on the trade routes, with his subordinates and all the maintenance of the roads in the country.

In our study, the status of trade and main roads in the Khanate of Bukhara, the duties and working examples of Karavulbeyi will be emphasized. The necessary information for this study will be obtained from the works and period sources of the travelers who went to the Bukhara Khanate and Turkestan geography.

Keywords: Bukhara, Road, Karavulbeyi, Trade, Security

Seyyahların Eserlerinde Türkistan Yolları ve Yolcuları

Arş. Gör. Kaan AKAR*, Mehmet Ali DİNÇ**

Özet

Türkistan coğrafyası kadim Türk kültürünün merkez noktalarından biridir. Tarih boyu bu bölgede büyük ve güçlü Türk devletleri var olmuştur. Moğol istilası ile birlikte bir değişim içine giren Türkistan'a 1218 yılından sonra Moğol İmparatorluğu hâkim olmuş ve ardından kurulan tüm devletler Moğol-Türk geleneklerine göre ve temelde Cengiz Han kanunlarına göre idare edilmişlerdir. Çağatay Hanlığı ve ardından Timurlular Devleti, Şeybani ve Buhara Hanlıkları Cengiz Han yasalarına ve geleneklerine uyan devletlerdir. Ancak Türkistan coğrafyası bu tarihlerden sonra içine kapanık bir bölge haline gelmiştir. 18.yüzyıl ve en belirgin şekilde 19.yüzyıla kadar dış dünyaya kapalıdır. Rusların büyük bir güç haline gelerek sömürge kazanacak toprak arayışlarına kadar bölge sadece iç mücadelelere sahne olmuştur. Rus Çarlığının Türkistan'a ilgisi sonrası bölgeye birçok Rus ve Batılı seyyah gelmeye başlamıştır. Bu seyyahlar gezgin olarak kendilerini tanıtmalarına rağmen asıl amaçları Rusya için bilgi toplamaktır. Bu bilgiler daha sonraki Rus istilası için kullanılmak üzere toplanmıştır. Bu sayede Türkistan'ın coğrafyası dağları, su yolları, geçitleri gibi bir ordunun yol alması için gerekli bilgiler önceden öğrenilmiştir. Bu seyyahların eserleri Türkistan hakkındaki en önemli bilgilerdir.

Türkistan'a birçok Rus ile birlikte Burnes, Olufsen, Vambéry, Schuyler gibi batılı seyyahlar ile beraber Osmanlı İmparatorluğundan Kolağası Ahmet adında bir görevli de gitmiştir. Çalışmamız Türkistan'a giden seyyahların eserlerinde Türkistan yollarını konu alacaktır. Bölgeye gitmek için yola çıkan seyyahların eserleri incelenerek Türkistan coğrafyasının şehirlerine gidiş yolları ve bu yollarda seyyahların karşılaştıkları zorluklar ve gördükleri anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkistan, Seyyah, Yol, Coğrafya, Rus

* Erzurum Teknik Üniversitesi, Tarih Bölümü, kaan.akan@erzurum.edu.tr

** İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, malidinc@stu.aydin.edu.tr

Turkistan Roads and Journeys in the Works of Travelers

Abstract

The geography of Turkestan is one of the central points of ancient Turkish culture. Throughout history, large and powerful Turkish states have existed in this region. After 1218, the Mongol Empire dominated Turkestan, which went through a change with the Mongol invasion, and all the states that were established afterwards were governed according to Mongolian-Turkish traditions and basically according to the laws of Genghis Khan. The Chagatai Khanate and then the Timurid State, the Shaybani and Bukhara Khanates are states that abide by the laws and traditions of Genghis Khan. However, the geography of Turkestan has become an introverted region after these dates. It is closed to the outside world until the 18th century and most clearly until the 19th century. Until the Russians became a great power and sought lands to gain colonies, the region was the scene of only internal struggles. After the Russian Tsarist's interest in Turkestan, many Russian and Western travelers started to come to the region. Although these travelers introduce themselves as travelers, their main purpose is to gather information for Russia. This information was collected to be used for the subsequent Russian invasion. In this way, necessary information such as the geography, mountains, waterways and passages of Turkestan was learned beforehand for an army to move forward. The works of these travelers are the most important information about Turkestan.

Along with many Russians and western travelers such as Burnes, Olufsen, Vambery and Schuyler, an official from the Ottoman Empire named Kolağası Ahmet went to Turkestan. Our study will focus on the roads of Turkestan in the works of travelers who went to Turkestan. By examining the works of the travelers who set out to go to the region, the ways of going to the cities of the Turkestan geography and the difficulties faced by the travelers on these roads and what they saw will be explained.

Keywords: Turkestan, Traveler, Road, Geography, Russian

Artuklu Emiri Belek Gazi'nin Faaliyetleri ve Lise Tarih Ders Kitaplarındaki Kullanımı

Prof. Dr. Yasemin DEMİRCAN*, Adnan ERKEN**

Özet

Bu çalışma, 1101-1409 yılları arasında hüküm sürmüş Artukluların, Harput Artuklu şubesinin ünlü komutanı olarak anılan Belek Gazi'nin faaliyetleri ve tarih alan ve eğitimi açısından 1980-2020 yılları arasında lise tarih ders kitaplarında Artuklular dönemi içerisinde nasıl yer aldığı araştırılıp değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın öneminde ise, Belek Gazi'nin Suruç, Harput, Malatya, Halep ve Menbiç gibi stratejik alanlarda girdiği mücadelelerin Türk-İslam dünyasına katkılarının neler olduğunu, Ortaçağ döneminde Haçlılarla münasebetlerinden hareketle geçmiş ile günümüz dünyasındaki Ortadoğu'nun bir bölümünü oluşturan Suriye toprağının Türkiye açısından olaylar karşısında nasıl bir politika izleyebileceği hususu üzerinde durulmaktadır. Yöntem olarak konuyla ilgili literatür taramasında birinci elden kaynaklar, kitaplar ve makalelerden oluşup "Tarama Modellerinden Örnek Olay" tarama modeli (durum çalışması) ele alınmaktadır. Bulgular bakımından bakıldığında ise, Artuklular ile ilgili tarih alan ve eğitimi açısından lise tarih ders kitaplarında "kazanımlar ve değerler" açısından Belek Gazi'nin faaliyetlerinin nasıl katkı sağlayabileceği üzerinde durulmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda 1980-2020 yılları arasında lise tarih ders kitaplarında Artukluların, yerel tarih ve ulusal tarih açısından katkıları olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Belek Gazi, Artuklular, Tarih Ders Kitapları

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Eğitimi Ana Bilim Dalı yasemindcan@gmail.com

** Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Eğitimi Ana Bilim Dalı adnanerken26@gmail.com

The Activities of Artukid Amir Balaq Ghazi and its Use in High School History Lesson Books

Abstract

This study aims to research and evaluate Beleq Ghazi's activities known as the famous Turkish commander of the Kharpüt branch of the Artukids and now how these activities are included in history textbooks of Turkish high schools between 1980-2020 years in terms of history and education. Importance of the study dwells on what are the contributions to Turkish-Islamic world of Beleq Ghazi's struggles which he undertook in strategic areas Such as Seruj (Suruç), Kharpüt (Harput), Malatya, Aleppo and Manbij (Menbiç), land of Syria that constitutes a part of the Middle East in the past and today's world, based on its relations with the Crusaders in the Middle ages period, what kind of policy will be followed against the things from the point of view of Turkey. As a method, in the literature review about the subject wich consists of first-hand sources, books and articles and "the case study of survey models" survey model (case study) are discussed. In terms of findings it is emphasized that history about the Artukids and how Beleq Ghazi's activities contribute to in terms of history textbooks of the Turkish high schools as gains and values. As a result of research, in the history textbooks of the Turkish high schools between 1980-2020 years, it is understood that the Artukids have contributions to local and national history.

Keywords: Balaq Ghazi, Artukids, History Textbooks

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Yol Temalı Lisansüstü Tezlerin Analitik Bir İncelemesi

Doç. Dr. Oktay KARAMAN*, Bilim Uzmanı Akın AKTAŞ**

Özet

Sayısal veriler eşliğinde hazırlanan akademik çalışmalar yakın zamandan itibaren etkinliğini artırmakta olup akademi camiasında rağbet görmektedir. Bu durumun birçok nedeni vardır. Bilimsel çalışmalara internet sayesinde hızlı ve güvenilir bir şekilde ulaşılabilmesi, anket çalışmalarının sosyal medya desteğiyle kısa sürede yapılması, SPSS gibi bilgisayar destekli yazılımların sayısal verileri hesaplaması gibi birçok faktörden dolayı analitik incelemeler ve yaklaşımlar, ilgi görmekte ve bu alanda çalışmalar yaygınlaşmaktadır. Lisansüstü tez çalışmaları da işte bu kapsamda değerlendirilen akademik çalışmalar içerisindeki yerini almıştır.

Herhangi bir bilimsel veya akademik konu hakkında hazırlanan tezler, çalışmanın evrenini oluşturan tez merkezinde uygun anahtar sözcükler girilerek aratılır ve çıkan sonuçlar analiz edilir. Böylece merak edilen konuyla ilgili lisansüstü tezlerin sayısal verileri hazırlanır. “Yol Temalı Lisansüstü Tezlerin Analitik Bir İncelemesi” isimli bu çalışma, işte bu amaçla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yol, Tez, Lisansüstü

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Giresun Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Yakınçağ Anabilim Dalı, oktay.karaman@giresun.edu.tr ORCID:0000-0002-0495-9986.

** akinaktas.history25@gmail.com, ORCID:0000-0001-7301-0216.

An Analytical Review of Path-Themed Master Theses

Abstract

Statistical academic studies have been increasing their effectiveness and are popular in the academic community. There are many reasons for this situation. Due to many factors such as accessing reliable scientific studies quickly through the internet, conducting surveys in a short time with the support of social media, and calculating numerical data by computer-aided software like SPSS, analytical studies attract attention and studies in this field are becoming widespread. Graduate thesis studies have also taken their place among the academic studies evaluated in this context.

Theses prepared on any scientific or academic subject are searched by entering appropriate keywords in the thesis center, which constitutes the universe of the study, and the results are analyzed. Thus, the numerical data of the postgraduate theses related to the subject of interest are prepared. This study named “An Analytical Examination Of Road Themed Graduate Studies” has been prepared for this purpose.

Keywords: Path, Thesis, Graduate

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Kültürel Coğrafya Açısından Yol, Yolcu ve Yolculuk: Seyahat Yazıları Eksenli Bir Değerlendirme

Prof. Dr. Ogün COŞKUN*, Mustafa Kemal BEYAZTAŞ**

Özet

Nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde hazırlanan bu çalışmada, 19. yüzyılda yolu çeşitli sebeplerle Doğu Anadolu Bölgesi'ne ve Erzurum'a düşen bazı yabancı seyyahların yaptıkları yolculuklar, gözlem ve izlenimler kültürel coğrafya perspektifinden incelenmeye çalışılmıştır. Doküman analizi yoluyla incelenen bu seyahatname ve gezi yazıları çalışmanın temel veri kaynaklarını oluşturmaktadır. İncelenen farklı metinlerde kültüre ait ortak izlenimler, farklı bakış açıları ve ortak kavramlar belirlenmiş ve oluşturulan çeşitli temalar altında gruplanmıştır. Böylelikle 19. yüzyılda çeşitli yabancı seyyahların Doğu Anadolu Bölgesi ve Erzurum özelinde yerleşik kültüre ait gözlem ve izlenimleri coğrafi bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre bazen yolun ya da yolda olanın bazen de doğrudan yolculuğun kendisinin çeşitli özellikleri ile bölgedeki kültüre ve kültürel peyzaja ilişkin ayrıntılı bilgiler sunduğu görülmektedir. Sonuç olarak, bazen benzer bazen farklı amaçlarla aynı yola çıkıp Erzurum çevresinde yolları kesişen bu yolcuların kültürel coğrafya açısından önemli bulgulara sahip seyahat yazıları kaleme aldıkları ve bu tarihsel kayıtların bugünün kültürel peyzajını anlayabilmek için önemli bir role sahip oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel coğrafya, kültür, yol, yolcu, seyahatname.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, oguncoskun@atauni.edu.tr

** Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, m.kemalbeyaztas@gmail.com

Road, Passenger, and Journey in terms of Cultural Geography:

An Evaluation Based on Travel Writings

Abstract

In this study, which was prepared within the framework of qualitative research methods, the journeys, observations and impressions made by some foreign travelers who went to the Eastern Anatolia Region and Erzurum for various reasons in the 19th century were tried to be examined from the perspective of cultural geography. These travelogues and travel writings, which were examined through document analysis, constitute the main data sources of the study. In the different texts examined, common cultural impressions, different perspectives and common concepts were determined and grouped under various themes. Thus, in the 19th century, observations and impressions of various foreign travelers about the settled culture in the Eastern Anatolia Region and Erzurum were analyzed from a geographical point of view. According to the findings, it is seen that sometimes the road or what is on the road and sometimes the direct journey itself provide detailed information about the culture and cultural landscape in the region. As a result, it has been determined that these travelers, who set off on the same road for similar and sometimes different purposes and crossed paths around Erzurum, wrote travel articles with important findings in terms of cultural geography and that these historical records have an important role in understanding today's cultural landscape.

Keywords: Cultural geography, culture, road, passenger, travelogue.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Seyyahların Gözüyle Ağrı Güzergâhları

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ*

Özet

Başta Selçuklu ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin temellerini attığı Anadolu Türk İslam kültürü, takip eden süreçte Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti ile birlikte çok güçlü bir kültür bölgesi haline gelmiştir. Bu özellikleriyle Anadolu, dünyanın farklı bölgelerinden gelen seyyahlar için de harika bir gözlem merkezi olmuştur. Seyyahların yapacağı seyahatlerde de en önemli ihtiyaçlarından birisi tabii ki güvenli yollar ve yolculuk güzergâhları olmuştur.

Doğu Anadolu'nun en önemli seyahat güzergâhlarından birisi olan Ağrı ili geçmişten günümüze doğal ve kültürel miras değerlerine sahip olmasından dolayı yerli yabancı birçok seyyahın ilgisini çekmiştir. Bu çalışmada Ağrı ilinin seyyahlar tarafından kullanılan seyahat güzergâhlarının belirlenmesi ve tarihi coğrafya açısından analizinin yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda literatür taraması yapılarak Ağrı ili ve çevresinde gözlemler yapan seyyahların yabancı dille yazılmış olan ve Türkçeye çevirisi yapılmış olan seyahatnameleri temin edilmiştir. Ardından bu metinlerin içerik analizi yöntemiyle değerlendirmeleri yapılmış ve güzergâhlar kodlamalar yapılarak ayrı ayrı belirlenmiştir.

Ağrı iline gelen seyyahların özellikle Bayazıt Sancağına yöneldiği ve orada başta Ağrı Dağı olmak üzere doğal ve kültürel miras değerlerini gözlemledikleri anlaşılmaktadır. Bu bölgeye ulaşmak için de Anadolu'nun batısından gelenlerin Erzurum üzerinden ilerlediği, Orta Doğudan gelenlerin Van Gölü çevresinden ilerleyerek ulaştığı ve Orta Asya'dan gelenlerin ise Tebriz güzergâhı üzerinden bu bölgeye ulaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Seyyahlar, Seyahatnameler, Ağrı Güzergâhları

* Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, akayserili@agri.edu.tr

Routes of Ağrı Through the Eyes of Travelers

Abstract

Anatolian Turkish-Islamic culture, for which the foundations of the Seljuk and Anatolian Seljuk State were laid, became a very powerful cultural region with the Ottoman Empire and the Republic of Turkey in the following period. With these features, Anatolia has also been a wonderful observation center for travelers from different parts of the world. Of course, one of the most important needs of travelers in their travels has been safe roads and travel routes.

Ağrı, one of the most important travel routes of Eastern Anatolia, has attracted the attention of many domestic and foreign travelers due to its natural and cultural heritage values from past to present. In this study, it is aimed to determine the travel routes of Ağrı province used by travelers and to analyze it in terms of historical geography. For this purpose, the literature review was conducted and the travelogues of the travelers who made observations in and around Ağrı, written in a foreign language and translated into Turkish, were obtained. Then, these texts were evaluated by content analysis method and the routes were determined separately by coding.

It is understood that the travelers who came to the province of Ağrı especially headed to the Bayazıt Sanjak and observed the natural and cultural heritage values, especially Mount Ararat. In order to reach this region, it has been determined that those coming from the west of Anatolia advanced through Erzurum, those coming from the Middle East reached this region by moving around Van Lake, and those coming from Central Asia reached this region via the Tabriz route.

Keywords: Ağrı, Travelers, Travelogues, Routes of Ağrı.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Avrupa'da Bir Cevlan: Muhafazakâr Üst-Kültürün Peşinde Ahmed Midhat Efendi

Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ*

Özet

Bu çalışma, Ahmed Midhat Efendi'nin 1889 Oryantalistler Kongresi'ne katılmak için çıktığı yolculuğu anlattığı Avrupa'da Bir Cevlan adlı seyahatnameyi inceliyor. Bu kapsamlı seyahatname, Tanzimat sonrası Osmanlı edebiyatının en üretken yazarının, yazdığı dönemin hâkim siyasi ideolojisine düşünsel olarak nasıl katkıda bulunduğuna dair açık ipuçları veriyor. Dahası kitap, muhafazakâr ve aynı zamanda çağdaş bir toplumsal kültür ve gündelik hayat kurmayı amaçlayan 2. Abdülhamid dönemi siyasetini Avrupa'dan örnekler vererek destekliyor. Çalışmanın amacı, arka plan okuması yaparak yazarın verdiği bu örnekler yoluyla öncelikle otantik ve hakiki bir Osmanlı kültürü yaratma önerisini açığa çıkarmak. İkinci olarak, bu hakiki kültürün Avrupa'daki aristokrat-muhafazakâr sınıf tarafından korunduğunu öne sürmeye çalışan yazarın dönemin Osmanlı toplumsal yaşamı için önerilerini ortaya koymak. Çalışmanın bir diğer amacı da bu seyahatnamenin hem çağdaş hem de Müslüman ve Osmanlı olmak iddiasında olan hâkim siyasi kültürün bir yansıması olduğunu vurgulamak.

Anahtar Kelimeler: Seyahatname, Osmanlı Edebiyatı, 2. Abdulhamid

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Yakın Çağ Tarihi, caneyupcekic@nevsehir.edu.tr

Avrupa'da Bir Cevelan: Ahmet Midhat Efendi in Pursuit of Conservative Elite-Culture

Abstract

This study investigates Ahmed Midhat Efendi's travelogue Avrupa'da Bir Cevelan, in which he narrates his voyage in Europe to attend the Orientalists Congress in 1889. This extensive book gives hints about the ways in which the most productive writer of the Post-Tanzimat Era ideologically supported the current dominant political rule. Furthermore, the book by giving examples from Europe supports the Hamidian rule, which aims to produce a conservative and also modern social culture and daily life. By analysing Avrupa'da Bir Cevelan, the aim of this study is to expose the writer's proposal for creating an authentic and real Ottoman culture. Second, it aims to exhibit the proposal, for the Ottoman social life, of Ahmed Midhat, who tries to put forward that the authentic culture in Europe is guarded by the aristocratic class in Europe. Finally, the study aims to express that the book is a reflection of the current political rule, which claims to be not only Muslim-Ottoman but also modern.

Keywords: Travelogue, Ottoman Literature, Abdulhamid II

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Abbas Kiyarüstemi Filmlerinde Yol Teması: Yolculuk Bizi Nereye Götürüyor?

Doktorant Emel AKBAS*

Özet

Yol kavramı, insanlık tarihi boyunca sözlü anlatımdan yazılı anlatıma kadar son yüzyıllara kadar birçok anlatı türünün konusunun oluşturmaktadır. Buna son iki yüz yıl boyunca görsel anlatı da dahil olmuştur. Çağımızda ise görsel medya üzerinden yola/yolculuğa dair hikayeler sık sık işlenmekte yolun kendisinin ayrı bir hikaye olduğuna dair vurgulamalar yapılmaktadır. Bazen yolun kendisi bazen de yolculuğa çıkan kahramanın yaşam öyküsü bu anlatı biçimlerinde temayı oluşturmaktadır.

Bir yere varmanın önemli olmadığına, asıl meselenin yolda olmak olduğuna dair bir iddiaya sahip olan İranlı auteur yönetmen Abbas Kiyarüstemi filmlerinin hemen hepsinde yol/yolculuk, başlı başına bir tema olarak yer almaktadır. Kimi zaman bir hedefe ulaşma, kimi zaman kahramanın hikayesini dinleyebilmek için bir mola, kimi zaman da bizzat hayatın kendisi olarak metafor halinde filmlerine konu olmuş olan yolun/yolculuğun algılanış biçimi, izleyicide bıraktığı izlenim ve bir yönetmenin bir imge olarak yolu tercih etmesinin nedenlerinin cevabı aranacaktır. Ayrıca Kiyarüstemi'nin yol filmlerinin, bir tür olarak sınırlarını belirleyen özellikler, dönemin kültürel, toplumsal atmosferinin sinemasal anlatıma etkileri, tematik olarak incelenecek, sinematografik anlatım açısından yol ve yolculuk temalı filmlerinin çözümlemesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Abbas Kiyarüstemi, yol, sinematografik anlatı.

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Sakarya Üniversitesi, Orta Çağ Tarihi, akbassemell@gmail.com

Road Theme in Abbas Kiarustemi Films: Where Does the Journey Take Us

Abstract

The concept of the road has been the subject of many narrative genres throughout the history of humanity, from oral expression to written expression, until the last centuries. This has included visual narrative over the last two hundred years. In our age, stories about the road/journey are frequently processed through visual media, and it is emphasized that the road itself is a separate story. Sometimes the road itself and sometimes the life story of the hero who goes on the journey constitute the theme in these narrative forms.

Iranian auteur director Abbas Kiarostami, who has a claim that getting somewhere is not important, that the main thing is to be on the road, takes place as a theme on its own in almost all of his films. The answer will be sought for the way the road/journey is perceived, which is the subject of his films, sometimes as a metaphor for reaching a goal, sometimes as a break to listen to the story of the hero, and sometimes as a metaphor for the life itself, the impression it leaves on the audience, and the reasons why a director prefers the road as an image. In addition, the features that determine the boundaries of Kiarostami's road films as a genre, the effects of the cultural and social atmosphere of the period on the cinematographic narration will be examined thematically, and the analysis of the road and journey themed films will be made in terms of cinematographic expression.

Keywords: Abbas Kiarüstemi, the road, cinematographic narration

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

Tanzimat Döneminde Mesire Alanlarına Ulaşımın Sağlanması: Kara, Deniz ve Demir Yolları

Bilim Uzmanı Ümmügülsün ÇETİN*

Özet

Bahar aylarının gelmesiyle beraber İstanbul halkı gündelik yaşamın getirmiş olduğu yorgunluklarını bertaraf etmek adına mesire alanlarına akın etmekteydi. Klasik dönem olarak tabir ettiğimiz 16. yüzyılda, insanlar mesire alanlarına gitmek için karadan at ve öküz arabalarını tercih ederken deniz yolunda ise sandal ve kayıklarla yol kat etmişlerdi. Tanzimat'tan sonra Batı ile olan ilişkilerin artması, yeni köprülerin inşa edilmesine ve Şirket-i Hayriye İdaresi'nin koyduğu yeni vapur seferleri şehirde bölgesel bütünlüğü sağlayarak İstanbul halkının uzak mesafedeki mesire yerlerine ulaşımını kolaylaştırmıştır. Osmanlı Devleti Tanzimat döneminde, tebaasının mesire alanlarına ulaşımını kolaylaştırmak için deniz yolunda vapur seferlerini arttırdığı gibi karayollarındaki bakım ve onarım çalışmalarına da önem vermiştir. Aynı zamanda mesire alanlarına yeni şose yollar açmak için devlet tarafından şahıs arazileri kamulaştırıldığı gibi padişaha ait olan çayırlardan da yol açma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Tanzimat döneminde yapılan bu yol çalışmaları insanların günü birlik gittikleri mesire alanlarına ulaşımını kolaylaştırmıştır.

Mesire alanlarına ulaşımı sağlayan bir diğer yol demir yoludur. Özellikle Sultan II. Abdülhamid döneminde popüler hale gelen Fenerbahçe Mesiresi'ne, halkın ulaşımı demir yoluyla sağlanmaktaydı. İstanbul'un uzak semtlerinde oturanların kolayca ulaşım sağlamaları için Anadolu Demiryolu üzerinde "Feneryolu" adıyla bir istasyon kurulmuştur. Böylece halkın külfetsiz bir şekilde Fenerbahçe Mesiresi'nin bulunduğu yarımada ek demir yolu döşenerek ulaşım sağlanmıştır. İstanbul halkı kara, deniz ve demir yolunu kullanarak gittiği mesire alanlarında keyifli vakit geçirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yol, Mesire, İstanbul, Tanzimat Devri.

* Bağımsız Araştırmacı, ummugulsuncetin@gmail.com

Providing Access to the Recreation Areas During the Tanzimat Period: Land-Sea and Railways

Abstract

When the spring months began, the people of Istanbul flocked to the recreation areas to get rid of the tiredness of the daily life. In the 16th century which we describe as classical period, while people preferred horse or ox carts on land to go to the recreation areas, they went there by boat on the sea route. As a result of the development in the relationship with the West after the Tanzimat, the construction of the new bridges, the new ferry services by 'Şirket-i Hayriye Administration' provided the regional integrity in the city, and thus facilitated the transportation of the people of Istanbul to the long-distance recreation areas. During the Tanzimat period, the Ottoman Empire not only increased the number of ferries on the sea route to facilitate the access of its people to the recreation areas, but also gave importance to the maintenance and repair works on the highways. At the same time, along with the expropriating of the private property by the state, the works in the Sultan-owned meadows were allocated to create new highways to the recreation areas. These roads built during the Tanzimat period facilitated the transportation of the people going to the recreation areas in a day.

Another way which provided access to the recreation areas was the railways. For the Fenerbahçe Recreation which became popular during especially Abdulhamid II, the railways were the way for people to reach to the recreation areas. A station called 'Feneryolu' on the Anatolia Railway was established for the people who lived in the remote districts of Istanbul to reach the recreation areas. Therefore, Transportation of the people easily to the peninsula where Fenerbahçe Recreation area was located was provided by constructing an additional railway. The people of Istanbul enjoyed themselves in the recreation area they went by using the land, sea and rail ways.

Keywords: Road, Recreation, Istanbul, Tanzimat Period

Cormac Mccarthy'nin "Yol" Adlı Romanında Biyosfer'in Antropojenik Dönüşümü

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÜNEŞ*

Özet

Cormac McCarthy'nin 2006 yılında yayınlanan ve 2007 Pulitzer Kurgu Ödülü sahibi *Yol* adlı romanı bir baba ve oğlunun, barınma imkanlarını ellerinden alan, her ne kadar insan kaynaklı olduğu defalarca ima edilse de tanımlanmamış veya belirsiz bir felaket sonrasında, dünyanın sıcaklığına biraz olsun ulaşmak için durmaksızın güneye doğru yol almalarını konu eder. Yirmi birinci yüzyıldaki iklimle ilgili toplumsal endişelere ışık tutan bu distopik kurguda, medeniyetin tamamen çöküşünden ve yeryüzündeki herhangi bir yaşam formunun devamını sağlayacak her türlü yiyecek kaynağının yok edilmesinden dolayı insanların ölçüsüzce her şeye zarar verdiği ve birbirlerini her anlamda tükettikleri kaotik bir dünya düzeni ve yamyamlık hakimdir. Ancak romanda adlandırıldığı şekilde "iyi insanlar" olan baba ve oğlu pek uzun sürece ayrılmadıkları "yol" boyunca hayat ve umut "ateşini taşımaya" devam ederler. Nitekim bu çalışmada, McCarthy'nin distopik iklim kurgu romanının Antroposen-sonrası dönemde çevrenin ölçüsüzce istismarı ve kaynakların müsrifi sebebiyle belki de kaçınılmaz bir sonuç olabilecek toprak, su ve gökyüzü ekosistemlerine verilen antropojenik zararların muhtemel yıkıcı sonuçlarının bir yansıması olduğu ve bununla beraber romanda yolda olma veya hareket halinde olma kavramlarının bu kıyamet-sonrası kurgusal evrende kurtuluşa giden yolda ne derece olumlu bir mücadele olarak yansıtıldığı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yol, Distopya, Antropesen, Çevre, İklim Kurgu

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010

* Gümüşhane Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, mustafagunes@gumushane.edu.tr

Cormac Mccarthy's *The Road* and Anthropogenic Transformation of the Biosphere

Abstract

Awarded with the 2007 Pulitzer Fiction Prize, Cormac McCarthy's 2006 novel *The Road* tells the story of a father and a son incessantly on the road going south to reach the warmth of the world that was indeed lost because of an undefined or unspecified catastrophe depriving them of their accommodation, though it is recurrently hinted that it was anthropogenic. In this dystopian fiction shedding a light on the climate related anxieties of the twenty-first century societies, due to the total demise of the civilization and the termination of food sources on the biosphere that would sustain any forms of life on earth, chaos and cannibalism arise with people running havoc in killing or devouring one another. However, the man and the boy, as referred in the book "the good guys" continue to "carry the fire" of life or hope throughout the road they do not depart for a long time. Hence, it is first argued in this study that, McCarthy's dystopian cli-fi novel projects an exploration of possible detrimental outcomes of the anthropogenic damages on the terrestrial, marine, and aerial ecosystems that could be inevitable in the post-Anthropocene period due to the extreme abuse of the environment and excessive exhaustion of the sources, and second, to what extent the concept of being on the road or being on the move and on a quest are posited as a restorative act for any kind of redemption in this post-apocalyptic fictional universe is put under scrutiny.

Key Words: The road, Dystopia, Anthropocene, Environment, Climate Fiction

ERZURUM
TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
2010